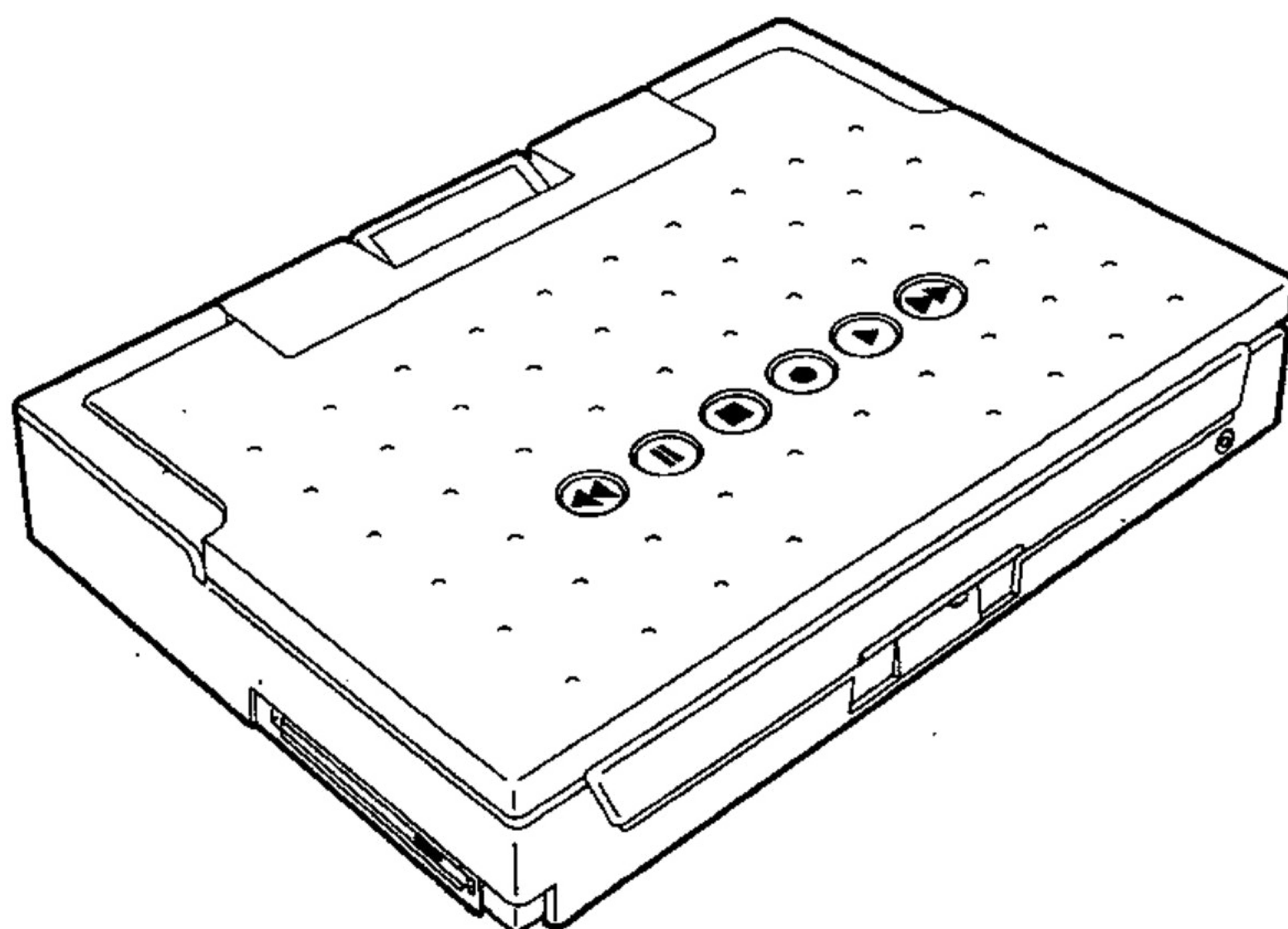
PERSONAL COMPUTER

QUADERNO

GEBRUIKSHANDLEIDING

olivetti

UITGEGEVEN DOOR:

Ing. C. Olivetti & C., S.p.A.
Documentazione
77, Via Jervis – 10015 Ivrea (Italy)

VORIGE UITGAVEN: Geen

DISTRIBUTIE: Algemeen (A)

EERSTE UITGAVE: Januari 1992

Techn. dienst Olivettie
03402- 95432 437
Fultonbaan 70
3439 NE Nieuwegein
Schokkers

WOORD VOORAF

In deze handleiding vindt u alle informatie die u nodig heeft om uw systeem optimaal te kunnen gebruiken. De handleiding bestaat uit acht hoofdstukken en vier appendices:

Hoofdstuk 1	vormt de inleiding tot uw systeem en beschrijft hoe u het in werking kunt stellen.
Hoofdstuk 2	geeft een overzicht van de statusdisplay, het toetsenbord en de opslageenheden en -media.
Hoofdstuk 3	beschrijft het gebruik van de ingebouwde PA-software (Personal Accessories).
Hoofdstuk 4	beschrijft hoe u gesproken berichten kunt opnemen en afspelen, ze kunt koppelen aan een tekstbestand en ze kunt manipuleren.
Hoofdstuk 5	geeft een verklaring van de belangrijkste kommando's van het besturingssysteem.
Hoofdstuk 6	somt alle mogelijke opties op en beschrijft hoe ze in uw systeem worden gebruikt.
Hoofdstuk 7	beschrijft de verschillende mogelijkheden om uw systeem te konfigureren.
Hoofdstuk 8	beschrijft het gebruik van het Interlink-programma. Hiermee kunt u bestanden uitwisselen tussen uw systeem en een andere computer, of de mogelijkheden van de tweede computer gebruiken.
Appendix A	beschrijft de veiligheidsbepalingen waarmee u rekening dient te houden, en de zorg voor uw systeem.
Appendix B	bestaat uit een tabel met de technische gegevens van uw systeem.

Appendix C geeft informatie over kodepagina's en de indeling van toetsenborden.

Appendix D geeft een beschrijving van de MS-ROMDOS-drivers en -programma's.

Al naargelang uw ervaring met PC's zult u bepaalde hoofdstukken volledig moet doornemen, terwijl u andere hoofdstukken gewoon als naslagmateriaal kunt beschouwen. Alle gebruikers moeten echter in elk geval hoofdstuk 1, het inleidende gedeelde (de eerste acht pagina's) van hoofdstuk 3 en hoofdstuk 4 lezen.

Als u nog geen ervaring hebt met personal computers, dient u vooral tijd uit te trekken voor de hoofdstukken 1 tot 4. Hoofdstuk 7 en de appendices C en D zijn uitsluitend bedoeld voor ervaren gebruikers. Als u opties in uw systeem wenst te installeren of als u uw systeem aan een ander systeem wenst aan te sluiten, dient u ook hoofdstuk 6 resp. 8 te lezen.

In deze handleiding worden de namen van toetsen, van kommando's van de PA-modules en van kommando's die u op het toetsenbord moet intikken, aangegeven in vetdruk. Alle items die fakultatief zijn, staan tussen rechte haken.

INHOUDSTAFEL

INLEIDING

Uw ultraportabel systeem

Ondanks zijn geringe afmetingen is uw nieuwe systeem een volwaardige personal computer, inklusief MS-ROMDOS 5.0. Dit is een ultraportabele, XT-compatibele computer met een gering gewicht van net 1 kilogram. Toch is dit een zeer krachtig systeem met vele gebruiksmogelijkheden. U kunt het systeem dus overal meenemen en op gelijke welke plaats en op gelijk welk tijdstip uw produktiviteit verhogen.

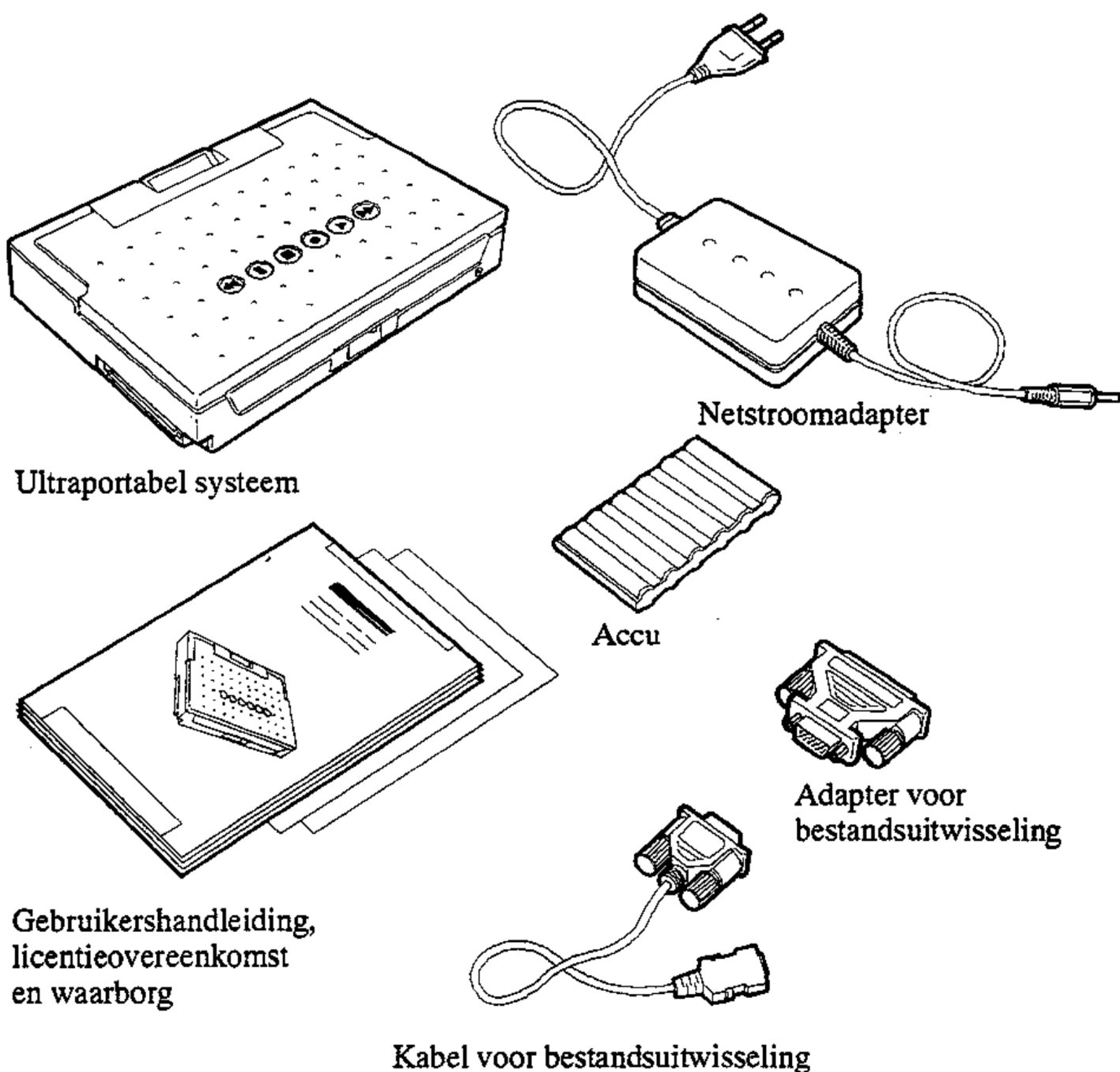
Dit systeem is voorzien van software met de naam Personal Accessories (PA), voor toepassingen zoals tekstverwerking, rekenmachine, telefoon- en adressenlijst, beheer van gegevens- en spraakbestanden, planningsbeheer en een organisatiesysteem. Daarnaast is uw systeem ook geschikt voor typische kantoortoepassingen, zoals spreadsheet, database en tekstverwerkings-pakketten die op een XT-compatibele computer kunnen draaien. Tenslotte kunt u ook randapparatuur, zoals een modem, muis of printer, aansluiten.

In tegenstelling tot andere computers van gering gewicht die momenteel op de markt zijn, kunt u dit systeem in gesloten toestand als een gesofistikeerde cassetterecorder gebruiken. In plaats van op te nemen op gewone audio-cassettes, wordt de spraakinformatie op de harde schijf opgeslagen in de vorm van gewone MS-DOS-bestanden. Naast de klassieke funkties op een gewone cassetterecorder zijn er ook heel wat extra funkties voorzien, om het opnemen en verwerken van berichten te vergemakkelijken. Met de Voice Manager-module van uw ingebouwde PA-software kunt u de berichten organiseren in cassettes en archieven, en ze koppelen aan andere bestanden van de PA-module of aan tekstbestanden die werden geschreven met de PA Note-module of met de gangbare tekstverwerkingsprogramma's.

Met het hulpprogramma voor het uitwisselen van bestanden, Interlink, kunt u heel eenvoudig bestanden uitwisselen tussen uw systeem en een gewone bureau-computer, of gebruik maken van de mogelijkheden van de bureau-computer.

Een snelle inspektie

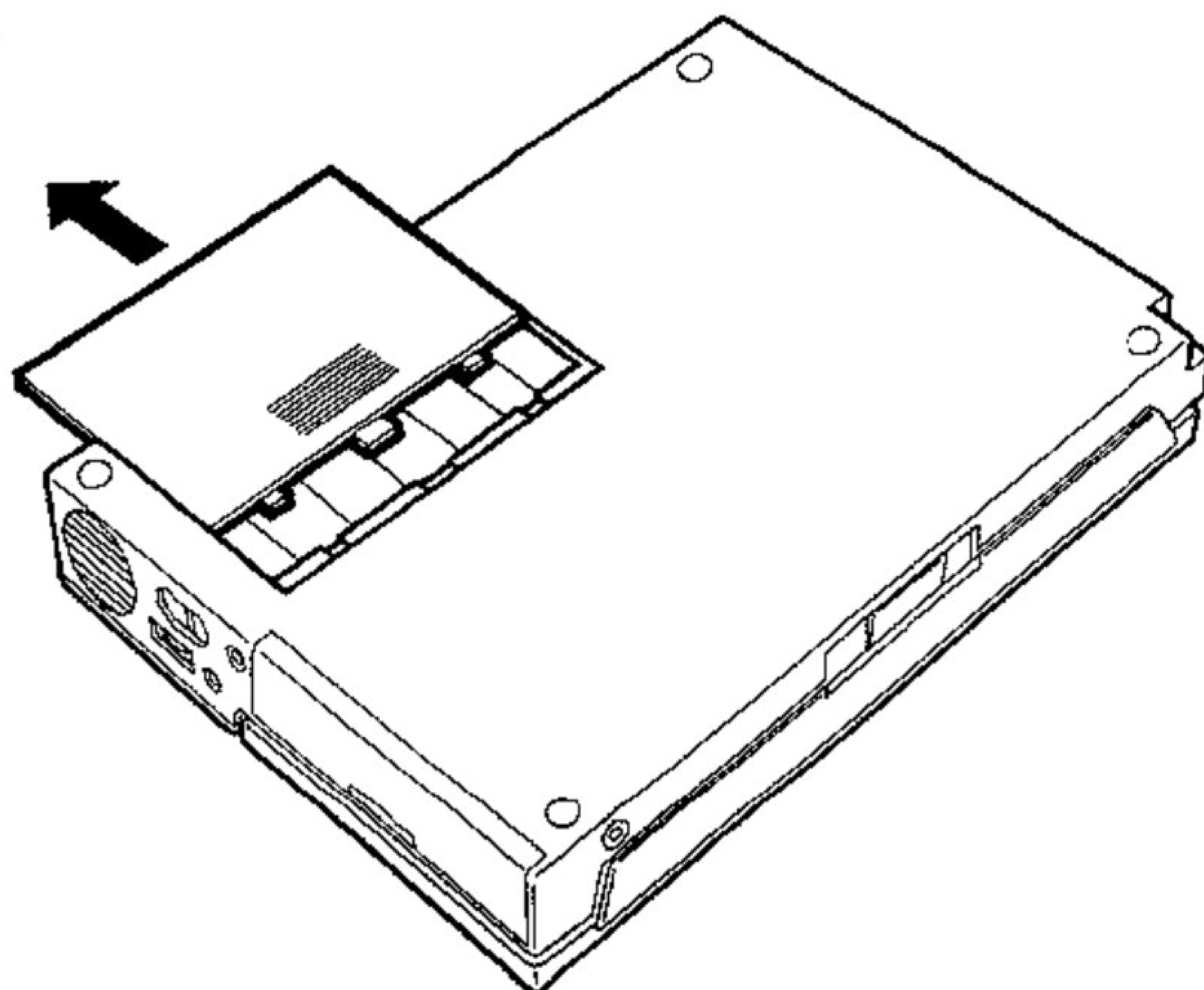
Neem uw systeem voorzichtig uit de verpakking. Volgende elementen moeten in de verpakking zitten:

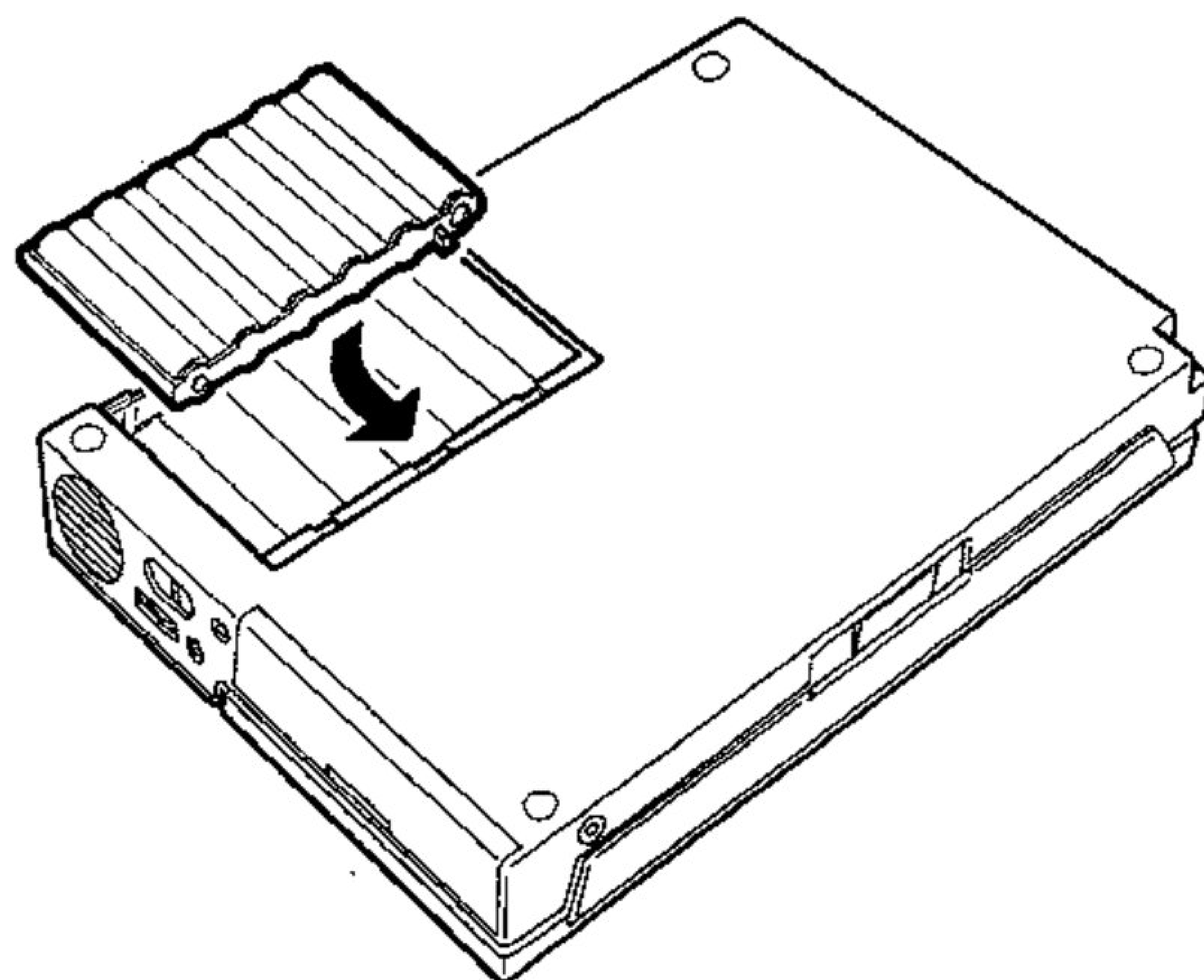
Snel starten

Als u uw systeem onmiddellijk in gebruik wenst te nemen, gaat u als volgt te werk:

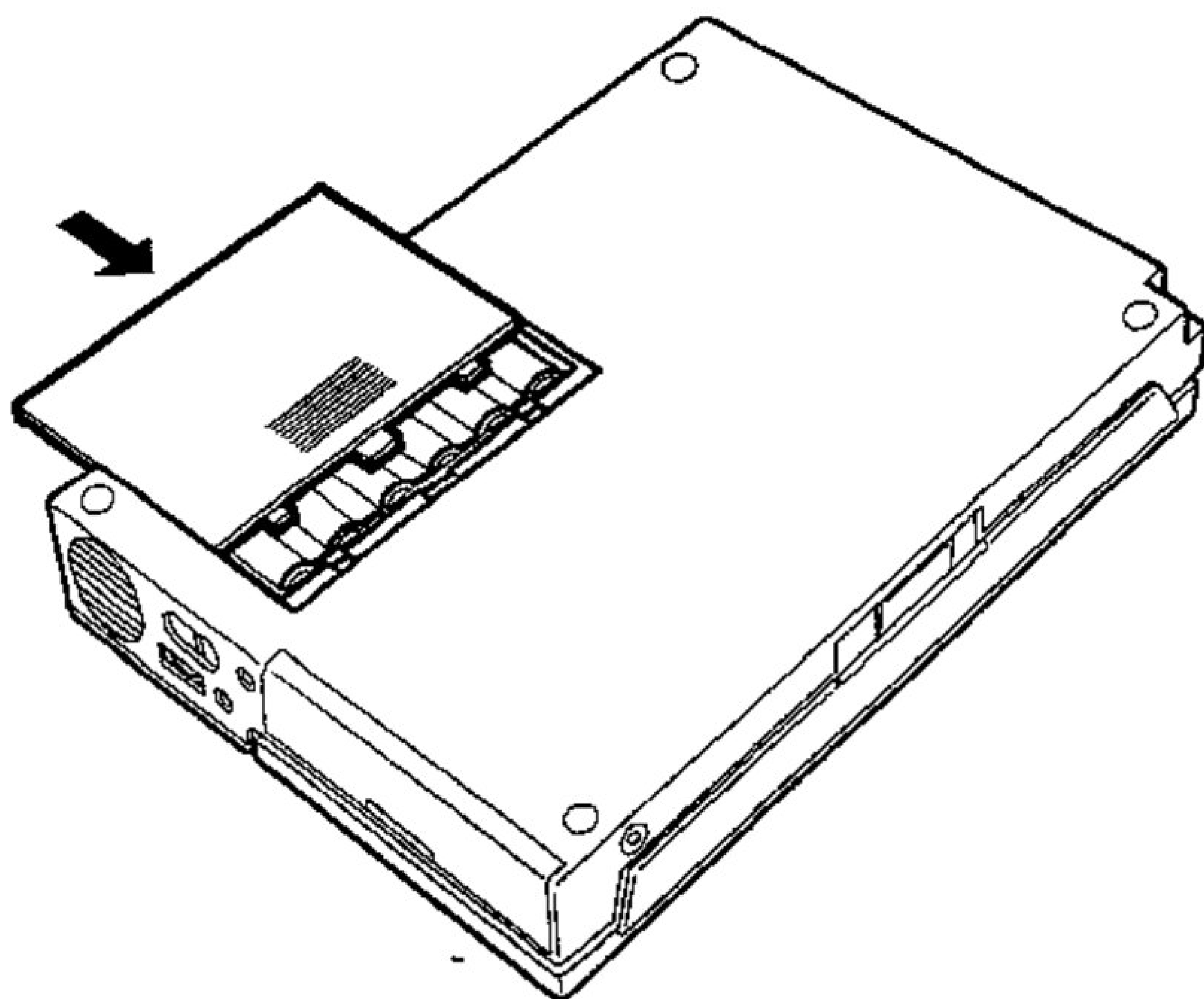
1. Als u onmiddellijk met netstroom wenst te werken, dient u over te springen naar stap 4. In het andere geval legt u het systeem met het scherm omlaag op een effen tafel. Verwijder het dekseltje van het batterijvak.

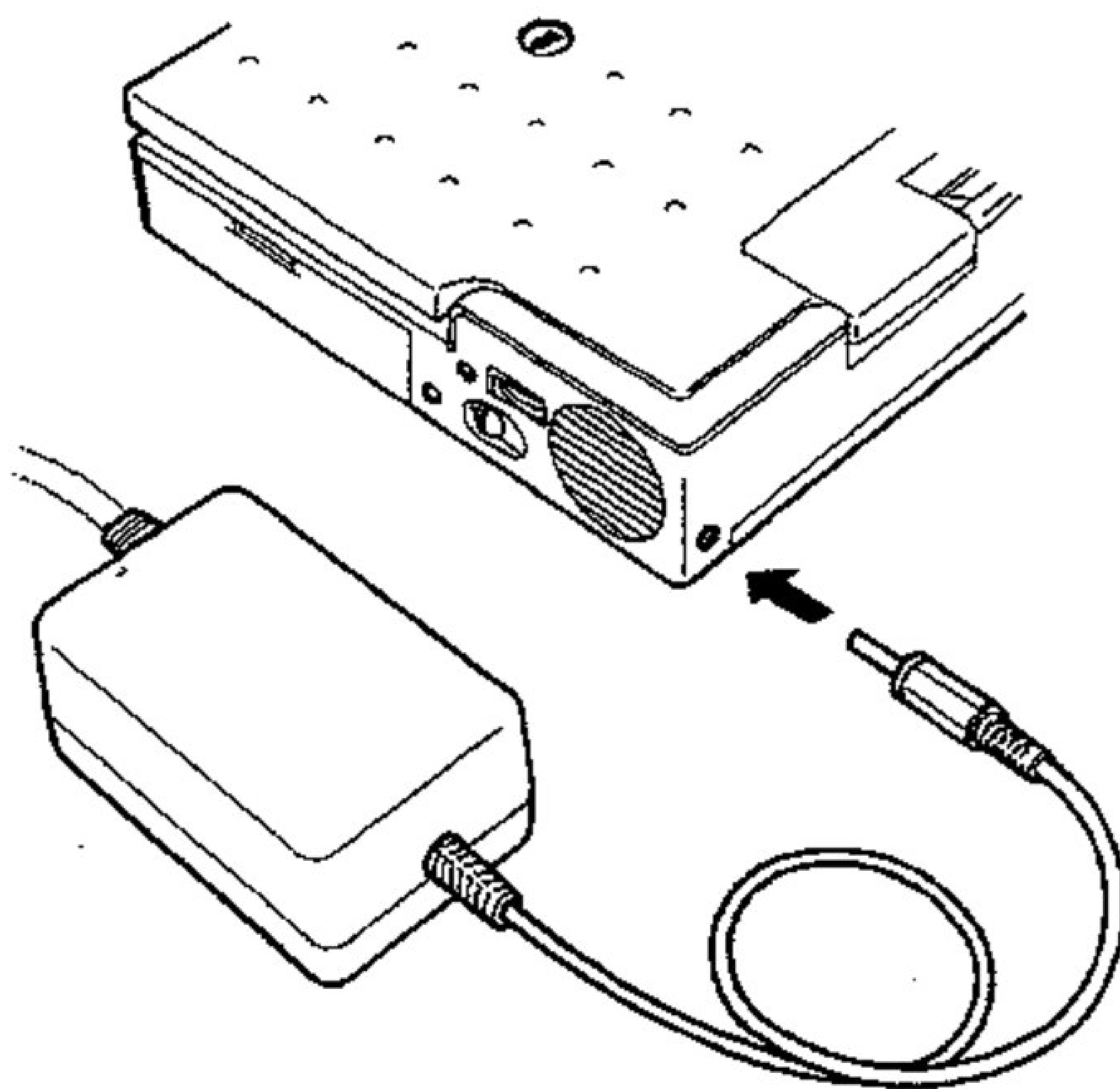
2. Steek de Ni-Cad-accu in het toestel. Zorg ervoor dat de inkeping in de positie staat zoals aangegeven in de tekening hierna. Als u alkaline-batterijen wenst te gebruiken, moet u ze in het batterijvak steken, het dekseltje terugplaatsen en overspringen naar stap 6.

3. Plaats het dekseltje weer goed over het batterijvak.

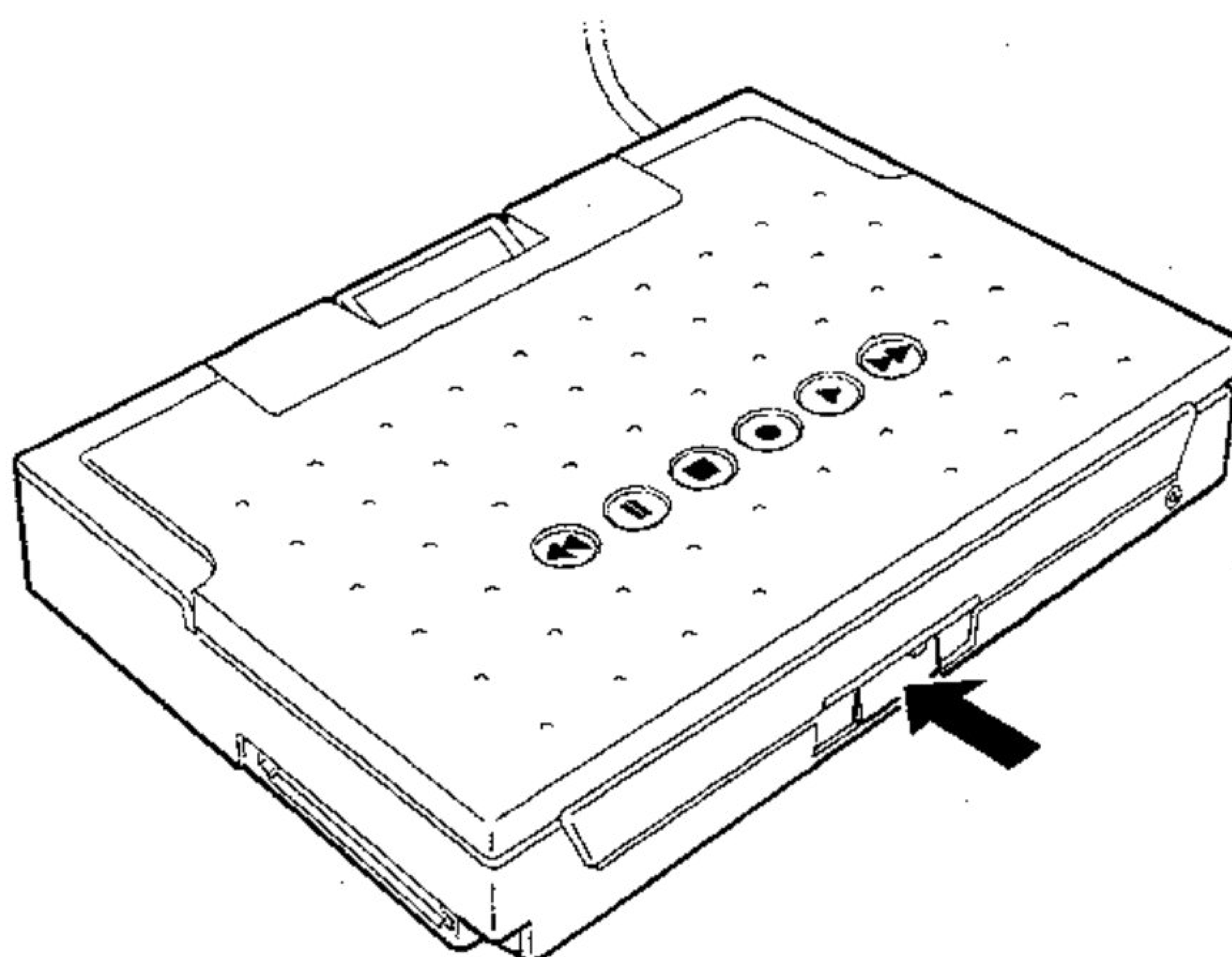

4. Keer het systeem om, zodat het scherm naar boven staat, en sluit de netstroomadapter aan de bus achteraan op het systeem aan.

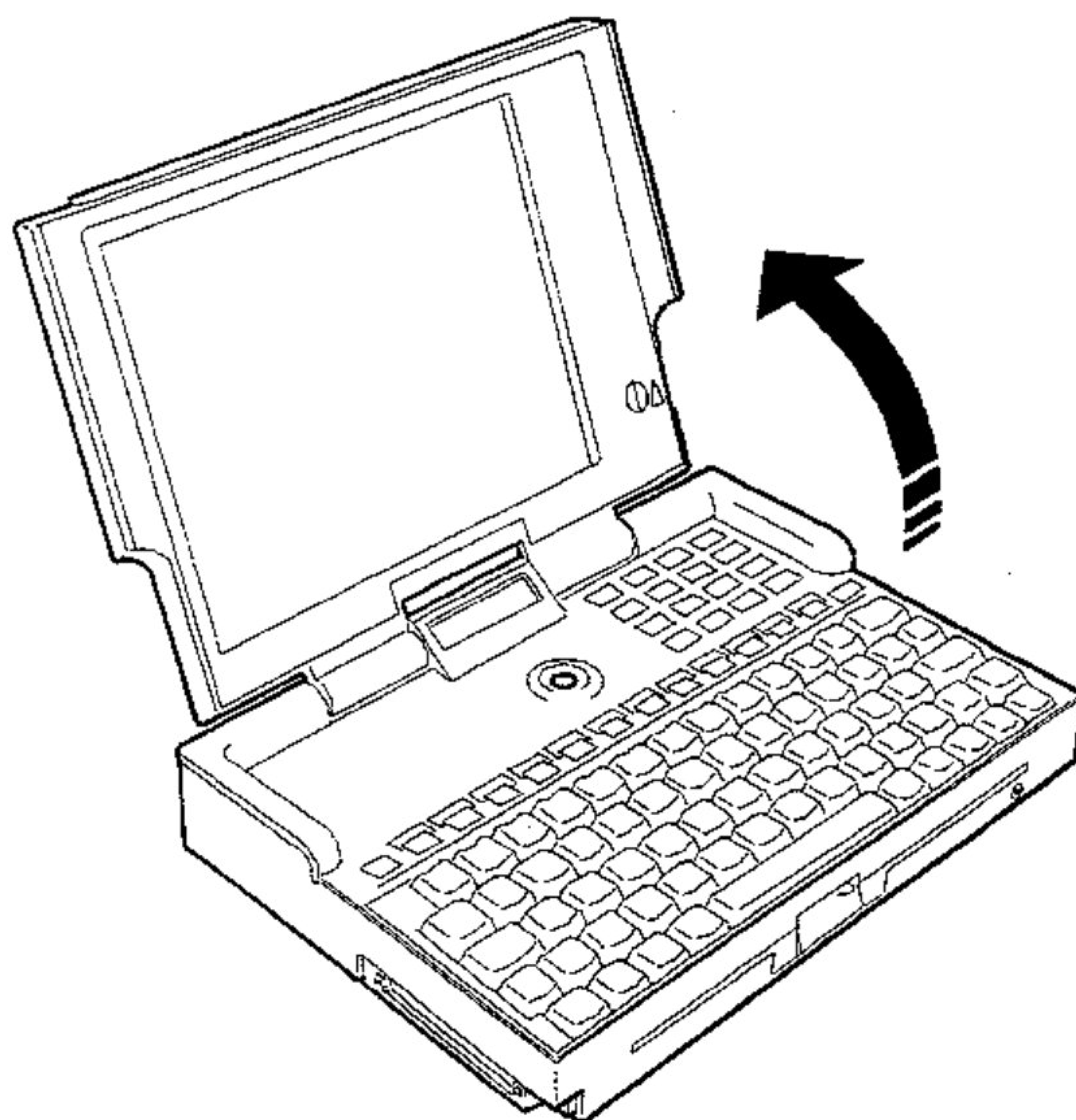

5. Steek de gewone stekker op de andere kabel van de netstroomadapter in een stopkontakt. Als u de Ni-Cad-accu nu wenst op te laden, moet u het systeem ongeveer 3 uur ongebruikt laten rusten. In het andere geval schakelt u over naar stap 6.

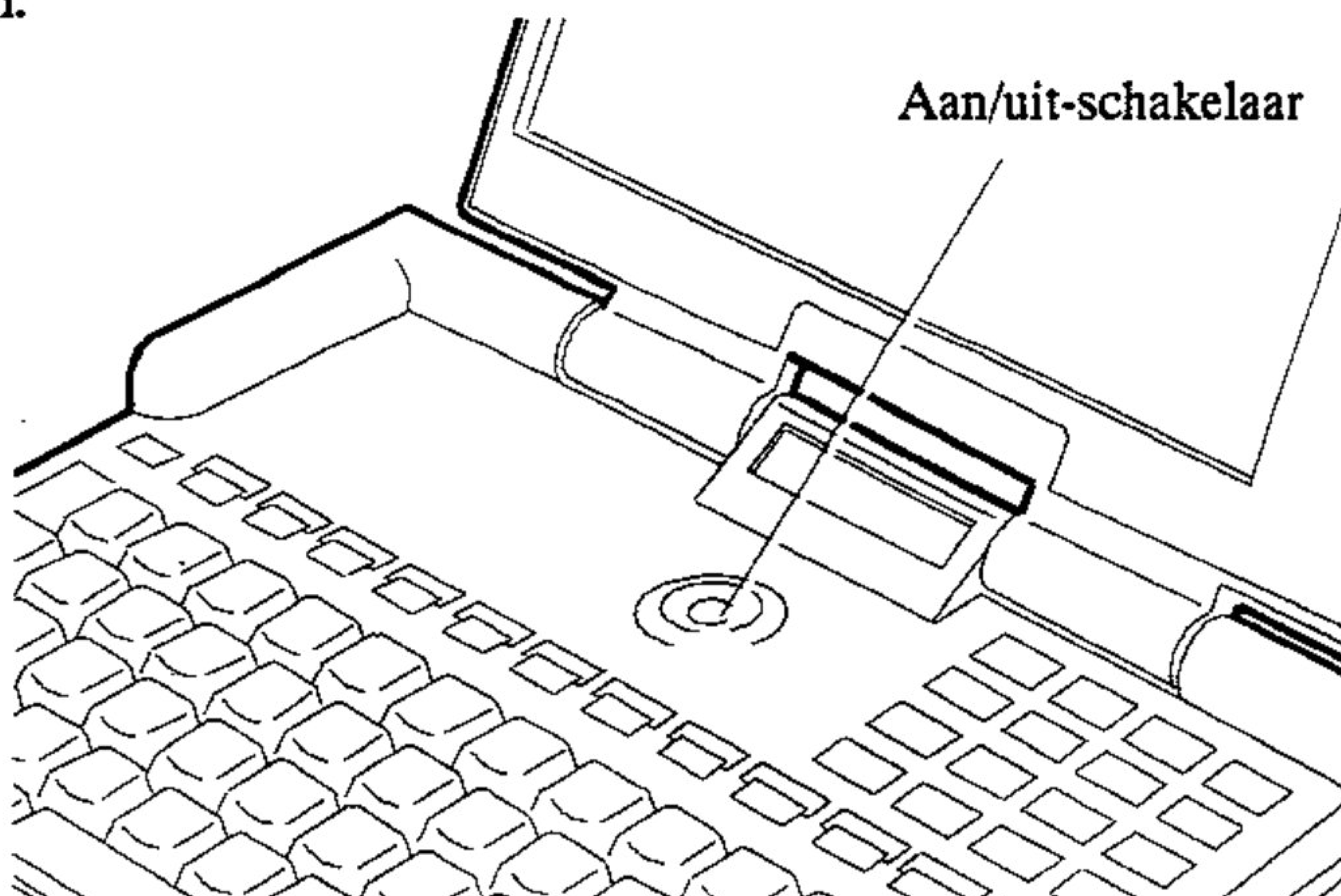
6. Druk op de centrale vergrendeling vooraan op het systeem. Het deksel van het scherm gaat een beetje open.

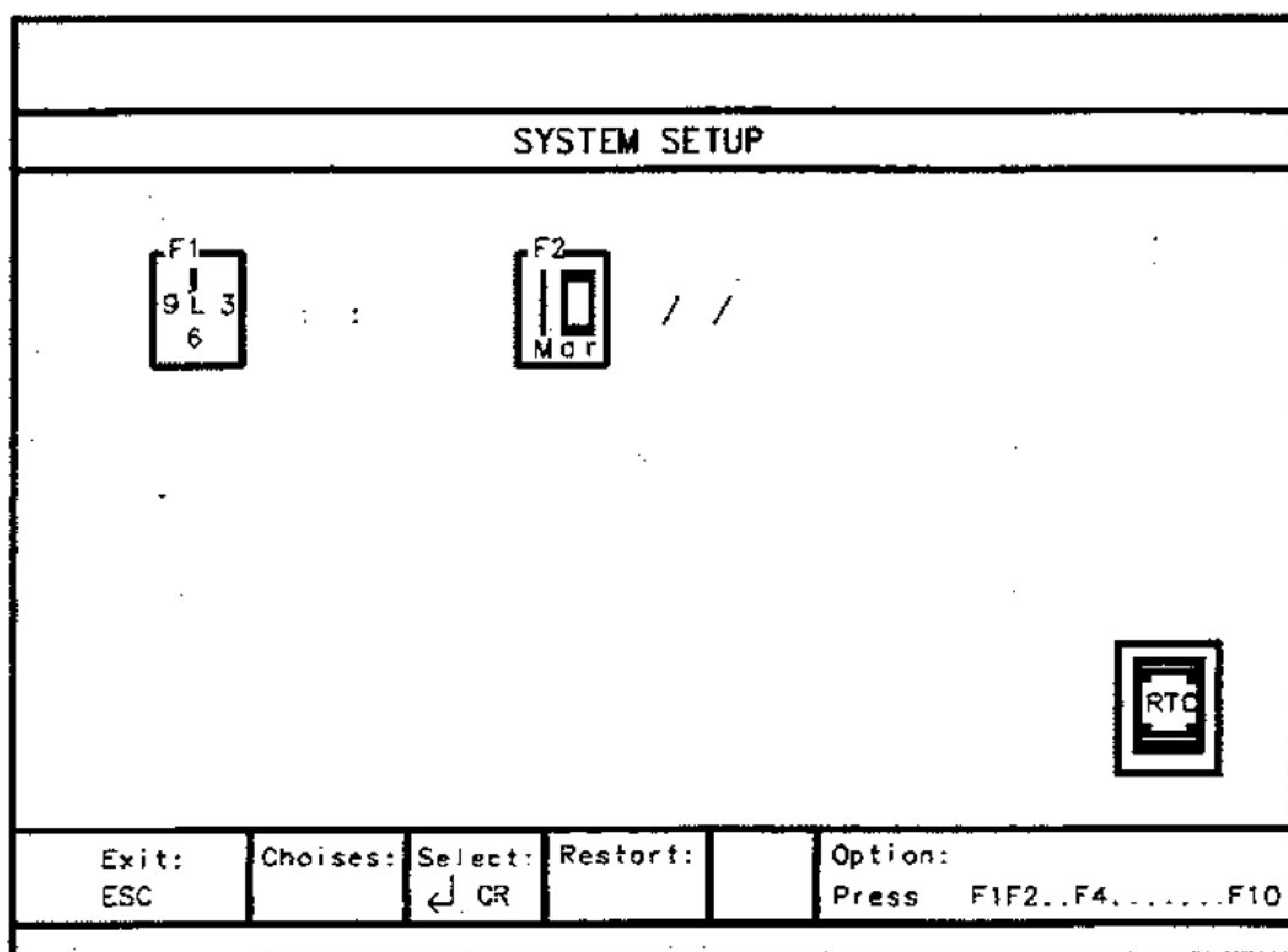
7. Zet het scherm rechtop in de stand die het best geschikt is voor uw werkomstandigheden. Zet het scherm nooit meer dan 180° open, want hierdoor kunnen de scharnieren beschadigd raken.

8. Schakel het systeem nu in door de aan/uit-schakelaar bovenaan in het midden van het toetsenbord gedurende enkele sekonden ingedrukt te houden.

9. Het System Setup-scherm verschijnt:

Druk op **F1** om naar het tijd-ikoon te gaan.

10. Geef de tijd in het 24-uur formaat *uu:mm:ss* in, waarbij *uu* voor de uren staat, *mm* voor de minuten en *ss* voor de sekonden. Voorbeeld: als het kwart na vier in de namiddag is, geeft u **16:15:00** in. Als u een fout maakt, drukt u op de **BACKSPACE**-toets om de fout te wissen, waarna u de nieuwe waarde ingeeft.
11. Druk op **ENTER** om de ingetikte tijd te bevestigen.
12. Druk op **F2** om naar het datum-ikoon te gaan.
13. Geef de datum in de vorm *mm/dd/jjjj* in, waarbij *mm* voor de maand staat, *dd* voor de dagen en *jjjj* voor de jaren. Voorbeeld: als het vandaag 10 maart 1992 is, geeft u **03/10/1992** in. Als u een fout maakt, drukt u op de **BACKSPACE**-toets om de fout te wissen, waarna u de nieuwe waarde ingeeft.

Opmerking: *Als u niet de Amerikaanse versie heeft, moet u de dag vóór de maand ingeven. Voor de datum in bovenstaand voorbeeld wordt dit dus **10/03/1992.***

14. Druk één keer op **ENTER** om de ingetikte datum te bevestigen, en daarna nog eens om het System Setup-scherm te verlaten.
15. Het systeem wordt dan automatisch opnieuw opgestart en het PA Main Menu (hoofdmenu) verschijnt op het scherm.

```
                         PA Main Menu

                Press key for desired function

  Note              Type notes and text files
  Calculator        Do calculations, with tape and memory
* Schedule          Set appointments, use calendar
  Phone Book        Reference phone book, dial numbers
  File Manager      Access files and DOS commands
  Organizer         Organize projects, to-do lists, etc.
* Voice Manager     Play, record, and annotate cassettes
  Modify Config     Configure system parameters

  ESC               Quit all modules
  F1 - Help         Help with PA
                                                        NUM
```

U zit nu in de ingebouwde PA-software. Voor meer informatie over het gebruik van het PA-programma verwijzen we naar hoofdstuk 3. Om PA te verlaten en terug te keren naar MS-DOS, drukt u op **ESC**. Voor meer informatie over MS-DOS verwijzen we naar hoofdstuk 5.

Volgende sneltoetskombinaties staan op gelijk welk ogenblik ter beschikking:

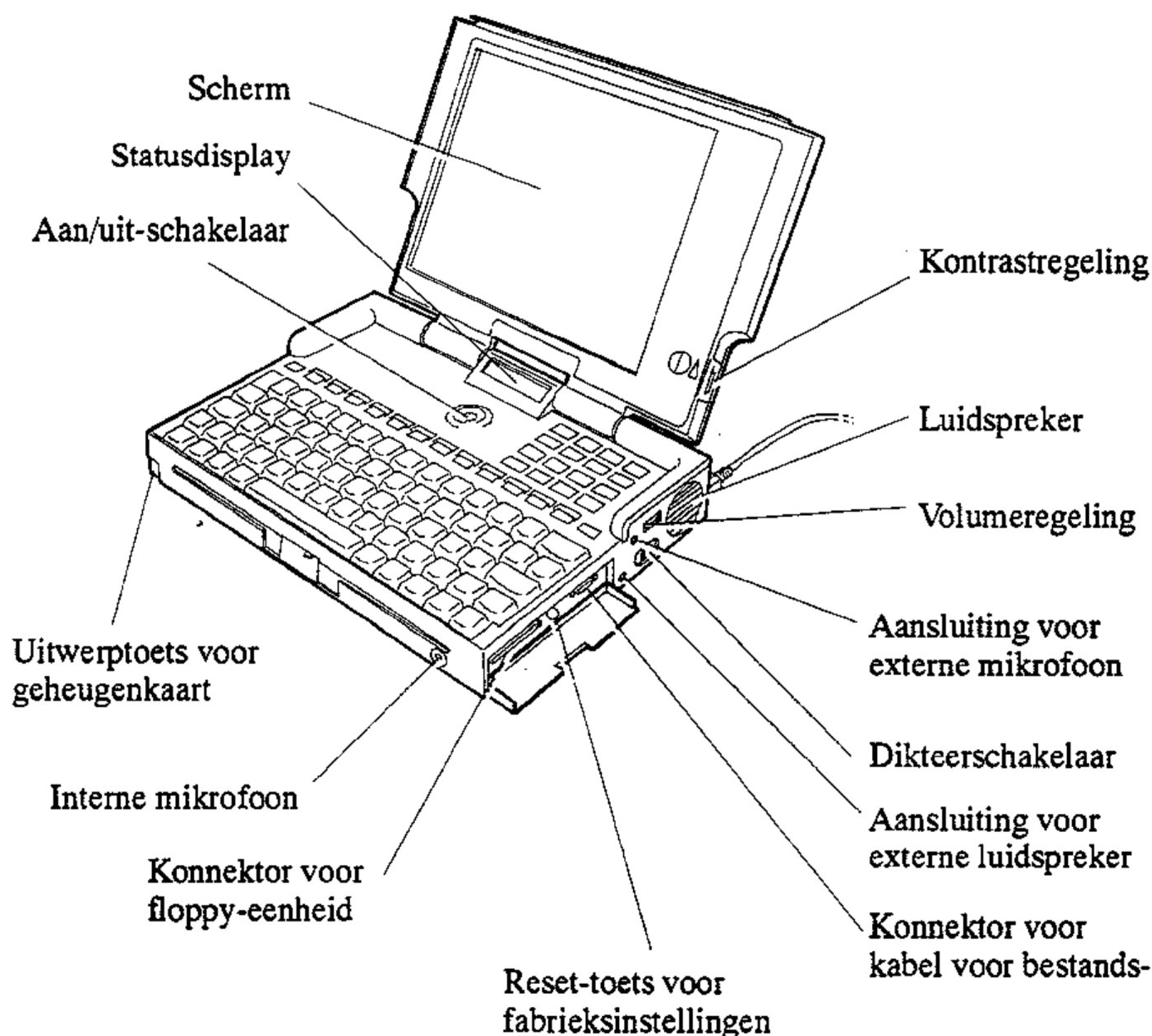
● + **F10**	Om het PA-hoofdmenu op te roepen
● + **F3-9**	Om de overeenkomstige PA-module op te roepen (b.v. **F3** voor Note)
● + **PRINT SCREEN**	Om de snelheid van de CPU te veranderen
● + **SCROLL LOCK**	Om de videomodus te veranderen van zwart-op-wit naar wit-op-zwart.

Voor een meer gedetailleerde beschrijving verwijzen we naar hoofdstuk 2.

Het is aan te bevelen eerst een reservekopie te maken van de inhoud van uw harde schijf (eenheid C) op een bureau-computer met behulp van het Interlink-hulpprogramma voor bestandsuitwisseling, zoals beschreven in voorbeeld 2 van hoofdstuk 8. U kunt natuurlijk een reservekopie maken op diskettes als u de als optie leverbare externe floppy-eenheid heeft aangeschaft (zie hoofdstuk 6 voor de installatie van de floppy-eenheid).

BESCHRIJVING VAN HET SYSTEEM

Onderstaande tekening geeft een algemeen zicht op het systeem. Hierna worden alle komponenten, bedieningselementen en indikatoren behandeld. We zullen ook zien hoe de accu wordt opgeladen en verwisseld. Verder wordt uitgelegd hoe u het toetsenbord, de magnetische opslageenheden en -media moet gebruiken.

Scherm

Het LCD-scherm van uw systeem biedt een hoge resolutie (640 x 400 pixels) met 8 grijstinten, alle CGA-modes (dubbele aftasting) en de speciale Olivetti ATT-modus. Het scherm kan zeer komfortabel worden afgelezen en geeft weinig of geen weerkaatsing in de meeste lichtomstandigheden.

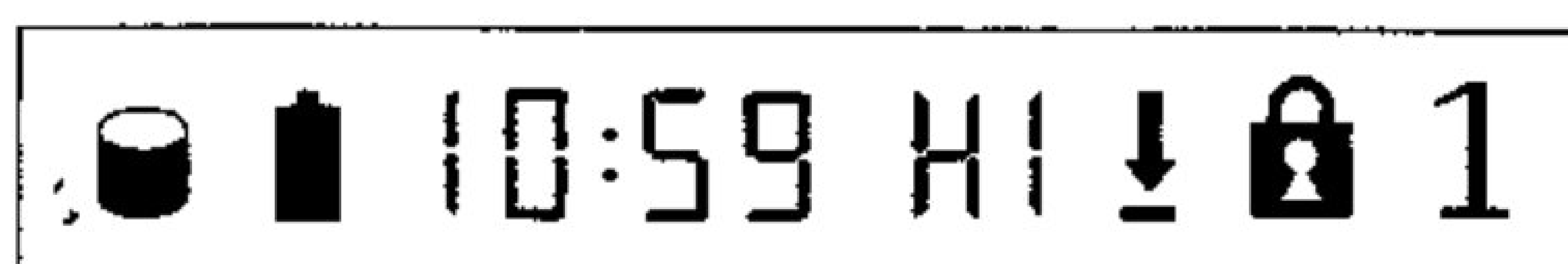
Kontrastregeling

De kontrastregeling voor het LCD-scherm bevindt zich rechts onder het scherm. Als u het systeem voor het eerst inschakelt, is het mogelijk dat het kontrast niet goed is ingesteld. Verdraai het kontrast langzaam in beide richtingen, tot u de optimale instelling heeft gevonden.

Statusdisplay

De statusdisplay van het systeem bevindt zich in het midden van het toestel, tussen de scharnieren van het scherm. Hiermee kunt u de verschillende toestanden van het systeem in één blik overzien, ook als het systeem gesloten is.

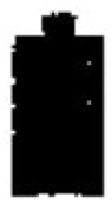
Hierna een voorbeeld van de alle informatie op de statusdisplay:

De symbolen hebben volgende betekenis:

Toegang tot harde schijf of geheugenkaart.
Dit symbool verschijnt als de harde schijf of de geheugenkaart wordt gebruikt. Steek nooit een geheugenkaart in het toestel of haal ze er nooit uit als dit symbool op de display staat.

Accu laden. Dit symbool knippert als de accu bijna leeg is. Als de accu helemaal leeg is, is deze indicator konstant aan.

10:59

Huidige tijd/cassettetijd. Deze vier cijfers geven de huidige tijd aan (in de vorm *uu:mm*), behalve als de Voice Manager wordt gebruikt. In dit geval wordt de tijd in sekonden aangegeven vanaf het begin van de cassette.

Hi

Kloksnelheid/spraakfunktie. Deze twee tekens geven de huidige snelheid van de CPU aan:

1. Lo (laag)
2. Md (middelmatig)
3. Hi (hoog)

Om de snelheid van de CPU te veranderen, drukt u tegelijkertijd op de **MF**- en **PRINT SCREEN**-toetsen.

Als de Voice Manager aktief is, geven deze twee tekens de huidige kontinue spraakfunktie aan:

ST (Stop)
PL/PC (Afspelen/cassette afspelen)
OW (Overschrijven)
RC (Opnemen)
RW (Terugspoelen)
FF (Snel vooruit spoelen)
PA (Pauze)
RS (Aftasten tijdens terugspoelen)
FS (Aftasten tijdens snel vooruit spoelen)

Toetsenbordmodus. Deze symbolen verschijnen als respektievelijk de funkties **SCROLL LOCK**, **CAPS LOCK** en **NUM LOCK** ingeschakeld zijn.

Aan/uit-schakelaar

De aan/uit-schakelaar van uw systeem bevindt zich net onder de statusdisplay, links van het cijfertoetsenbord. Hou deze schakelaar gedurende een sekonde ingedrukt om het systeem aan of uit te schakelen.

Uw systeem is uitgerust met een aantal automatische funkties om energie te sparen. Het is zo opgevat, dat een optimale verhouding wordt bereikt tussen prestaties en energieverbruik. Dit betekent dat een aantal onderdelen van het toestel automatisch worden uitgeschakeld als het systeem gedurende een bepaalde tijd werkeloos blijft. Als uw systeem in zo een toestand verkeert, b.v. het scherm is blank, volstaat een druk op de aan/uit-schakelaar om onmiddellijk verder te kunnen werken. Als u speciale eisen stelt op het vlak van de energiebesparing, kunt u de paragraaf Modify Config in hoofdstuk 7 raadplegen.

Voeding

Uw systeem kan werken met de heroplaadbare Ni-Cad-accu, zes alkaline-batterijen of externe netstroom, zodat u in elke situatie de optimale voeding kunt kiezen. Als u netstroom kunt gebruiken, is dit altijd aan te raden. U kunt de accu of batterijen dan sparen voor als u op reis bent of als u op een plaats moet werken waar er niet onmiddellijk netstroom ter beschikking staat. Het is altijd interessant een reserve-accu mee te nemen als u het systeem buitenshuis gebruikt.

Voor meer informatie over de aansluiting aan het stroomnet verwijzen we naar de paragraaf Snel starten in hoofdstuk 1.

Batterijvoeding

Uw systeem maakt gebruik van de bijgeleverde, heroplaadbare Ni-Cad-accu of van zes AA alkaline-batterijen (ook wel LR6, HP7, R6, R6B, R6S, UM3, Mignon of MN1500 genoemd). Het gebruik van mangani-batterijen is sterk af te raden, want ze kunnen niet voldoende vermogen leveren.

Autonomie

De autonomie met batterijvoeding is grotendeels afhankelijk van het soort batterijen dat u gebruikt, en van de toepassing die u het vaakst gebruikt. De Ni-Cad-accu heeft een kleinere autonomie dan alkaline-batterijen. Anderzijds verbruiken de funkties van het spraaksysteem meer energie dan andere funkties. Als u dus vooral tekstverwerking gebruikt in kombinatie met alkaline-batterijen, gaan uw batterijen veel langer mee dan als u vooral spraakfunkties gebruikt in kombinatie met de Ni-Cad-accu. Algemeen geldt dat de autonomie volstaat voor twee tot vier uur.

Uw systeem springt zo zuinig mogelijk met de energie om, zonder de prestaties nadelig te beïnvloeden. U kunt het stroomverbruik echter nog verder doen dalen door de snelheid van de CPU te verminderen of door de instellingen voor het stroombeheer te veranderen (zie hoofdstuk 7).

Opmerking: *Door op de aan/uit-schakelaar te drukken wordt de werking van uw systeem tijdelijk opgeschort. Als het systeem dan opnieuw wordt ingeschakeld, werkt het verder vanuit de vorige situatie. Als de accu volledig geladen is, kan het systeem de gegevens op die manier gedurende ongeveer 10 dagen bijhouden, waarna de accu moet worden opgeladen.*

Indikator "Batterijen bijna leeg"

Als de accu's niet meer over voldoende vermogen beschikken om het systeem goed te kunnen voeden, knippert de indikator op de statusdisplay. Bovendien geeft de computer een pieptoon (behalve als u de alarmfunktie heeft uitgeschakeld – zie paragraaf Modify Config in hoofdstuk 7). Als de indikator niet meer knippert, maar uitgaat, betekent dit dat de accu helemaal leeg is. U moet de Ni-Cad-accu nu opladen of, als u alkaline-batterijen gebruikt, ze vervangen.

De Ni-Cad-accu opladen

De Ni-Cad-accu wordt opgeladen door het systeem aan een stopkontakt aan te sluiten en het op die manier gedurende ongeveer 3 uur niet te gebruiken. Natuurlijk moet de accu in dit geval in het toestel zitten.

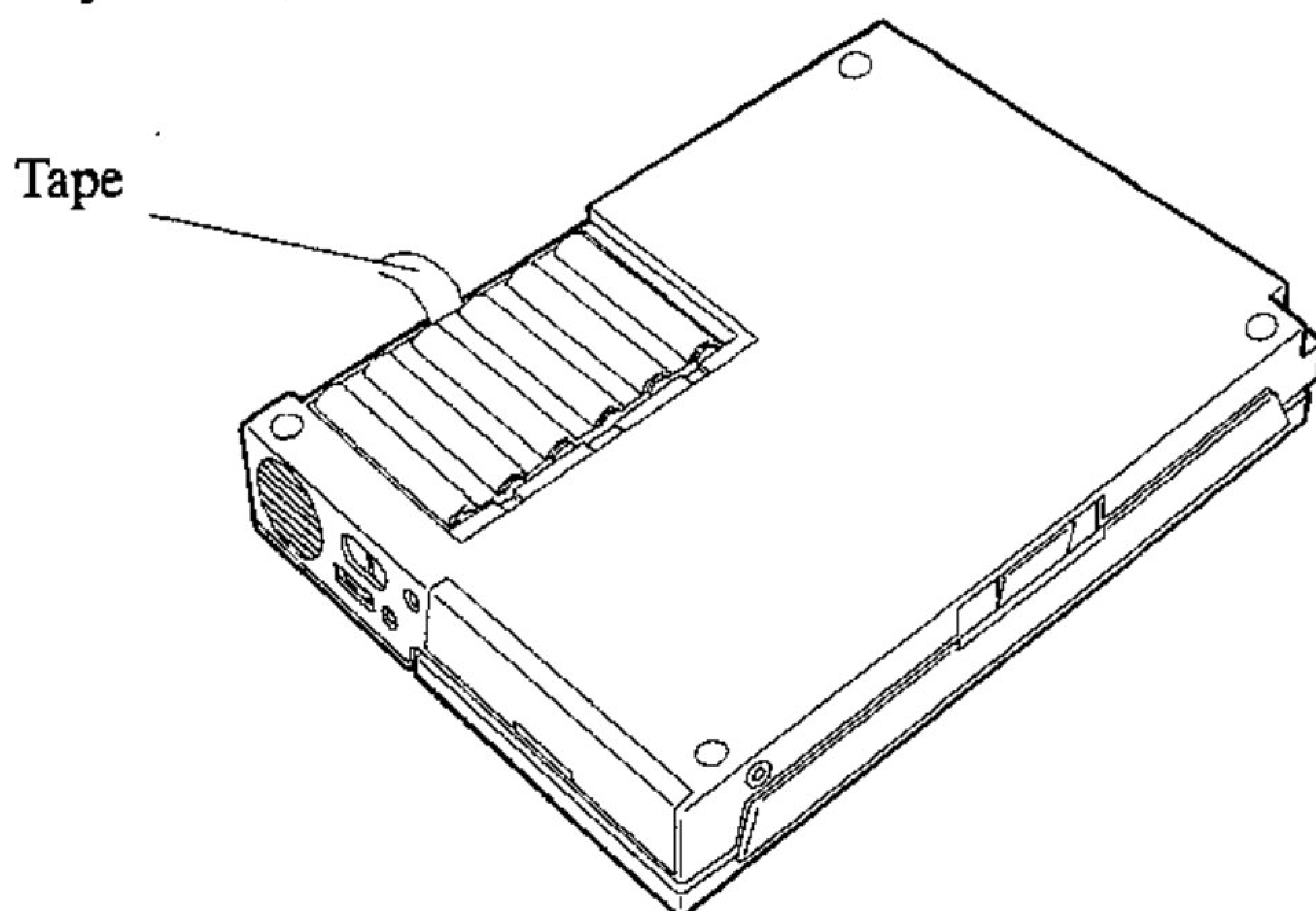
U dient de accu echter pas op te laden als deze volledig leeg is. Als u namelijk een Ni-Cad-accu oplaadt die nog niet helemaal leeg is, ontstaat er een soort "geheugeneffekt" in de accu, waardoor de accu niet meer tot zijn volle kapaciteit kan worden opgeladen en steeds minder vermogen krijgt. Om dit effekt op te heffen, dient u het systeem te gebruiken tot de accu helemaal leeg is. Laat het systeem dan gedurende 3 uur rusten terwijl het aan een stopkontakt is aangesloten. Herhaal deze procedure enkele keren.

De batterijen omwisselen

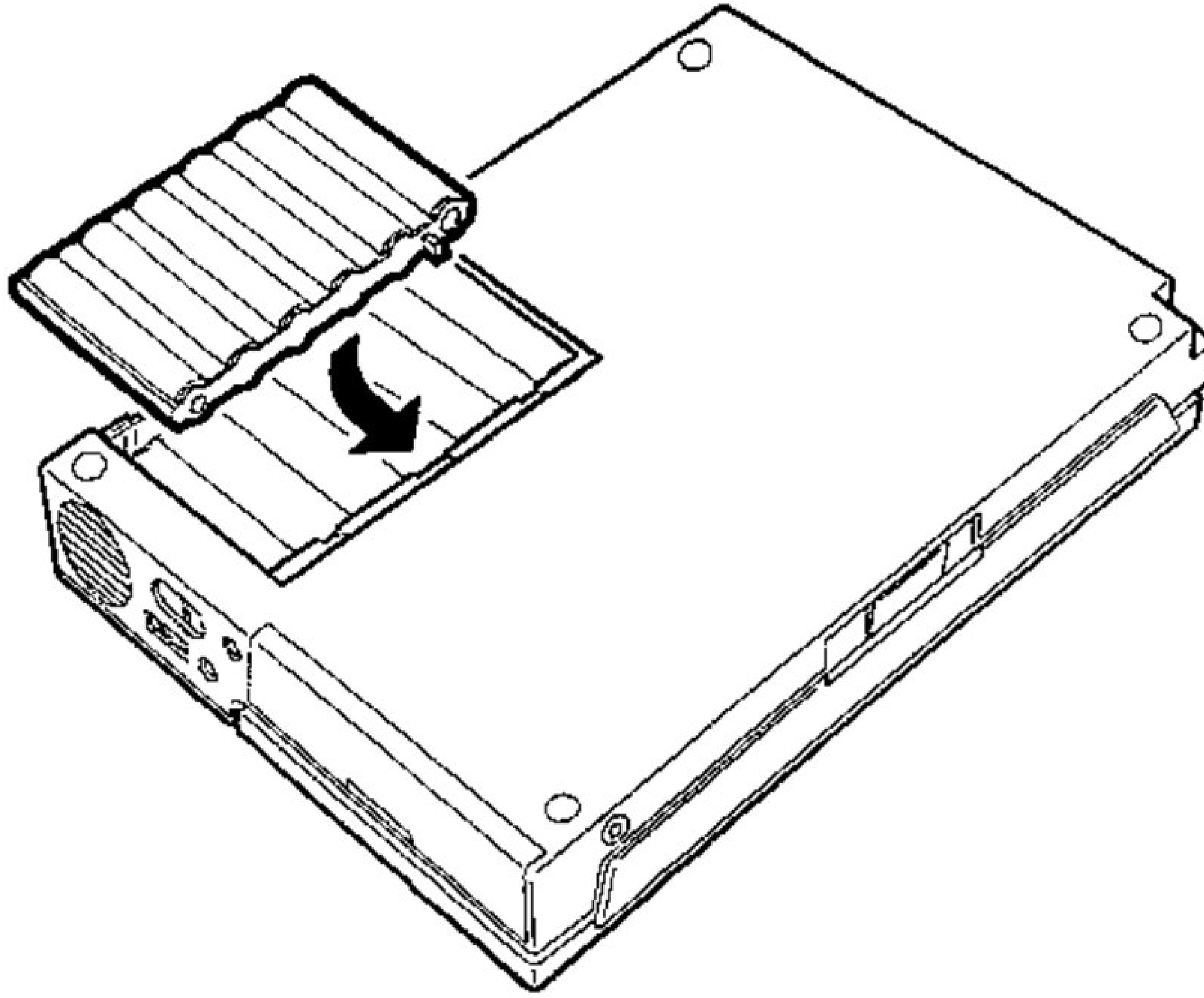
Om lege batterijen te vervangen, gaat u als volgt te werk:

> **WAARSCHUWING!**
> Als u de batterijen verwisselt, gaat de huidige inhoud van het systeemgeheugen verloren. U dient dus alle gegevens waarmee u aan het werk bent, weg te schrijven naar de harde schijf.

1. Druk op de aan/uit-schakelaar, zodat het systeem wordt uitgeschakeld. Als het systeem aan een stopkontakt is aangesloten, dient u de stekker uit te trekken.
2. Sluit het systeem en leg het op zijn kop op een effen tafel.
3. Schuif het dekseltje van het batterijvak en trek aan de plastic tape om de batterijen uit te nemen.

4. Steek de accu in het batterijvak met de pin in de positie aangegeven in de tekening:

5. Zet het dekseltje weer goed op het batterijvak en keer het systeem om.

Reservebatterij

Uw systeem is ook voorzien van een reserve-lithiumbatterij. Hierdoor blijft de informatie in het interne statische RAM-geheugen bewaard gedurende ongeveer 4 maand na het leeglopen van de hoofdbatterij.

Als u het systeem gedurende lange tijd niet gebruikt, zal de lithium-batterij leeg raken. Om de lithium-batterij op te laden, volstaat het uw systeem aan een stopkontakt aan te sluiten, het in te schakelen en gedurende 3 uur te laten werken.

Een reset van het systeem uitvoeren

In bepaalde situaties wenst u het systeem opnieuw op te starten. Hiertoe beschikt u over drie mogelijkheden:

- Systeem-reset
- Hardware-reset
- Fabrieks-reset

Systeem-reset

Met een systeem-reset kunnen alle lopende bewerkingen worden gestopt en wordt het systeem opnieuw opgestart. Als een systeem-reset wordt uitgevoerd, gaat alle informatie in het geheugen verloren.

Om een systeem-reset uit te voeren, houdt u de **CTRL**- en **ALT**-toetsen ingedrukt, waarna u op de **DEL**-toets drukt. De systeem-reset is altijd mogelijk, behalve als het toetsenbord geblokkeerd is.

Hardware-reset

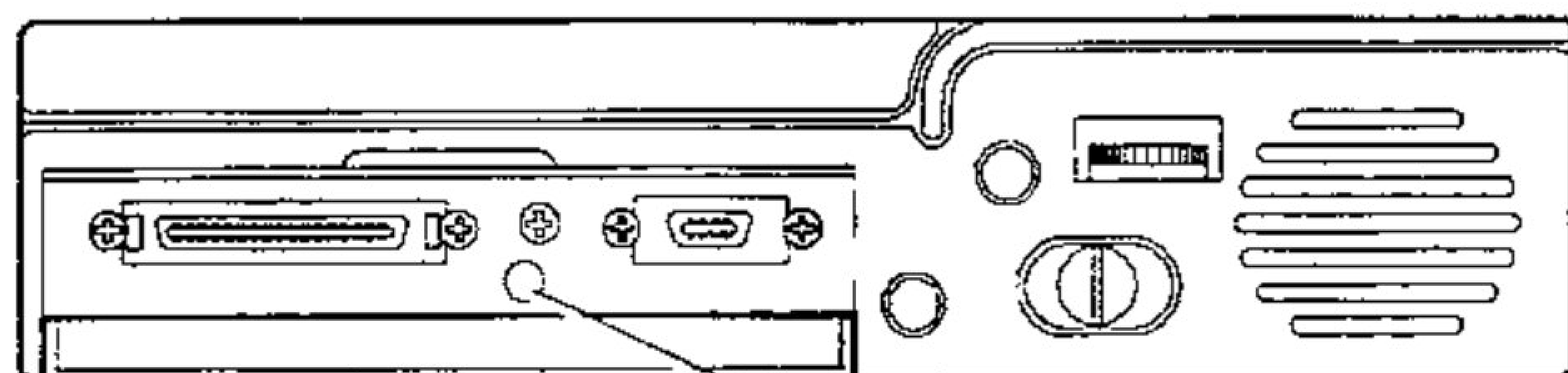
Een hardware-reset is interessant om uw systeem opnieuw te kunnen opstarten als het toetsenbord geblokkeerd is, waardoor een systeem-reset onmogelijk is. Een hardware-reset is ook mogelijk als het systeem uitgeschakeld is.

Om een hardware-reset uit te voeren, houdt u de **MF**-toets ingedrukt, waarna u de aan/uit-schakelaar gedurende één sekonde ingedrukt houdt.

Opmerking: *Als u de instelling van de aan/uit-schakelaar niet veranderd heeft zoals beschreven in de paragraaf Modify Config in hoofdstuk 7, wordt geen reset van het systeem uitgevoerd door op de aan/uit-schakelaar te drukken. Hierdoor wordt de werking van het systeem alleen tijdelijk opgeschort. Als u het toestel opnieuw inschakelt, wordt de vorige situatie hernomen.*

Fabrieks-reset

Een fabrieks-reset wist alle konfiguratiegegevens van de gebruiker. Deze reset dient u dus alleen in echte noodgevallen te gebruiken. De knop voor de fabrieks-reset bevindt zich achter het deurtje aan de rechter kant van uw systeem, tussen de seriële konnektor en de konnektor voor de floppy-eenheid.

Toets voor fabrieks-reset

Ga als volgt te werk:

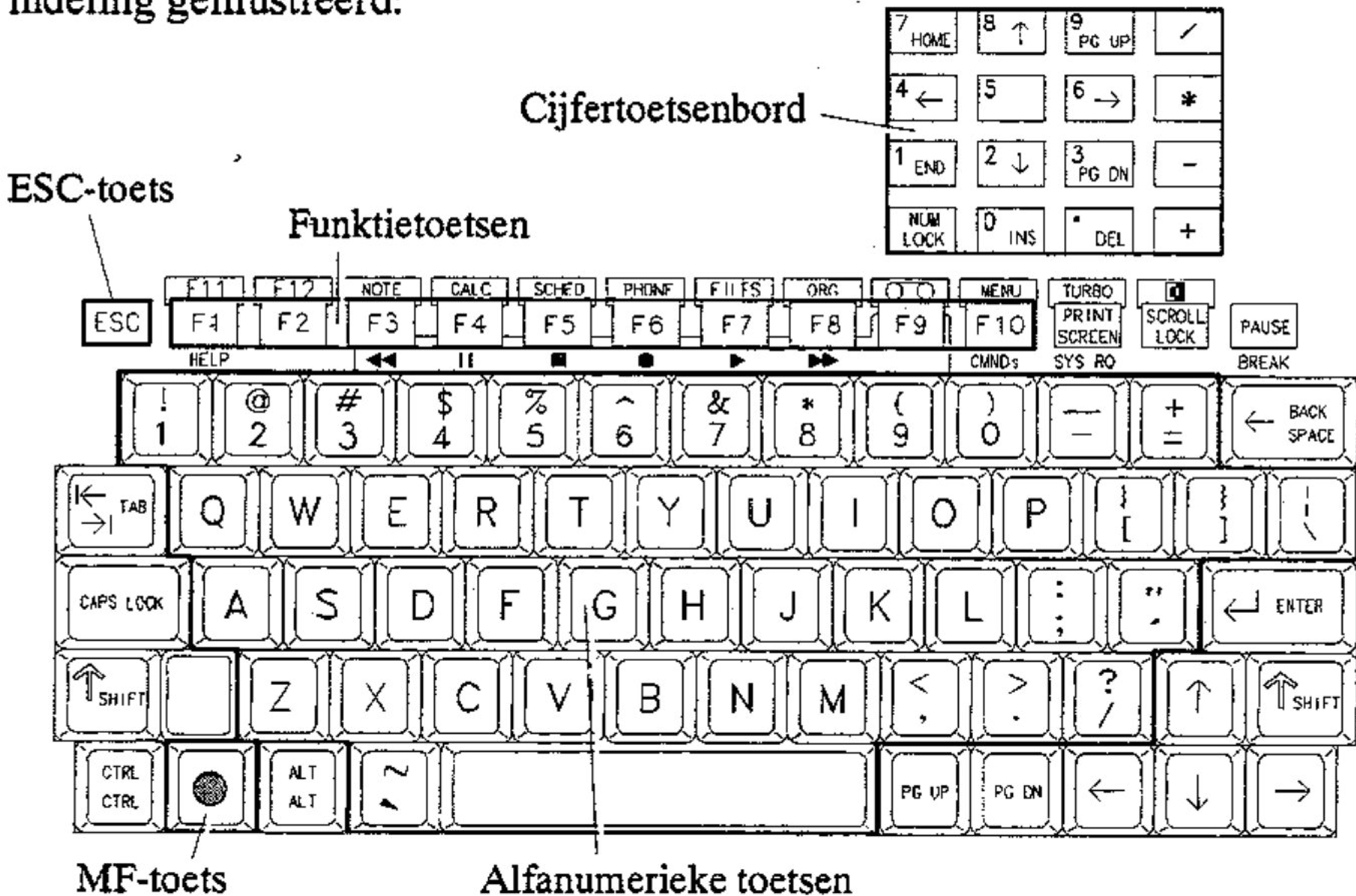
1. Druk op de reset-toets met een klein, stomp voorwerp, zoals een pen. Gebruik nooit een scherp voorwerp, want hierdoor zou de toets beschadigd kunnen raken.
2. Druk na enkele sekonden op de aan/uit-schakelaar.
3. De tijd- en datum-ikonen van het System Setup-scherm verschijnen. Geef de tijd en de datum in, zoals beschreven in hoofdstuk 1.

Opmerking: *Als er in de plaats van het System Setup-scherm meldingen verschijnen die u vragen de tijd en de datum in te geven, moet u de procedure volgen die is beschreven in de paragraaf De harde schijf herstellen in hoofdstuk 7.*

4. Verlaat het System Setup-scherm door op **ENTER** te drukken. Het systeem start automatisch opnieuw op en het PA-hoofdmenu verschijnt.

Toetsenbord

Uw systeem emuleert een volledig IBM PS/2-compatibel toetsenbord. Alle indelingen vindt u terug in appendix C. Hierna wordt de Amerikaanse indeling geïllustreerd:

MF-toets

De **MF**-toets (multifunktionele toets) zit tussen de **CTRL**-toets en de **ALT**-toets op de onderste rij toetsen. In kombinatie met andere toetsen aktiveert deze toets de verschillende modules van uw PA-software en simuleert hij de funkties van de toetsen op het standaard IBM PC-toetsenbord die niet op het toetsenbord van uw systeem voorkomen. Zo wordt de **MF**-toets gebruikt in kombinatie met de **SCROLL LOCK**-toets om het scherm om te schakelen van wit-op-zwart naar zwart-op-wit en vice versa. In kombinatie met de toets **F10** wordt dan weer het PA-hoofdmenu opgeroepen. De tabel met de kombinaties met de **MF**-toets vindt u verderop in dit hoofdstuk. Deze tabel geeft een volledige opsomming van alle funkties die in kombinatie met de **MF**-toets kunnen worden opgeroepen.

Alfanumerieke toetsen

De toetsen in dit gedeelte dienen om gegevens en tekst in te tikken. Ze hebben in feite dezelfde funktie en indeling als het toetsenbord van een gewone schrijfmachine.

Funktietoetsen

Bovenaan het toetsenbord van uw systeem vindt u tien funktietoetsen: **F1** tot **F10**.

Als u deze toetsen samen met de **MF**-toets indrukt, worden de sneltoetsfunkties uitgevoerd die boven de funktietoetsen zijn aangegeven. Zo aktiveert de sneltoetskombinatie **MF + F1** de **F11** funktie, terwijl de sneltoetskombinatie **MF + PRINT SCREEN** de **TURBO**-funktie inschakelt.

De funkties onder de toetsen worden aktief als u in de ingebouwde software-programma's werkt. Zo is de **Help**-funktie van **F1** aktief als u in de PA-modules werkt. De recordertoetsfunkties onder de funktietoetsen **F3** tot **F8** zijn aktief als de Voice Manager wordt gebruikt.

Escape-toets

De **ESC**-toets bevindt zich in de linker bovenhoek van het toetsenbord. De funktie van deze toets is afhankelijk van het toepassingsprogramma waarmee u werkt. Normaal dient deze toets om terug te keren naar een vorige situatie. Als u in de PA-modules werkt, keert u met deze toets terug naar het vorige menu.

Toetsen voor de toetsenbord-modus

Dit zijn de **NUM LOCK-**, **CAPS LOCK-** en **SCROLL LOCK**-toetsen. Als de funktie van deze toetsen aktief is, wordt dit op de statusdisplay aangegeven met symbolen.

Pijltoetsen

Deze toetsen dienen om de cursor op het scherm te verplaatsen in de richting aangegeven op de toets.

Cijfertoetsenbord

Het cijfertoetsenbord bevindt zich rechts boven het hoofdgedeelte van het toetsenbord.

De **NUM LOCK**-toets dient om het cijfertoetsenbord aan en uit te schakelen. Als het cijfertoetsenbord is ingeschakeld, verschijnt het **NUM LOCK**-symbool op de statusdisplay. De toetsen in dit deel van het toetsenbord werken dan zoals de toetsen van een rekenmachine. Als het cijfertoetsenbord is uitgeschakeld, kunt u met deze toetsen de funkties oproepen die aangegeven zijn onder de cijfers.

Speciale toetsen

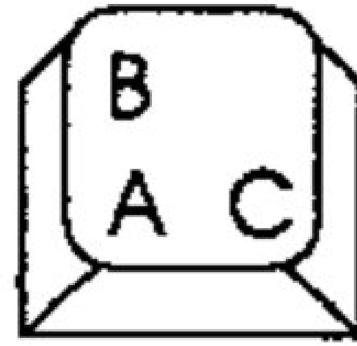
Volgende tabel beschrijft de speciale toetsen op het toetsenbord van uw systeem. Vergeet niet dat de funktie van sommige toetsen afhankelijk kan zijn van het toepassingsprogramma dat u gebruikt. Bepaalde funkties vindt u terug in verschillende delen van het toetsenbord.

Toetsnaam Symbool	Funktie
ALT	ALTernatieve toets; wordt gebruikt in kombinatie met andere toetsen, b.v. in sneltoetskombinaties.
BACKSPACE of ←	Wist het teken links van de cursor en verplaatst de cursor naar die positie.
BREAK	Afhankelijk van de toepassing.
CAPS LOCK of **SHIFT LOCK**	Wordt gebruikt om deze vergrendel-modus aan en uit te schakelen. Als de modus ingeschakeld is, kunt u hoofdletters ingeven in plaats van kleine letters.
CTRL	ConTRoLe-toets; wordt gebruikt in kombinatie met andere toetsen, b.v. in sneltoetskombinaties.
DEL	Wist het teken onder de cursor.
END	Verplaatst de cursor naar de eindpositie, afhankelijk van de gebruikte toepassing.
ENTER of ↵	Dient om invoer af te sluiten of om naar de volgende regel te gaan.
ESC	ESCape-toets. Is afhankelijk van de toepassing. In vele gevallen kunt u met deze toets terugkeren naar een vorig menu in de toepassing.
F1 tot F10	Funktietoetsen. Hun werking is afhankelijk van de toepassing.
HOME	Plaatst de cursor in de beginpositie, afhankelijk van de gebruikte toepassing.
INS	Schakelt het toetsenbord om van inlassen naar overschrijven, en vice versa.

● (MF)	MultiFunktionele toets. Wordt gebruikt in kombinatie met andere toetsen om PA- en andere funkties op te roepen.
NUM LOCK	Dient om de NUM LOCK-modus aan en uit te schakelen. Als deze modus ingeschakeld is, kunt u met het cijfertoetsenbord numerieke waarden ingeven. Als de funktie uitgeschakeld is, dienen deze toetsen voor de andere aangegeven funkties.
PGUP	Afhankelijk van de toepassing. Wordt vaak gebruikt om de vorige pagina op het scherm te brengen.
PGDN	Afhankelijk van de toepassing. Wordt vaak gebruikt om de volgende pagina op het scherm te brengen.
PAUSE	Onderbreekt de schermuitvoer.
PRINT SCREEN	Drukt de inhoud van het scherm af.
SCROLL LOCK	Afhankelijk van de toepassing. Wordt vaak gebruikt om tekst op het scherm te laten rollen.
SHIFT of ⇧	Als deze toets samen met een alfanumerieke toets wordt ingedrukt, wordt de hoofdletter of het symbool gedrukt, behalve als **CAPS LOCK** (of **SHIFT LOCK** in de Belgische indeling van het toetsenbord) ingeschakeld is. In dit geval wordt de kleine letter gedrukt.
SYS RQ	SYStem ReQuest-toets; afhankelijk van de toepassing.
TAB of ⇤ ⇥	TABulatietoets. Dient om tabulatiestops in te geven of om met de cursor van de ene tabulatiestop naar de andere te gaan.

Toetsen met verschillende tekens

Op de toetsen van uw toetsenbord staan er één, twee of drie tekens of symbolen. Volgende illustratie toont de drie mogelijke posities van een teken:

Om het gewenste teken te gebruiken, gaat u als volgt te werk:

Positie A:	Druk de toets in en laat hem los.
Positie B:	Houd de **SHIFT**-toets ingedrukt, druk op de toets met het gewenste teken en laat dan beide toetsen los.
Positie C:	Hou de **MF**- en de **ALT**-toetsen ingedrukt, druk op de toets met het gewenste teken en laat dan de drie toetsen los.

Tekens van de uitgebreide ASCII-kode ingegeven

Om tekens van de ASCII-kode in te geven die u niet op uw toetsenbord terugvindt, houdt u gewoon de **ALT**-toets ingedrukt, waarna u de gewenste decimale kode ingeeft op het cijfertoetsenbord. Als u de **ALT**-toets loslaat, verschijnt het symbool op het scherm.

De tabellen met de tekens van de uitgebreide kode vindt u in de Gebruikshandleiding bij MS-DOS 4.1 of recentere versies.

MF-toetskombinaties

MF wordt gebruikt in kombinatie met andere toetsen, om bepaalde toetsen te simuleren die niet op het toetsenbord voorkomen, en om de PA-modules op te roepen.

In de volgende tabel vindt u een lijst met de toetskombinaties, samen met de naam en een beschrijving van de geaktiveerde funkties.

Toetsnaam Symbool	Toets-kombinatie	Funktie
F11	MF+F1	Aktiveert de F11-funktie
F12	MF+F2	Aktiveert de F12-funktie
NOTE	MF+F3	Aktiveert de Note-module.
CALC	MF+F4	Aktiveert de Calculator-module.
SCHED	MF+F5	Aktiveert de Schedule-module.
PHONE	MF+F6	Aktiveert de Phone Book-module.
FILES	MF+F7	Aktiveert de File Manager-module.
ORG	MF+F8	Aktiveert de Organizer-module.
◯‾◯	MF+F9	Roept de Voice Manager-module op.
MENU	MF+F10	Brengt het PA-hoofdmenu op het scherm.
TURBO	MF+PRINT SCREEN	Verandert de snelheid van de CPU.
◐	MF+SCROLL LOCK	Schakelt het scherm om van wit-op-zwart naar zwart-op-wit.
Rechter **ALT** of **ALT GR**	MF+ALT	Produceert tekens aan de rechter kant van een toets met verschillende tekens.
Rechter **CTRL**	MF+CTRL	Emuleert de funktie van de rechter CTRL-toets.
ENTER op cijfertoetsenbord	MF+ENTER	Emuleert de funktie van de ENTER-toets op het cijfertoetsenbord.

Magnetische opslagmedia en schijfeenheden

Uw systeem maakt gebruik van volgende magnetische opslagmedia: een geheugenschijf, een harde schijf, geheugenkaarten en diskettes.

Diskettes worden alleen gebruikt als uw systeem uitgerust is met de als optie leverbare floppy-eenheid. Voor meer informatie over deze media verwijzen we naar hoofdstuk 6.

Alle media worden door uw systeem als een aparte eenheid beschouwd en hebben dus hun eigen letter. Als u één van deze media wenst te gebruiken, moet u dus de bijhorende letter gebruiken.

Bij levering is uw systeem ingesteld op de volgende konfiguratie:

Eenheid A	Externe floppy-eenheid (indien aanwezig)
Eenheid B	Geen
Eenheid C	Harde schijfeenheid
Eenheid D	Geheugenschijf

Als u SRAM-kaarten, signaalkaarten en RAM-schijven gebruikt, krijgen deze de letter E, F, G, enz., zoals beschreven in de paragraaf Geheugenkaartdrivers installeren in dit hoofdstuk.

De geheugenschijf

De geheugenschijf omvat 512 KB ROM-geheugen (Read Only Memory). Dit betekent dat u toegang kunt nemen tot de bestanden op de geheugenschijf, maar dat u ze niet kunt veranderen of nieuwe bestanden kunt toevoegen.

De geheugenschijf bevat een aantal MS-ROMDOS-bestanden, de software voor de bestandsuitwisseling, de expanded memory manager, en de spraak- en geheugenkaartdrivers. Een volledige lijst en een korte beschrijving van de inhoud van de geheugenschijf vindt u in hoofdstuk 7.

De harde schijf

Een harde schijf is een magnetische eenheid waarop u grote hoeveelheden programma's en gegevensbestanden kunt opslaan en weer kunt aflezen. De harde schijf blijft in het toestel zitten. De kapaciteit van een harde schijf is dus veel groter dan bij gewone opslagmedia die u uit het toestel kunt halen. Bovendien krijgt u veel sneller toegang tot de bestanden en programma's op de harde schijf.

Uw systeem is uitgerust met een 2,5" harde schijfeenheid van 20 MB en hoog vermogen. De harde schijfeenheid heeft een gering energieverbruik en is bestand tegen hevige schokken. Ze is dus optimaal geschikt voor werking op batterijen in een draagbaar toestel.

Uw harde schijf is reeds geformatteerd en is dus klaar voor gebruik. Op de harde schijf vindt u reeds twee directories, \PA en \DOS, waarin de PA-software zit, en de MS-ROMDOS-bestanden die niet op de geheugenschijf staan.

Het is ten zeerste aan te bevelen dat u, vóór u begint te werken, een reservekopie maakt van de inhoud van uw harde schijf. Hiervoor kunt u een bureau-computer gebruiken, of diskettes als u de als optie leverbare floppy-eenheid heeft aangeschaft. Als er dan iets ernstig mis gaat met de harde schijf, beschikt u tenminste nog over al uw informatie. Als u een reservekopie wenst te maken op een bureau-computer, verwijzen we naar voorbeeld 2 in hoofdstuk 8. Als u de inhoud van uw harde schijf op diskettes wenst te kopiëren, verwijzen we naar de beschrijving van het **copy**-kommando in hoofdstuk 5.

Als er na een fabrieks-reset in de plaats van het System Setup-scherm meldingen verschijnen die u vragen de tijd en de datum in te geven, betekent dit dat uw harde schijf beschadigd is. Als deze situatie zich voordoet, moet u de procedure opvolgen die beschreven is in de paragraaf De harde schijf herstellen in hoofdstuk 7.

Geheugenkaarten

Een geheugenkaart is een kaart die ongeveer even groot is als een bankkaart. Op deze kaart worden gegevens en toepassingsprogramma's opgeslagen. In uw systeem kunt u alleen geheugenkaarten gebruiken die voldoen aan de PCMCIA 1.0/JEIDA 4.0-normen.

In uw systeem kunt u drie types geheugenkaarten gebruiken:

- Signaalkaarten
- SRAM-kaarten (Static Random Access Memory)
- ROM-kaarten (Read Only Memory), inklusief OTPROM- en EPROM-kaarten.

Deze geheugenkaarten passen in de kaarteenheid links op uw systeem. De eerste twee types worden ongeveer zoals diskettes gebruikt. Ze moeten worden geformatteerd vóór u ze kunt gebruiken. Ze kunnen ook worden beveiligd tegen overschrijven, zoals we later in dit hoofdstuk zullen zien.

Het derde type geheugenkaarten (ROM) bevat toepassingsprogramma's. Deze kaarten kunnen niet worden beschreven of geformatteerd. Ze werden in de fabriek beveiligd tegen overschrijven.

Signaalkaarten en SRAM-kaarten werken met een eigen bestandssysteem. Ze moeten dus op verschillende manieren worden geformatteerd.

Geheugenkaartdrivers installeren

Om gelijk welk type geheugenkaart te gebruiken, moet u eerst de driver installeren, zoals hierna wordt beschreven:

1. Typ **edit d:\config.sys** om naar dit bestand te gaan.
2. De volgende regels voor geheugenkaart- en RAM-drivers verschijnen:

rem DEVICE=D:\CMCDD.SYS /PART=1	(SRAM- of ROM-kaart)
rem DEVICE=D:\AFFLD.SYS	(Signaalkaart)
rem DEVICE=D:\IFS.SYS	(Signaalkaart)
rem DEVICE=D:\FEFS.SYS	(Signaalkaart)
rem DEVICE=D:\RAMDRIVE.SYS 320 /A	(RAM-schijf)

Breng de cursor naar het begin van de regel met de driver die u wenst te installeren. Wis de letters **rem** en de spatie, zodat de regel begint met de D van DEVICE.

Opmerking: *Als u een signaalkaart wenst te gebruiken, moet u deze bewerking uitvoeren voor de drie regels die gelden voor signaalkaartdrivers. De volgorde waarin deze drie regels in het CONFIG.SYS-bestand staan, mag nooit worden veranderd. U mag ook nooit de regel D:\FLBOOT verwijderen uit uw AUTOEXEC.BAT-bestand.*

3. Sla de wijzigingen op door op **ALT + F** en dan op **S** te drukken.
4. Verlaat het bestand door op **ALT + F** en dan op **X** te drukken.
5. Voer een software-reset uit door de **CTRL**- en **ALT**-toetsen ingedrukt te houden en dan op de **DEL**-toets te drukken.

De drivers voor uw geheugenkaart zijn nu geïnstalleerd.

Opmerking: *De driver voor de RAM-schijf kan op dezelfde manier worden geïnstalleerd. Voor meer informatie over de konfiguratie van RAM-schijven, verwijzen we naar de paragraaf Het RAMdrive-programma in appendix D.*

De volgorde waarin deze regels in uw CONFIG.SYS-bestand staan, bepaalt de letter die aan de overeenkomende eenheid wordt toegewezen. Voorbeeld: als alle eenheden geïnstalleerd zijn zoals in bovenstaand voorbeeld, krijgt de SRAM-kaart de letter E, de signaalkaart de letter F en de RAM-schijf de letter G. Als u de driver(s) voor een bepaalde eenheid niet installeert, wordt de logische letter toegewezen aan de volgende geïnstalleerde eenheid. Als u b.v. de driver voor de SRAM-kaart niet installeert, wordt de signaalkaart eenheid E en de RAM-schijf eenheid F.

Als u een zeer ervaren gebruiker bent, wenst u misschien meer dan één partitie op de harde schijf of op een SRAM-kaart te kreëren, of meer dan één RAM-schijf aan te maken. Hiertoe volgt u de instrukties in respektievelijk Meer dan één partitie op de harde schijf kreëren in hoofdstuk 7, en in de paragrafen Het Memcard-programma en Het RAMdrive-programma in appendix D. Dit heeft geen invloed op de volgorde waarin de letters worden toegewezen. Stel dat u alle drivers heeft geïnstalleerd, dat u twee partities op

de harde schijf, twee op een SRAM-kaart en één RAM-schijf heeft gekreëerd. In dit geval krijgt de tweede partitie van de harde schijf de letter E (eenheid D is altijd de geheugenschijf), de twee partities op de SRAM-kaart worden nu eenheden F en G, de signaalkaart wordt eenheid H en de RAM-schijf krijgt letter I.

SRAM-kaarten

SRAM-kaarten (Static Random Access Memory) kunnen te allen tijde worden beschreven en gelezen, zonder een speciale opslagbewerking te moeten uitvoeren. In tegenstelling tot DRAM (Dynamic Random Access Memory) moet SRAM niet regelmatig worden opgefrist (herschreven) om de inhoud van het geheugen te bewaren, behalve als het toestel wordt uitgeschakeld.

De SRAM-kaart wordt gevoed door het systeem zodra de kaart in de eenheid wordt gestoken. Als de kaart niet in de eenheid zit, wordt de informatie op de kaart bijgehouden door een ingebouwde lithium-batterij. Als de batterij wordt verwijderd of als ze leeg is, gaat alle informatie op de SRAM-kaart verloren. Als de melding voor de batterij van de SRAM-kaart dus verschijnt, moet u ze vervangen door een nieuwe kaart, zoals beschreven in de paragraaf De batterij van de SRAM-kaart vervangen aan het einde van dit hoofdstuk.

Een SRAM-kaart formatteren

SRAM-kaarten worden geformatteerd met behulp van het Memcard-programma. Dit programma wordt ook gebruikt om partities te kreëren of te verwijderen, om geheugenkaarten te wissen en om informatie over de geheugenkaarten te bekijken.

We zullen ons hier beperken tot de gewone formatteer-procedure. De andere funkties worden in detail beschreven in de paragraaf Memcard in appendix D.

Het Memcard-programma kan alleen kaarten konfigureren die voldoen aan de specifikaties van de Personal Computer Memory Card International Association en de Japanese Electronics Industry Development Association (PCMCIA 1.0/JEIDA 4.0).

Als u een nieuwe kaart moet formatteren, gaat u als volgt te werk:

1. Sluit alle modules of programma's af en keer terug naar DOS.
2. Typ **memcard**. Volgend hoofdmenu verschijnt:

```
PC Memory Card Setup Program   Version 1.00
     (C)Copyright Microsoft Corp. 1991

Current Memory Card Slot: 1

MEMCARD Options

    1   Create & Format Partition
    2   Erase Entire Memory Card
    3   Delete Partition
    4   Display Partition Information


Enter Choice [    4]







Press ESC to exit MEMCARD.
```

3. Typ 1 en druk dan op **ENTER**.

   Het konfiguratieprogramma toont volgende melding:

   Do you want to use the entire card for DOS? [Y/N] [Y]
4. Druk op **Y** of op **ENTER** om te bevestigen.
5. Bepaal het totaal aantal bestanden en subdirectories voor de root directory. U kunt een waarde kiezen tussen 16 en 464. Het aantal dat standaard door het konfiguratieprogramma wordt voorgesteld, is afhankelijk van de grootte van de geheugenkaart. Druk op **ENTER**.
6. Geef het volumelabel voor de partitie op of druk op **ENTER** als u geen volumelabel wenst te bepalen.

   De partitie wordt gekreëerd en geformatteerd, en de geheugenkaart is nu klaar voor gebruik.

7. Druk op **ESC** om MEMCARD te verlaten.

Opmerking: *Als u een partitie wenst te maken die slechts een deel van de kaart inneemt, verwijzen we naar de paragraaf Het Memcard-programma in appendix D.*

Signaalkaarten

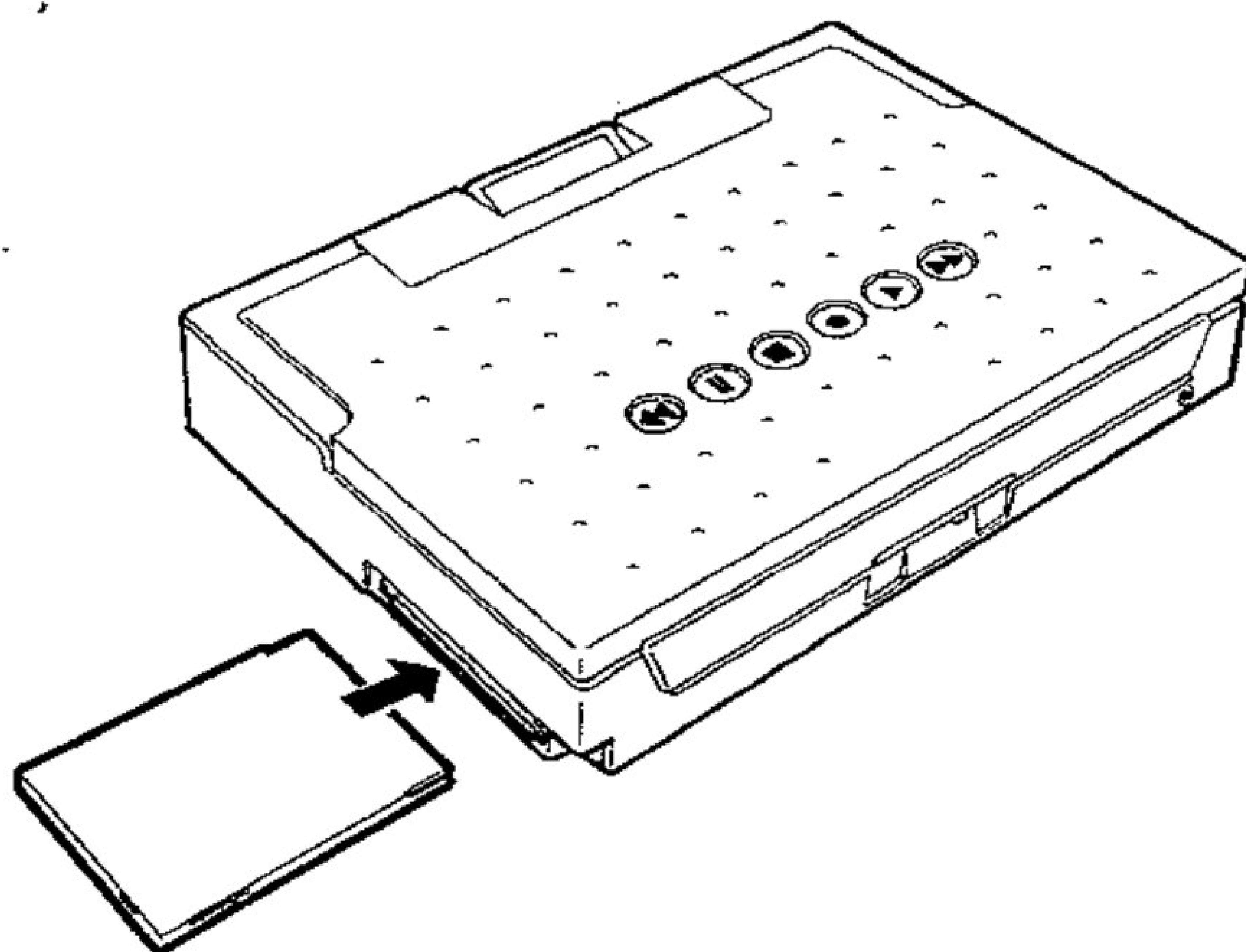
Signaalkaarten hebben geen batterijvoeding nodig om hun inhoud te bewaren. Ze hebben ook geen draaiende elektro-mechanische media nodig om de informatie op te slaan. Dit is een zuiver niet-vluchtig medium, dat gebruik maakt van zijn eigen opslagsysteem, waarmee opeenvolgende gegevens-bestanden heel gemakkelijk kunnen worden opgeslagen en de kaart eenvoudig kan worden gewist.

Deze opslagsystemen kreëren een willekeurig toegankelijk geheugensysteem, dat een belangrijke verbetering inhoudt op het vlak van de leesbewerkingen en een indrukwekkende beperking van het stroomverbruik.

Een signaalkaart formatteren

Een signaalkaart moet worden geformatteerd vóór u ze kunt gebruiken, zoals hierna wordt beschreven:

1. Steek de signaalkaart in de kaarteenheid.

2. Als u met PA of in een andere omgeving dan MS-DOS werkt, moet u alle modules verlaten en terugkeren naar MS-DOS.
3. Na de MS-DOS-prompt tikt u volgend kommando in:

   fformat *eenheid* **:**

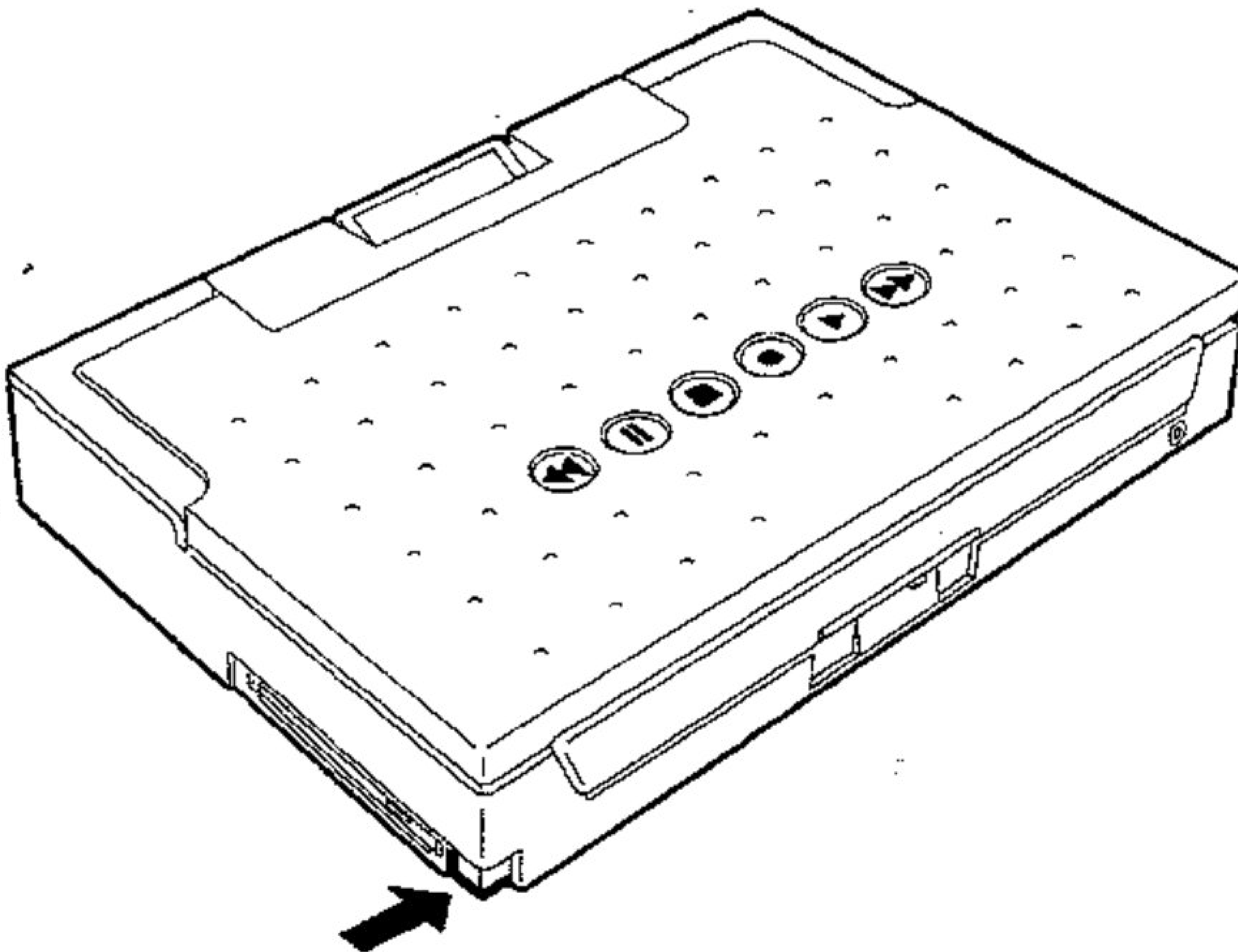
   waarbij *eenheid* staat voor de eenheid waarin u de signaalkaart heeft gestoken. Druk dan op **ENTER**.

Opmerking: Als u een gebruikte signaalkaart formatteert, moet u nagaan of u de bestaande gegevens op de signaalkaart niet meer nodig heeft, want door de signaalkaart te formatteren worden alle bestaande gegevens op de kaart vernietigd.

Een geheugenkaart uitnemen

Om een geheugenkaart uit te nemen, gaat u als volgt te werk:

1. Ga na of het toegangssymbool voor de harde schijfeenheid of voor de geheugenkaart niet op de statusdisplay staat.
2. Druk op de uitwerptoets voor de geheugenkaart:

   De geheugenkaart springt gedeeltelijk uit de eenheid.

3. Neem de kaart uit de eenheid en steek ze in haar plastik houder.

Omgaan met geheugenkaarten

Geheugenkaarten zijn duurzaam, maar toch moet u met volgende voorzorgsmaatregelen rekening houden:

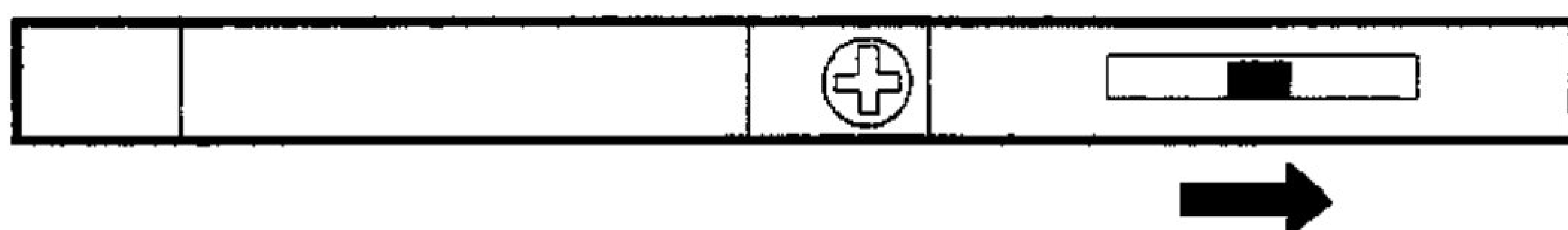
- Neem een geheugenkaart **NOOIT** uit het toestel als het toegangssymbool voor de harde schijfeenheid of de geheugenkaart op de statusdisplay staat;
- Bewaar de kaarten in hun beschermhouder als ze niet in het systeem zitten, zodat ze niet in aanraking kunnen komen met stof en vuil;
- Stel de kaarten niet te lang bloot aan direkte zonnestralen of te hoge temperaturen;
- Bewaar de kaarten op een droge plaats;
- Buig de kaart niet;
- Steek de kaart niet met geweld in de eenheid;
- Steek een kaart **NOOIT** in uw systeem als er water of ander stoffen in de pingaten zit.

Schrijfbeveiliging van geheugenkaarten

SRAM- en signaalkaarten worden als volgt beveiligd tegen overschrijven. De schakelaar voor de schrijfbeveiliging bevindt zich aan de kant van de kaart tegenover de konnektor. De beveiliging heeft de vorm van een gewone ingebouwde schakelaar, waarmee wordt voorkomen dat het geheugen van de kaart toevallig wordt gewist. Ook wordt vermeden dat gegevens op de kaart worden geschreven.

Om een kaart te beveiligen tegen overschrijven, gaat u als volgt te werk:

1. Hou de kaart vast met de voorkant omhoog en de kant van de konnektor van u weg.
2. Schuif de schakelaar voor de schrijfbeveiliging naar rechts met de punt van een pen of het uiteinde van een papierklem.

Als u de schrijfbeveiliging weer wenst op te heffen, zodat u weer op de kaart kunt schrijven en lezen, zet u de schakelaar gewoon naar links.

Opmerking: *U kunt een geheugenkaart die beveiligd is tegen overschrijven, niet formatteren.*

De batterij van de SRAM-kaart vervangen

Zoals we reeds hebben gezien wordt de informatie op SRAM-kaarten bijgehouden door middel van een lithium-batterij. Als deze batterij bijna leeg is, verschijnt volgende melding op het scherm:

> **WARNING!**
> The memory card battery is running low. Make a backup of this card and replace the battery. Press **ENTER**.

Als deze waarschuwing op het scherm verschijnt, moet u de batterij van de geheugenkaart vervangen, zoals hierna wordt beschreven:

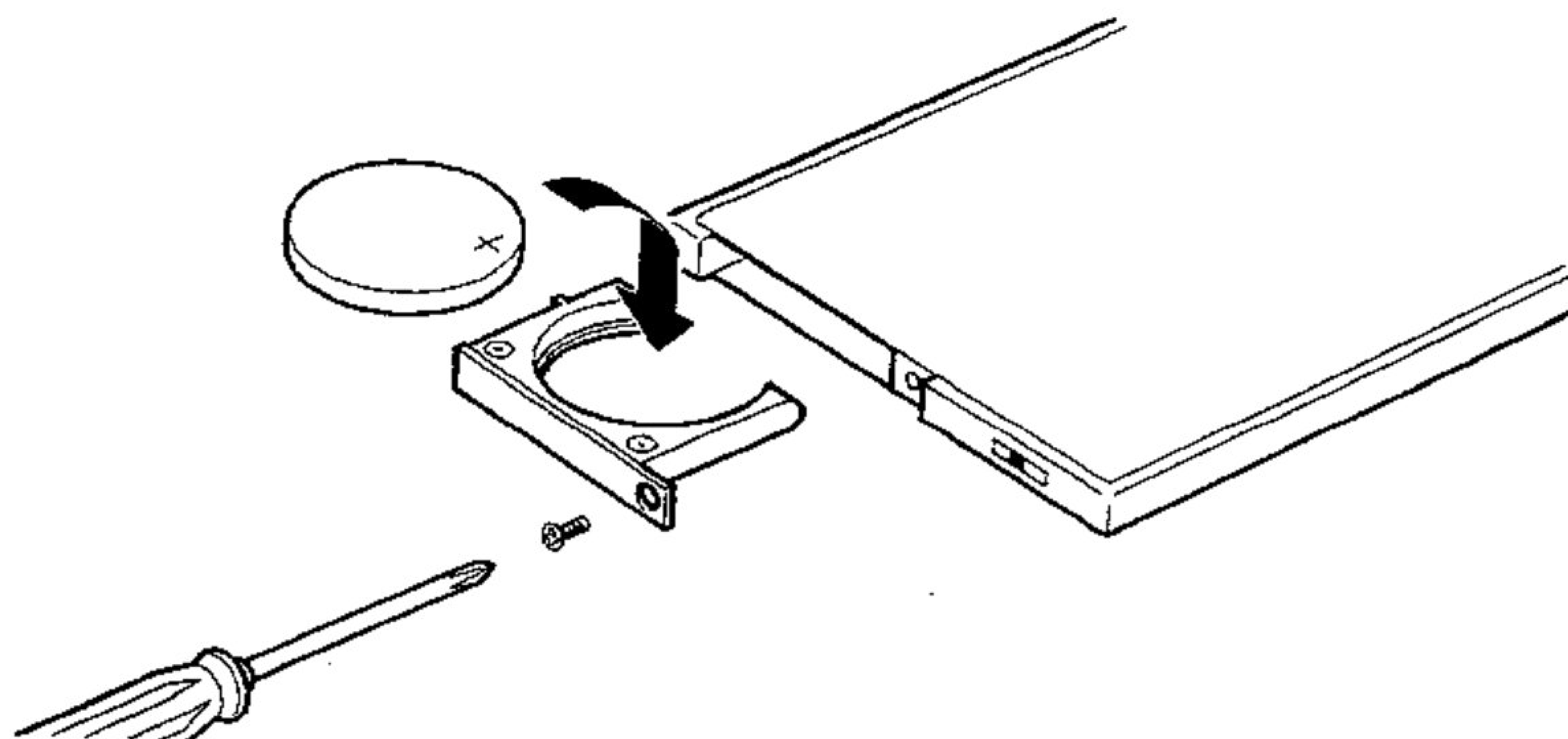
1. Kopieer alle bestanden op deze SRAM-kaart naar een andere eenheid met behulp van de File Manager, zoals beschreven in hoofdstuk 3. U kunt ook na de MS-DOS-prompt het kommando **copy** ingeven, zoals beschreven in hoofdstuk 5.

   U kunt de inhoud van de kaart b.v. kopiëren naar een andere geheugenkaart of naar de harde schijf. U kunt de inhoud van de kaart ook kopiëren naar een bureau-PC met behulp van het Interlink-programma voor bestandsuitwisseling, zoals beschreven in hoofdstuk 8.

2. Neem de SRAM-kaart uit de eenheid, zoals beschreven in de paragraaf Een geheugenkaart uitnemen.

3. Plaats de kaart met de voorkant naar boven en met de konnektor van u weg.

4. Gebruik een kleine kruisschroevedraaier om de schroef los te draaien. Deze schroef zit naast de schakelaar voor de schrijfbeveiliging aan de achterkant van de kaart.

5. Neem de batterijhouder met de batterij uit de kaart.
6. Plaats een nieuwe batterij in de houder. Zorg ervoor dat het plus-teken naar boven staat.
7. Schuif de houder voorzichtig weer in de kaart en draai de schroef vast.

U moet de kaart nu formatteren, zoals beschreven in de paragraaf Een SRAM-kaart formatteren in dit hoofdstuk.

Opmerking: *De inhoud van de geheugenkaart blijft gedurende een periode van 30 minuten bewaard, zodat u de batterij binnen deze tijd moeten vervangen.*

PERSONAL ACCESSORIES

Inleiding

Personal Accessories (PA) is software waarmee u heel wat taken kunt uitvoeren, zelfs terwijl u andere software op uw computer gebruikt. Met PA wordt het gebruik van uw systeem veel eenvoudiger, wordt de funktionaliteit van uw programma's vergroot en beschikt u over interessante hulpmiddelen om uw werk te organiseren.

PA wordt in de fabriek op uw harde schijf geïnstalleerd. Het pakket bestaat uit zeven modules:

- Note (notities)
- Calculator (rekenmachine)
- Schedule (planning)
- Phone Book (telefoonlijst)
- File Manager (bestandsbeheer)
- Organizer (organisatie)
- Voice Manager (spraakbeheer)

plus Modify Config, waarmee u verschillende aspekten van uw systeem kunt konfigureren, zoals het stroomverbruik. Voor een gedetailleerde beschrijving van deze funktie verwijzen we naar hoofdstuk 7.

Naast de klassieke organisatiefunkties, zoals het uitvoeren van berekeningen en het opzoeken van adressen en telefoonnummers, beschikt u met PA ook over een Note-module (een volwaardig tekstverwerkingsprogramma) en over een totaal nieuwe spraakmodule, waarmee u gesproken bestanden net zoals gegevensbestanden kunt behandelen en waarmee u gesproken berichten kunt koppelen aan tekstbestanden.

PA beschikt ook over een krachtige manier om gegevens over te dragen, zodat u de informatie van een bepaald toepassingsprogramma of van een PA-module kunt overdragen naar een ander toepassingsprogramma of naar een andere PA-module. Voor een beschrijving van deze overdrachtprocedures verwijzen we naar de paragraaf Informatie overdragen met PA, en de paragrafen over de Note-, Calculator-, Schedule-, Phone Book- en Organizer-modules.

PA zit resident in het geheugen terwijl u gelijk welk ander programma gebruikt. U kunt PA oproepen door tegelijkertijd op **MF** en **F10** te drukken.

Indien nodig kan PA aanvullende informatie oproepen vanaf randapparaten. PA bepaalt zelf hoe het geheugen optimaal kan worden gebruikt om de toegang tot deze apparaten te beperken. Als u klaar bent met de PA-modules, kunt u terugkeren naar de onderliggende software op de plaats waar u die heeft verlaten.

Het PA-hoofdmenu

Het PA-hoofdmenu verschijnt automatisch als u uw systeem inschakelt. U kunt het te allen tijde en vanuit elke omgeving oproepen door op **MF + F10** te drukken.

```
                        PA Main Menu

                 Press key for desired function

   Note              Type notes and text files
   Calculator        Do calculations, with tape and memory
 * Schedule          Set appointments, use calendar
   Phone Book        Reference phone book, dial numbers
   File Manager      Access files and DOS commands
   Organizer         Organize projects, to-do lists, etc.
 * Voice Manager     Play, record, and annotate cassettes
   Modify Config     Configure system parameters

   ESC               Quit all modules
   F1 - Help         Help with PA
                                                        NUM
```

Er zijn twee manieren om een module te selekteren:

a. Door de eerste letter van de module in te tikken als het menu op het scherm staat;

b. Door vanuit elke omgeving **MF** ingedrukt te houden en dan op **F3-F9** te drukken, dus zonder eerst het hoofdmenu op te roepen.

Nu verschijnt het module-venster bovenop de bestaande scherminhoud.

Hulp vragen

Er staan drie soorten hulp ter beschikking:

- Algemene hulp
- Hulp bij een specifieke PA-module
- Hulp bij foutmeldingen

Algemene hulp kunt u oproepen door op **F1** te drukken vanuit het hoofdmenu of vanuit het hulp-scherm van gelijk welke module, behalve de referentie-pagina's.

Hulp bij een specifieke PA-module is beschikbaar door vanuit de module in kwestie op **F1** te drukken. U kunt b.v. de Calculator oproepen door op **MF + F4** te drukken, waarna u op **F1** drukt. Het eerste scherm is een referentie-pagina met een lijst van de toetsen die u in deze module kunt gebruiken. Voor meer gedetailleerde hulp over de module of over de bewerking die u wenst uit te voeren, drukt u nogmaals op **F1**.

Hulp bij foutmeldingen verschijnt door op **F1** te drukken als er een melding op het scherm staat.

Om van het ene Hulp-scherm naar het andere te gaan, kunt u kiezen uit drie mogelijkheden:

a. Druk op de pijltoetsen zodat het **Next**- of **Previous**-kommando in het kommandomenu van het Hulp-scherm geselekteerd is, en druk dan op **ENTER.**

b. Druk op **PG UP** of **PG DN.**

c. Tik het nummer van de pagina zodat u er direkt naar toe kunt springen. Voor pagina 10 tikt u 0, voor de pagina's 11-20 houdt u **SHIFT** ingedrukt en tikt u het tweede cijfer.

Als u klaar bent met de hulp-schermen, kiest u **Done** of drukt u op **ESC** om de Hulp-funktie te verlaten.

Indeling van de modulevensters

Elk modulevenster bestaat uit drie grote delen:

- Een rechthoekig gedeelte bovenaan, met de naam van de module en, indien van toepassing, de naam van het gegevensbestand waarin u momenteel werkt. Als u het kommandomenu oproept, verschijnt het eveneens in dit gedeelte.
- Het hoofdgedeelte, waarin informatie zit en uw invoer verschijnt. Als u een regel selekteert voor een bepaalde bewerking, wordt deze invers aangegeven.
- Een rechthoekig gedeelte onderaan, met de tijd en de datum en de twee speciale PA-funktietoetsen: **F1** voor hulp en **F10** voor het kommandomenu. Onderaan dit gedeelte verschijnen ook de indikatoren voor **NUM LOCK, CAPS LOCK** en **SCROLL LOCK.**

Bepaalde modulevensters, b.v. het Phone Book-venster, zijn opgedeeld in twee zones, waarvan er slechts één tegelijk aktief kan zijn. De aktieve zone is de zone met het item dat invers is aangegeven.

Een venster verplaatsen

U kunt de positie van een venster op het scherm verplaatsen, zodat het venster niet het hele scherm inneemt. Als u het venster tijdelijk wenst te verplaatsen, gaat u als volgt te werk:

1. Druk op de **SCROLL LOCK**-toets. De Scroll Lock-indikator verschijnt onderaan in het venster.
2. Druk op de pijltoetsen, **CTRL** + pijltoets links/rechts, **PGUP, PGDN, HOME** en **END** om het venster naar de gewenste positie te verplaatsen.
3. Druk nogmaals op de **SCROLL LOCK**-toets.

Opmerking: Als u stap 3 overslaat, geeft het systeem een pieptoon als u een andere toets indrukt dan **SCROLL LOCK.**

Als u wenst dat het venster altijd in de nieuwe positie staat, moet u de positie opslaan, zoals beschreven in de paragraaf Vensterposities en kleuren konfigureren in hoofdstuk 7.

Onder vensters kijken

Terwijl u in gelijk welk PA-venster werkt (behalve Note), kunt u het huidige scherm tijdelijk doen verdwijnen door samen op **CTRL** en **ALT** te drukken. Op die manier kunt u opnieuw het scherm bekijken waarin u voordien aan het werk was. Het huidige scherm verschijnt opnieuw als u de twee toetsen loslaat.

Gegevens invoeren

Als u gegevens moet invoeren in een venster, verschijnt de cursor – een knipperend streepje – op de plaats waar de ingetikte tekens zullen verschijnen. De ingetikte tekens komen niet in de plaats van de bestaande tekens; ze worden gewoon ingelast op de plaats van de cursor.

De cursor kan van het ene naar het andere woord worden verplaatst door **CTRL** ingedrukt te houden en op de pijltoets links/rechts te drukken.

Om gegevens te verwijderen drukt u op **DEL** of **BACKSPACE** om één teken tegelijk te wissen. Om vanaf de cursorpositie tot aan het einde van de regel te wissen, drukt u op **CTRL + END**.

Het kommandomenu oproepen

Heel wat bewerkingen in een modulevenster gebeuren aan de hand van het kommandomenu. Om dit menu op te roepen drukt u op de **F10**-toets. Het menu verschijnt in het bovenste gedeelte van het scherm. Voor een grotere duidelijkheid worden alle voorbeelden van modulevensters in dit hoofdstuk aangegeven met hun kommandomenu.

Als een module in twee kanten is opgesplitst, b.v. in de module Schedule, heeft elke kant zijn eigen kommandomenu met kommando's die aktief zijn voor die kant. In modules met meer dan één scherm, b.v. in de module Organizer, is er een kommandomenu voor elk scherm.

U kunt een kommando op twee manieren selekteren. Met de eerste manier gaat u met de pijltoetsen links/rechts of met de **SPATIEBALK** naar het gewenste kommando, waarna u op **ENTER** drukt. Terwijl u van het ene kommando naar het andere springt, verschijnt er telkens een korte beschrijving op de regel eronder.

Met de tweede manier drukt u op de letter van het kommando die als een hoofdletter is aangegeven. Voor sommige kommando's verschijnt een sub-menu. De kommando's in dit menu worden op dezelfde manier uitgevoerd als de kommando's uit het hoofdmenu.

Als u een kommando selekteert en het dan weer wenst af te breken, drukt u op de **ESC**-toets. Hierdoor keert u terug naar het vorige niveau. Voorbeeld: als u een subkommando annuleert, keert u terug naar het kommandomenu. Om het kommandomenu helemaal te verlaten, drukt u op **ESC** terwijl u op het eerste niveau van het menu staat.

Om de module te verlaten, kiest u **Quit** in het kommandomenu. Als u de meeste modules verlaat, wordt alle informatie die u heeft ingegeven, automatisch opgeslagen. Als u modules verlaat die dit niet automatisch doen, verschijnt er na het **Quit**-kommando een submenu met de items **Save** en **NoSave**. Kies **Save** om de aangebrachte wijzigingen op te slaan.

Als u **NoSave** kiest, blijven uw gegevens in het geheugen zitten tot ze worden overschreven of tot u een reset van het systeem uitvoert.

Als er verschillende modulevensters op het scherm staan, is het mogelijk dat u rechtstreeks naar de onderliggende toepassing wenst terug te keren. Hiertoe moet u **SHIFT** en **ALT** ingedrukt houden, waarna u op **ESC** drukt. Alle gegevens in het geheugen, met uitzondering van de gegevens van de module Note, blijven in het geheugen zitten tot ze worden overschreven of tot u een reset van het systeem uitvoert.

Het PA-bestandsmenu

In de PA-modules Note, Schedule, Phone Book en Organizer kunt u gegevensbestanden aanmaken en opslaan.

Als u het kommando **Access** kiest in de module Schedule, Phone Book of Organizer, of als u in het kommandomenu van de module Note een subkommando van **File** kiest, toont PA automatisch een bestandsmenu zoals in onderstaande illustratie.

```
      [Text file to IMPORT]
File:                                the current cursor position

            C:\FIGURE                -------|-------|>
 <Root   Directory>
 <Parent Directory>
 FONT     EDT   8-14-86   1:55p
 FONTEDIT EXE   7-21-87   6:02p
 FONTS    BIN   9-16-91  10:39a
 PIC_GET  EXE   6-29-87  12:00p
 PIC_SAVE EXE   7-04-87  12:10p

                               NUM

Help:F1  Cancel:ESC    Ins
```

In dit menu vindt u een lijst van alle bestanden in de PA-directory die u met dit kommando kunt gebruiken. Voorbeeld: als u een Note-bestand laadt, verschijnen alle Note-bestanden in het venster met het bestandsmenu. Dit venster verschijnt bovenop het Note-scherm.

Een titel tussen haakjes bovenaan het venster geeft het soort gegevensbestanden in de lijst aan, alsook de mogelijke bewerkingen die u met deze bestanden kunt doen. In dit geval:

[Note file to LOAD]

Als een kommando van een module de mogelijkheid biedt om bestanden met gelijk welke extensie te gebruiken, verschijnen de bestanden samen met hun extensie. Voorbeeld: bestanden die werden opgeslagen in het ASCII-tekst-formaat kunnen naar de Note-module worden geïmporteerd of eruit worden geëxporteerd.

Als u het **Save**-kommando kiest en als u met een benoemd bestand aan het werken bent, verschijnt het bestandsmenu met de aktieve naam bovenaan.

Om het bestand uit het bestandsmenu te selekteren, beschikt u over volgende mogelijkheden:

a. Druk op **ENTER** om de invers aangegeven naam te bevestigen.

b. Gebruik de pijltoetsen om naar de gewenste naam te gaan en druk op **ENTER**.

c. Tik de bestandsnaam op de hiertoe bestemde regel en druk op **ENTER**.

Als het bestand dat u wenst te selekteren, in een andere directory of eenheid zit, moet u het volledige pad ingeven (b.v. voor een lijst van alle bestanden in de PA-directory van eenheid C geeft u **c:\pa** in). Daarna drukt u op **ENTER**. De files in die directory verschijnen op het scherm, zodat u uw keuze kunt maken.

Informatie overdragen met PA

U kunt informatie vanuit elk scherm, ongeacht of u in een toepassings-programma dan wel in een PA-module zit, overdragen naar een ander programma of een andere PA-module. Hiertoe gaat u als volgt te werk:

1. Druk tegelijkertijd op **SHIFT, ALT** en - (minteken op het cijfer-toetsenbord).

   De cursor verschijnt nu als een knipperend rechthoekje.

2. Gebruik de pijltoetsen, **PGUP, PGDN, HOME** en **END** om naar één van de hoeken te gaan van de informatie die u wenst over te dragen, en druk dan op **ENTER**.

3. Ga op dezelfde manier naar de diagonaal tegenoverliggende hoek, zodat alle gewenste informatie invers is aangegeven, en druk dan nogmaals op **ENTER**.

   De geselekteerde informatie wordt in het geheugen opgeslagen, zodat u ze later weer kunt oproepen.

Opmerking: *U kunt te allen tijde op* **ESC** *drukken om gelijk welke stap van deze procedure te annuleren.*

4. Ga nu naar het bestand of de PA-module waarheen u de informatie wenst te kopiëren. Zet de cursor op de plaats waar de overgedragen informatie moet komen.
5. Druk tegelijkertijd op **SHIFT, ALT** en + (plusteken op het cijfer-toetsenbord).

   De eerste informatieregel wordt opgeroepen.
6. Tik nu maximaal vier einde-regel-tekens die automatisch moeten worden toegevoegd aan het einde van elke schermregel met overgedragen informatie.

   De toe te voegen tekens zijn afhankelijk van de omgeving waarheen u de informatie overdraagt. Voorbeeld: u moet de **SPATIEBALK** gebruiken voor tekstverwerkingsprogramma's die alinea's automatisch uitvullen. Als u de informatie in een kolom van een spreadsheet wenst in te lassen, moet u op de pijl omlaag drukken. PA voegt standaard een **ENTER** toe.
7. Druk nogmaals op **SHIFT, ALT** en + (plusteken op het cijfertoetsenbord) om de rest van de informatie plus het opgegeven aantal einde-regel-tekens in te lassen.

Opmerking: *Om de oproeprocedure te onderbreken, dient u* **SHIFT + ALT** *ingedrukt te houden en op* **SCROLL LOCK** *te drukken.*

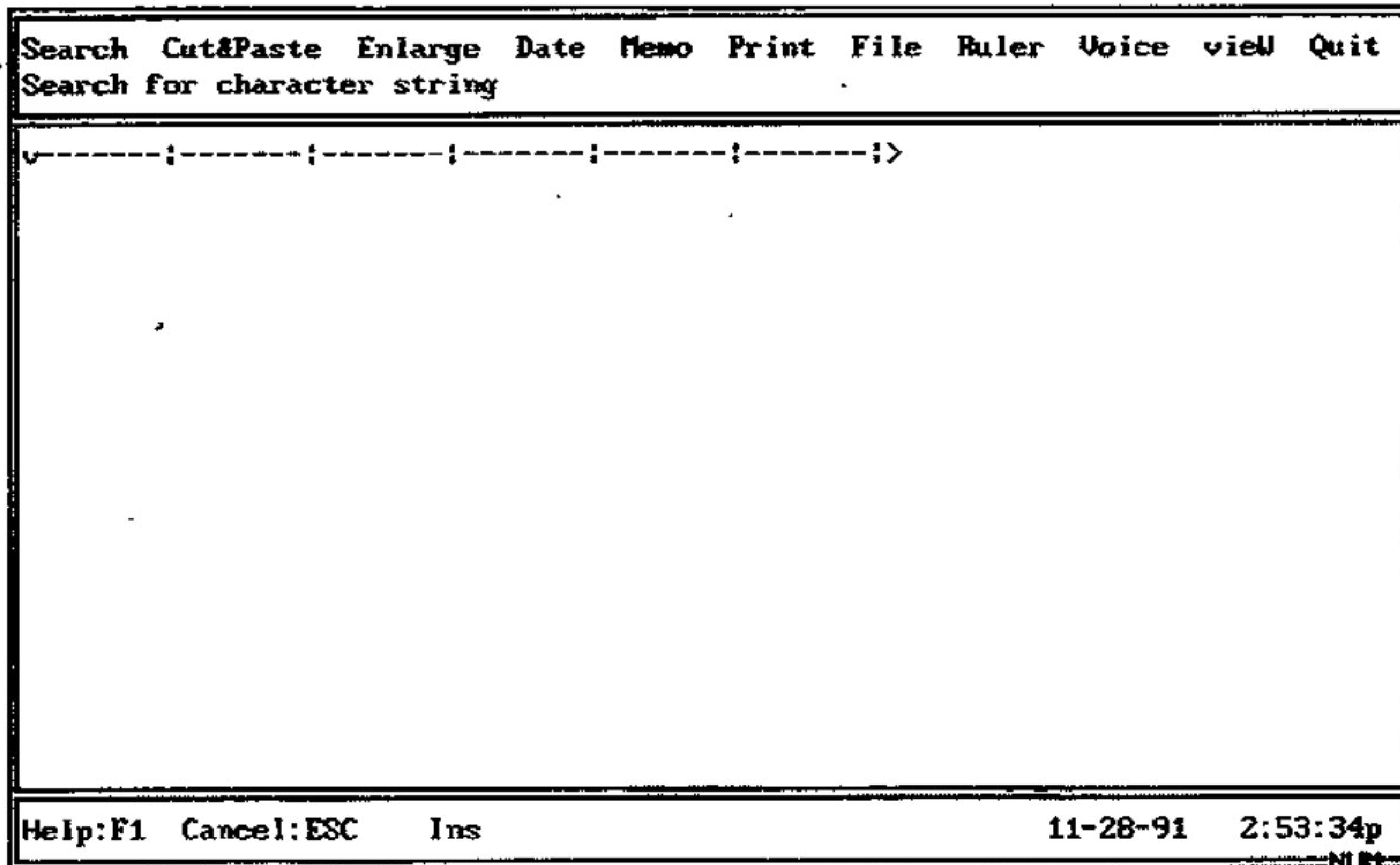
De NOTE-module

De Note-module is een tekstverwerkingsomgeving waarin u tekstbestanden kunt opstellen en snel iets kunt noteren. Klassieke tekstverwerkingsfunkties, zoals zoeken en vervangen, knippen en plakken, staan ter beschikking. U kunt ook uw eigen regelformaat en paginalengte instellen. Bovendien kunt u tot acht gesproken berichten of cassettes aan een Note-bestand koppelen.

Bestanden kunnen worden geladen of opgeslagen als Note-bestanden of als standaard ASCII-tekstbestanden. Ze kunnen in een tekst- of databasebestand van een toepassingsprogramma worden opgeroepen, waar u ze kunt wijzigen.

Een Note-bestand schrijven

Als u de Note-module voor het eerst oproept door vanuit gelijk welke omgeving **MF + F3** in te drukken, of door vanuit het PA-hoofdmenu de letter **N** in te drukken, wordt een leeg Note-bestand geladen en verschijnt volgend venster:

Tik de Note-tekst zoals gebruikelijk. De tekens verschijnen op het scherm terwijl u ze intikt. Als u aan het einde van de regel komt, springt de cursor automatisch naar het begin van de volgende regel.

U kunt de cursor met behulp van volgende toetsen verplaatsen:

pijl links/rechts	naar vorig/volgend teken
CTRL + pijl links/rechts	naar vorig/volgend woord
HOME, END	naar begin/eind van de regel
pijlen op/neer	naar vorige/volgende regel
PGUP, PGDN	naar bovenkant/onderkant van het scherm en dan rollen
CTRL+HOME	naar het begin van het bestand
CTRL+END	naar het einde van het bestand

Als u een fout maakt, kunt u tekens wissen met **DEL** of **BACKSPACE**. Met **CTRL+BACKSPACE** wist u het vorige woord; met **CTRL+D** wist u vanaf de cursorpositie tot aan het einde van de regel.

Om over te schakelen van inlassen naar overschrijven en vice versa, drukt u gewoon op de **Ins**-toets. De aktieve intikmodus wordt onderaan het scherm aangegeven.

Als u het formaat van de tekens op het scherm wenst te vergroten, kiest u **Enlarge** uit het kommandomenu. Om terug te keren naar het gewone formaat, drukt u nogmaals op **Enlarge**.

Om de module te verlaten, kiest u **Quit** uit het kommandomenu. Er verschijnt een submenu. Als u het Note-bestand wenst te bewaren, kiest u **Save**. Het reeds behandelde PA-bestandsmenu verschijnt. Tik een naam in van maximaal acht tekens en druk op **ENTER**. Als u het bestand niet wenst te bewaren, kiest u **NoSave**. Het bestand wordt gewist als u een ander bestand opent of als u een reset van het systeem uitvoert.

Opmerking: *Om een ander bestand te openen verwijzen we naar de paragraaf Bestanden laden en opslaan.*

Beschikbare kommando's in de Note-module

Search	Met dit kommando kunt u een bepaalde tekenreeks in het Note-bestand opzoeken.
Cut&Paste	Hiermee kunt u een blok tekst weghalen of kopiëren en hem op één of meer andere plaatsen in hetzelfde bestand of in een ander Note-bestand oproepen.
Enlarge	Met dit kommando kunt u het formaat van de tekens op het scherm vergroten.
Date	De huidige datum en tijd verschijnen op de positie van de cursor.
Memo	Voert een memohoofding (To:/From/Subject) in op de positie van de cursor.
Print	Hiermee kunt u het aktieve Note-bestand afdrukken (zie paragraaf Printen vanuit de PA-modules).
File	Met dit kommando kunt u tekstbestanden laden, opslaan, importeren en exporteren.
Ruler	Hiermee kunt u tabulatiestops, de linker kantlijn, het aantal tekens per regel en het aantal regels per pagina instellen.
Voice	Met dit kommando kunt u spraakbestanden aan het huidige Note-tekstbestand koppelen
vieW	Hiermee kunt u de huidige cursorpositie en de pagina-eindes bekijken.
Quit	Verlaat de Note-module en keert terug naar de onderliggende module of toepassing.

Een reeks tekens opzoeken

Om een reeks tekens op te zoeken zonder ze te vervangen, gaat u als volgt te werk:

1. Kies **Search** uit het kommandomenu.
2. Kies **Find** uit het submenu.
3. Geef de tekenreeks in die u wenst te zoeken en druk op **ENTER**.

Opmerking: *Bij het zoeken wordt geen onderscheid gemaakt tussen hoofdletters en kleine letters.*

4. Geef de richting in waarin moet worden gezocht. Maak uw keuze:

   Forward om in voorwaartse richting te zoeken

   Reverse om in achterwaartse richting te zoeken.

   De cursor gaat naar de eerste plaats waar de opgegeven tekenreeks voorkomt.

Opmerking: *Als de ingetikte tekenreeks niet voorkomt in de tekst of in de gekozen richting, geeft het systeem een pieptoon.*

5. Druk op **ENTER** om naar de volgende plaats te gaan waar de tekenreeks voorkomt.
6. Op het einde van de procedure kiest u **Done**.

Een reeks tekens opzoeken en vervangen

Om een tekenreeks op te zoeken en te vervangen, gaat u als volgt te werk:

1. Kies **Search** uit het kommandomenu.
2. Kies **Replace** uit het submenu.
3. Geef de tekenreeks in die u wenst te vervangen en druk op **ENTER**.
4. Geef de nieuwe tekenreeks in en druk op **ENTER**.
5. Er verschijnt een volgend submenu. Maak uw keuze:

All als u de tekenreeks overal automatisch wenst te vervangen

> **WAARSCHUWING!**
> Deze funktie maakt geen onderscheid tussen hoofdletters en kleine letters. Zorg er dus voor dat u echt zeker bent dat u de tekenreeks **overal** wenst te vervangen.

Verify als u telkens eerst wenst na te gaan of de tekenreeks ook echt moet worden vervangen.

6. Geef de richting in waarin moet worden gezocht:

   Forward om in voorwaartse richting te gaan

   Reverse om in achterwaartse richting te gaan.

7. Druk op **ENTER**.
   - Als u **All** heeft gekozen in stap 5, wordt de tekenreeks overal in de tekst onmiddellijk vervangen.
   - Als u **Verify** heeft gekozen, gaat de cursor naar de plaats waar de tekenreeks voor het eerst voorkomt. Er verschijnt een ander submenu. Kies **Yes** of **No** om de vervanging in dat specifieke geval te bevestigen of te vermijden. Zodra u **Yes of No** heeft gekozen, gaat de cursor naar de volgende plaats waar de tekenreeks voorkomt.

Opmerking: *Als de tekenreeks niet meer voorkomt, of als de ingetikte tekenreeks niet bestaat in de gekozen zoekrichting, geeft het systeem een pieptoon.*

8. Op het einde van de procedure kiest u **Done**.

Een tekstblok wissen, verplaatsen en kopiëren

Met deze funktie kunt u een blok tekst markeren, die u daarna kunt wissen, verplaatsen of kopiëren naar andere pagina's.

Ga hiertoe als volgt te werk:

1. Zet de cursor op het begin van het blok.
2. Kies **Cut&Paste** in het kommandomenu.
3. Er verschijnt een submenu op het scherm. Maak uw keuze:

   Cut als u het blok wenst te wissen of verplaatsen

   Copy als u het blok wenst te kopiëren.
4. Zet de cursor aan het einde van het blok, zodat dit invers wordt weergegeven, en druk op **ENTER**.

   Als u **Cut** heeft gekozen, verdwijnt het blok van het scherm.

Opmerking: *U kunt een tekstblok met een gesproken aantekening niet wegsnijden. Als u dit toch probeert, geeft het systeem een pieptoon en vraagt het u een toets in te drukken. Als u het blok kopieert, komt er een spatie in de plaats van de gesproken aantekening.*

5. Verplaats de cursor naar de plaats waar het gekopieerde of weggesneden blok tekst moet komen.
6. Kies **Cut&Paste** uit het kommandomenu.
7. Kies **Paste** uit het submenu.

Het tekstblok wordt ingelast in de cursorpositie.

Opmerking: *U kunt het tekstblok op verschillende plaatsen kopiëren, door stappen 5, 6 en 7 te herhalen.*

De datum en de tijd of een memohoofding inlassen

1. Ga naar de positie waar u deze informatie wenst in te lassen.
2. Druk op **Date** of **Memo** in het kommandomenu.

De huidige datum en tijd of de memohoofding verschijnt in de positie van de cursor.

Bestanden laden en opslaan

Als u een Note-tekst heeft geschreven, kunt u hem opslaan en weer in het geheugen oproepen wanneer u dit wenst.

Om een bestand op te slaan, gaat u als volgt te werk:

1. Kies **File** uit het kommandomenu.
2. Er verschijnt een submenu. Kies **Save** uit het submenu.
3. Geef de naam in van het bestand dat u wenst op te slaan en druk op **ENTER**.

Opmerking: *Als u het bestand op een andere eenheid wenst op te slaan, moet u de volledige padnaam opgeven.*

4. Als de naam reeds bestaat, verschijnt de melding **Replace: No Yes**. Als u Yes kiest, neemt het huidige bestand de plaats in van het bestaande bestand. Als u No kiest, moet u een andere bestandsnaam opgeven.

Een andere manier om het huidige bestand op te slaan bestaat erin **Quit** te kiezen uit het kommandomenu, en dan **Save** uit het submenu, zoals beschreven in de paragraaf Een Note-bestand schrijven.

Het bestand wordt weggeschreven met de extensie .NTE. Het kan alleen worden gebruikt in de Note-omgeving.

Om een nieuw of bestaand Note-bestand te openen gaat u als volgt te werk:

1. Kies **File** uit het kommandomenu.
2. Er verschijnt een submenu. Kies **Load** uit het kommandomenu. Als u het huidige bestand niet heeft gewijzigd, kunt u overspringen naar stap 5.
3. Als u het huidige bestand heeft gewijzigd, kiest u **Save** of **NoSave**.
4. Als u **Save** heeft gekozen, geeft u de naam van het weg te schrijven bestand op, waarna u op **ENTER** drukt. Als u **NoSave** heeft gekozen, kunt u overspringen naar stap 5.
5. Kies de naam van het te laden bestand of geef de naam in die u aan het nieuwe bestand wenst te geven.

Opmerking: *Als u een bestand in een andere eenheid wenst te openen, moet u de volledige padnaam opgeven.*

6. Als er geen bestand bestaat dat overeenkomt met de opgegeven naam, verschijnt de melding **Create new file?** Typ **Y** om een nieuw bestand met die naam aan te maken, of **N** als u een tikfout heeft gemaakt, zodat u terug kunt keren naar stap 5.

De gegevens op het Note-scherm verdwijnen en het nieuwe bestand verschijnt.

Bestanden importeren en exporteren

Om een ASCII-bestand te importeren in een Note-bestand, gaat u als volgt te werk:

1. Ga naar de positie waar u het ASCII-bestand wenst in te lassen.
2. Kies **File** uit het kommandomenu.
3. Kies **Import** uit het submenu.
4. Kies de naam van het te importeren bestand en druk op **ENTER**.

De tekst wordt ingelast in de huidige cursorpositie.

Opmerking: *Als u het bestand in een leeg Note-bestand wenst in te lassen, moet u een systeem-reset uitvoeren, Note oproepen en de procedure herhalen vanaf stap 2.*

Om een Note-bestand te exporteren, m.a.w. het op te slaan in ASCII-formaat, gaat u als volgt te werk:

1. Ga naar het te exporteren bestand.
2. Kies **File** uit het kommandomenu.
3. Kies **Export** uit het submenu.
4. Geef de naam in die u aan het bestand wenst te geven en druk op **ENTER**.

De pagina wordt opgeslagen als een ASCII-tekstbestand en kan dus in elke omgeving weer worden opgeroepen.

Bestanden wissen

De gemakkelijkste manier om een bestand te wissen is het **dElete**-kommando onder **File** in het kommandomenu van de File Manager-module, zoals we later in dit hoofdstuk zullen zien. U kunt een bestand echter ook rechtstreeks vanuit MS-DOS wissen met de **del**-kommando, dat wordt beschreven in hoofdstuk 5.

Het regelformaat veranderen

U kunt tabulatiestops, de linker kantlijn, de lengte van de regel en het aantal regels per pagina instellen volgens uw wensen. Hiertoe gaat u als volgt te werk:

1. Zet de cursor op de plaats waar u het regelformaat wenst te veranderen. Als u wenst dat de volledige tekst aan het nieuwe formaat is aangepast, moet u de cursor dus aan het begin van de tekst plaatsen.
2. Kies **Ruler** uit het kommandomenu.
3. Kies één van de vooringestelde regelformaten 1, 2 of 3, of druk op **ENTER** om een nieuw formaat in te stellen.
4. Als u 1, 2 of 3 heeft gekozen, gaat de cursor naar de tekstzone. Het nieuwe formaat wordt van kracht vanaf de cursorpositie waar de formaatprocedure werd opgeroepen.

Als u op **ENTER** drukt, gaat de cursor naar de regel met de tabulatiestops. Ga als volgt te werk:

Als u nieuwe tabulatiestops wenst toe te voegen, gebruikt u de pijltoetsen rechts/links om naar de gewenste positie te gaan, waarna u op **TAB** drukt.

Als u tabulatiestops wenst te verwijderen, drukt u op **CTRL** + pijltoets links/rechts om van de ene tabulatiestop naar de andere te springen, waarna u op **DEL** drukt om de tabulatiestop te verwijderen. Om alle tabulatiestops te verwijderen drukt u op **CTRL + D**.

5. Zodra de tabulatiestops op de gewenste manier zijn ingesteld, drukt u op de toets pijl omhoog om naar de parameter voor de linker kantlijn te gaan.
6. Geef de gewenste waarde in en druk op **TAB** om naar de parameter voor de regellengte te gaan.
7. Geef de gewenste waarde in. U kunt een waarde kiezen tussen 10 en 200, maar u dient rekening te houden met de maximale regellengte van de printer waarop u de tekst moet afdrukken. Druk nu op **TAB** om naar de parameter voor de paginalengte te gaan.
8. Geef de gewenste waarde in. U kunt gelijk welke waarde tussen 0 en 99 kiezen. Als u 0 instelt, is er geen pagina-einde. Als de tekst wordt afgedrukt, wordt het printen alleen onderbroken door het feitelijke einde van het blad of door de onderkant van het formulier.

Opmerking: *Deze parameter kan alleen worden gewijzigd als de cursor aan het begin van het tekstbestand staat. Als u deze instelling vanop een andere plaats probeert te veranderen, krijgt u geen toegang tot het veld voor de paginalengte.*

9. Kontroleer nu de drie parameters en de tabulatiestops. Als u nog iets wenst te veranderen, drukt u op **SHIFT + TAB** om de parameters één voor één te doorlopen. Als alles in orde is, drukt u op **ENTER** om de procedure voor het instellen van het regelformaat af te sluiten en terug te keren naar de tekst. U kunt dit op gelijk welk ogenblik in de procedure doen.

Als de cursor niet aan het begin van de tekst staat als u het **Ruler**-kommando ingeeft, verschijnt het symbool voor het regelformaat op de huidige cursorpositie en wordt een lege regel ingelast. U kunt terugkeren naar het oorspronkelijke formaat door dit symbool te wissen met **DEL** of **BACKSPACE** en dan op **Y** te drukken om de aktie te bevestigen.

Interne gesproken aantekening

Met een interne gesproken aantekening kunt u een spraakkassette of -bericht aan een Note-bestand koppelen of ervan loskoppelen.

Om de cassette of het bericht aan het bestand te koppelen, gaat u als volgt te werk:

1. Zet de cursor op de plaats waar de aantekening moet worden ingelast.
2. Kies **Voice** uit het kommandomenu.

   De Voice Manager wordt automatisch geopend en de externe recorder-cassette verschijnt. U kunt nu een bericht opnemen zoals beschreven in hoofdstuk 4.
3. Als u een bericht op de huidige cassette wenst te gebruiken, gaat u er naar toe en springt u over naar stap 6. Om de volledige cassette in te lassen, gaat u onmiddellijk naar stap 6.

   Druk op **ENTER**. Het Root Archive-menu verschijnt.
4. Ga naar de gewenste cassette en druk op **ENTER**.
5. Als u een bericht van deze cassette aan het bestand wenst te koppelen, gaat u emaar toe. Als u de volledige cassette wenst in te lassen, springt u over naar stap 6.
6. Kies het kommando **Annotate**.
7. Kies **Cassette** of **Message**.
8. Als u **Cassette** heeft gekozen, moet u **Y** indrukken om uw keuze te bevestigen.
9. Als u **Message** heeft gekozen en als het invers aangegeven bericht geen naam heeft, geeft het systeem een pieptoon en wordt u gevraagd een naam aan het bericht te geven. Doe dit en druk op **ENTER**. Druk dan op **Y** om te bevestigen.

Om ongewenste wijzigingen aan de gesproken aantekening te vermijden, wordt een schrijfbeveiligings-vlag geplaatst. Het merkteken voor interne gesproken aantekening (☺) wordt automatisch ingelast in de huidige cursorpositie.

U kunt nu het bericht beluisteren door de cursor op het merkteken te plaatsen, **Voice** te kiezen uit het kommandomenu en op **F7** te drukken.

Opmerking: *U kunt maximaal 8 gesproken items aan elk Note-bestand koppelen.*

Een interne gesproken aantekening vervangen door een andere

Als er een aantekening is en u wenst deze te vervangen door een andere aantekening, gaat u als volgt te werk:

1. Zet de cursor op het aantekening-merkteken van het oude bericht.
2. Kies **Voice** uit het kommandomenu.

   Het Voice Manager-venster van de gekoppelde cassette verschijnt. Als de aantekening naar één cassette verwijst, is het bericht invers aangegeven. Als echter naar een volledige cassette wordt verwezen, wordt het eerste bericht invers aangegeven.
3. Voer stappen 3 tot 8 uit van bovenstaande procedure.
4. Nadat u **Y** heeft ingedrukt om de aantekening te bevestigen, verschijnt een andere prompt. Maak uw keuze.

   Replace om de huidige aantekening te vervangen

   Insert om de nieuwe aantekening voor de bestaande aantekening in te lassen

   Cancel om de aantekeningfunktie af te breken.

Een bericht of cassette loskoppelen van een bestand

Om een bericht los te koppelen, plaatst u de cursor op het aantekeningmerkteken en kiest u **Voice** uit het kommandomenu. Het Voice managervenster verschijnt, met de gekoppelde cassette of het gekoppelde bericht invers aangegeven, zoals beschreven in stap 2 hierboven. Kies **Deannotate** en druk dan op **Y** om te bevestigen. Het aantekening-merkteken wordt uit het Note-bestand verwijderd.

Als u een cassette wist die aan een bestand was gekoppeld, of waarin een bericht zit dat aan een bestand werd gekoppeld, zonder deze koppeling eerst op te heffen, geeft het systeem een pieptoon als u **Voice** kiest uit het kommandomenu en als de cursor op het aantekening-merkteken staat. Er verschijnt een melding om aan te geven dat het gekoppelde bericht niet langer voorhanden is.

Maak uw keuze:

Abort	om de funktie af te breken en terug te keren naar het Note-bestand
Deannotate	om de koppeling te verwijderen en terug te keren naar het Note-bestand
Ignore	om de funktie te negeren en in de Voice Manager te blijven
New	om een cassette met dezelfde naam te kreëren.

Als u **Ignore** of **New** kiest, kunt u het gewiste aantekening-merkteken vervangen door een nieuw merkteken, zoals hierboven beschreven.

Opmerking: *U kunt het aantekening-merkteken niet wissen door op de* **DEL**-*toets te drukken. Als u dit toch probeert, geeft het systeem een pieptoon en wordt u gevraagd een toets in te drukken om verder te gaan.*

Naast de interne gesproken aantekening kunt u ook externe gesproken aantekening gebruiken om een bericht of cassette aan een bestand te koppelen. Dit wordt beschreven in de paragraaf Voice Manager verder in dit hoofdstuk.

De CALCULATOR-module

De Calculator voert berekeningen uit zoals een gewone rekenmachine.

De Calculator kan op twee manieren werken: als een klassieke algebraïsche rekenmachine, of met postfix-notatie (RPN).

In de algebraïsche werkstand toont een displayregister de getallen terwijl u ze ingeeft, alsook de tussenresultaten. In de postfix-notatie-modus neemt een XYZT-stapel de plaats in van het displayregister.

Bewerkingen met geheugen zijn mogelijk als de Calculator in de postfix-notatie-modus staat.

Aktiveer de Calculator door op **MF+F4** te drukken vanuit elke omgeving, of op **C** vanuit het PA-hoofdmenu. Volgend venster verschijnt:

```
Fix  Mode  Delete  Print  Quit
Fix the number of decimal places in display

                              Tape
           0.00
 7  8  9   +
           -
 4  5  6  M C
            E
 1  2  3    R
            S
 0  .  =

Help:F1  Cancel:ESC    11-28-91   2:56:04p
                                        NUM
```

Kommando's in de Calculator-module

Fix Hiermee kunt u het aantal decimale posities instellen in het displayregister of in de XYZT-stapel en in alle geheugencellen. De standaard waarde is twee.

Mode Hiermee kunt u omschakelen van de algebraïsche modus naar de postfix-notatie-modus en vice versa. Als u een nieuwe modus selekteert, worden alle registers, geheugencellen en de telstrook gewist.

Erase Hiermee kunt u de volledige telstrook of tien geheugencellen wissen.

Print Hiermee kunt u de telstrook of de waarden van de geheugencellen printen (zie Printen vanuit PA-modules).

Quit Hiermee verlaat u de Calculator-module en keert u terug naar de onderliggende module of toepassing. Alle waarden in de registers, stapel, geheugen of telstrook blijven in het geheugen zitten, zodat u ze weer kunt gebruiken als u de Calculator-module weer oproept.

Toetsen op de Calculator

In beide modi:

Backspace wist één teken tegelijk van een getal dat in het display- (of X-) register wordt ingegeven.

+ voor optelling

- voor aftrekking

* voor vermenigvuldiging

/ voor deling

% voor procentberekeningen

; om het teken te veranderen; emuleert de +/- toets.

In algebraïsche modus:

() voor bewerkingen tussen haakjes

C om een lopende invoer te wissen en daarna de berekening

S om een subtotaal van de bewerkingen uit te voeren tot op het huidige punt

= of **ENTER** om de berekening af te sluiten.

In postfix-notatie-modus:

C om een lopende invoer te wissen en daarna de stapel

ENTER om het getal in het X-register van de stapel te duwen

= om het X-register af te drukken op de telstrook-display. Dit wordt aangegeven door een P op de telstrook.

De telstrook

Elk getal en elke bewerking wordt geregistreerd op de telstrook. U kunt lege regels inlassen door op **TAB** te drukken.

In de postfix-notatie-modus geeft een ^ naast een getal op de telstrook aan dat een getal op de stapel werd geduwd.

De telstrook heeft een kapaciteit van 100 invoergegevens. Als er gegevens buiten het scherm staan, duiden kleine pijltjes bovenaan en/of onderaan de telstrook aan in welke richting u moet gaan om de overige gegevens te bekijken. Gebruik de pijltoetsen op/neer op het cijfertoetsenbord om in de gewenste richting te gaan. Vergeet niet dat, als Num Lock ingeschakeld is (in dit geval staat **NUM** onderaan op het scherm), u op **SHIFT** moet drukken om deze pijltoetsen te kunnen gebruiken.

Als u de telstrook volledig wenst te wissen, kiest u **Erase** uit het kommando-menu en dan **Tape**.

Berekeningen in de algebraïsche modus

Om een algebraïsche berekening uit te voeren, gaat u als volgt te werk:

1. Geeft het eerste getal van de berekening in (maximaal 12 cijfers, inklusief decimaal punt en mintekens). Deze cijfers verschijnen op het displayregister terwijl u ze intikt.

Opmerking: Als u meer dan 12 cijfers intikt, geeft het systeem een pieptoon. Druk op **BACKSPACE** *om het laatste cijfer te wissen, of op* **C** *om het getal volledig te wissen. U kunt het aantal decimale posities instellen met het* **Fix**-*kommando.*

2. Druk op één van de toetsen voor de rekenkundige bewerkingen, b.v. * voor vermenigvuldiging.
3. Geef het tweede getal in.
4. Druk op een andere bewerkingstoets om de berekening verder te zetten, of druk op **ENTER** om het resultaat te zien.

Berekeningen in de postfix-notatie-modus (RPN)

Om een berekening uit te voeren in de postfix-notatie-modus, moet u eerst **Mode** kiezen uit het kommandomenu en dan **RPN** uit het submenu. In tegenstelling tot de algebraïsche modus, waar u het eerste getal intikt, op de bewerkingstoets drukt, het tweede getal ingeeft en op = drukt, geeft u in deze modus het eerste getal in, waarna u op **ENTER** drukt, dan geeft u het tweede getal in en drukt u op de bewerkingstoets.

Het grote voordeel van dit systeem is dat u relatief komplexe berekeningen kunt uitvoeren zonder geheugen te gebruiken.

Telkens u op **ENTER** drukt, schuiven de getallen op in de stapel. Als u een bewerkingstoets indrukt, wordt de werking uitgevoerd tussen de waarden in de X- en Y-registers. Op het einde van de bewerking staat het resultaat in het X-register en schuiven alle waarden omlaag in de stapel.

Laten we dit illustreren aan de hand van een voorbeeld. Stel dat u volgende berekening wenst uit te voeren:

$$\frac{20 \cdot 1{,}7}{(5{,}26 - 2) \cdot (4{,}2 + 1{,}75)}$$

Hiervoor gaat u als volgt te werk:

1. Typ 20 en druk op **ENTER**. Het getal wordt in het Y-register van de stapel geduwd.
2. Typ 1,7 en druk op * (vermenigvuldigen). 20 wordt vermenigvuldigd met 1,7 en het resultaat (34) staat in het X-register; het Y-register is leeg.
3. Typ nu 5,25. Het resultaat van het vorige deel van de berekening (34) wordt omhoog geduwd naar het Y-register en 5,25 neemt zijn plaats in het X-register in.
4. Druk op **ENTER**. 5,25 wordt omhoog geduwd naar het Y-register en 34 wordt omhoog geduwd naar het Z-register.
5. Druk op 2. Dit cijfer verschijnt in het X-register.
6. Druk op - (aftrekken). 2 wordt afgetrokken van 5,25 en het resultaat (3,25) verschijnt in het X-register. 34 gaat weer omlaag naar het Y-register.
7. Typ nu 4,2. De waarde 3,25 wordt omhoog geduwd naar het Y-register en 34 wordt omhoog geduwd naar het Z-register; 4,2 verschijnt in het register.
8. Druk op **ENTER**. 4,2 wordt omhoog geduwd naar het Y-register, 3,25 gaat naar het Z-register en 34 naar het T-register.
9. Typ 1,75. Dit verschijnt in het X-register.
10. Druk op + (optellen). 1,75 wordt opgeteld bij 4,2 en het resultaat (5,95) verschijnt in het X-register. 3,25 en 34 gaan omlaag naar resp. de Y- en Z-registers.
11. Druk op * (vermenigvuldigen). 3,25 wordt vermenigvuldigd met 5,95 en het resultaat (19,34) verschijnt in het X-register. 34 schuift omlaag naar het Y-register. Het T-register behoudt zijn waarde.
12. Druk op / (delen). 34 wordt gedeeld door 19,34 en het eindresultaat (1,76) staat in het X-register. De andere registers bevatten het getal (34) dat het T-register heeft bereikt.

Berekeningen waarbij meer dan drie bewerkingstoetsen na elkaar moeten worden ingedrukt, kunnen op deze manier niet worden uitgevoerd, want het resultaat van het eerste gedeelte zou bovenaan van de stapel worden geduwd.

Berekeningen met behulp van het geheugen

De Calculator beschikt over tien geheugencellen om getallen op te slaan als de Calculator in de algebraïsche modus staat. De cellen zijn genummerd van 0 tot 9. Om een berekening met één van de tien geheugencellen te beginnen, gaat u als volgt te werk:

1. Typ het getal dat moet worden gebruikt in een berekening met één van de getallen in de geheugencellen. Als u de geheugencel gewoon wenst te wissen, of een getal in een geheugencel op het displayregister wenst op te roepen, gaat u rechtstreeks naar stap 2.
2. Druk op **M**. De display van de telstrook verandert nu in de display van de geheugencel-getallen. De rechter kant van de geheugentoets-display is invers aangegeven.
3. Typ het nummer van de geheugencel waarin u gegevens wenst te plaatsen. Een pijl op de geheugendisplay geeft de geselekteerde cel aan.

Opmerking: *Als u geen nummer opgeeft, gaat de Calculator uit van cel 0.*

4. Druk op één van de volgende toetsen:
   - **+** om de waarde op het scherm op te tellen bij de geheugencel;
   - **-** om de waarde op het scherm af te trekken van de geheugencel;
   - **C** om de geheugencel te wissen;
   - **E** om de waarde van de geheugencel en het displayregister om te wisselen;
   - **R** om de waarde van de geheugencel op het scherm te brengen;
   - **S** om de waarde op het scherm op te slaan in de geheugencel.

Als u op een andere toets drukt, wordt de bewerking met het geheugen gewoon afgebroken.

De geheugendisplay blijft gedurende ongeveer 1 sekonde op het scherm, waarna de telstrook terugkeert.

Om alle geheugencellen te wissen, kiest u **Erase**, daarna **Memory**. Nu kiest u **Yes** om het kommando te bevestigen, of **No** om het kommando te annuleren.

Getallen van de Calculator naar een andere module overdragen

U kunt een getal op het displayregister of in een geheugencel overdragen naar de huidige cursorpositie in een andere module of in een ander toepassings-programma.

Terwijl u in de bestemmingsmodule of in het bestemmingsprogramma werkt, gaat u als volgt te werk:

1. Aktiveer de Calculator en voer de nodige berekeningen uit.
2. Kies **Quit** uit het kommandomenu.
3. Ga naar de positie waar u het getal wenst in te lassen.
4. Als u het getal in het displayregister wenst in te lassen, houdt u **SHIFT + ALT** ingedrukt, waarna u op = drukt.

   Als u het getal in een geheugencel wenst in te lassen, houdt u **SHIFT + ALT** ingedrukt, waarna u op **n** drukt, waarbij n het nummer is van de geheugencel waarin het gewenste getal zit. U kunt de getallen van een willekeurig aantal geheugencellen inlassen door deze stap gewoon te herhalen.

Opmerking: *Gebruik de cijfers op het alfanumerieke toetsenbord voor deze bewerking, dus niet het cijfertoetsenbord.*

De SCHEDULE-module

Met de Schedule-module kunt u uw afspraken op eenvoudige manier registreren en bekijken, volledig aangepast aan uw eigen behoeften.

U kunt ook een alarm instellen om u te herinneren aan afspraken als u in andere modules werkt. U kunt zelfs een gesproken bericht aan een afspraak koppelen.

Schedule-bestanden zijn voorzien van de extensie SCH. U kunt zoveel Schedule-bestanden aanmaken als u wenst, op voorwaarde dat elk bestand een andere naam heeft. Dit is met name interessant als u de planning van een aantal mensen moet bijhouden.

Als u de Schedule-module voor het eerst oproept, wordt een standaard bestand geladen. Daarna wordt het bestand geladen dat u laatst heeft gebruikt.

Het Schedule-venster

Als u de Schedule-module oproept door vanuit gelijk welke omgeving op MF + F5 te drukken, of op S vanuit het PA-hoofdmenu, verschijnt volgend venster met de huidige datum:

```
Today  Search  Alarm  Move  Insert  Zoom  Delete  Restore  Print  Quit
Move to today's date and current time

         S   M   T   W   T   F   S  |      Thursday  November 28, 1991

        27  28  29  30  31          |
Nov                          1   2  |  12:15p
1991     3   4   5   6   7   8   9  |  12:30p
        10  11  12  13  14  15  16  |  12:45p
        17  18  19  20  21  22  23  |   1:00p
        24  25  26  27 <28> 29  30  |   1:15p
                                    |   1:30p
Dec      1   2   3   4   5   6   7  |   1:45p
1991     8   9  10  11  12  13  14  |   2:00p
        15  16  17  18  19  20  21  |   2:15p
        22  23  24  25  26  27  28  |   2:30p
        29  30  31                  |   2:45p
Jan                  1   2   3   4  |   3:00p

Help:F1  Cancel:ESC        Day # 332 of 1991        11-28-91   2:58:11p
                                                                    NUM
```

Het Schedule-venster is opgedeeld in twee stukken: de kalenderpagina en de afsprakenpagina. Elk deel heeft zijn eigen kommandomenu; u kunt van het ene deel naar het andere springen door op de **ENTER**-toets te drukken.

Kommando's voor de kalender

Today	Gaat naar de datum van vandaag.
Mark	Hiermee kunt u een blok met datums markeren.
Goto	Springt onmiddellijk naar een nieuwe datum.
Print	Drukt afspraken af per week (zie paragraaf Printen vanuit PA-modules).
Access	Hiermee kunt u naar een andere planning gaan.
Quit	Om de Schedule-module te verlaten en terug te keren naar de onderliggende module of het onderliggende programma.

Kommando's voor de afsprakenpagina's

Today	Gaat terug naar de afsprakenpagina voor de datum van vandaag.
Search	Zoekt naar een bepaalde reeks tekens.
Alarm	Stelt een alarm in voor de momenteel invers aangegeven tijd.
Move	Verplaatst de momenteel invers aangegeven afspraak naar een andere datum en/of tijd.
Insert	Last een nieuwe tijd in op de afsprakenpagina.
Zoom	Verandert het tijdsinterval op de afsprakenpagina's.
Delete	Wist de momenteel geselekteerde afspraak.
Restore	Herstelt de afspraak die het laatst werd gewist met het **Delete**-kommando.
Print	Print afspraken per pagina (zie paragraaf Printen vanuit PA-modules).

Quit Verlaat de Schedule-module en keert terug naar de onderliggende module of toepassing.

Afspraken ingeven

Om een afspraak in te geven gaat u als volgt te werk:

1. Ga op één van de volgende manieren naar de gewenste datum in de kalender:
   a. door op één van volgende toetsen te drukken:

      pijl links of rechts om met één dag tegelijk te verspringen;

      pijl omhoog of omlaag om met één week tegelijk te verspringen;

      PGUP, PGDN om met één maand tegelijk te verspringen;

      HOME, END om met één jaar tegelijk te verspringen.
   b. Door het **Goto**-kommando te selekteren, de gewenste datum in te tikken in de vorm mm/dd/jj of mm:dd:jj en op **ENTER** te drukken.
2. Druk op **ENTER**.

   De cursor gaat naar de afsprakenpagina voor de gekozen datum.

Opmerking: *U kunt 7 regels tekst ingeven bovenaan de afsprakenpagina. Om naar dat deel van het venster te gaan, drukt u twee maal op* **HOME**, *pijl omhoog of* **PGUP**. *Typ uw tekst en druk op* **ENTER** *op het einde van elke regel. Om terug te keren naar de afspraken, drukt u op de pijl omlaag,* **PGDN** *of* **END**. *Het aantal regels tekst en afspraken per maand is beperkt tot 150.*

3. Kies de gewenste tijd met de pijlen op/neer, **PGUP** of **PGDN**.

Opmerking: *De tijd wordt aangegeven per uur. Als u een indeling per half uur of per kwartier verkiest, selekteert u* **Zoom**, *waarna u één resp. twee keer op de pijl omlaag drukt. Om een tijd in te geven die niet op de pagina is aangegeven, kiest u* **Insert**, *waarna u de tijd intikt en op* **ENTER** *drukt.*

4. Typ de afspraak. Als u een fout maakt, kunt u ze korrigeren met **DEL** of **BACKSPACE**. Om iets te wissen vanaf de positie van de cursor tot aan het einde van de regel drukt u op **CTRL + END**.

Opmerking: *U kunt een alarm instellen voor de aangegeven tijd door* **Alarm** *te kiezen. Naast de tijd verschijnt een muzieknoot. Om het alarm uit te schakelen, kiest u opnieuw* **Alarm**.

5. Druk twee maal op **ENTER** om de afspraak te bevestigen. De cursor keert terug naar de gekozen datum.

Een blok met datums markeren

U kunt een blok met datums als volgt in de kalender markeren:

1. Ga naar de eerste datum die u wenst te markeren. Gebruik hiervoor de pijltoetsen, **PG UP**, **PG DN** of het **Goto**-kommando.
2. Kies het **Mark**-kommando.
3. Ga naar de laatste datum die u wenst te markeren met de pijltoetsen of **PG DN**.
4. Druk op **ENTER**.

Opmerking: *Als de datum reeds gemarkeerd is, heeft deze procedure het omgekeerde effekt.*

Een andere planning oproepen of opstellen

Als de Schedule-module voor het eerst wordt opgeroepen, wordt een standaardbestand geladen. Dit bestand blijft automatisch verschijnen, tenzij u een andere planning opstelt, zoals hierna wordt beschreven. Daarna kunt u de planning oproepen die u wenst, en eenvoudig overspringen van de ene planning naar de andere. Schedule-bestanden beginnen met de drie tekens die u eraan heeft toegewezen (behalve het standaardbestand, dat geen kode heeft), gevolgd door drie tekens voor de maand en het jaar. De naam van het bestand wordt afgesloten met de extensie SCH.

1. Kies **Access** uit het kalendervenster en druk op **ENTER**. De melding **Enter code** verschijnt. Geef een kode van één tot drie tekens in.
   a. Om terug te keren naar het standaardbestand, drukt u gewoon op **ENTER**;
   b. Om een ander bestaand bestand op te roepen, geeft u de kode van dat bestand in, waarna u op **ENTER** drukt. De gevraagde planning verschijnt;
   c. Om een nieuw bestand aan te maken, geeft u een nieuwe kode in, waarna u op **ENTER** drukt. In het venster verschijnt de melding **Create: No Yes.**
2. Maak uw keuze:

   No, als u geen nieuwe planning wenst op te stellen. Op het scherm verschijnt de planning waarin u voordien heeft gewerkt;

   Yes, als u een nieuwe planning wenst op te stellen. De nieuwe planning verschijnt met de door u toegewezen kode in de rechter bovenhoek van het venster.

   Uw planning wordt automatisch opgeslagen als u een andere planning oproept.

Een reeks tekens opzoeken

Met deze funktie kunt u een reeks tekens opzoeken op de afsprakenpagina, b.v. een naam. Er wordt gezocht vanaf de huidige pagina doorheen alle afsprakenpagina's in de huidige maand. Zowel tekstregels als afspraken worden doorzocht.

1. Kies **Search** en druk op **ENTER**. De melding **Enter string** verschijnt.
2. Typ de tekenreeks die u wenst op te zoeken en druk op **ENTER.**

Opmerking: *De funktie zoekt zowel naar hoofdletters als naar kleine letters.*

3. Maak uw keuze:

   Forward om in voorwaartse richting te zoeken

   Reverse om in achterwaartse richting te zoeken.

   De afspraak waarin de tekenreeks zit, wordt invers aangegeven.

4. Als u de gewenste tekenreeks heeft gevonden, kiest u **Done** om de opzoekfunktie te verlaten.

Een alarm instellen

U kunt een alarm instellen om u te herinneren aan een belangrijke afspraak:

1. Ga naar de gewenste tijd met behulp van de pijltoetsen.
2. Kies **Alarm** uit het kommandomenu. Er verschijnt een muzieknoot naast de tijd.

Om het alarm uit te schakelen, kiest u gewoon nogmaals **Alarm**.

Een afspraak verplaatsen

U kunt een bepaalde afspraak verschuiven naar een andere datum en/of tijd.

1. Plaats de cursor op de afspraak die u wenst te verschuiven.
2. Kies **Move.**

   Er verschijnt een melding, die aangeeft dat u de cursor moet verplaatsen naar de nieuwe datum en tijd.

Opmerking: *U kunt een lege regel niet verplaatsen.*

3. Druk op **CTRL + PGUP** of **CTRL + PGDN** om naar de juiste datum te gaan.
4. Druk op de pijlen omhoog/omlaag om naar de tijd te gaan, of typ de tijd in de hiertoe bestemde ruimte.
5. Druk op **ENTER.**

Een afspraak wissen en herstellen

U kunt een afspraak wissen en ze daarna herstellen op één of meer verschillende tijdstippen.

1. Ga naar de afspraak die u wenst te wissen met behulp van de pijltoetsen.
2. Kies **Delete** uit het kommandomenu. De afspraak wordt gewist.
3. Ga met behulp van de pijltoetsen naar de datum/tijd waarop u de afspraak wenst te herstellen.
4. Kies **Restore** uit het kommandomenu. De afspraak die u heeft gewist, verschijnt nu op de nieuwe tijd.

Opmerking: *Het* Restore*-kommando herstelt de laatst gewiste afspraak zo vaak u maar wenst. Dit is dus een zeer interessante funktie om dezelfde afspraak naar verschillende datums en tijden te kopiëren.*

De PHONE BOOK-module

Met de Phone Book-module beschikt u over een georganiseerde manier om namen en telefoonnummers te registreren. U kunt adressen of telefoonnummers ook snel en gemakkelijk opzoeken. U kunt ook een gesproken bericht als aantekening bij een bepaalde steekkaart plaatsen.

Phone Book-bestanden hebben de extensie PHN. U kunt zo veel Phone Bookbestanden kreëren als u wenst, op voorwaarde dat ze een verschillende naam hebben. Dit is met name interessant als u de telefoonlijst moet bijhouden voor een aantal mensen.

Als de Phone Book-module voor het eerst wordt geladen, wordt een standaardbestand geladen. Daarna wordt het laatst gebruikte bestand geladen.

Phone Book-venster

U kunt de Phone Book-module oproepen door vanuit gelijk welke omgeving **MF +F6** in te drukken, of **P** vanuit het PA-hoofdmenu. Er verschijnt dan een venster zoals in onderstaand voorbeeld.

```
New  sEarch  Dial  Setup  Copy  lImit  deLete  Mark  Print  Access  Quit
Enter a new card

 Brown, Peter                          Name: Vine, Robert
 Troy, Martin                       Address: 3, Church Street
<Vine, Robert                  >             Lincoln.

                                    Phone 1: 631686
                                    Phone 2:
                                   Category: colleague
                                   ----------- Comments -----------

        [Total cards:     3]

Help:F1  Cancel:ESC                               11-28-91   3:04:04p
```

Aan de linker kant van het Phone Book-venster verschijnt een alfabetische lijst met de namen in het Phone Book-bestand. Aan de rechter kant ziet u de kaart bij de invers aangegeven naam, waar u de gewenste informatie kunt ingeven.

Kommando's in de Phone Book-module

New	toont een lege kaart waarin u nieuwe informatie kunt ingeven.
sEarch	Zoekt naar een bepaalde reeks tekens (b.v. een naam) in de telefoonlijst of in de kaarten.
Dial	Vormt een nummer als u over een Hayes-compatibele modem beschikt.
Setup	Hiermee kunt u de nummervorming aanpassen aan uw wensen.
Copy	Maakt een kopie van de geselekteerde kaart en voegt ze in de lijst toe naast het origineel.
lImit	Hiermee kunt u de bewerkingen tot kaarten van een bepaalde kategorie beperken.
deLete	Wist de kaart op het scherm en de bijhorende naam in de telefoonlijst.
Mark	Hiermee kunt u de omwisseling van voor- en achternaam toelaten of verbieden als u namen naar een andere module overdraagt.
Print	Hiervoor verwijzen we naar de paragraaf Printen vanuit PA-modules.
Access	Met deze funktie krijgt u toegang tot een ander Phone Book-bestand.
Quit	De Phone Book-module verlaten en terugkeren naar de onderliggende module of toepassing.

Informatie in een kaart ingeven

Om informatie voor het eerst in een kaart in te geven, gaat u als volgt te werk:

1. Druk op **ENTER**.
2. Typ de naam van de persoon in kwestie. Begin met de achternaam, want de eerste letter bepaalt de alfabetische positie in de telefoonlijst. Plaats een komma tussen de achternaam en de voornaam. Voorbeeld: Higgins, John.

Opmerking: *Als u de komma vergeet, kunt u de automatische omkeerfunktie niet gebruiken als u de naam in een andere module wenst te gebruiken. Zie paragraaf Een naam en adres uit de telefoonlijst opvragen voor meer informatie.*

3. Druk op de pijl omlaag om naar de regels Address te gaan. Typ het adres.
4. Druk op de pijl omlaag om naar de regel Phone 1 te gaan. Geef het belangrijkste telefoonnummer van de persoon in kwestie op.

Opmerking: *Als uw systeem aan een modem is aangesloten, kunt u ervoor zorgen dat het systeem automatisch een bepaald kengetal vormt, door de letter A, B of C op te nemen in het telefoonnummer. Hiervoor moet u wel eerst het kengetal opgeven met het* **Setup**-*kommando. Voor meer informatie hierover verwijzen we naar de paragraaf Nummervorming konfigureren in dit hoofdstuk.*

5. Als de persoon in kwestie bereikbaar is op een tweede telefoonnummer, kunt u het ingeven op de regel Phone 2. Als dit niet nodig is, gaat u onmiddellijk naar de regel Category, waar u de kategorie intikt, b.v. zakenrelatie, of naar de regel Comments, waar u uw kommentaar kunt intikken.

Als u een fout maakt, kunt u ze korrigeren met de toetsen **BACKSPACE** of **DEL**. Om vanaf de cursorpositie tot aan het einde van de regel te wissen, gebruikt u de toetskombinatie **CTRL + END**.

Om de cursor over de kaart te verplaatsen, kunt u de pijlen omhoog/omlaag gebruiken. U kunt ook op **PGUP, PGDN, HOME** en **END** drukken om naar het begin of het einde van de kaart te gaan.

Als u een regel ingeeft of wijzigt en daarna toch van gedachten verandert vóór u naar een andere regel springt, kunt u op **ESC** drukken om de vorige situatie te herstellen.

Druk op **ENTER** om terug te keren naar de telefoonlijst.

Een kaart bewerken

Om wijzigingen aan een kaart aan te brengen, gaat u als volgt te werk:

1. Ga naar de naam van de persoon wiens kaart u wenst te veranderen. Gebruik hiervoor de pijltoetsen, **PGUP, PGDN** of tik gewoon de naam.
2. Druk op **ENTER** om naar de bijhorende kaart te gaan.
3. Ga naar de regel die u wenst te wijzigen met behulp van de pijltoetsen.
4. Breng de nodige wijzigingen aan en druk op **ENTER**.

Opmerking: *Als u in meer dan één kaart wijzigingen moet aanbrengen, kunt u onmiddellijk van de ene kaart naar de andere springen; om vooruit te springen drukt u op* **CTRL+PGDN**; *om achteruit te springen drukt u op* **CTRL+PGUP**.

Een nieuwe kaart toevoegen

Om een nieuwe kaart toe te voegen, gaat u als volgt te werk:

1. Kies **New** uit het kommandomenu.
2. Geef de nodige informatie in op de nieuwe kaart, zoals beschreven in de paragraaf Informatie in een kaart ingeven.
3. Druk op,de **ENTER**-toets. De naam van de nieuwe persoon verschijnt invers op de juiste alfabetische positie in de telefoonlijst.

Een naam of tekenreeks opzoeken

U kunt automatisch naar een naam in de telefoonlijst springen door de naam in te tikken. De cursor komt steeds dichter bij de gewenste naam naarmate u meer letters intikt.

Het zoekkommando kan worden gebruikt om een naam op te zoeken in de telefoonlijst, of om een tekenreeks in uw kaarten te zoeken. Ga hiervoor als volgt te werk:

1. Plaats de cursor aan de linker kant van het scherm als u naar een naam in de telefoonlijst wenst te zoeken, of aan de rechter kant als u een tekenreeks in de kaarten wenst op te zoeken.
2. Kies **Search** uit het kommandomenu.
3. De melding **Enter string** verschijnt. Typ de naam of de tekenreeks die u wenst op te zoeken en druk op **ENTER**.
4. Er verschijnt een submenu, waarin u de richting kunt kiezen: **Forward** (vooruit) of **Reverse** (achteruit). Duid uw keuze aan.
5. Druk op de **ENTER**-toets. De cursor gaat onmiddellijk naar de regel met de gevraagde tekenreeks. Druk nogmaals op **ENTER** om naar de volgende plaats te gaan op dezelfde of op een andere kaart.
6. Kies **Done** op het einde van de procedure.

Een telefoonnummer vormen

Als uw systeem via een modem verbonden is met een lokaal netwerk of een wijd lokaal netwerk, kunt u de telefoonnummers op de kaarten voor u laten vormen en uw systeem aanpassen aan uw persoonlijke wensen.

Om een nummer te vormen gaat u als volgt te werk:

1. Ga naar de kaart van de op te bellen persoon door zijn naam invers aan te geven in de telefoonlijst; druk dan op **ENTER**.
2. Kies **Dial** uit het kommandomenu.

Opmerking: *Uw systeem vormt het nummer op de regel Phone 1. Om het nummer op de regel Phone 2 te vormen, moet u dit nummer invers aangeven vóór u het* **Dial**-*kommando ingeeft.*

De melding “Dialing: pick up phone after modem has dialed” verschijnt.

3. Neem de hoorn van de haak als de modem het nummer heeft gevormd. Door op gelijk welke toets te drukken, kunt u de modem inhaken. Zodra een verbinding tot stand is gebracht, blijft ze behouden tot u het telefoontoestel zelf inhaakt.

Nummervorming konfigureren

Met het **Setup**-kommando kunt u de nummervorming in de Phone Book-module op verschillende manieren aan uw telefoonsysteem aanpassen. Kies één van de volgende kommando's en volg de instrukties op:

Normal	Als een kengetal voor elk nummer moet worden gevormd, b.v. om een buitenlijn aan te vragen.
A, B or C Prefix	Om automatisch een nummer te vormen vóór een telefoonnummer dat de letter A, B of C bevat, b.v. om een buitenlijn aan te vragen en een kode te vormen. De normale en A, B en C kengetallen kunnen het volgende bevatten: getallen om toegang te krijgen tot buitenlijnen of andere diensten; **P** of **T** om impuls- of toonkiezing te selekteren; , om de modem 2 sekonden te laten pauzeren voor elk , teken (b.v. als u op een tweede kiestoon moet wachten in een PBX-centrale); ? om aan te geven dat de modem het telefoonnummer moet draaien op dat punt in de tekenreeks.
Port	Kiest COM1 of COM2 als de seriële poort.
Rate	Om de transmissiesnelheid (Baud Rate) in te stellen waarmee uw computer informatie naar uw modem stuurt.
Save	Schrijft de konfiguratie weg naar de schijf.
Done	Om de konfiguratieprocedure af te sluiten.

Een kaart kopiëren

U kunt een kaart kopiëren en daarna wijzigingen in de kopie aanbrengen. Dit is b.v. interessant als u een kaart moet toevoegen met bijna dezelfde gegevens als een bestaande kaart.

Ga hiervoor als volgt te werk:

1. Ga naar de naam in de telefoonlijst waarvoor u de kaart wenst te kopiëren. Gebruik hiervoor de pijltoetsen of tik de eerste letters van de naam in.
2. Kies **Copy** uit het kommandomenu.

   De kopie van de kaart verschijnt, zodat u de nodige wijzigingen kunt aanbrengen.
3. Als u klaar bent, drukt u op **ENTER** op een lege regel van de kaart. De nieuwe kaart wordt op de juiste alfabetische plaats ingelast in de telefoonlijst.

Bewerkingen beperken

U kunt bewerkingen beperken tot kaarten uit één of meer kategorieën. Hiervoor gaat u als volgt te werk:

1. Kies **Limit** uit het kommandomenu.
2. Geef de kategorie in.

De namen van de leden van de kategorie verschijnen in de plaats van de volledige telefoonlijst, waarbij de naam van de kategorie bovenaan de lijst tussen rechte haken staat. Alle volgende bewerkingen zijn beperkt tot de kaarten bij deze geselekteerde namen.

Opmerking: *Als uw kategorie uit meer dan één woord bestaat, en als het woord dat u als beperking heeft opgegeven, voor verschillende kategorieën geldt, worden de bewerkingen uitgevoerd voor alle kaarten die tot deze kategorieën horen. Voorbeeld: als u een kategorie heeft met de naam "docent Nederlands" en een andere kategorie met de naam "docent wiskunde" en u geeft "docent" in als de beperking, gelden de bewerkingen voor alle kaarten van beide kategorieën.*

Om de beperking op te heffen, kiest u gewoon nogmaals **Limit**. Druk op **ENTER als** dit gevraagd wordt om de beperking op te heffen.

Een kaart wissen

Om een kaart te wissen, gaat u als volgt te werk:

1. Ga naar de naam van de persoon wiens kaart u wenst te wissen.
2. Kies **Delete** uit het kommandomenu.
3. Kies **Yes** om te bevestigen.

De geselekteerde naam verdwijnt uit de lijst en de bijhorende kaart wordt gewist.

Een nieuw of ander Phone Book-bestand oproepen

Als u de Phone Book-module oproept, wordt het bestand default.phn automatisch in het geheugen geladen. U kunt een aantal bestanden met de extensie PHN kreëren, zodat u meer dan één telefoonlijst kunt bijhouden. Om een nieuw of andere Phone Book-bestand op te roepen, gaat u als volgt te werk:

1. Kies **Access** uit het kommandomenu.
2. Typ de naam van het bestand (max. 8 tekens) en druk op **ENTER**.
3. Als het bestand nog niet bestaat, verschijnt het submenu **Create: No Yes**. Kies **Yes** om het bestand aan te maken, of **No** als u zich gewoon vergist heeft.

   Het huidige bestand wordt weggeschreven en het Phone Book-venster voor het nieuwe bestand verschijnt, met de naam van het bestand in de rechter bovenhoek.

Als u een ander bestand heeft opgeroepen, gebruikt de Phone Book-module dit bestand telkens u de module oproept, tot u een ander bestand oproept of tot u een systeem-reset uitvoert, waarna opnieuw het standaardbestand zal worden gebruikt.

Een naam en adres uit de telefoonlijst opvragen

Als u de naam en het adres op een kaart wenst over te dragen naar een andere module of naar een ander toepassingsprogramma, gaat u als volgt te werk:

1. Ga naar de naam van de persoon wiens gegevens u wenst over te dragen. Gebruik hiervoor de pijltoetsen of tik de eerste letters van de naam in.
   - Als u een komma heeft geplaatst, zoals beschreven in de paragraaf Informatie in een kaart ingeven, en als u de naam wenst over te dragen zoals hij op de kaart verschijnt (Vine, Robert), kunt u overspringen naar stap 2.
   - Als u wenst dat de voornaam vóór de achternaam komt (Robert Vine), kunt u overspringen naar stap 3.

Opmerking: *Als u geen komma heeft voorzien (Vine Robert) en als u de volgorde van voor- en achternaam wenst om te draaien, moet u de komma toevoegen op de kaart, waarna u naar stap 3 kunt springen.*

2. Kies **Mark** uit het kommandomenu. Er verschijnt een asterisk links naast de naam op de kaart, om aan te geven dat de automatische omkering uitgeschakeld is.
3. Kies **Quit** uit het kommandomenu.
4. Roep de module of het toepassingsprogramma op waarin de naam en het adres moeten komen.
5. Hou **SHIFT + ALT** ingedrukt en druk op ' (apostrof). De naam en het adres op de kaart verschijnen in de positie van de cursor.

De FILE MANAGER-module

Met deze module kunt u heel wat DOS-bewerkingen uitvoeren in DOS zelf of vanuit andere programma's. Als u niet vertrouwd bent met bestanden en directories, dient u eerst de paragraaf Bestanden en directories door te nemen in hoofdstuk 5.

U kunt de File Manager-module oproepen vanuit elke omgeving door **MF + F7** in te drukken, of door vanuit het PA-hoofdmenu op **F** te drukken. Er verschijnt dan een venster zoals hieronder:

```
Directory  Info  File  Locate  Quit
Select and list a drive:\directory

                      C:\
    DOS             <DIR>      11-08-91    9:49p
    FIGURE          <DIR>      11-26-91    2:22p
    PA              <DIR>      11-08-91    9:50p
    SYS             <DIR>      11-08-91    9:51p
    VOICE           <DIR>      11-08-91    9:51p
    WORK            <DIR>      11-27-91   11:29a
    ---MARK   SCH        179   11-26-91   12:31p
    ---NV91T  SCH        498   11-21-91    3:27p
    AJCGADFA               0   11-26-91    9:38a
    AJCOBMEO               0   11-21-91    9:46a
    AKAACBEL               0   11-22-91   10:00a
    AKAPBPEP               0   11-21-91   10:15a

Help:F1  Cancel:ESC            11-28-91    3:05:27p
                                                NUM
```

Het File Manager-venster

Het File Manager-venster bestaat uit een lijst in alfabetische volgorde met maximaal 250 bestanden in de aktieve DOS-directory. Naast de naam van de bestanden vindt u hun omvang terug, alsook de datum en het uur waarop ze werden aangemaakt of voor het laatst werden gewijzigd.

De naam van de aktieve directory staat bovenaan, tenzij u reeds in de root directory zit, zoals in bovenstaand voorbeeld. De eerste twee items in de lijst dienen om naar de root directory of de hogere directory te gaan.

Kommando's in de File Manager-module

Directory	Hiermee kunt u bewerkingen met directories uitvoeren, b.v. een lijst met directories oproepen, directories veranderen, aanmaken of printen, een directory sorteren op de bestandsnaam, het bestandstype, de datum of de omvang.
Info	Geeft informatie over de directory op het scherm en over zijn plaats, inklusief het aantal bestanden in de directory en de resterende ruimte op de schijf.
File	Hiermee kunt u bestanden bewerken, zoals kopiëren, herbenoemen, bekijken of wissen.
Locate	Zoekt een bepaald bestand in de directories in de huidige eenheid.
Quit	Verlaat de File Manager-module en keert terug naar de onderliggende module of toepassing.

Een lijst met directories oproepen

Als u een lijst wenst te zien van de root directory, de hogere directory (de directory net boven de aktieve directory) of een subdirectory, gaat u als volgt te werk:

1. Ga naar de naam van de directory (tussen rechte haken) door de lijst te doorlopen met behulp van:

   pijl omhoog of omlaag om één regel tegelijk te verspringen;

   PGUP of **PGDN** om één schermpagina tegelijk te verspringen;

   HOME of **END** om naar het begin of het einde van de lijst te gaan.

2. Druk op de **ENTER**-toets. De bestanden in de geselekteerde directory verschijnen op de display.

Als u een lijst wenst van een andere directory, gaat u als volgt te werk:

1. Kies **Directory** uit het kommandomenu.
2. Kies **List** uit het kommandomenu.
3. Geef de padnaam in van de directory die u wenst te bekijken. Voorbeeld: als u de bestanden in de directory "work" op eenheid C wenst te bekijken, typt u **c:\work**.
4. Druk op de **ENTER**-toets. De bestanden in de geselekteerde directory verschijnen op het scherm.

De aktieve DOS-directory veranderen

U kunt de aktieve DOS-directory voor gelijk welke eenheid als volgt veranderen:

1. Kies **Directory** uit het kommandomenu.
2. Kies **Chdir** uit het kommandomenu.
3. Typ de naam van de eenheid, b.v. **C**.
4. Typ de directory die de aktieve DOS-directory voor die eenheid moet worden.
5. Druk op **Y** of op **ENTER** om uw keuze te bevestigen.

Een directory aanmaken

Om een directory aan te maken, gaat u als volgt te werk:

1. Kies **Directory** uit het kommandomenu.
2. Kies **Mkdir** uit het submenu.
3. Typ de naam van de directory die u wenst aan te maken.

Opmerking: Als u geen volledige padnaam opgeeft, kreëert u een subdirectory van de aktieve directory.

4. Druk op **ENTER**. De nieuwe directory wordt op zijn juiste alfabetische plaats ingelast in de lijst met directories onder de **Root directory** en **Parent directory**.

Een directory verwijderen

Om een directory te verwijderen, gaat u als volgt te werk:

1. Als de directory in kwestie leeg is, kunt u naar stap 5 overspringen. Als dit niet het geval is, moet u naar de directory gaan met het **List**-kommando zoals hierboven beschreven, of er met de cursor naar toe gaan, en op **ENTER** drukken.
2. Wis alle bestanden in de directory met het **dElete**-kommando in het submenu van het **File**-kommando, waarbij u op **Y** moet drukken om te bevestigen.
3. Druk twee maal op **ESC** om het submenu en het kommandomenu te laten verdwijnen.
4. Ga naar **Parent directory** en druk op **ENTER**.
5. Ga naar de directory die u wenst te verwijderen.
6. Kies **Directory** uit het kommandomenu.
7. Kies **Rmdir** uit het submenu.
8. Druk op **Y** om het kommando te bevestigen.

De bestanden in een directory sorteren

De bestanden in een directory kunnen worden gesorteerd op naam, type, datum of grootte.

1. Kies **Directory** uit het kommandomenu.
2. Kies **Sort** uit het submenu.
3. Kies **Name, Type, Date** of **Size**.

Name sorteert de bestanden in alfabetische volgorde op hun naam.

Type sorteert de bestanden in alfabetische volgorde op hun extensie.

Date sorteert de bestanden in chronologische volgorde.

Size sorteert de bestanden van klein naar groot.

Opmerking: Als u **Off** *kiest als u een wegschrijf- of kopieerbewerking uitvoert, wordt het bestand in kwestie toegevoegd aan het einde van de lijst met bestanden.*

Als de bestanden gesorteerd zijn op naam of extensie, kunt u naar een bepaald bestand gaan door gewoon de bestandsnaam in te tikken. De cursor komt dichter bij de bestandsnaam naarmate u meer letters intikt.

Bestanden kopiëren, herbenoemen, wissen en bekijken

Om een bestand te kopiëren of een nieuwe naam te geven, gaat u als volgt te werk:

1. Ga naar de gewenste directory met het **List**-kommando of met de cursor en druk op **ENTER**.
2. Selekteer het bestand met de pijltoetsen omhoog/omlaag, **PGUP, PGDN** of door gewoon de bestandsnaam in te tikken.
3. Kies **File** uit het kommandomenu.
4. Kies **Copy** of **Rename** uit het submenu.
5. Typ de naam die u aan het gekopieerde of herbenoemde bestand wenst te geven.

Opmerking: Als u het bestand naar een andere directory of schijf wenst te kopiëren, moet u de volledige padnaam ingeven.

6. Druk op **ENTER**.

Om een bestand te wissen, voert u de eerste drie stappen van bovenstaande procedure uit. Daarna kiest u **Delete** uit het submenu en drukt u op **Y** om het kommando te bevestigen.

Om de inhoud van een bestand te bekijken, selekteert u het **Type**-kommando uit het submenu. Er verschijnt een ander menu. Kies **Shorten** om enkel dat deel van de regels te bekijken dat op het scherm kan, of **Wrap** om de tekst die niet op het scherm zou kunnen, naar de volgende regel te verplaatsen. De inhoud loopt over het scherm. Druk op de **SPATIEBALK** om het rollen te onderbreken. Druk op **ESC** om de tekst te verlaten en terug te keren naar het vorige menu.

Een bestand opsporen

U kunt een bestand in gelijk welke directory of eenheid opsporen. Hiervoor gaat u als volgt te werk:

1. Kies **Locate** uit het kommandomenu.
2. Typ de naam van het bestand dat u wenst op te sporen. U kunt de jokertekens * en ? in de bestandsnaam opnemen.

   Als u vanuit de aktieve eenheid in een andere eenheid wenst te zoeken, moet u beginnen met de letter voor de eenheid, gevolgd door : (dubbele punt). Voorbeeld: als de harde schijf (eenheid C) de aktieve eenheid is en u wenst naar het bestand "brief.txt" te zoeken op een IC-kaart in eenheid E, typt u **e:brief.txt**.

   Als u een pad bij de bestandsnaam opgeeft, wordt enkel binnen dat pad gezocht.
3. Druk op **ENTER**. Het bestand wordt gevonden, tenzij het niet bestaat (in dergelijk geval verschijnt de melding *Entry not found: Press any key to continue*). Er verschijnt een submenu.
4. Kies **Next** om naar een ander bestand met dezelfde naam te zoeken, **List** voor een lijst van alle bestanden in die directory, of **Done** om het zoeken af te sluiten.

Een bestandsnaam vanuit de File Manager-module oproepen

Als u een bestandsnaam vanuit een directory-lijst wenst over te dragen naar een andere PA-module of een toepassingsprogramma, gaat u als volgt te werk:

1. Selekteer de bestandsnaam in de lijst met bestanden in de directory.
2. Kies **Quit** uit het kommandomenu om terug te keren naar de module of de toepassing waarheen u de bestandsnaam wenst over te dragen.
3. Hou **SHIFT + ALT** ingedrukt en druk op \. De bestandsnaam verschijnt in de huidige cursorpositie.

Opmerking: Om de volledige padnaam (het pad naar de directory en de bestandsnaam) op te roepen, drukt u op **:** *i.p.v. op* \.

Met deze funktie kunt u de File Manager-module gebruiken als een algemeen bestandsmenusysteem voor gelijk welke toepassingssoftware.

De ORGANIZER-module

De Organizer-module is een elektronische kaartenbak. De module bestaat uit twee vensters: de Organizer-lijst en de Organizer-kaart. U kunt naar een kaart gaan door de naam van de kaart in het lijst-venster te selekteren en op **ENTER** te drukken. U kunt heel wat bewerkingen uitvoeren met de kaarten. U kunt zelfs een gesproken bericht aan een kaart koppelen.

Als u de Organizer-module voor het eerst start, wordt het bestand DEFAULT.ORG geladen. Dit bestand wordt verder automatisch geladen tot u een ander bestand aanmaakt met het Access-kommando, zoals we verder in dit hoofdstuk zullen zien.

Het lijstvenster van de Organizer-module

U kunt de module oproepen door vanuit gelijk welke omgeving op **MF + F8** te drukken, of door vanuit het PA-hoofdmenu op **O** te drukken. Er verschijnt dan een lijstvenster:

```
New  Srch  Move  Copy  Limit  Del  Print  Access  Quit
Enter a new card above the selected card

              committee meeting
              squash team
              staff
              teachers

                   [Total cards:    4]
Help:F1  Cancel:ESC               11-28-91   3:06:25p
                                                  NUM
```

Dit venster bevat een lijst met de kaarten in het aktieve kaartbestand. In dit bestand kunnen maximaal 100 kaarten zitten. Het totale aantal kaarten in de lijst wordt onderaan de lijst aangegeven tussen rechte haken.

Kommando's in het lijstvenster

New	Voegt een nieuwe kaart aan het bestand toe.
Srch	Zoekt naar een tekenreeks in de lijst.
Move	Verplaatst een kaart naar een andere positie in de lijst.
Copy	Kopieert een kaart.

Limit	Beperkt bewerkingen tot kaarten in een bepaalde kategorie.
Del	Wist een kaart.
Print	Drukt een kaart af (zie paragraaf Printen vanuit PA-modules).
Access	Om toegang te krijgen tot een ander kaartbestand.
Quit	Om de Organizer-module te verlaten en terug te keren naar de onderliggende module of toepassing.

Het kaartvenster van de Organizer-module

Als u een kaart selekteert in het lijstvenster, verschijnt het kaartvenster, zoals in onderstaand voorbeeld:

```
Search  Move  Cut  Recall  Insert  Delete  Print  Quit
Search for character string in cards

Topic   : staff
Category: work

     arrange interviews                              ( 1
     calculate expenses                              ( 2
     salary rises                                    ( 3
                                                     ( 4
                                                     ( 5
                                                     ( 6
                                                     ( 7
                                                     ( 8
                                                     ( 9
                                                     (10
                                                     (11
                                                     (12
                                                     (13
                                                     (14

Help:F1  Cancel:ESC                  11-28-91   3:07:23p
                                                     NUM
```

Bovenaan het venster staat de naam van de kaart en de kategorie. Daaronder vindt u een lijst met de items bij het projekt.

Kommando's in het kaartvenster

Search	Zoekt naar een tekenstring in de kaarten.
Move	Verplaatst een regel naar een nieuwe positie op de kaart.
Cut	Verwijdert een reeks regels van de kaart en houdt ze vast, zodat ze daarna kunnen worden verplaatst of gekopieerd.
Recall	Roept de regels opnieuw op die het laatst werden verwijderd van die positie op de kaart.
Insert	Last een lege regel in op de kaart.
Delete	Wist een regel van de kaart.
Print	Drukt de huidige kaart af (zie paragraaf Printen vanuit PA-modules).
Quit	Om de Organizer-module te verlaten en terug te keren naar de onderliggende module of toepassing.

Kaarten toevoegen, kopiëren, verplaatsen en verwijderen

Om een kaart toe te voegen, gaat u als volgt te werk:

1. Als u een kaart voor het eerst toevoegt, kiest u **New** of drukt u op **ENTER**, waarna u kunt overspringen naar stap 3. In het andere geval gaat u in de lijst naar de kaart boven de positie waar u een kaart wenst toe te voegen.
2. Kies **New** uit het kommandomenu. Er verschijnt een lege kaart op het scherm.
3. Geef het onderwerp (Topic), de kategorie en de gewenste items in.
4. Ga naar een lege regel en druk op **ENTER** om terug te keren naar het lijstvenster. De nieuwe kaart verschijnt in de positie die u voordien heeft gekozen.

Om een kaart te kopiëren, verplaatsen of verwijderen, gaat u als volgt te werk:

1. Ga in het lijstvenster naar de kaart die u wenst te kopiëren, verplaatsen of verwijderen.
2. Maak de juiste keuze in het kommandomenu.

   Met **Copy** wordt de geselekteerde kaart net onder de originele kaart geplaatst. U kunt daarna **ENTER** indrukken en wijzigingen aanbrengen in de kaart.

   Met **Move** moet u de gewenste bestemming voor de kaart opgeven. Dit gebeurt met de pijltoetsen, waarna u op **ENTER** drukt.

   Met **Delete** wordt om bevestiging gevraagd. Druk op **Y** om te bevestigen, **N** of **ENTER** om het kommando te annuleren.

Bewerkingen beperken

U kunt de bewerkingen beperken tot de kaarten in één of meer kategorieën:

1. Kies **Limit** uit het kommandomenu.
2. Geef de gewenste kategorie in.

   De kaarten die tot de gevraagde kategorie behoren, worden in een lijst samengebracht, waarbij de kategorie bovenaan de lijst tussen rechte haken staat. Alle volgende bewerkingen zijn beperkt tot deze kaarten.

Opmerking: *Als uw kategorie uit meer dan één woord bestaat en als het woord dat u als beperking heeft opgegeven, voor verschillende kategorieën geldt, worden de bewerkingen uitgevoerd voor alle kaarten in al deze kategorieën. Voorbeeld: Als u een kategorie heeft met de naam "sport voetbal" en een andere kategorie met de naam "sport tennis", en als u "sport" opgeeft om de bewerkingen te beperken, gelden de bewerkingen voor alle kaarten van beide kategorieën.*

Om de beperking op te heffen, kiest u gewoon nogmaals **Limit**, waarna u op **ENTER** drukt.

Een nieuw of ander Organizer-bestand oproepen

Als u de Organizer-module start, wordt het bestand default.org automatisch in het geheugen geladen. U kunt verschillende bestanden met de extensie ORG aanmaken, zodat u meer dan één Organizer-kaartbestand heeft. Om een nieuw of ander Organizer-bestand op te roepen, gaat u als volgt te werk:

1. Kies **Access** uit het kommandomenu.
2. Geef de naam van het bestand in (max. 8 tekens) en druk op **ENTER**.
3. Als het bestand niet bestaat, verschijnt het submenu **Create: No Yes**. Kies **Yes** om het bestand aan te maken, of **No** als u een fout heeft gemaakt.

   Het aktieve bestand wordt weggeschreven en het lijstvenster voor het nieuwe bestand verschijnt, waarbij de bestandsnaam in de rechter bovenhoek is aangegeven.

Nadat u een ander bestand heeft opgeroepen, wordt steeds hetzelfde bestand gebruikt als u Organizer start, tot u een ander bestand oproept, tot u een systeem-reset uitvoert of tot het systeem wordt uitgeschakeld. Daarna verschijnt dan weer het default-bestand.

Een tekenreeks opzoeken

U kunt in de lijst of in de kaarten naar een bepaalde tekenstring zoeken.

1. Plaats de cursor op de lijst of op een kaart, al naargelang.
2. **Kies Search** uit het kommandomenu.
3. Geef de tekenreeks in die u wenst op te zoeken.
4. Druk op de **ENTER**-toets. Er verschijnt een submenu, waarin u de richting moet opgeven waarin u wenst te zoeken.
5. Kies **Forward** (vooruit) of **Reverse** (achteruit).

   De regel waar de tekenreeks voor het eerst voorkomt, wordt invers aangegeven.

6. Druk op **ENTER** om naar de volgende regel te gaan waar de tekenreeks voorkomt, of kies **Done** als u het zoeken wenst af te sluiten.

Een regel op een kaart inlassen, verwijderen of verplaatsen

Om een lege regel in te lassen waarop u een nieuw item kunt invullen, gaat u naar het item boven de plaats waar het nieuwe item moet komen. Kies **Insert** uit het kommandomenu en druk op **ENTER**. De andere items springen één regel omlaag.

Om een regel te wissen gaat u gewoon naar het item, waarna u **Delete** uit het kommandomenu kiest.

Om een regel te verplaatsen gaat u naar het item; kies **Move** uit het kommandomenu. Ga dan naar de gewenste positie en druk op **ENTER**.

Een aantal regels wegsnijden en opnieuw oproepen

U kunt een groep regels wegsnijden en ze op zoveel posities als u wenst weer oproepen. Hiervoor gaat u als volgt te werk:

1. Ga naar de eerste regel die u wenst weg te snijden.
2. Kies **Cut** uit het kommandomenu.
3. Ga naar de laatste regel die u wenst weg te snijden.
4. Druk op **ENTER**. De regels verdwijnen en er verschijnt een melding in de rechter bovenhoek van het venster met het aantal verwijderde regels.
5. Ga naar de positie waar u de regels weer wenst op te roepen. Dit kan in dezelfde kaart of in een andere kaart zijn.
6. Kies **Recall** uit het kommandomenu. De weggesneden regels worden ingelast op de positie van de cursor. U kunt deze regels op een willekeurig aantal plaatsen opnieuw oproepen, gewoon door telkens het **Recall**-kommando te selekteren.

Opmerking: *Het* **Recall***-kommando roept altijd de laatst weggesneden regels op. U kunt dus geen regels opnieuw oproepen die u vroeger heeft weggesneden zonder het* ***Cut****-kommando opnieuw te gebruiken.*

De VOICE MANAGER-module

De Voice Manager-module is een innoverende module voor de verwerking van gesproken informatie. Deze informatie wordt opgenomen met de spraakverwerkingsfunkties die in detail worden beschreven in hoofdstuk 4.

De Voice Manager organiseert de opgenomen berichten in kassettes of spraakbestanden. Deze bestanden hebben de extensie VOI. Als u de Voice Manager-module oproept, verschijnt het venster voor de Externe recorder-cassette (RECORDER.VOI). Dit is de cassette waarin de berichten standaard worden opgenomen als u het systeem gesloten gebruikt, dus als een cassette-recorder. Voor elk opgenomen bericht wordt een nieuwe regel in de cassette ingelast.

U kunt zoveel cassettes kreëren als u wenst, zodat verwante berichten gegroepeerd kunnen worden, zodat ze gemakkelijker toegankelijk zijn. U kunt ook verwante cassettes groeperen door een archief te maken en ze in dat archief te plaatsen. Stel b.v. dat uw bedrijf regelmatig kontakten heeft met Frankrijk en dat u op zakenreis moet naar Parijs. U kunt uw berichten dan opnemen op de externe recordercassette en daarna, als u weer thuis bent, een archief aanmaken met de naam Frankrijk, met daarin een cassette met de naam Parijs, waarna u alle berichten naar die cassette kunt verplaatsen.

De Voice Manager beheert archieven en cassettes net zoals de File Manager directories en bestanden beheert. Dezelfde bewerkingen zijn dus mogelijk, aangevuld met een aantal belangrijke nieuwe funkties, zoals gesproken aantekening, waarbij u gesproken berichten of cassettes kunt koppelen aan bestanden van de modules Note, Schedule, Organizer of Phone Book of aan bestanden van andere programma's. Verder zijn er verschillende komprimeerniveaus mogelijk, om de hoeveelheid geheugen te beperken die door de opgenomen berichten wordt ingenomen. Er is ook een speciale automatische volumeregeling, zodat het volumeniveau tijdens het afspelen altijd gelijk is, ongeacht de omstandigheden waarin het bericht werd opgenomen.

De spraakverwerkende funkties worden beschreven in hoofdstuk 4.
De toetsen **F3** tot **F8** worden nu gebruikt in plaats van de externe toetsen.

Opmerking: *Deze funktie is niet beschikbaar met programma's die het scherm in de grafische modus gebruiken.*

U kunt de Voice Manager starten door vanuit gelijk welke omgeving op **MF + F9** te drukken, of vanuit het PA-hoofdmenu op **V** te drukken. Daarna verschijnt het venster voor de externe recordercassette:

```
Message  Label  Annotate  cmpR  Print  Screen  Quit
Copy, extract, insert, delete a message

                         C:\RECORDER.VOI
                               rob

  Pos     Name           Comment                     Date/Time       cmpR  WP
  00000   STEVE          heir                    11-22-91  11:46a    N     N
  00000   ROB                                    11-22-91  11:41a    N     Y
  00000      [End of Cassette]

Loaded: C:\RECORDER.VOI                                        cmpR: None
                                                             Volume: Yes
                     F3   F4   F5   F6   F7   F8
                     ◄◄   ||   ■    •    ►    ►►

Help:F1  Cancel:ESC                                  11-28-91    3:11:27p
                                                                      NUM
```

Het venster voor de externe recordercassette

In dit venster vindt u een lijst van de berichten in de standaardcassette die automatisch voor u wordt geopend. Als een bericht is opgenomen, toont het venster de tijd in sekonden vanaf het begin van de cassette, de datum en de tijd waarop het bericht werd aangemaakt of voor het laatst werd gewijzigd, alsook het komprimeerniveau en de toestand van de schrijfbeveiliging. Er zijn ook velden voor een naam en een kommentaar. Om alle verwarring te vermijden is het aan te raden onmiddellijk na de opname een naam aan elk bericht te geven, zoals beschreven in de paragraaf Berichtparameters.

De onderkant van het venster bevat de padnaam van de cassette, de zes recordertoetsen en de bijhorende funktietoetsen, alsook de huidige instellingen voor komprimering en volume.
Het venster van alle cassettes heeft dezelfde indeling als hierboven. De naam van de huidige cassette staat bovenaan het venster tussen rechte haken.

Kommando's in het cassettevenster

Message	Hiermee kunt u de berichtparameters instellen of wijzigen, en gesproken berichten kopiëren, uitnemen, inlassen, samenvoegen of wissen.
Label	Kent een label toe aan de cassette.
Annotate	Koppelt een bericht of cassette als aantekening bij een tekstbestand.
Deannotate	Heft de koppeling tussen een bericht of cassette en een tekstbestand op. Dit kommando staat alleen ter beschikking als u de Voice Manager oproept vanuit een aantekening-merkteken of -tekenreeks.
cmpR	Hiermee kunt u het komprimeerniveau voor de opname instellen.
Volume	Hiermee wordt de automatische volumeregeling ingeschakeld of uitgeschakeld.
Print	De aangegeven cassette wordt afgedrukt.
Screen	Hiermee kunt u een volwaardige kommentaar in plaats van de datum en de tijd op het scherm brengen.
Quit	Om de Voice Manager-module te verlaten en terug te keren naar de onderliggende module of toepassing.

Berichtparameters

De berichtparameters zijn de naam, de kommentaar, de datum/tijd en de toestand van de schrijfbeveiliging van een bericht. Als u één van deze items wenst toe te kennen of te wijzigen, gaat u als volgt te werk:

1. Kies **Message** uit het kommandomenu.
2. Kies **Param** uit het submenu.
3. Ga naar het bericht waarvan u de kommentaar of de toestand van de schrijfbeveiliging wenst te veranderen.

4. Maak uw keuze:

   Name om een naam te geven, of de bestaande naam van een bericht te veranderen (max. 12 tekens)

   Comment om een kommentaar op te geven, of om de bestaande kommentaar bij een bericht te veranderen (max. 40 tekens)

   date/Time om de datum en/of tijd te veranderen

   Protect om de schrijfbeveiliging aan of uit te schakelen.

5. Als u **Name** of **Message** heeft geselekteerd, moet u de gewenste tekenreeks intikken en dan op **ENTER** drukken.

   Als u **date/Time** heeft geselekteerd, moet u **Now** kiezen om de huidige tijd in te stellen, of **Edit** kiezen om een nieuwe tijd in te geven, waarna u op **ENTER** drukt.

   Als u **Protect** heeft geselekteerd, moet u op **Y** drukken als u de beveiliging wenst in te schakelen, of op **N** drukken als u de beveiliging wenst uit te schakelen.

Een gesproken bericht kopiëren, uitnemen en inlassen

U kunt een bericht kopiëren of uit de huidige cassette uitnemen, en het bericht op een andere plaats in dezelfde cassette of in een andere cassette inlassen.

Hiervoor gaat u als volgt te werk:

1. Kies **Message** uit het kommandomenu.
2. Ga naar het bericht dat u wenst te kopiëren of uit te nemen.
3. Kies **Copy** of **eXtract** uit het submenu. Als u **Copy** kiest, blijft het bericht op zijn oorspronkelijke plaats staan, terwijl het wordt verwijderd als u **eXtract** kiest.
4. Als u het bericht op een andere plaats in dezelfde cassette wenst in te lassen, kunt u overspringen naar stap 6.

   Druk op **ENTER** om het archiefvenster op te roepen.

5. Ga naar het archief of de cassette waarin u het bericht wenst in te lassen en druk twee resp. één keer op **ENTER** om naar de cassette te gaan. Als u het bericht in een nieuwe cassette wenst in te lassen, kunt u de cassette kreëren en er naar toe gaan.
6. Ga naar het bericht na de plaats waar u het bericht wenst in te lassen.
7. Kies **Insert** uit het **Message**-submenu. U kunt het bericht op een willekeurig aantal plaatsen inlassen.

Het bericht wordt automatisch in de nieuwe positie ingelast.

Berichten verwijderen en samenvoegen

Om een bericht te verwijderen, kiest u gewoon **Message** uit het kommando-menu. Ga naar het bericht in kwestie, kies **dElete** uit het submenu en druk op **Y** om te bevestigen. Het bericht wordt automatisch verwijderd en de volgende berichten schuiven een positie op.

Om twee opeenvolgende berichten samen te voegen, gaat u als volgt te werk:

1. Kies **Message** uit het kommandomenu.
2. Ga naar het eerste van de twee samen te voegen berichten.
3. Kies **Merge** uit het submenu.

Dit bericht wordt automatisch samengevoegd met het volgende bericht, en alle daaropvolgende berichten schuiven één positie op.

Opmerking: *Berichten die beveiligd zijn tegen overschrijven en berichten met een verschillend komprimeerniveau kunnen niet worden samengevoegd.*

Een label aan een cassette toekennen

Om een label aan een cassette toe te kennen, drukt u gewoon op **Label** in het kommandomenu. Typ de gewenste tekenreeks en druk op **ENTER**. Het label verschijnt nu net onder de naam van de cassette bovenaan het venster.

Een bericht of een cassette als aantekening

Er zijn twee manieren om een bericht of cassette als aantekening te gebruiken: door interne of externe gesproken aantekening.

Interne gesproken aantekening staat alleen ter beschikking in de Note-module. Voor een verklaring verwijzen we naar de desbetreffende paragraaf aan het begin van dit hoofdstuk.

Met externe gesproken aantekening kunt u een cassette of bericht koppelen aan een bestand van de modules Schedule, Phone Book of Organizer, of aan een bestand van een ander programma.

Om een bericht met behulp van externe gesproken aantekening aan een bestand te koppelen, gaat u als volgt te werk:

1. Terwijl u in het programma aan het werk bent (b.v. teksteditor), gaat u naar het punt in het bestand waar u de cassette of het bericht wenst te koppelen.
2. Roep de Voice Manager op door op **MF + F9** te drukken.

   De externe recordercassette verschijnt. Als u een nieuw of gewijzigd bericht wenst in te lassen, verwijzen we naar hoofdstuk 4, waar wordt beschreven hoe u het bericht kunt opnemen en verwerken.
3. Als u een bericht vanuit de huidige cassette aan het bestand wenst te koppelen, gaat u naar het bericht in kwestie, waarna u overspringt naar stap 6. Om de volledige cassette in te lassen, gaat u rechtstreeks naar stap 6.

   Druk op **ENTER**. Het Root Archive-venster verschijnt.
4. Ga naar de gewenste cassette en druk op **ENTER**.
5. Als u een bericht vanuit deze cassette aan het bestand wenst te koppelen, moet u naar het bericht gaan. Als u de volledige cassette aan het bestand wenst te koppelen, kunt u overspringen naar stap 6.
6. Kies het **Annotate**-kommando.
7. Kies **Cassette** of **Message**.
8. Als u **Cassette** heeft gekozen, moet u op **Y** drukken om de koppeling te bevestigen.

Als u **Message** heeft gekozen en als het invers aangegeven bericht geen naam heeft, geeft het systeem een pieptoon, waarbij u wordt gevraagd een naam aan het bericht te geven. Doe dit en druk op **ENTER**. Druk daarna op **Y** om te bevestigen.

Er wordt een schrijfbeveiligings-vlag geplaatst, om toevallige wijzigingen aan gekoppelde gesproken items te vermijden. Volgende aantekenreeks wordt ingelast op de positie van de cursor in uw toepassingsprogramma:

<padnaam;berichtnaam>

Voorbeeld: als u een bericht met de naam ITEM1 op de cassette VERGADER in het archief ZAKEN in eenheid C heeft gekoppeld, is de aantekenreeks:

<C:\ZAKEN\VERGADER;ITEM1>

Als de volledige cassette wordt gekoppeld, is er geen berichtnaam. In bovenstaand voorbeeld wordt de aantekenreeks dan <C:\ZAKEN\VERGADER>.

U kunt nu naar het bericht luisteren door met de cursor naar gelijk welk punt in de aantekenreeks te gaan, de Voice Manager op te roepen en op **F7** te drukken.

Een externe gesproken aantekening vervangen door een andere

Als er een aantekening gekoppeld is en als u die door een andere wenst te vervangen, gaat u als volgt te werk:

1. Breng de cursor naar de aantekenreeks van het oude bericht.
2. Roep de Voice Manager op door op **MF + F9** te drukken.

   Het Voice Manager-venster van de gekoppelde cassette verschijnt. Als de aantekening betrekking heeft op één bericht, wordt dit bericht invers aangegeven. Als de aantekening betrekking heeft op de volledige cassette, wordt het eerste bericht invers aangegeven.
3. Voer de stappen 3 tot 8 van bovenstaande procedure uit.

4. Als u **Y** heeft gekozen om de koppeling te bevestigen, verschijnt een andere melding. Maak uw keuze:

Replace	om de bestaande aantekening te vervangen
Insert	om de nieuwe aantekening vóór de bestaande aantekening in te lassen
Cancel	om de funktie af te breken.

De aantekening met een cassette of bericht opheffen

Om een aantekening met een cassette of een bericht op te heffen, als deze aantekening tot stand werd gebracht met de funktie interne gesproken aantekening, verwijzen we naar de paragraaf Interne gesproken aantekening voordien in dit hoofdstuk.

Om een aantekening met een bericht op te heffen die tot stand werd gebracht met de funktie externe gesproken aantekening, plaatst u de cursor op gelijk welke plaats in de aantekenreeks, waarna u op **MF + F9** drukt om de Voice Manager op te roepen. Het Voice Manager-venster verschijnt, waarbij de gekoppelde cassette of het gekoppelde bericht invers aangegeven is, zoals beschreven in stap 2 hierboven. Kies **Deannotate** en druk dan op **Y** om te bevestigen. De aantekenreeks wordt uit het bestand verwijderd.

Als u een cassette wist die gekoppeld is, of waarin een bericht zit dat gekoppeld is aan een bestand en als u de koppeling niet eerst opheft, geeft het systeem een pieptoon als u de Voice Manager oproept terwijl de cursor in de aantekenreeks staat. Bovendien verschijnt een melding om aan te geven dat het gekoppelde bericht niet langer voorhanden is.

Maak uw keuze:

Abort	om de funktie af te breken en terug te keren naar het bestand
Deannotate	om de koppeling op te heffen en terug te keren naar het bestand
Ignore	om de bewerking te negeren en in de Voice Manager te blijven
New	om een cassette met dezelfde naam te kreëren.

Als u **Ignore** of **New** kiest, kunt u het gewiste gekoppelde bericht vervangen door een nieuw bericht.

Het komprimeerniveau instellen

Als u het komprimeerniveau wenst te veranderen voor een bericht dat u moet opnemen, kiest u **cmpR** uit het kommandomenu. De beschikbare waarden zijn **High, Medium, Low, None** en **Ext.rec** (het komprimeerniveau dat wordt gebruikt voor de externe recorder).

Vergeet niet dat een hoog komprimeerniveau minder schijfruimte inneemt, terwijl bij een laag komprimeerniveau de geluidskwaliteit beter is.

Opmerking: *Deze bewerking kan ook worden uitgevoerd vanuit het Root Archive-venster, dat later in dit hoofdstuk wordt beschreven.*

De automatische volumeregeling in- en uitschakelen

De automatische volumeregeling is interessant als u moet opnemen in situaties waarin u geen konstante afstand tot de mikrofoon kunt aanhouden. Dank zij de automatische volumeregeling is het geluidsniveau gelijkmatig als u het bericht later beluistert.

De automatische volumeregeling is normaal gezien ingeschakeld. Om ze uit te schakelen vóór u een opname begint, moet u **Volume** kiezen uit het kommandomenu, en daarna **No**. Andere mogelijke opties zijn **Yes** om de automatische volumeregeling weer in te schakelen, of **Ext.rec** om dezelfde instelling te maken als op de externe recordercassette.

Opmerking: *Deze bewerking kan ook worden uitgevoerd vanuit het Root Archive-venster, dat later in dit hoofdstuk wordt beschreven.*

Een lange kommentaar bekijken

Als het kommentaar bij het bericht te lang is om in het veld voor het kommentaar te kunnen, kunt u de rest van de kommentaar bekijken door de waarde voor de datum/tijd te verwijderen. Hiertoe kiest u **Screen** uit het kommandomenu, gevolg door **Comment**. Om terug te keren naar de vorige situatie, kiest u nogmaals **Screen**, gevolg door **date/Time**.

Het Root Archive-venster

Als u op **ENTER** drukt vanuit het venster voor de externe recordercassette, verschijnt een Root Archive-venster, zoals in onderstaande illustratie:

```
Archive  Cassette  Locate  cmpR  aGc/avc  Ext-rec  Quit
Select and list a drive:\archive

                              C:\
                  [External Recorder Cassette]
           DOS              <ARCH>      1-01-80  12:03a
           FIGURE           <ARCH>     12-11-91   4:25p
           OLDCONF          <ARCH>     12-12-91   8:38a
           PA               <ARCH>      1-01-80  12:04a
           PROVA            <ARCH>     12-06-91   4:17p
           SILDISK          <ARCH>     12-12-91   8:25a
           FRANCO    VOI      73171    12-12-91   2:21p
           RECORDER  VOI      23518    12-10-91   4:13p
           ROBERT    VOI      57124    12-12-91   3:00p

Loaded: C:\RECORDER.VOI                                  cmpR: Low
                                                         aGc/avc: No
                   F3   F4   F5   F6   F7   F8
                   ◄◄   ||   ■    •    ►    ►►
Help:F1  Cancel:ESC                              12-12-91   9:27:45a
                                                                NUM
```

Dit venster bevat een lijst van de archieven en van de cassettes in het root-archief, waarbij de datum en de tijd wordt aangegeven waarop ze werden aangemaakt of voor het laatst werden gewijzigd. De spraakbestanden (cassettes) hebben de extensie VOI. Hun kapaciteit is aangegeven. De Voice Manager-module beschouwt alle directories op de aktieve eenheid als archieven.

Om naar een archief te gaan, moet u het invers aanduiden en dan op **ENTER** drukken. Hierdoor verschijnt een lijst met de aanwezige cassettes (enkel de spraakbestanden verschijnen op het scherm), plus de items **Root archive, Parent archive, External Recorder Cassette** en **Annotated Cassette** als u de Voice Manager heeft gestart vanuit een aantekenreeks. Als u dan een cassette invers aanduidt en op **ENTER** drukt, verschijnt het bijhorende cassettevenster, dat dezelfde indeling heeft als het venster voor de externe recordercassette, dat we reeds hebben besproken.

Het onderste deel van het venster is hetzelfde als het venster voor de externe recordercassette.

Kommando's in het Root Archive-venster

Archive	Hiermee kunt u een lijst van de gesproken archieven oproepen, gesproken archieven sorteren, aanmaken, wissen en afdrukken.
Cassette	Hiermee kunt u gesproken cassettes kopiëren, wissen, herbenoemen en aanmaken.
Locate	Hiermee wordt een spraakbestand opgespoord en wordt de directory waarin het bestand zit op het scherm gebracht.
cmpR	Hiermee kunt u het komprimeerniveau voor de opname instellen.
Volume	Hiermee kunt u de automatische volumeregeling aan- en uitschakelen.
Ext-rec	Hiermee kunt u het komprimeerniveau en de volumeregeling voor de externe recorder inschakelen, en kunt u een andere cassette als de externe recordercassette definiëren.
Quit	Om de Voice Manager-module te verlaten en terug te keren naar de onderliggende module of toepassing.

Lijst van de cassettes in een archief

Als u een lijst met de cassettes in één van de archieven wenst te bekijken, gaat u als volgt te werk:

1. Ga naar de naam van het archief (in hoofdletters) door de lijst te doorlopen.
2. Druk op de **ENTER**-toets. De cassettes in het geselekteerde archief verschijnen in een lijst op het scherm.

Als u de lijst van een ander archief wenst, gaat u als volgt te werk:

1. Kies **Archive** uit het kommandomenu.
2. Kies **List** uit het submenu.
3. Geef de padnaam in van het archief waarvoor u de lijst wenst te zien. Voorbeeld: type **c:\verkoop** om de lijst te zien van de cassettes in het archief VERKOOP in eenheid C.
4. Druk op de **ENTER**-toets. De cassettes in het geselekteerde archief verschijnen in een lijst op het scherm.

De cassettes in een archief sorteren

U kunt de cassettes in een archief sorteren op naam, datum of grootte.

1. Kies **Archive** uit het kommandomenu.
2. Kies **Sort** uit het submenu.
3. Maak uw keuze:

Name	sorteert de cassettes in alfabetische volgorde op naam
Date	sorteert de cassettes in chronologische volgorde
Size	sorteert de cassettes van klein naar groot.

Opmerking: Als u **Off** *selekteert, wordt de directory niet gesorteerd.*

Als u de cassettes op hun naam heeft gesorteerd, kunt u naar een bepaalde cassette gaan door gewoon de naam in te tikken. De cursor gaat dan steeds dichter naar de gewenste cassette naarmate u letters intikt. Bovenaan het scherm verschijnt de melding [Search XX] waarbij XX staat voor de ingetikte letters.

Een archief aanmaken

Om een archief aan te maken, gaat u als volgt te werk:

1. Kies **Archive** uit het kommandomenu.

2. Kies **New** uit het submenu.
3. Typ de naam van het archief dat u wenst te kreëren.

Opmerking: Als u geen volledige padnaam opgeeft, kreëert u een archief onder het aktieve archief.

4. Druk op **ENTER**. Het nieuwe archief wordt op de juiste positie (afhankelijk van het gebruikte sorteerkriterium) ingelast in de lijst met archieven.

Een archief verwijderen

Om een archief te verwijderen gaat u als volgt te werk:

1. Als het archief dat u wenst te verwijderen, leeg is, kunt u overspringen naar stap 4. Als het archief niet leeg is, moet u naar het archief gaan met het **List**-kommando dat we reeds hebben behandeld, of door het archief in kwestie invers aan te geven en op **ENTER** te drukken.
2. Wis alle cassettes uit het archief met behulp van het **Delete**-kommando in het submenu van het **Cassette**-kommando.

Opmerking: Alle bestanden, niet alleen de spraakbestanden, in het archief moeten worden gewist met de File Manager.

3. Ga naar **Parent Archive** en druk op **ENTER**.
4. Ga naar het archief dat u wenst te wissen.
5. Kies **Archive** uit het kommandomenu.
6. Kies **dElete** uit het submenu.
7. Druk op **Y** om het kommando te bevestigen.

Voor meer informatie over het huidige archief, zoals het aantal cassettes in het archief en de beschikbare ruimte op de aktieve eenheid, kunt u **Archive** kiezen uit het kommandomenu, gevolgd door **Info** uit het submenu.

Cassettes kopiëren, wissen, herbenoemen en aanmaken

Om een cassette te kopiëren of een nieuwe naam te geven, gaat u als volgt te werk:

1. Ga naar het archief met het **List**-kommando of door het invers aan te geven en druk op **ENTER**.
2. Ga naar de cassette met de pijltoetsen omhoog/omlaag, **PGUP, PGDN** of gewoon door de naam in te tikken.
3. Kies **Cassette** uit het kommandomenu.
4. Kies **Copy** of **Rename** uit het submenu.
5. Typ de naam die u aan de gekopieerde of herbenoemde cassette wenst te geven.

Opmerking: *Als u de cassette naar een ander archief of naar een andere eenheid wenst te kopiëren, moet u de volledige padnaam intikken. Voor een herbenoemde cassette kunt u geen ander archief of andere eenheid opgeven.*

6. Druk op **ENTER**.

Om een cassette te wissen, voert u de eerste drie stappen uit van bovenstaande procedure. Kies dan **dElete** uit het submenu en druk op **Y** om het kommando te bevestigen.

Om een nieuwe cassette aan te maken, kiest u eerst **Cassette** uit het kommandomenu. Kies dan **New** uit het submenu en tik de gewenste naam voor de cassette in. De nieuwe cassette wordt aangemaakt en het bijhorende venster verschijnt, zodat u een opname kunt maken, zoals beschreven in hoofdstuk 4.

Een cassette opsporen

U kunt een cassette opsporen in gelijk welk archief in gelijk welke eenheid. Hiervoor gaat u als volgt te werk:

1. Kies **Locate** uit het kommandomenu.

2. Tik de naam in van de cassette die u wenst op te sporen. U kunt de jokertekens * en ? gebruiken in de bestandsnaam.

   Als u vanuit de aktieve eenheid in een andere eenheid wenst te zoeken, moet u eerst de letter voor de eenheid opgeven, gevolgd door een dubbele punt. Als u b.v. in de geheugenschijf (eenheid D) werkt en als u alle cassettes op de harde schijf (eenheid C) wenst te zoeken die beginnen met de tekenreeks BRIEF, tikt u het volgende in: **c:brief*.voi**.

   Als u een pad bij de naam van de cassette opgeeft, wordt alleen binnen dat pad naar de gevraagde cassette gezocht.

3. Druk op **ENTER**. De cassette wordt gelokaliseerd, tenzij ze niet bestaat (in dit geval verschijnt er een melding in die zin). Daarna verschijnt een submenu.

4. Kies **Next** om naar de volgende cassette te gaan die aan het zoekkriterium beantwoordt. Kies **List** om een lijst van alle cassettes in dat archief te zien, of **Done** om de bewerking af te sluiten.

Externe recorder-instellingen

U kunt de cassette veranderen die als externe recordercassette is gedefinieerd. U kunt ook het komprimeerniveau en de volumeregeling instellen voor de externe recorderfunktie. Hiertoe gaat u als volgt te werk:

1. Kies **Ext.rec** uit het kommandomenu.

2. Maak uw keuze:

   Cassette om de externe recordercassette te veranderen

   cmpR om het huidige komprimeerniveau van de externe recorder te veranderen

   Volume om de automatische volumeregeling voor de externe recorder aan of uit te schakelen.

3. Als u **Cassette** heeft geselekteerd, dient u de naam in te tikken of invers aan te geven van de cassette die nu als externe recordercassette moet worden gebruikt. Druk dan op **ENTER.**

   Als u **cmpR** of **Volume** heeft gekozen, gaat u te werk zoals beschreven in de overeenkomstige paragrafen, die we reeds in dit hoofdstuk hebben behandeld.

Printen vanuit PA-modules

Om vanuit PA-modules te kunnen printen, moet u eerst een printer aan uw systeem aansluiten. Zie hoofdstuk 6, Uw systeem uitbreiden, voor meer informatie.

Note-module: een Note-bestand printen

Om een Note-bestand te printen, gaat u als volgt te werk:

1. Ga naar het punt vanwaar u wilt beginnen drukken.
2. Kies **Print** uit het kommandomenu.

   Het printen wordt gestart en volgende melding verschijnt:

   Printing, please wait... Press **SPACEBAR** to pause, **ESC** to cancel.

Het blad wordt uitgeworpen of er wordt een nieuw formulier ingetrokken aan het einde van elke pagina tekst. Als de parameter voor de paginalengte op 0 is gezet, wordt het printen onderbroken onderaan elke pagina.

Als het bestand afgedrukt is, keert de cursor terug naar zijn oorspronkelijke positie.

Calculator-module: de telstrook of de waarden van de geheugencellen printen

Om de telstrook of de waarden in de geheugencellen te printen, gaat u als volgt te werk:

1. Kies **Print** uit het kommandomenu. Er verschijnt een submenu met de opties **Tape** en **Memory**.
2. Om de inhoud van alle geheugencellen af te drukken, kiest u **Memory**. De waarden in de tien geheugencellen worden afgedrukt.

   Om de telstrook te printen, kiest u **Tape**. Er verschijnt een submenu.

Maak uw keuze:

On/Off	om het automatisch afdrukken van de gegevens op de telstrook tijdens het intikken aan en uit te schakelen;
Display	om het zichtbare gedeelte van de telstrook af te drukken;
Mark	om een bepaald gedeelte van de telstrook af te drukken. Om de gegevens te markeren die u wenst te printen, drukt u op **ENTER** aan het eerste gegeven, waarna u naar het laatste gegeven gaat met de pijltoets omlaag. Druk dan nogmaals op **ENTER**;
All	om de volledige telstrook af te drukken.

Onderaan de Calculator verschijnt een printer-indikator.

Opmerking: *Om het printen tijdelijk te onderbreken, drukt u op de* **SPATIEBALK**. *Om het printen af te breken, drukt u op* **ESC**.

Schedule-module: de afspraken per week printen

U kunt de afspraakpagina's voor een bepaald aantal weken afdrukken. Hiervoor gaat u als volgt te werk:

1. Ga naar de datum in de eerste week met afspraken die u wenst af te drukken.
2. Kies **Print** uit het kommandomenu. De week met de datum waarop de cursor staat, wordt invers aangegeven. Het systeem vraagt of u nog andere weken wenst te selekteren.
3. Zet de cursor op een datum in de laatste week die u wenst te printen, en druk op **ENTER**. Het printen begint.

Opmerking: *Om het printen tijdelijk te onderbreken, drukt u op de* **SPATIEBALK**. *Om het printen af te breken, drukt u op* **ESC**.

Schedule-module: de afspraken per dag printen

1. Ga naar de dag waarvoor u de afspraken wenst te printen en druk op **ENTER**. De cursor gaat naar de bijhorende afsprakenpagina.
2. Druk op **Print** uit het kommandomenu. De melding **Number of days** verschijnt.
3. Tik het aantal dagen met afspraken in dat u wenst af te drukken, te beginnen bij de geselekteerde dag. Bevestig door op **ENTER** te drukken. Het printen begint.

Opmerking: Om het printen tijdelijk te onderbreken, drukt u op de **SPATIEBALK**. *Om het printen af te breken, drukt u op* **ESC**.

Phone Book-module: één of meer gegevens printen

Om een reeks gegevens te printen, gaat u als volgt te werk:

1. Terwijl de cursor aan de lijst-kant staat, kiest u **Print** uit het kommandomenu.
2. Er verschijnt een submenu. Kies het gewenste kommando:

   Cards om de kaarten te printen

   Labels om alleen de naam en het adres te printen

   Directory om alleen de naam en de telefoonnummers te printen. Als u dit kommando selekteert, kunt u overspringen naar stap 4.
3. Er verschijnt een melding, waarin u wordt gevraagd het aantal regels op te geven tussen de verschillende gegevens. Tik de gewenste waarde in en druk op **ENTER**.
4. Er verschijnt een melding, waarin u wordt gevraagd de gegevens te selekteren die u wenst te printen. Druk op de pijltoetsen omhoog/omlaag om alle gewenste gegevens aan te geven.
5. Druk op **ENTER** om het printen te starten.

Slechts één gegeven printen:

1. Breng de cursor naar het gegeven in kwestie.
2. Druk op **ENTER** om naar de bijhorende kaart te gaan.
3. Kies **Print** uit het kommandomenu.
4. Ga verder vanaf stap 2 van de procedure hierboven.

File Manager-module: een directory printen

Om de naam van de bestanden in een directory in hun gesorteerde volgorde te printen, gaat u als volgt te werk:

1. Ga naar de directory door deze invers aan te geven en op **ENTER** te drukken.
2. Kies **Directory** uit het kommandomenu.
3. Kies **Print** uit het submenu.

Organizer-module: delen van de lijst printen

1. Terwijl de cursor in de Organizer-lijst staat, kiest u **Print** uit het kommandomenu.
2. Markeer het gedeelte van de lijst dat u wenst te printen met behulp van de pijltoets omhoog/omlaag.
3. Druk op **ENTER** om te beginnen met printen.

Organizer-module: een kaart printen

Om een kaart te printen gaat u als volgt te werk:

1. Ga naar het gewenste item in de Organizer-lijst.
2. Druk op **ENTER** om de af te drukken kaart op het scherm te brengen.
3. Kies **Print** uit het kommandomenu.

Voice Manager-module: een archief printen

Om een archief te printen gaat u als volgt te werk:

1. Ga naar het archief dat u wenst te printen door het invers aan te geven en op **ENTER** te drukken.

Opmerking: Als er een cassette-venster op het scherm staat, moet u eerst op **ENTER** *drukken om het archief-venster op te roepen.*

2. Kies **Archive** uit het kommandomenu.
3. Kies **Print.**

Het archief wordt afgedrukt zoals het op uw scherm verschijnt.

Voice Manager-module: een cassette printen

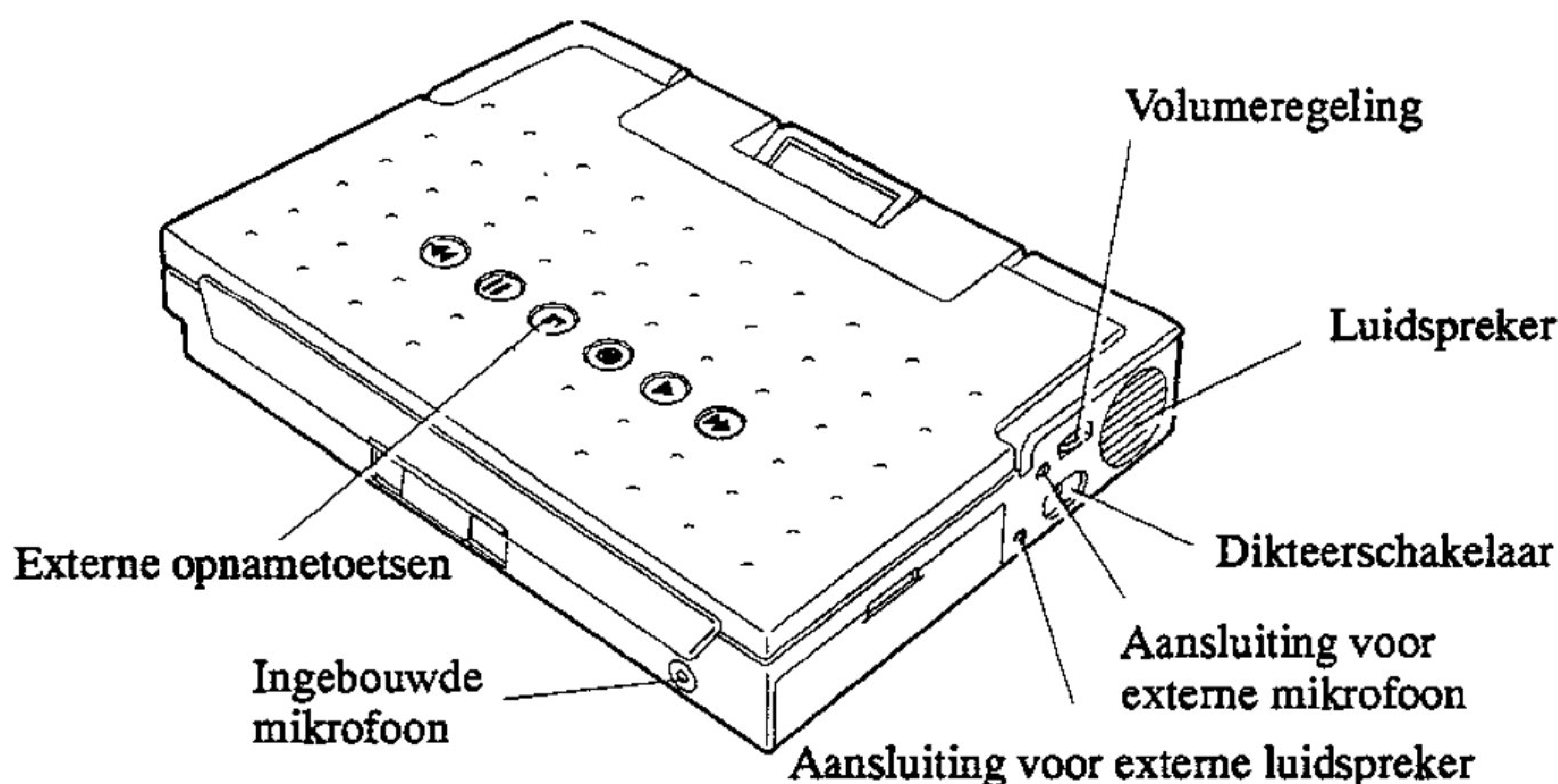
Om een cassette te printen gaat u als volgt te werk:

1. Ga naar het archief waarin de cassette zit.
2. Duid de cassette invers aan en druk op **ENTER**.
3. Kies **Print** uit het kommandomenu.

De cassette wordt afgedrukt zoals ze op uw scherm verschijnt.

SPRAAKVERWERKINGSFUNKTIES

Het systeem dat u heeft aangeschaft, is niet zomaar een personal computer. Het is vooraan uitgerust met een ingebouwde mikrofoon, rechts bevindt zich een luidspreker en bovenop het toestel vindt u opnametoetsen, zodat u het systeem kunt gebruiken als een gesofistikeerde cassetterecorder, ook als het systeem gesloten is. In onderstaande tekening worden de verschillende komponenten van de recorder aangegeven:

Zoals u ziet, vindt u aan de rechter kant de dikteerschakelaar, de volumeregeling, de aansluiting voor een externe luidspreker om de geluidskwaliteit te verbeteren, en een aansluiting voor een externe mikrofoon, om de achtergrondgeluiden beter te kunnen onderdrukken (zie hoofdstuk 6).

In plaats van op cassettes op te nemen, neemt uw systeem de berichten op de harde schijfeenheid op in de vorm van gewone MS-DOS-bestanden. Vóór u een bericht begint op te nemen, moet u eerst de eerste twee pagina's van de paragraaf De Voice Manager-module in hoofdstuk 3 doornemen. Daar vindt u een korte inleiding tot de mogelijke funkties.

Om uw systeem als een cassetterecorder te kunnen gebruiken, moet u het systeem uitschakelen en de dikteerschakelaar naar achter zetten. U moet deze schakelaar aan het einde van uw werk weer uitschakelen, om de opnames niet per ongeluk te wissen.

Opmerking: *Als u de instelling van de aan/uit-schakelaar in het Modify Config-scherm naar OFF heeft veranderd, moet u terugkeren naar SUSPEND om uw ultraportabel systeem te kunnen bedienen met de externe spraaktoetsen.*

Er zijn twee grote verschillen tussen opnemen met geopend en gesloten systeem.

Het eerste verschil zit hem hierin, dat, als u met het open systeem werkt, u de funktietoetsen **F3** tot **F8** op het toetsenbord moet gebruiken, in plaats van de toetsen aan de buitenkant.

De symbolen op de toetsen zijn de klassieke symbolen die u ook op een cassetterecorder aantreft. De symbolen zijn ook aangegeven onder de overeenkomende funktietoetsen op het toetsenbord. Zie onderstaande tabel.

Recordertoets	Funktietoets	Funktie
◀◀	F3	Terugspoelen
❚❚	F4	Pauze
■	F5	Stop
●	F6	Opnemen
▶	F7	Afspelen
▶▶	F8	Snel vooruit spoelen

Het tweede verschil is dat, als het systeem gesloten is, elk bericht dat u opneemt, automatisch wordt opgenomen in de standaard externe recorder-cassette. Als het systeem open staat, kunt u rechtstreeks opnemen op gelijk welke cassette.

U kunt echter wel een andere cassette opgeven voor gebruik als externe recordercassette. Hiertoe moet u het systeem openen en in de Voice Manager-module het kommando **Ext-rec** kiezen. Hier kunt u ook het komprimeerniveau en de volumeregeling voor externe werking instellen.

Naast de standaardfunkties van een gewone cassetterecorder, beschikt u ook over een groot aantal speciale funkties, waardoor u de gesproken informatie zeer komfortabel kunt verwerken. Deze funkties zijn opgedeeld in drie soorten: kontinue funkties of modi, snelfunkties en informatiefunkties m.b.t. de mediatijd.

Aan het einde van dit hoofdstuk vindt u een tabel met een samenvatting van de toetskombinaties die u kunt gebruiken voor de verschillende spraakverwerkingsfunkties in de modus waarin u zich op een bepaald ogenblik bevindt. Deze tabel is zeer handig als naslagmateriaal.

Kontinue funkties

Kontinue funkties of modi, sluiten elkaar wederzijds uit. Ze eindigen als een alternatieve kontinue funktie manueel of automatisch wordt ingeschakeld. Tot deze groep horen alle standaardfunkties van een cassetterecorder, behalve Resume (hernemen), plus de innoverende funkties Record (opnemen), Reverse Scan (achterwaarts aftasten) en Forward Scan (voorwaarts aftasten).

Eén van deze kontinue funkties is altijd in werking als u uw systeem als een recorder gebruikt. De huidige funktie wordt aangegeven door de afkorting bestaande uit twee letters. Deze afkorting staat rechts op de statusdisplay. De verstreken opnametijd vanaf het begin van de cassette wordt aangegeven met vier cijfers links op de display, behalve als deze funkties zijn uitgeschakeld, omdat de informatiefunkties m.b.t. de mediatijd aktief zijn.

Standaardfunkties van een cassetterecorder

Volgende funkties zijn identiek aan die van een klassieke cassetterecorder: Play (afspelen), Overwrite (overschrijven), Rewind (terugspoelen), Fast Forward (snel vooruit spoelen), Pause (pauze) en Stop. Ze worden net zoals op een gewone cassetterecorder in werking gesteld.

Opmerking: *De opnamefunktie op een standaard cassetterecorder komt overeen met de Overwrite-funktie.*

Play

Met de PLAY [PL]-funktie wordt het huidige bericht op de externe recordercassette afgespeeld via de ingebouwde luidspreker van uw systeem, of via een externe luidspreker, als u een luidspreker aan het systeem heeft aangesloten. Als u twee maal op de toets drukt, treedt de Play Cassette [PC]-funktie in werking, waardoor alle berichten op de cassette worden afgespeeld. Deze funktie wordt automatisch uitgeschakeld als het einde van de cassette wordt bereikt.

Overwrite

De OVERWRITE [OW]-funktie komt overeen met de opnamefunktie op een klassieke cassetterecorder. Deze funktie wordt beschreven in de paragraaf Berichten opnemen hierna.

Rewind

Met de REWIND [RW]-funktie kunt u snel terugspoelen naar het begin van de cassette toe. Deze funktie wordt automatisch beëindigd (de funktie Stop treedt in werking) als het begin van de cassette (BOC) wordt bereikt.

Fast Forward

Met de FAST FORWARD [FF]-funktie kunt u snel vanaf de huidige positie naar het einde van de cassette gaan. Deze funktie wordt automatisch beëindigd (de funktie Stop treedt in werking) als het einde van de cassette (EOC) wordt bereikt.

Pause

PAUSE [PA] schort de lopende kontinue funktie op tot ze later wordt hernomen.

Stop

De STOP [ST]-funktie beëindigt elke andere lopende kontinue funktie. De Stop-funktie wordt beëindigd door op één van de toetsen te drukken, met uitzondering van ❚❚ .

Berichten opnemen

U kunt op twee manieren berichten op uw systeem opnemen. Ten eerste: met de standaard Overwrite-funktie zoals op een gewone cassetterecorder. Hierdoor worden de gesproken gegevens, die via de ingebouwde mikrofoon of een externe mikrofoon binnenkomen, opgenomen op de externe recorder-cassette. Gegevens die voordien in die positie stonden, worden gewist.

Deze manier van opnemen wordt gestart door op de ● + ▶ toetskombinatie te drukken. Als er een bericht op die plaats staat dat beveiligd is tegen overschrijven, of als een dergelijk bericht wordt gevonden terwijl een bericht wordt overschreven, wordt de opname onderbroken en geeft het systeem een pieptoon.

Ten tweede: met de RECORD [RC]-funktie. Het verschil met de Overwrite-funktie ligt in het feit dat het nieuwe bericht achter het laatste bericht op de cassette wordt geplaatst, zonder de bestaande gegevens te overschrijven. Er wordt dus niet vanaf de huidige positie opgenomen, zoals met de Overwrite-funktie.

Deze funktie wordt gestart door ● in te drukken terwijl de machine in de modus Stop, Play, Rewind of Fast Forward staat.

Deze twee funkties worden door de gebruiker beëindigd, of automatisch als er geen plaats meer is op het huidige opnamemedium.

Berichten aftasten

Forward Scan

Met de funktie FORWARD SCAN kunt u een bepaald bericht opzoeken, door van het ene bericht naar het volgende te springen, waarbij telkens de eerste paar sekonden van het bericht worden afgespeeld. U hoort een korte toon na elk bericht, om een onderscheid te maken tussen de verschillende berichten.

Deze funktie wordt gestart met de ▶ + ▶▶ toetskombinatie als het systeem in de modus Stop, Rewind, Fast Forward of Reverse Scan staat. De funktie wordt automatisch beëindigd (de Stop-modus wordt aktief) als het laatste bericht op de cassette is afgespeeld.

Reverse Scan

Met de funktie REVERSE SCAN kunt u een bepaald bericht opzoeken, door van het ene bericht naar het vorige te springen, waarbij telkens de eerste paar sekonden van het bericht worden afgespeeld. U hoort een korte toon na elk bericht, om een onderscheid te maken tussen de verschillende berichten.

Deze funktie wordt gestart met de ▶ + ◀◀ toetskombinatie als het systeem in de modus Stop, Rewind, Fast Forward of Forward Scan staat. De funktie wordt automatisch beëindigd (de Stop-modus wordt aktief) als het eerste bericht op de cassette is afgespeeld.

Snelfunkties

Snelfunkties zijn ten einde na een korte tijd; ze worden niet aangegeven op de statusdisplay. Ze worden gestart door op de juiste toetsen te drukken. Ze worden automatisch beëindigd als ze klaar zijn.

Een opgeschorte funktie hernemen

De RESUME [RE]-funktie herneemt een funktie die werd opgeschort met de Pause-funktie. Deze funktie wordt gestart door gewoon nog eens op de ▮ toets te drukken, net zoals bij een gewone cassetterecorder.

Een berichtmerkteken inlassen

De MARK [MK]-funktie last een berichtmerkteken in op de huidige positie op de cassette. Het merkteken verdeelt één bericht in twee.

Deze funktie wordt gestart met de ■ + ▶ toetskombinatie, ongeacht welke kontinue funktie voordien aktief was. Als er op die positie een bericht staat dat beveiligd is tegen overschrijven, wordt de funktie MARK genegeerd, en krijgt u een fouttoon te horen.

Naar vooringestelde punten springen

De JUMP-funkties verplaatsen de aktieve positie rechtstreeks naar een bepaald punt op de cassette.

Er zijn vier mogelijke JUMP-funkties:

[JB] om naar het begin van de cassette te gaan

[JE] om naar het einde van de cassette te gaan

[JP] om naar het begin van het vorige bericht te gaan

[JN] om naar het begin van het volgende bericht te gaan.

Druk gewoon op ◀◀ terwijl het systeem in de modus Rewind staat om naar het begin van de cassette te gaan, of op ▶▶ terwijl het systeem in de modus Fast Forward staat, om naar het einde van de cassette te gaan.

Druk resp. op ■ + ◀◀ of ■ + ▶▶ om naar het vorige of volgende bericht te gaan, ongeacht de funktie die bezig is.

Een bericht overspringen

Als de SKIP MESSAGE [SM]-funktie wordt gestart terwijl een bericht met aftasting wordt afgespeeld, wordt het bericht onderbroken en gaat de aktieve positie onmiddellijk naar het vorige of volgende bericht, afhankelijk van de aftastrichting.

Deze funktie wordt gestart door gewoon op de ● toets te drukken terwijl het systeem in de modus Reverse Scan of Forward Scan staat. Als het systeem in de modus Reverse Scan staat, springt het systeem naar het vorige bericht; als het systeem in de modus Forward Scan staat, springt het naar het volgende bericht.

Opmerking: *Als u deze toets indrukt terwijl het systeem in een andere modus staat, wordt een andere funktie gestart.*

Informatiefunkties m.b.t. de mediatijd

De Informatiefunkties m.b.t. de mediatijd tonen kort informatie over de media op de statusdisplay van het systeem.

De tijdwaarden verschijnen in de vier alfanumerieke tekenvelden en de twee cijfervelden op de statusdisplay van het systeem. De tijd wordt aangegeven in de vorm *uu:mm:ss*, waarbij *uu* voor de uren staat, *mm* voor de minuten en *ss* voor de sekonden.

Deze funkties worden gestart door op de overeenkomende toets(en) op de recorder te drukken. De funkties worden beëindigd door deze toets(en) los te laten.

Available Time

De AVAILABLE TIME [AT]-funktie geeft de hoeveelheid resterende opnametijd aan op het medium waarop de cassette staat.

Deze funktie wordt gestart door gewoon op ● te drukken terwijl het systeem in de modus Pause, Overwrite of Record staat, of door de ‖ + ● toetskombinatie in te drukken terwijl het systeem in de modus Stop staat. Deze funktie heeft geen invloed op de lopende kontinue funkties.

Cassette Time

De CASSETTE TIME [CT]-funktie geeft de totale duur aan van alle gesproken gegevens op de cassette.

Deze funktie wordt gestart door op de ■ + ▶ toetskombinatie te drukken terwijl het systeem in de modus Stop staat.

Time from Beginning of Cassette

De TIME from BOC [TB]-funktie geeft de speeltijd aan vanaf het begin van de cassette tot aan de huidige positie.

Deze funktie wordt gestart door de ■ + ◀◀ toetskombinatie in te drukken als het systeem in de modus Stop staat.

Time to End of Cassette

De TIME to EOC [TE]-funktie geeft de afspeeltijd aan vanaf de huidige positie tot aan het einde van de cassette.

Deze funktie wordt gestart door de II + ▶▶ toetskombinatie in te drukken terwijl het systeem in de modus Stop staat.

Opslagvereisten

De hoeveelheid opslagruimte die nodig is voor een opname van een bepaalde duur, is afhankelijk van het ingestelde komprimeerniveau, zoals geïllustreerd in onderstaande tabel. Bij een hoog komprimeerniveau worden de opslag-vereisten tot een minimum beperkt; bij een laag komprimeerniveau is de geluidskwaliteit beter.

Om het gewenste komprimeerniveau in te stellen, selekteert u het **cmpR**-kommando uit het kommandomenu van de Voice Manager-module.

Komprimeerniveau	Minuten/Byte
None	2
Low	4
Medium	10
High	55

De waarde in de rechter kolom van de tabel geeft het aantal minuten gesproken opnametijd aan voor 1 MB geheugen op uw harde schijfeenheid, in overeenstemming met het gekozen komprimeerniveau.

Indikatoren op de statusdisplay

Als het systeem als een cassetterecorder werkt, verschijnen er een aantal indikatoren op de statusdisplay, om u op de hoogte te houden van de aktieve spraakverwerkingsfunktie.

De twee alfanumerieke tekens geven aan welke kontinue funktie bezig is. De funktie-afkortingen zijn vermeld in de tabel op de volgende pagina. De vier tekens geven de huidige positie in sekonden aan vanaf het begin van de cassette. Als de huidige positie op uw cassette voorbij 9999 sekonden staat (2 u, 46 m, 39 s), verschijnt er een dubbele punt achter de vier tekens, om aan te geven dat u 10.000 moet optellen bij het cijfer om de huidige positie te bepalen. Een omzetting van deze waarde in uren, minuten en sekonden is mogelijk met de funktie Time from Beginning of Cassette [TB].

De tabel op de volgende pagina toont alle funkties die mogelijk zijn door één toets of een kombinatie van toetsen in te drukken, terwijl het systeem in de verschillende modi staat. De afkortingen zijn dezelfde die werden gebruikt in de gedetailleerde beschrijving van elke funktie.

De aktieve funkties zijn aangegeven bovenaan elke kolom. Links van elke rij staat de toets of de toetskombinatie die u moet indrukken om een andere funktie te krijgen. Om een funktie te krijgen die door een toetskombinatie wordt gestart, moet u de eerste toets ingedrukt houden en dan op de tweede toets drukken. Als de eerste toets wordt ingedrukt, heeft dit net hetzelfde resultaat alsof deze toets afzonderlijk wordt ingedrukt.

Voorbeeld van de interpretatie van de tabel: stel dat u een bericht beluistert en dat u onmiddellijk naar het volgende bericht wenst te gaan. De aktieve funktie is PLay. U kijkt dus in de PL/C-kolom naar de funkties die ter beschikking staan. U vindt daar JN (Jump to Next message) in de rij die bij de ■ + ▶▶ toetskombinatie hoort. Druk dus eerst op de toets ■ . Hierdoor wordt de cassette gestopt. Dan, zonder de ■ toets los te laten, drukt u op de toets ▶▶ . De cassette springt naar het volgende bericht. Als u dit bericht wenst te beluisteren, drukt u op de toets ▶ .

TOETSEN	AKTIEVE FUNKTIE								
	Funkties van standaard cassetterecorder						Extra funkties		
	ST	**PL/C**	**OW**	**RW**	**FF**	**PA**	**RC**	**RS**	**FS**
▶	PL	PC	-	PL	PL	-	-	PL	PL
●	RC	RC	AT	RC	RC	AT	AT	SM	SM
◀◀	RW	RW	-	JB	RW	-	-	RW	RW
▶▶	FF	FF	-	FF	JE	-	-	FF	FF
■	-	ST	ST	ST	ST	ST	ST	ST	ST
❚❚	-	PA	PA	PA	PA	RE	PA	PA	PA
● + ▶	OW	OW	-	OW	OW	-	-	-	-
■ + ▶	MK	MK	MK	MK	MK	MK	MK	MK	MK
■ + ◀◀	JP	JP	JP	JP	JP	JP	JP	JP	JP
■ + ▶▶	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN
❚❚ + ●	AT	-	-	-	-	-	-	-	-
❚❚ + ▶	CT	-	-	-	-	-	-	-	-
❚❚ + ◀◀	TB	-	-	-	-	-	-	-	-
❚❚ + ▶▶	TE	-	-	-	-	-	-	-	-
▶ + ◀◀	RS	-	-	RS	RS	-	-	-	RS
▶ + ▶▶	FS	-	-	FS	FS	-	-	FS	-

Kontinue:

RW Rewind
PA Pause
ST Stop
OW Overwrite
PL Play
PC Play Cassette
FF Fast Forward
RC Record
RS Reverse Scan
FS Forward Scan

Snel:

RE Resume
MK Mark
JB Jump to BOC
JE Jump to EOC
JP Jump to prev.
JN Jump to next
SM Skip message

Mediatijd-info:

AT Available time
CT Cassette Time
TB Time from BOC
TE Time to EOC

WERKEN MET MS-ROMDOS

Het besturingssysteem is het programma waarmee de werking van het systeem wordt bestuurd. Dit besturingssysteem vormt de verbinding tussen uw toepassingsprogramma's en de hardware van uw systeem.

Uw systeem is uitgerust met een op ROM gebaseerde geheugenschijf en een harde schijf, waarop de kommando's van het besturingssysteem tijdens de fabrikage werden geplaatst.

Het besturingssysteem in uw systeem is MS-ROMDOS, versie 5.0. Als u uw systeem voor het eerst inschakelt, wordt MS-ROMDOS opgestart. M.a.w. MS-ROMDOS wordt in het geheugen geladen, zodat uw systeem operationeel is en u de MS-ROMDOS-funkties kunt gebruiken.

Voor we de belangrijkste MS-ROMDOS-kommando's behandelen, geven we een korte inleiding tot het gebruik van bestanden en directories. Als u reeds vertrouwd bent met deze begrippen, kunt u rechtstreeks naar het gedeelte met de MS-ROMDOS-kommando's gaan.

Bestanden en directories

De informatie in uw computer is opgeslagen in bestanden. De instrukties die worden gebruikt om een programma te kunnen draaien, zijn opgeslagen in programmabestanden. De informatie die u zelf produceert met behulp van een programma, wordt opgeslagen in gegevensbestanden.

Als u met een programma werkt, verwerkt MS-ROMDOS de informatie die in de programmabestanden zit, waarna deze informatie aan uw systeem wordt doorgespeeld als dit nodig is. Als u klaar bent met het programma, slaat u uw gegevensbestanden op op een magnetisch medium, zoals de harde schijf of een geheugenkaart.
Aan elk bestand geeft u een naam, om de inhoud van het bestand te omschrijven. Voorbeeld: stel dat u een tekstverwerkingsprogramma gebruikt om notities te nemen van de vergadering die u bijwoont. U kunt de naam NOTULEN geven aan het gegevensbestand waarin deze notities zitten.

U kunt uw bestanden op een schijf of op een geheugenkaart organiseren in directories en subdirectories, net zoals u dokumenten in een map steekt, en deze weer in een lade van een kast opbergt.

MS-ROMDOS schrijft bepaalde regels voor om bestanden te benoemen, en beschikt over een hele reeks kommando's die u kunt gebruiken om met bestanden te werken. Voor meer informatie over het gebruik van MS-ROMDOS om bestanden te benoemen, verwijzen we naar de volgende paragraaf.

Bestandsnamen

Elk bestand heeft een naam. Deze bestandsnaam bestaat uit een naam en meestal een extensie, die van elkaar gescheiden zijn door een punt, zoals in onderstaand voorbeeld:

naam.ext

Namen

Elk bestand heeft een naam, om het bestand te kunnen identificeren. Voorbeeld: het bestand COMMAND.COM bevat de MS-ROMDOS-kommando's, terwijl het bestand MOUSE.COM de informatie bevat die uw systeem nodig heeft om met een muis te kunnen werken.

De naam die u aan een bestand geeft, moet aan volgende voorwaarden voldoen:

1. Hij mag niet langer zijn dan acht tekens.

2. U mag enkel onderstaande tekens gebruiken:

   letters A tot Z
   cijfers 0 tot 9

_	onderstreping
^	circonflex
$	dollarteke
~	tilde
!	uitroepteken
#	hekje
%	procentteken
&	ampersand
-	koppelteken
{}	accolades
()	haakjes
@	aap-teken
'	apostrof
`	grave

   of tekens van de uitgebreide ASCII-tekenset. In dit geval moet u wel de Multilingual-kodepagina 850 konfigureren, zoals beschreven in de paragraaf Systeemkonfiguratie in hoofdstuk 7. Voor meer informatie over de kodepagina's, verwijzen we naar appendix C.

Opmerking: *Spaties, komma's, omgekeerde deeltekens en punten (behalve de punt tussen de naam en de extensie) mogen niet worden gebruikt.*

3. Ze mogen niet gelijk zijn aan volgende gereserveerde bestandsnamen:

   CLOCK$
   CON
   AUX
   COM*n* (waarbij *n*=1-4)
   LPT*n* (waarbij *n*=1-3)
   NUL
   PRN

Extensies

Extensies geven het soort bestand aan. MS-ROMDOS gebruikt bestanden met volgende extensies:

.EXE .COM	EXEcutable of COMmand-bestanden. Bestanden waarin programma's zitten.
.SYS	SYSteembestanden. Bestanden waarin informatie zit over de hardware van uw systeem (b.v. een muis of expanded geheugen).
.BAT	BATch-bestanden. Bestanden waarin een reeks kommando's zitten die door MS-ROMDOS in één keer worden uitgevoerd.

De meeste programma's die bestanden aanmaken, plaatsen automatisch een extensie. Zo gebruikt uw PA-software volgende extensies:

.NTE	Note-bestanden
.SCH	Schedule-bestanden
.PHN	Phone Book-bestanden
.ORG	Organizer-bestanden
.VOI	Voice Manager-bestanden (cassettes)

Alle extensies bestaan maximaal uit drie tekens. Ze moeten voldoen aan de voorwaarden voor bestandsnamen, die we hiervoor hebben besproken.

Bestanden organiseren in directories

Op een magnetisch opslagmedium kunnen honderden of zelfs duizenden bestanden staan, afhankelijk van de grootte van het medium en van de bestanden. Hoe meer bestanden u heeft, des te moeilijker het wordt om een goed overzicht te behouden. De MS-ROMDOS-kommando's kunnen worden gebruikt om bestanden in directories te organiseren. Net zoals u mappen gebruikt om bij elkaar horende dokumenten te groeperen, worden directories gebruikt om bij elkaar horende bestanden te groeperen. Denken we b.v. maar aan de notulen en onkostennota's die u opstelt met een tekstverwerkings-programma.

Directory-boom

De organisatie van de bestanden in verschillende directory-niveaus noemen we de directory-boom. Als u een schijf of kaart formatteert, maakt MS-ROMDOS één hoofddirectory aan. Dit noemen we de **root directory**. Alle andere directories die u aanmaakt, worden van deze root directory afgetakt, zoals geïllustreerd in volgend voorbeeld:

```
C:\─┐
    ├ VERGADER
    ├ ONKOSTEN
    └ STATUS
          ├ JAN
          └ FEB
```

Aan elke directory geeft u een unieke naam, zodat u gemakkelijk kunt zien welke soort bestanden in die directory zitten. Voorbeeld: stel dat u drie soorten bestanden hebt: één voor de notulen van vergaderingen, één voor de maandelijkse onkostennota's en één voor wekelijkse statusrapporten. U kunt deze bestanden dan onderbrengen in de directories VERGADER, ONKOSTEN en STATUS. Deze subdirectories kunt u aanmaken met het MS-ROMDOS **mkdir**-kommando.

Als uw directories te groot worden, kunt u extra directories aanmaken, om uw bestanden verder te organiseren. Voorbeeld: binnen de STATUS-directory kunt u nog een directory aanmaken met de naam JAN voor de statusrapporten die u opstelt in de maand januari, een directory met de naam FEB voor de statusrapporten voor de maand februari, enz.

Een directory binnen een andere directory noemen we een **subdirectory**. De directory waarvan deze directory wordt afgetakt, noemen we de **hogere directory**. In ons voorbeeld is JAN een subdirectory van STATUS, terwijl STATUS de hogere directory is van JAN.

Om de precieze positie van een directory in de directory-boom aan te geven, wordt een **padnaam** gebruikt. Deze bestaat uit de naam van de eenheid gevolgd door een dubbele punt en een omgekeerd deelteken, en de directories boven de directory in kwestie, telkens gescheiden door een omgekeerd deelteken. Voorbeeld: de padnaam voor de directory JAN is in ons voorbeeld C:\STATUS\JAN. Deze padnaam wordt ook gebruikt om de plaats aan te geven van de bestanden in de directories. Voorbeeld: als er in de directory JAN een bestand zit met de naam WEEK1.DOC, is de padnaam voor dit bestand C:\STATUS\JAN\WEEK1.DOC.

Belangrijkste kommando's van MS-ROMDOS

De MS-ROMDOS-kommando's die in deze paragraaf worden beschreven, zijn de meest gebruikte kommando's. Ze hebben meestal betrekking op het beheer van directories en bestanden. Met deze kommando's kunt u directories aanmaken, verwijderen en veranderen, en de bestanden in die directories herbenoemen, wissen en kopiëren. Indien nodig kunt u de paragraaf Online hulp bij kommando's in dit hoofdstuk raadplegen.

In de paragraaf Lijst van de MS-ROMDOS-kommando's aan het einde van dit hoofdstuk vindt u een volledige lijst van alle kommando's.

Opmerking: *Voor de voorbeelden in dit hoofdstuk gaan we ervan uit dat eenheid "c:" de aktieve eenheid is.*

Directory-kommando's

Volgende kommando's zijn bedoeld voor het beheer van directories.

Mkdir

Dit kommando wordt gebruikt om een nieuwe directory aan te maken. Op die manier kunt u dus een directory-struktuur met verschillende niveaus opstellen.

Om een nieuwe directory aan te maken op de aktieve eenheid, tikt u gewoon **mkdir** of **md**, gevolgd door de naam die u aan de nieuwe directory wenst te geven.

Voorbeeld

Als u een directory wenst aan te maken met algemene fiskale informatie, kunt u het volgende intikken:

mkdir c:\fiskaal

waarna u op **ENTER** drukt.

Stel dat u een directory met de naam INKOMST wenst aan te maken onder de directory FISKAAL, om hierin de fiskale informatie m.b.t. uw inkomsten op te slaan.

Hiervoor kunt u vanuit gelijk welke directory het volgende kommando intikken:

mkdir c:\fiskaal\inkomst

waarna u op **ENTER** drukt.

Als u zich reeds in de directory FISKAAL bevindt, kunt u gewoon **mkdir inkomst** intikken, waarna u op **ENTER** drukt.

Als u een directory op een andere eenheid wenst aan te maken, moet u eerst de eenheid opgeven (b.v. **mkdir e:\werk**).

Rmdir

Dit kommando wordt gebruikt om een lege subdirectory te verwijderen. In een dergelijke directory mogen dus enkel de speciale **.** en **..** bestanden zitten.

U dient dus eerst alle bestanden en eventuele subdirectories uit deze directory te wissen. Om bestanden te wissen, gebruikt u het kommando **del**, dat later in dit hoofdstuk wordt beschreven.

Om een directory te verwijderen, tikt u **rmdir** of **rd**, gevolg door een spatie en de naam van de directory.

Voorbeeld

Stel dat u een directory wenst te verwijderen met de padnaam C:\GEBRUIK\PETER.

Zorg ervoor dat de directory leeg is. U kunt dit kontroleren met het kommando **dir**, dat later in dit hoofdstuk wordt beschreven. Tik **rmdir c:\gebruik\peter** vanuit gelijk welke directory (behalve de directory die u wenst te verwijderen) en druk op **ENTER**.

Opmerking: *Als u de directory probeert te verwijderen waarin u momenteel aan het werk bent, verschijnt volgende foutmelding:*

```
Invalid path, not directory, or directory not empty.
```

Als u in de directory GEBRUIK aan het werk bent, kunt u de subdirectory PETER verwijderen door gewoon **rmdir peter** te tikken, en dan op **ENTER** te drukken.

Chdir

Dit kommando wordt gebruikt om de aktieve directory te veranderen.

Hiervoor tikt u **chdir** of **cd** gevolgd door de naam van de directory waar u naartoe wenst te gaan. Druk dan op **ENTER**.

Voorbeeld

Om de aktieve directory te vervangen in \FISKAAL\INKOMST, tikt u:

chdir c:\fiskaal\inkomst, waarna u op **ENTER** drukt.

Als u in de directory FISKAAL aan het werk bent, volstaat het **chdir inkomst** te tikken. Met het kommando **cd ..** gaat u in tegenovergestelde richting, dus van INKOMST terug naar de directory FISKAAL. Als u **cd ..** intikt vanuit de directory FISKAAL, komt u in de root directory terecht, wat de directory op het hoogste niveau van uw eenheid is. U kunt in één keer naar de root directory gaan door **cd c:** in te tikken vanuit gelijk welke directory op die eenheid.

Als u enkel **cd** intikt, verschijnt de aktieve directory.

Bestandskommando's

Volgende kommando's van MS-ROMDOS zijn bedoeld om bestanden te beheren.

Copy

U kunt dit kommando gebruiken om één of meer bestanden in dezelfde directory te kopiëren naar een andere directory op dezelfde eenheid of op een andere eenheid.

Het kommando heeft volgende vorm:

copy *padnaam van origineel* *padnaam van kopie*

Voorbeeld: als u het bestand VERKOOP.DOC in de directory WERK op eenheid C onder de naam MAAND.RPT wenst te kopiëren naar de directory RAPPORT in eenheid C, tikt u het volgende in:

copy c:\werk\verkoop.doc c:\rapport\maand.rpt

WAARSCHUWING!
Als de directory waarheen u een bestand kopieert, reeds een bestand met dezelfde naam bevat, overschrijft het copy-kommando dit bestand. Om dus te vermijden dat u toevallig een bestand overschrijft, moet u nagaan of er reeds een bestand met die naam in de gewenste directory staat. Als dit het geval is, moet u zeker zijn dat u het oude bestand niet meer nodig heeft.

Als u de naam van het bestand niet wenst te veranderen, kunt u het tweede deel van het kommando weglaten en het volgende intikken:

copy c:\werk\verkoop.doc c:\rapport

De gemakkelijkste manier om een bestand te kopiëren bestaat erin, met het kommando **chdir**, dat we reeds hebben besproken, naar de bron-directory te gaan (dit is de directory waarin het te kopiëren bestand zit), of naar de doel-directory te gaan (dit is de directory waarin het gekopieerde bestand moet komen), vóór u het kommando gaat gebruiken.

Om vanuit de bron-directory (C:\WERK) het bestand uit ons voorbeeld te kopiëren, tikt u het volgende in:

copy verkoop.doc c:\rapport

Vanuit de doel-directory (C:\RAPPORT), tikt u het volgende in:

copy c:\werk\verkoop.doc

Als u het bestand binnen dezelfde directory wenst te kopiëren, moet u een andere naam gebruiken. Tik het volgende in:

copy verkoop.doc nwenaam.ext

Opmerking: *Als u het bestand onder dezelfde naam binnen dezelfde directory probeert te kopiëren, verschijnt volgende foutmelding:*

```
File cannot be copied onto itself
```

Om meer dan één bestand tegelijk te kopiëren, kunt u het asterisk-teken (*) gebruiken.

Voorbeeld: om alle bestanden in de directory WERK op eenheid C te kopiëren naar de directory RAPPORT in eenheid C, gaat u naar de bron-directory, waarna u het volgende intikt:

copy *.* c:\rapport

Als u enkel de bestanden met de extensie TXT wenst te kopiëren, tikt u het volgende in:

copy *.txt c:\rapport

U kunt ook het **copy**-kommando gebruiken om twee of meer niet-geformatteerde tekstbestanden naar één bestand te kopiëren.

Voorbeeld: de bestanden STUDIE1.TXT en STUDIE2.TXT op eenheid C samenvoegen tot een nieuw bestand met de naam KLAS1.TXT op dezelfde eenheid. Hiervoor tikt u het volgende in:

copy c:\studie1.txt + c:\studie2.txt c:\klas1.txt

MS-ROMDOS voegt de bestanden samen in de volgorde waarin u ze heeft ingetikt. In bovenstaand voorbeeld bestaat het nieuwe bestand KLAS1.TXT uit het bestand STUDIE1.TXT, gevolgd door het bestand STUDIE2.TXT.

Als u geen bestand als bestemming opgeeft, voegt MS-ROMDOS alle bestanden samen in het eerste bestand. Als u in bovenstaand voorbeeld dus het gedeelte **c:\klas1.txt** had weggelaten, zou STUDIE1.TXT de naam zijn van het nieuwe bestand.

Een andere funktie van het **copy**-kommando bestaat erin tekst vanaf het toetsenbord naar een bestand te kopiëren. Voorbeeld: om rechtstreeks in een bestand met de naam HANDLEID.TXT op eenheid C te tikken, geeft u volgend kommando in:

copy con c:handleid.txt

Er verschijnt, een cursor, zodat u kunt beginnen tikken. Als er nog geen bestand met die naam bestaat, wordt het aangemaakt. Als er al een bestand met die naam bestaat, zult u de inhoud ervan overschrijven.

Op het einde van elke tekstregel moet u op **ENTER** drukken. Als u klaar bent met intikken, moet u het bestand sluiten door **CTRL + Z** in te geven, gevolgd door **ENTER**.

U kunt een bestand ook naar de printer kopiëren. Voorbeeld: om het bestand HANDLEID.TXT te kopiëren naar een printer die aan poort LPT1 is aangesloten, tikt u:

copy handleid.txt lpt1

Om dit bestand te printen, drukt u op **CTRL + Z**, gevolgd door **ENTER**.

U kunt deze twee mogelijkheden kombineren, om hetgeen u intikt op het toetsenbord, onmiddellijk af te drukken. Voorbeeld: om de gegevens die u op uw toetsenbord intikt, onmiddellijk af te drukken op een printer, die aan de poort LPT1 is aangesloten, gaat u als volgt te werk.

1. Type **copy con lpt1** en druk op **ENTER**.
2. Tik uw tekst in.
3. Druk op **CTRL + Z**, gevolgd door **ENTER** om te beginnen printen.

Rename

Met dit kommando kunt u de naam van een bestand veranderen.

Voorbeeld: stel dat u een bestand heeft met de naam MAAND.RPT. Als u andere maandelijkse rapporten toevoegt, kunt u de naam b.v. veranderen in JAAR.RPT.

Hiervoor moet u naar de directory gaan waar het bestand MAAND.RPT in zit, waarna u het volgende kommando intikt:

rename maand.rpt jaar.rpt

U kunt alleen bestanden binnen dezelfde directory op dezelfde eenheid herbenoemen. Als u dit bestand onder een andere naam in een andere directory of een andere eenheid wenst te krijgen, moet u het **copy**-kommando gebruiken, zoals we hebben beschreven, waarna u het origineel kunt wissen met het kommando **del**.

Opmerking: Het kommando **rename** *kan worden afgekort tot* **ren**.

U kunt ook een asterisk (*) gebruiken om een reeks bestanden een nieuwe naam te geven. Voorbeeld: als u de extensie van alle bestanden met de extensie DOC wenst te vervangen door de extensie TXT, tikt u het volgende in:

rename *.doc *.txt

Del

Dit kommando dient om ongewenste bestanden uit uw systeem te verwijderen, zodat er ruimte vrijkomt voor andere bestanden en programma's.

Voorbeeld: als u het bestand VERKOOP.DOC wenst te verwijderen uit de directory WERK op eenheid C, tikt u volgend kommando in na de MS-ROMDOS-prompt:

del c:\werk\verkoop.doc

U kunt een asterisk (*) gebruiken om meer dan één bestand te wissen. Voorbeeld: als u alle bestanden met de extensie TXT van eenheid C wenst te verwijderen, tikt u **del c:*.txt**.

Voor u een **del**-kommando met asterisk gaat gebruiken, is het aan te raden eerst met het kommando **dir** (dat later in dit hoofdstuk wordt beschreven) na te gaan welke bestanden door dit kommando zullen worden gewist.

Als u *.* intikt om alle bestanden in een bepaalde directory te wissen, vraagt MS-ROMDOS om bevestiging. Druk op **Y** om te bevestigen of op **N** om het kommando te annuleren. Als u dezelfde vraag wenst voor alle delete-kommando's, tikt u gewoon **/p** tussen **del** en de bestandsnaam.

WAARSCHUWING!

Het **del**-kommando moet zeer omzichtig worden gebruikt, want het is niet altijd mogelijk gewiste bestanden terug te halen. Algemeen kunnen we echter stellen dat, als u een bestand heeft gewist dat u nog nodig heeft, u dit met het kommando **undelete** nog onmiddellijk kunt terughalen. Dit kommando wordt hierna beschreven.

Undelete

Met dit kommando kunt u één of meer toevallig gewiste bestanden terug-halen. Dit is mogelijk omdat u met het kommando **del** het bestand niet echt wist. Het bestand wordt gewoon gemarkeerd als een zone waar nieuwe informatie mag worden geschreven. De oude gegevens kunnen dus nog worden teruggehaald zolang ze niet overschreven zijn door gegevens van een ander bestand. Het is dus belangrijk dat u dit kommando gebruikt van zodra u uw vergissing vaststelt.

Voorbeeld: als u het bestand BUDGET.TXT wist uit de directory FINANCIE in eenheid C, en als u vaststelt dat u dit bestand nog nodig heeft, tikt u het volgende in:

undelete c:\financie\budget.txt

ROMDOS vraagt eerst om dit te bevestigen. Druk hiervoor op **Y** en tik dan de eerste letter in van het gewiste bestand (in ons voorbeeld is dit de letter **b**). Indien mogelijk wordt het bestand dan teruggehaald.

U kunt een asterisk (*) gebruiken om verschillende bestanden tegelijk terug te halen. Als u het kommando zonder bestandsnaam of asterisk gebruikt, haalt MS-ROMDOS zoveel mogelijk gewiste bestanden op de aktieve eenheid terug.

Dir

Dit kommando dient om een lijst op te roepen van de bestanden in een directory.

Voorbeeld: om een lijst te zien van de bestanden in de subdirectory INKOMST van de directory FISKAAL op eenheid C, tikt u het volgende:

dir c:\fiskaal\inkomst

Omdat INKOMST een subdirectory is van de directory FISKAAL, en als u reeds in de directory FISKAAL aan het werk bent, kunt u in dit geval gewoon **dir inkomst** intikken. Als u een lijst wenst te zien van de bestanden in de hogere directory (b.v. alle bestanden in de directory FISKAAL terwijl u in de directory INKOMST aan het werk bent), dient u **dir ..** in te tikken.

Als u het **dir**-kommando gebruikt zonder een padnaam op te geven, geeft MS-ROMDOS een lijst met de bestanden in de aktieve directory van de aktieve eenheid.

In de lijst met bestanden vindt u ook de grootte van het bestand, de datum en het uur waarop het bestand werd gemaakt of voor het laatst werd veranderd, het totale aantal bestanden en de hoeveelheid vrije ruimte op de schijf.

Als er een groot aantal bestanden in de directory zit en als de bovenste bestanden van het scherm rollen, kunt u **/w** na **dir** intikken, zodat de bestandsnamen naast elkaar op het scherm staan, of **/p** om de lijst pagina per pagina te zien.

Een andere mogelijkheid om het rollen te stoppen, bestaat erin op **CTRL + S** te drukken. Om het rollen weer verder te zetten, drukt u nogmaals op **CTRL + S**.

U kunt ook het aantal bestanden in de lijst beperken door een asterisk (*) te gebruiken. Voorbeeld: typ **dir c:\werk\a*.*** om alle bestanden in de directory WERK in eenheid C te zien die met de letter a beginnen.

U kunt de bestanden op verschillende manieren laten rangschikken: alfabetisch op hun bestandsnaam of op hun extensie, chronologisch of volgens hun grootte. Hiertoe voegt u aan het **dir**-kommando **/o** toe, gevolgd door de letter **n** voor bestandsnaam, **e** voor extensie, **d** voor datum of **s** voor grootte.

Voorbeeld: als u **dir /od** intikt, verschijnt een lijst met alle bestanden in de aktieve directory in chronologische volgorde.

U kunt de volgorde zelfs omdraaien, door een - (min-teken) te tikken voor de sorteerletter. Voorbeeld: als u **dir /o-n** intikt, verschijnen alle bestandsnamen in omgekeerde alfabetische volgorde (van Z naar A).

Format

Dit kommando dient om een schijf in de opgegeven eenheid te formatteren, zodat er bestanden op kunnen worden geschreven en ervan kunnen worden gelezen. Met dit kommando wordt een nieuwe root directory en file allocation table voor de schijf aangemaakt. Alle gegevens op de schijf worden gewist.

Voor meer informatie over het formatteren van geheugenkaarten, verwijzen we naar de paragrafen Een signaalkaart formatteren en Een SRAM-kaart formatteren in hoofdstuk 2.

Om een diskette te formatteren, gaat u als volgt te werk:

1. Typ **format a:**
2. Steek een diskette in de eenheid en druk op **ENTER**. Wacht tot de melding verschijnt die aangeeft dat het formatteren ten einde is, vóór u verder gaat.

> **WAARSCHUWING!**
> U mag nooit het kommando **format c:** intikken, want hierdoor gaat de inhoud van de harde schijf verloren.

Als u een 720 KB diskette in de als optie leverbare 1.44 MB floppy-eenheid wenst te formatteren, moet u het aantal sporen en sektoren opgeven:

format a: /n:9 /t:80

Voor meer informatie over het formatteren van diskettes verwijzen we naar hoofdstuk 6.

Unformat

Met dit kommando kunt u de inhoud van diskettes of van uw harde schijf herstellen, als u ze per ongeluk formatteert of herstruktureert (met resp. het kommando **format** en **recover**), waarbij alle bestaande bestanden werden vernietigd.

Om de inhoud van een per ongeluk geformatteerde diskette te herstellen, tikt u het volgende in:

unformat a:

waarna u de instrukties op het scherm opvolgt.

Print

Als er een printer aan uw computer is aangesloten, kunt u bestanden afdrukken met het **print**-kommando.

Voorbeeld: Als u een bestand heeft met de naam BUDGET.TXT in de directory WERK van eenheid C, kunt u dit bestand vanuit gelijk welke directory afdrukken door **print c:\werk\budget.txt** in te tikken.

MS-ROMDOS vraagt naar de naam van de printer die aan uw computer is aangesloten (deze naam is meestal de kommunikatiepoort waaraan de printer is aangesloten). Typ de naam of druk op **ENTER** om op de standaard printer af te drukken.

Als u reeds in de directory WERK zit, dient u alleen **print budget.txt** in te tikken.

U kunt een asterisk (*) gebruiken om meer dan één bestand te printen. Voorbeeld: om alle bestanden in de root directory van eenheid C te printen, tikt u het volgende in:

print c:*.*

Er verschijnt een lijst met bestanden op het scherm, en het eerste bestand in de lijst wordt afgedrukt. De volgende bestanden staan in de wachtrij en worden na elkaar afgedrukt.

Om een lijst te zien van alle bestanden in de wachtrij, kunt u op gelijk welk ogenblik **print** intikken.

Om het afdrukken af te breken en de wachtrij leeg te maken, tikt u het volgende in:

print /t

De printer stopt met printen zodra alle informatie in het geheugen is afgedrukt.

Opmerking: *Terwijl een bestand wordt afgedrukt, kunt u in MS-ROMDOS verder werken. Het is echter aan te bevelen het print-kommando te laten lopen terwijl u niet aan uw systeem werkt. Om een bestand af te drukken is namelijk heel wat geheugen van de computer vereist. Het zou kunnen dat uw taken meer tijd vergen dan in normale omstandigheden. Als u bovendien een bestand wenst af te drukken dat in een bepaald toepassings-programma werd aangemaakt, moet u waarschijnlijk het print-kommando van dat toepassingsprogramma gebruiken.*

Lijst van de MS-ROMDOS-kommando's

Hierna volgt een volledige lijst van alle MS-ROMDOS-kommando's:

append	**del (erase)**	**fdisk**	**mode**	**shift**
assign	**device**	**files**	**more**	**sort**
attrib	**devicehigh**	**find**	**nlsfunc**	**stacks**
backup	**dir**	**for**	**path**	**subst**
break	**diskcomp**	**format**	**pause**	**switches**
buffers	**diskcopy**	**goto**	**print**	**sys**
call	**doskey**	**graftabl**	**prompt**	**time**
chcp	**dosshell**	**graphics**	**qbasic**	**tree**
chdir (cd)	**drivparm**	**help**	**recover**	**type**
chkdsk	**echo**	**if**	**rem**	**undelete**
cls	**edit**	**install**	**rename (ren)**	**unformat**
command	**edlin**	**join**	**replace**	**ver**
comp	**exe2bin**	**keyb**	**restore**	**verify**
copy	**exit**	**lastdrive**	**rmdir (rd)**	**vol**
country	**expand**	**loadhigh (lh)**	**set**	**xcopy**
ctty	**fastopen**	**mem**	**server**	
date	**fc**	**mirror**	**share**	
debug	**fcbs**	**mkdir (md)**	**shell**	

Deze kommando's worden opgedeeld in interne kommando's, externe kommando's, drivers en uitdrukkingen.

Interne kommando's worden verwerkt door het COMMAND.COM-bestand. Dit is de fundamentele shell van MS-DOS. Hier vindt u kommando's zoals **del** en **copy**, die u niet ziet als u een lijst van de bestanden in een directory opvraagt.

Externe kommando's starten afzonderlijke bestanden op de geheugenschijf of in de DOS-directory van de harde schijf. Hier vinden we kommando's zoals **append** of **print**. Deze kommando's kunt u zien door een lijst van deze directories op te vragen.

Drivers zijn kommando's, zoals **country**, die door het CONFIG.SYS-bestand moeten worden geladen, om de apparaten die aan het systeem zijn aangesloten, te kunnen besturen.

Uitdrukkingen zijn kommando's, zoals **buffers**, die alleen worden herkend door de CONFIG.SYS- en AUTOEXEC.BAT-bestanden.

In de paragraaf Belangrijkste kommando's van MS-ROMDOS in dit hoofdstuk vindt u een gedetailleerde beschrijving van de interne kommando's.

De belangrijkste interne kommando's die we nog niet hebben behandeld, zijn:

edit	Dit is de standaard teksteditor. Een voorbeeld van het gebruik hiervan vindt u in de paragraaf Geheugenkaartdrivers installeren in hoofdstuk 2.
qbasic	Dit is het standaard basic-programma van MS-DOS. In de C:\DOS-directory vindt u enkele voorbeeld-programma's (b.v. GORILLA.BAS).
dosshell	Dit is de geavanceerde shell van MS-DOS 5.0.

Zodra u in het hoofdvenster van bovenstaande kommando's zit, kunt u een uitgebreid hulpprogramma oproepen door op **ALT + H** te drukken.

Online hulp bij kommando's

MS-ROMDOS versie 5.0 beschikt over online hulp voor de MS-ROMDOS-kommando's. Om hulp te krijgen bij de syntax, parameters en schakelaars van gelijk welk MS-ROMDOS-kommando, typt u gewoon de naam van het kommando, gevolgd door /? op de kommandoregel. U kunt ook **help** typen, gevolgd door de naam van het kommando. Voorbeeld: Als u hulp wenst bij het copy-kommando, tikt u één van de volgende regels in:

copy /?

help copy

MS-ROMDOS toont informatie over de syntax, de parameters en de schakelaars van het kommando. Om een lijst te zien van alle MS-ROMDOS-kommando's, tikt u **help** in zonder parameters of schakelaars.
Voor een volledige beschrijving van deze kommando's verwijzen we naar de Gebruikshandleiding bij MS-DOS 5.0.

UW SYSTEEM UITBREIDEN

U kunt uw systeem uitbreiden met volgende opties:

- Oplaadbare accu
- Externe floppy-eenheid
- Kabelkit (parallelle en seriële adapterkabels)
- Auto-adapterkabel
- Draagtas

Er zijn nog andere opties op de markt, zoals pocket-modems, externe mikrofoons, luidsprekers en hoofdtelefoons, die u ook aan uw systeem kunt aansluiten.

Geheugenkaarten worden niet aangeboden als opties, want alle kaarten die voldoen aan de PCMCIA 1.0/JEIDA 4.0-normen kunnen worden gebruikt.

Heroplaadbare accu

Uw systeem wordt geleverd met één Ni-Cad-accu. Het is echter aan te bevelen een reserveaccu bij de hand te houden als u buiten uw kantoor of weg van huis moet kunnen werken.

De Ni-Cad accu die door uw dealer wordt verkocht, is het enige type accu dat op uw systeem kan worden gebruikt. Deze accu is namelijk voorzien van een speciale schakelaar, waarmee het systeem weet dat het om een oplaadbare Ni-Cad-accu gaat, zodat de accu kan worden opgeladen terwijl het systeem op netstroom werkt. Deze schakelaar is nodig, om te vermijden dat u per ongeluk niet oplaadbare alkaline-batterijen probeert op te laden, waardoor het systeem oververhit zou raken en zelfs defekt kan raken.

De accu wordt geïnstalleerd zoals beschreven in de paragraaf Snel starten in hoofdstuk 1.

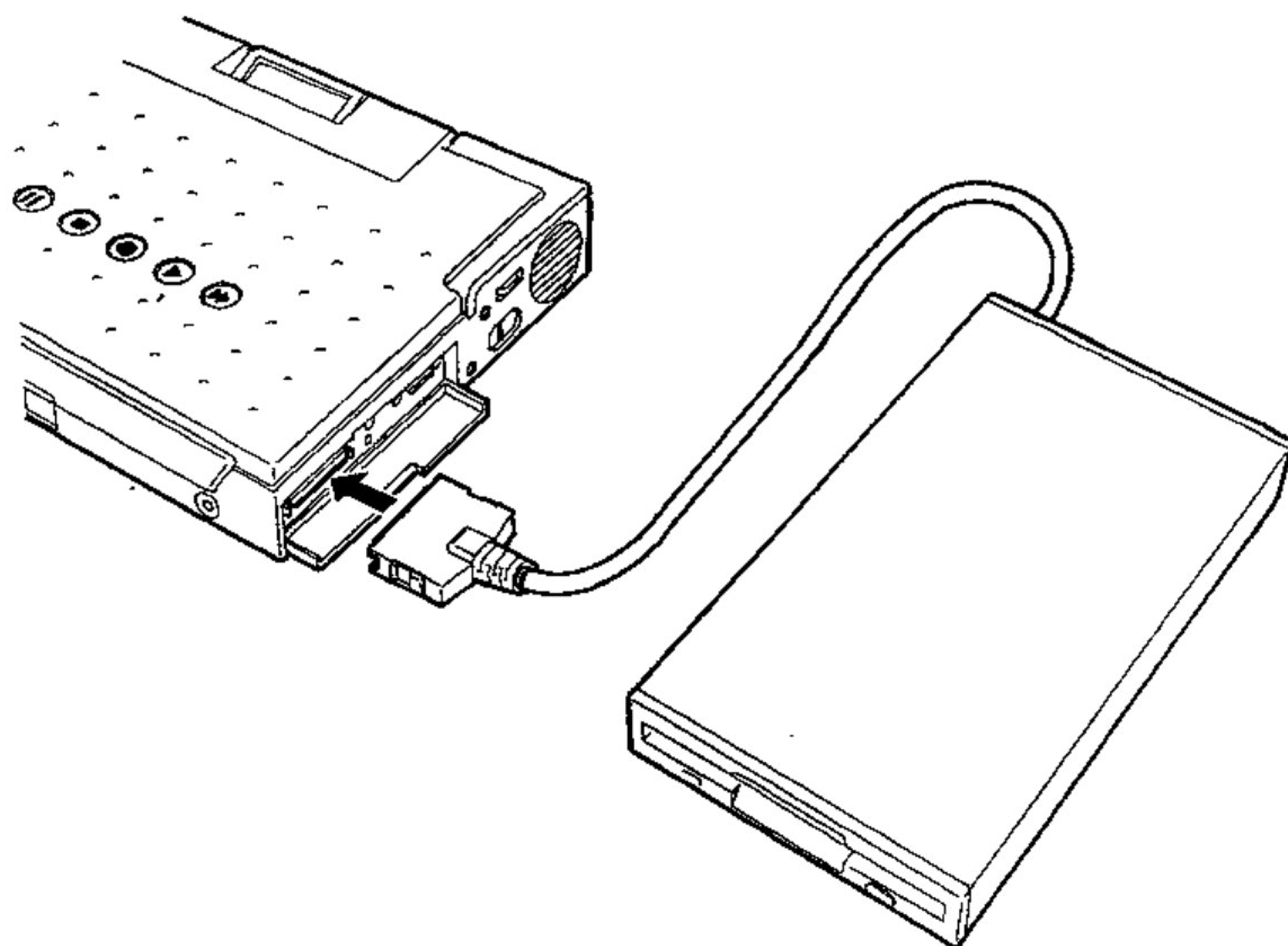
Externe floppy-eenheid

U kunt een externe 3.5" floppy-eenheid aan uw systeem aansluiten. Hierdoor wordt het volledig compatibel met bureausystemen, want u kunt op die manier gemakkelijk programma's en gegevensbestanden uitwisselen op gewone diskettes.

De kit met de floppy-eenheid bestaat uit de floppy-eenheid zelf en een voeding. Voor een lijst met de technische gegevens van de floppy-eenheid en van de voeding, verwijzen we naar de handleiding bij de externe 3.5" floppy-eenheid.

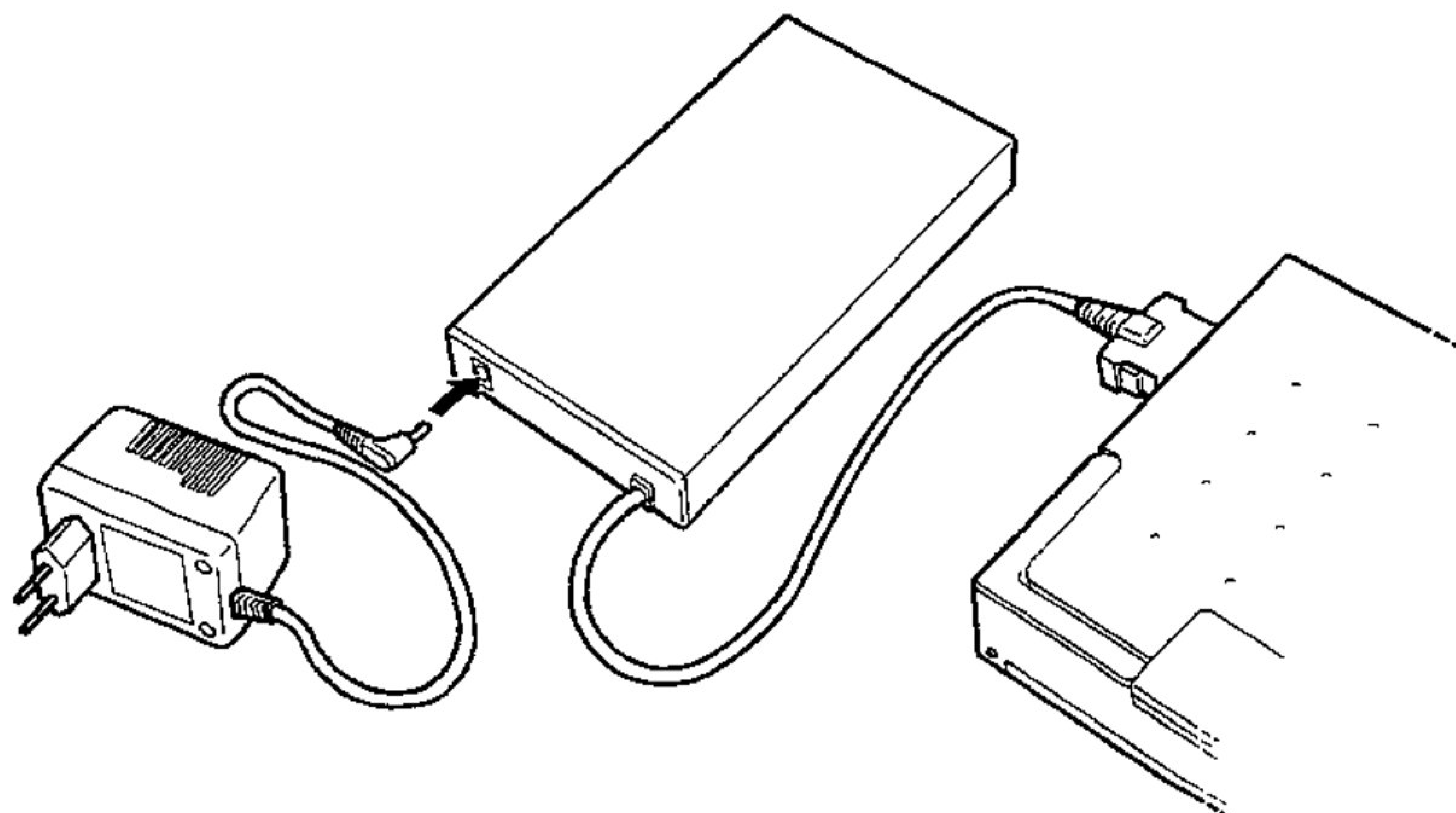
Een floppy-eenheid wordt als volgt geïnstalleerd:

1. Schakel het systeem uit. Als het op netstroom heeft gewerkt, moet u ook de stekker uit het stopkontakt trekken.
2. Steek de konnektor op de kabel van de floppy-eenheid in de konnektor aan de rechter kant van uw systeem, tot u een klik hoort.

Opmerking: *Als u deze konnektor om één of andere reden moet losmaken, moet u eerst de paragraaf De floppy-eenheid loskoppelen lezen, om de konnektor niet te beschadigen.*

3. Steek de konnektor op de voedingskabel in de bus op de achterzijde van de floppy-eenheid.

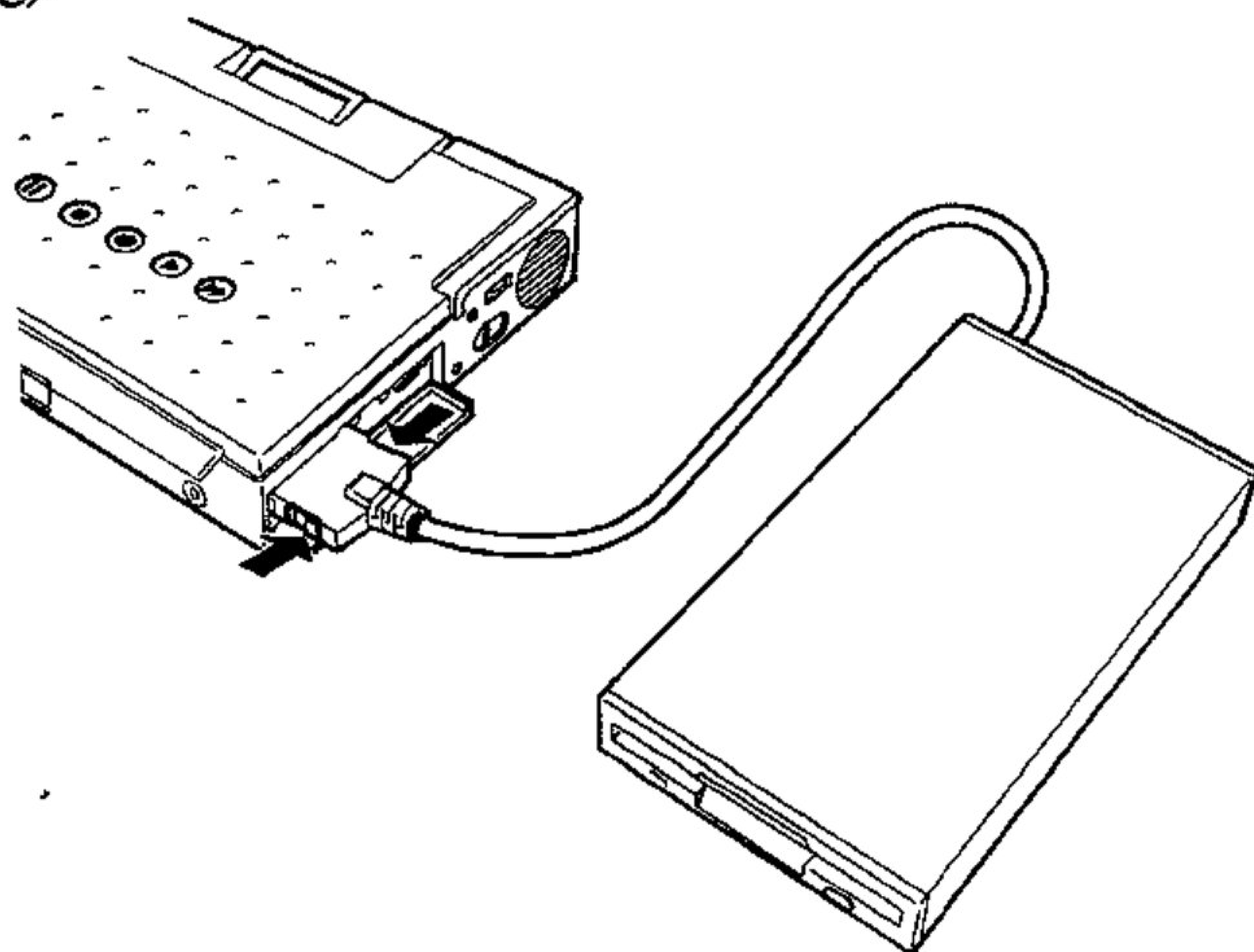
4. Steek de stekker aan het andere uiteinde van de voedingskabel van de floppy-eenheid, en eventueel ook de stekker van het netsnoer van uw systeem (als u met netstroom wenst te werken) in een stopkontakt.
5. Voer een hardware-reset uit door tegelijk op **MF** en op de aan/uit-schakelaar te drukken. Het systeem toont automatisch het floppy-ikoon op het System Setup-scherm.
6. Druk op **F4** om het floppy-ikoon te verwijderen. Druk op de **SPATIE-BALK** tot de juiste kapaciteit is aangegeven, en bevestig met **ENTER**.
7. Druk nogmaals op **ENTER** om het System Setup-scherm te verlaten.

Opmerking: *Als alternatief voor stap 5 kunt u ook op de aan/uit-schakelaar drukken en dan zelf het System Setup-programma oproepen. Hiervoor moet u* **SHIFT, CTRL** *en* **ALT** *ingedrukt houden en dan op* **DEL** *drukken. In dit geval verschijnt het volledige System Setup-scherm.*

De floppy-eenheid loskoppelen

U kunt de floppy-eenheid als volgt loskoppelen:

1. Schakel de aan/uit-schakelaar van het systeem uit.
2. Trek de stekker van de voedingskabel van de floppy-eenheid en van de voedingskabel van het systeem uit het stopkontakt.
3. Maak de voedingskabel van de floppy-eenheid los aan de achterkant van de eenheid.
4. Koppel de floppy-eenheid los van de konnektor op het rechter paneel van het systeem. Hiertoe moet u aan beide kanten naar binnen drukken (zie tekening).

Opmerking: *Alle konnektors in de floppy-eenheid en in de seriële transmissiebussen moeten op dezelfde manier worden losgekoppeld.*

5. Voer een hardware-reset uit door tegelijk op **MF** en op de aan/uit-schakelaar te drukken. Het systeem toont automatisch het floppy-ikoon op het System Setup-scherm.
6. Druk op **F4** om het floppy-ikoon te verwijderen. Druk op de **SPATIE-BALK** tot **Not Present** is aangegeven, en bevestig met **ENTER**.
7. Druk nogmaals op **ENTER** om het System Setup-scherm te verlaten.

Diskettes

Uw als optie leverbare floppy-eenheid werkt met diskettes van 720 KB of 1.44 MB. Deze diskettes zitten in een vierkant plastic houdertje, dat een vrij goede bescherming biedt.

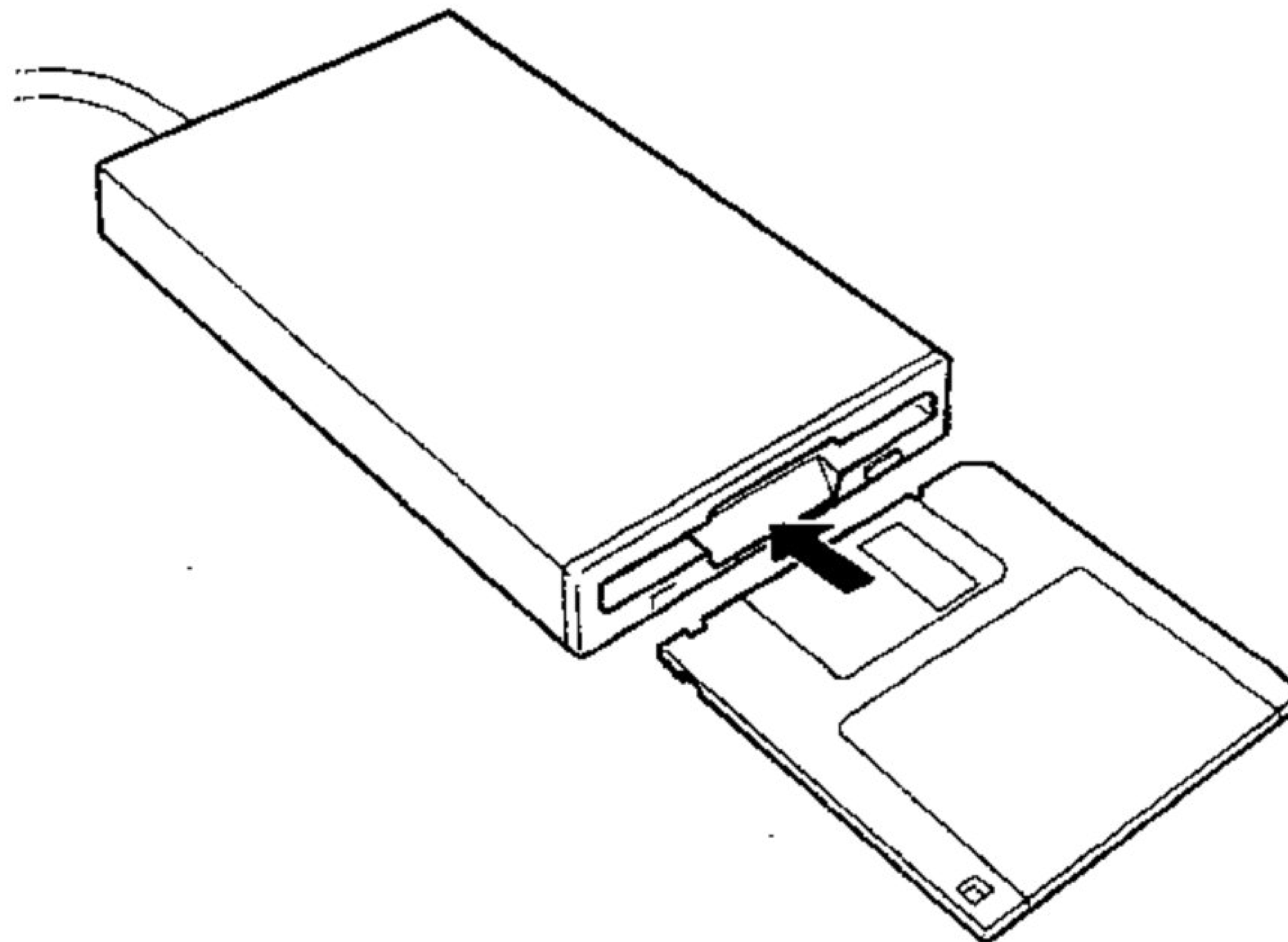
Hou ook voor diskettes rekening met de algemene voorzorgsmaatregelen, die we hebben besproken in de paragraaf Omgaan met geheugenkaarten in hoofdstuk 2.

Vóór u een diskette kunt gaan gebruiken, moet ze worden geformatteerd, zoals we hierna zullen zien.

Een diskette formatteren

Om een diskette te formatteren, moet u onderstaande procedure opvolgen. Als de diskette reeds werd gebruikt, moet u nagaan of u de informatie op de diskette niet meer nodig heeft. Door de diskette te formatteren gaan alle gegevens op de diskette namelijk verloren.

1. Steek de diskette met de voorkant omhoog en met de sluiter naar het systeem voorzichtig in de eenheid, tot u een klik hoort. Dit geeft aan dat de diskette goed op haar plaats zit.

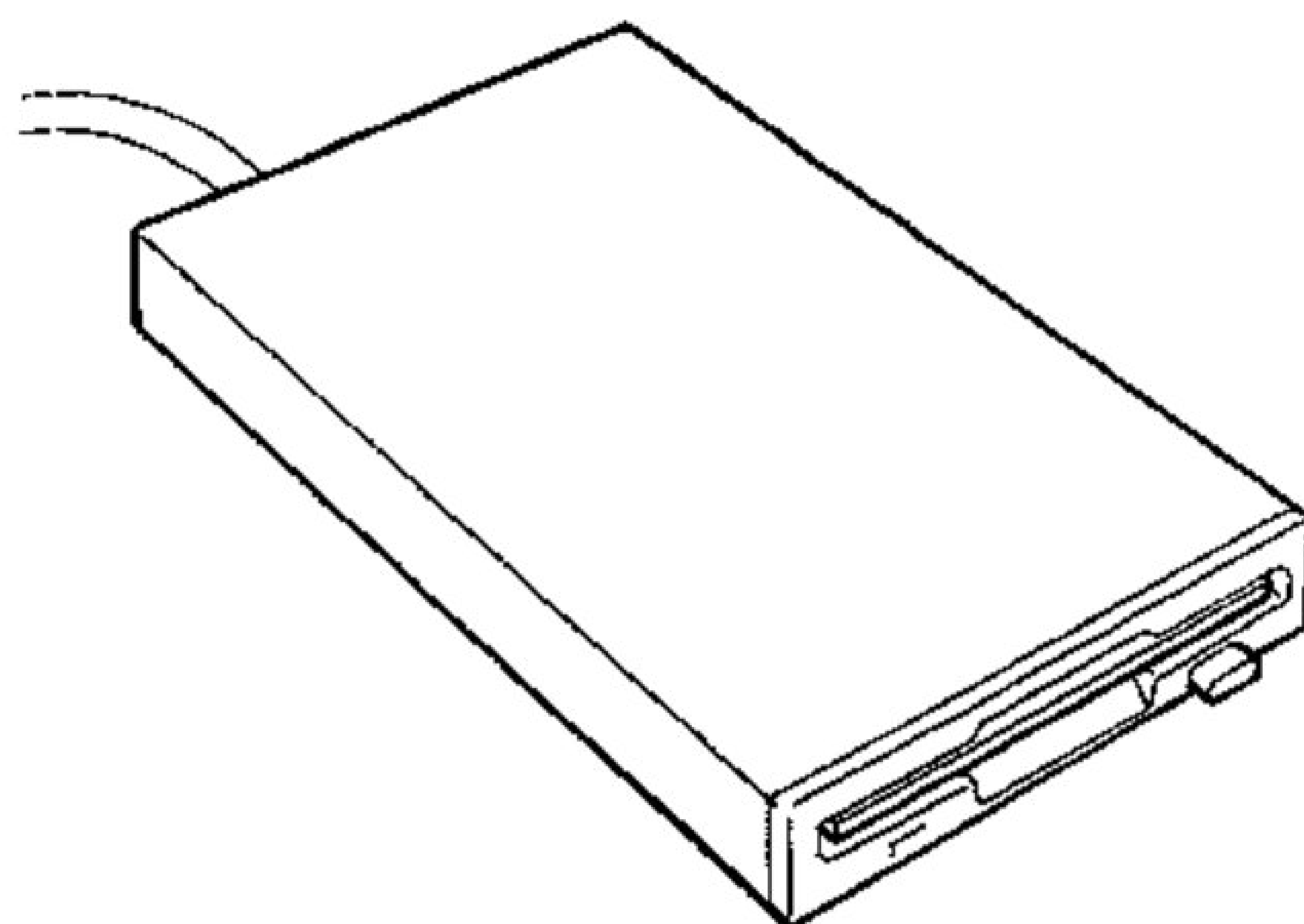
2. Verlaat alle PA-modules of toepassingsprogramma's en ga naar MS-DOS.

3. Typ **format a:** en druk op **ENTER**.

4. Bevestig door op **ENTER** te drukken en wacht op de melding die aangeeft dat het formatteren ten einde is.

Opmerking: *Als u een diskette van 720 KB wenst te formatteren in uw floppy-eenheid van 1.44 MB, moet u* **format a: /n:9 /t:80** *intikken om de juiste formatteerkapaciteit op te geven.*

5. Druk op de uitwerptoets, zodat u de diskette uit de floppy-eenheid kunt halen.

WAARSCHUWING!

Haal de diskette nooit uit de eenheid terwijl het lampje nog aan is. Als u dit toch doet, kan de informatie op de diskette vernietigd raken, kan de diskette zelf of in het ergste geval ook de floppy-eenheid beschadigd raken.

Kabelkit

De kabelkit bestaat uit een parallelle adapterkabel en een seriële adapterkabel.

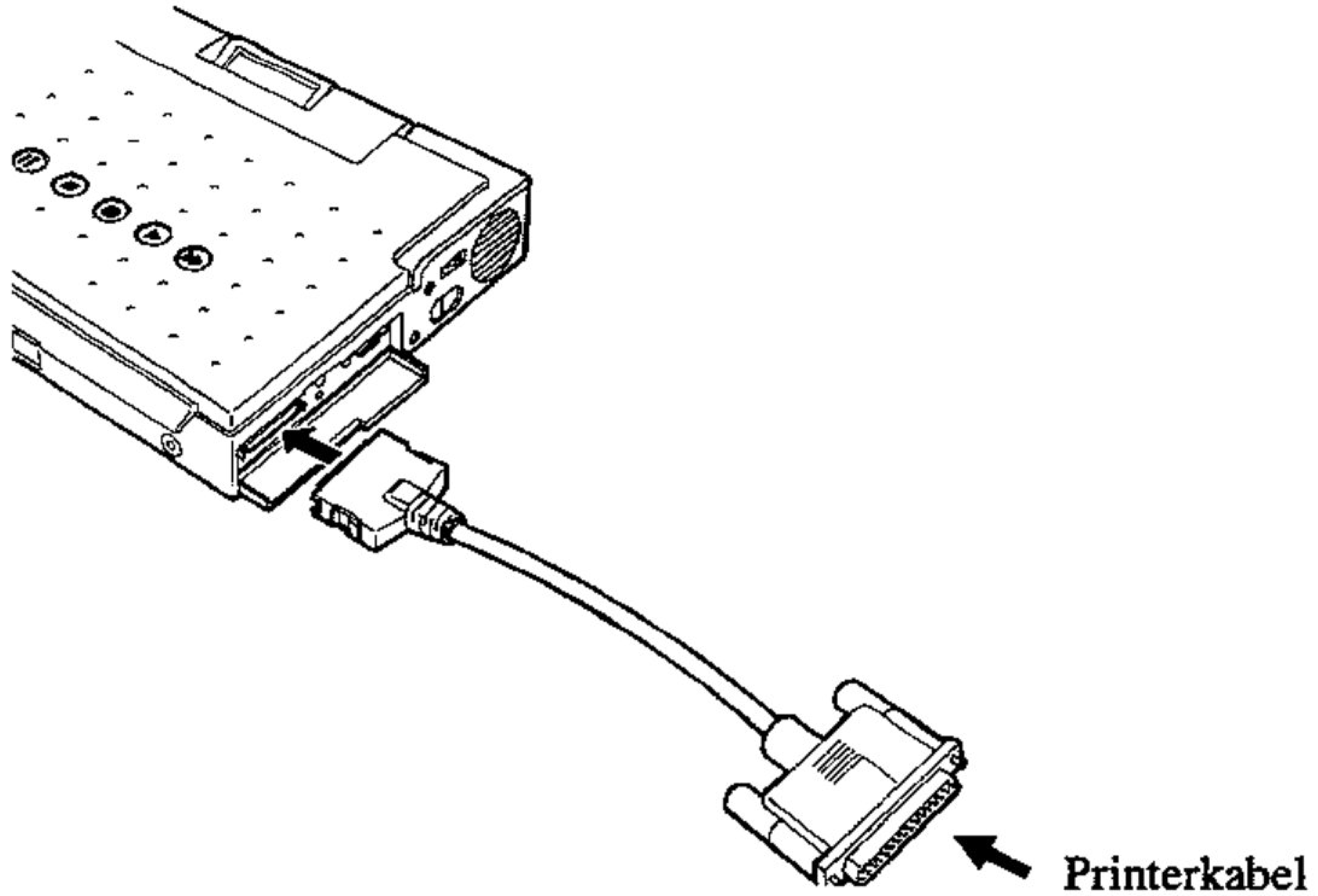
Parallelle adapterkabel

De parallelle adapterkabel dient om de 36-pin konnektor van uw floppy-eenheid aan te passen aan de standaard 25-pin parallelle poort.

Hierdoor kunt u gelijk welk als optie leverbaar apparaat gebruiken dat aan de parallelle poort van een bureau-computer kan worden aangesloten.

De belangrijkste toepassing hiervan is het aansluiten van een parallelle printer.

Hiertoe moet u de 36-pin konnektor verbinden met de parallelle konnektor voor de floppy-eenheid aan de rechterkant van uw systeem, zoals aangegeven in de tekening.

Verbind de printerkabel nu met de 25-pin konnektor met behulp van de vleugelschroeven.

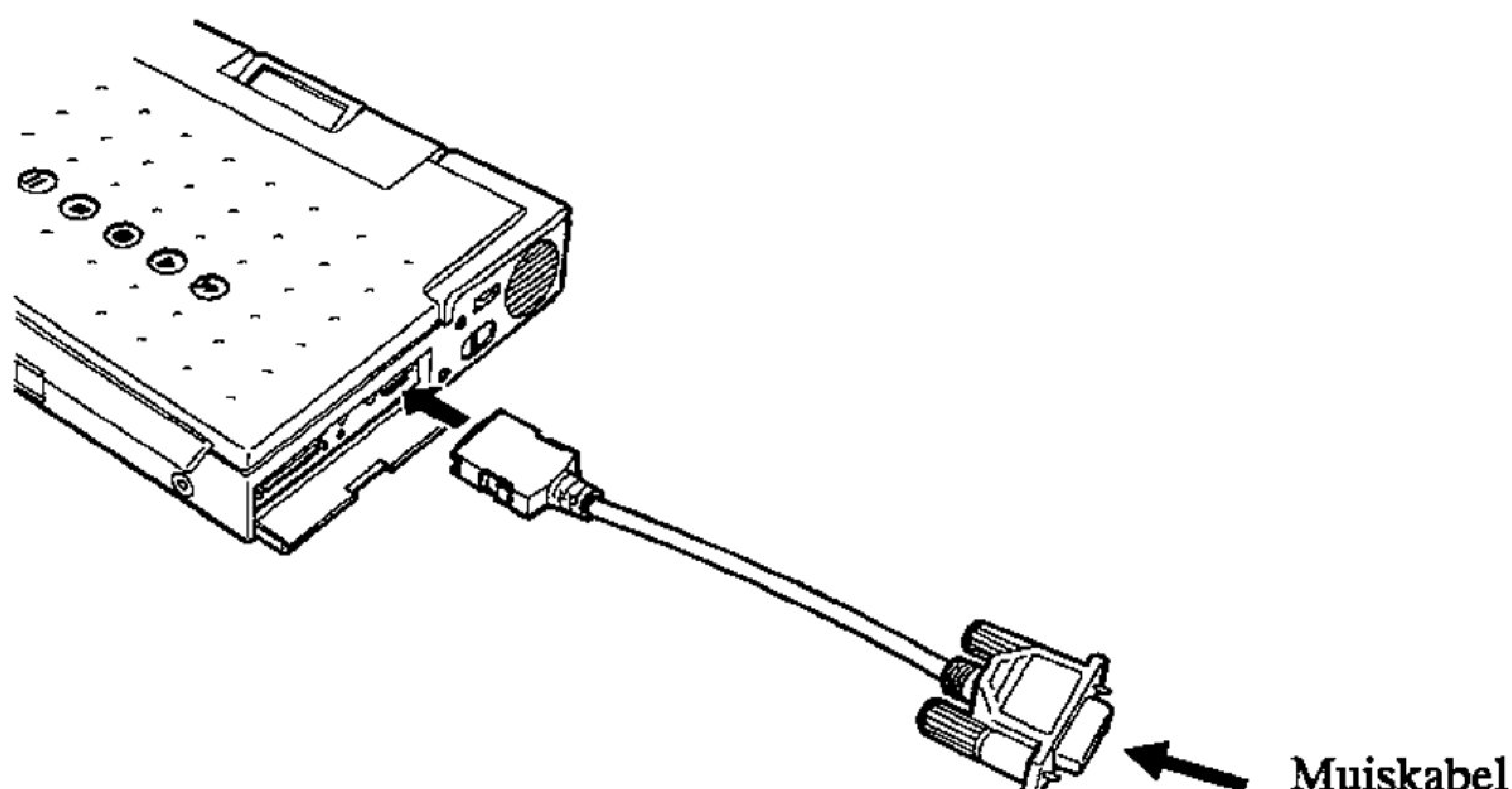
Opmerking: *Om de parallelle adapterkabel los te koppelen van het systeem, moet u het systeem en het parallelle apparaat uitschakelen en loskoppelen. Maak daarna de konnektor los door aan beide zijden naar binnen te drukken, zoals beschreven in de paragraaf De floppy-eenheid loskoppelen.*

Seriële adapterkabel

Deze kabel zet uw 10-pin konnektor om in een standaard 9-pin seriële poort, zodat u gelijk welk als optie leverbaar apparaat kunt gebruiken, dat aan de seriële poort van een bureau-computer kan worden aangesloten.

De belangrijkste toepassingen zijn: aansluiten van muis, pocket-modem of seriële printer.

Om b.v. een muis aan te sluiten, steekt u de 10-pin konnektor van de seriële adapterkabel in de seriële konnektor aan de rechterkant van uw systeem, zoals geïllustreerd in de tekening.

Sluit dan uw muiskabel aan de 9-pin konnektor aan met de vleugelschroeven.

Opmerking: *Om de seriële adapterkabel los te koppelen van het systeem, moet u het systeem en het seriële apparaat uitschakelen en loskoppelen. Maak daarna de konnektor los door aan beide zijden naar binnen te drukken, zoals beschreven in de paragraaf De floppy-eenheid loskoppelen.*

Auto-adapterkabel

Met de auto-adapterkabel kunt u uw systeem aansluiten aan de 12 V stroom-uitgang van uw autoaccu. Op die manier kan uw systeem op de autoaccu werken.

Verbind één uiteinde van het snoer met de konnektor voor de sigaretteaan-steker en het andere uiteinde met de bus achteraan op uw systeem.

Terwijl u rijdt, kunt u de PC op de stoel naast u plaatsen, opladen of gebruiken. Als uw accu bijna leeg is of als u hem wenst op te laden terwijl u rijdt, dient u de PC enkel aan de aansluiting voor de sigaretteaansteker aan te sluiten en gedurende drie uren ongebruikt te laten staan.

Draagtas

De als optie leverbare draagtas wordt ten stelligste aanbevolen als u uw systeem in moeilijke omstandigheden moet gebruiken, om het te beschermen tegen schokken, trillingen, stof, enz.

De tas is geschikt voor de netstroomadapter, de transmissiekabel, de adapterkabels, de pocketmodem en het systeem zelf.

Andere opties

U kunt volgende zaken aan uw systeem aansluiten. Deze zijn gemakkelijk in de handel verkrijgbaar.

- Modem
- Externe mikrofoon
- Luidspreker
- Hoofdtelefoon

De modem wordt aan het systeem aangesloten met de seriële adapterkabel, zoals beschreven in de paragraaf Seriële adapterkabel in dit hoofdstuk.

U kunt een externe mikrofoon en/of luidspreker aan de juiste bus op het rechter paneel van het systeem aansluiten. De hoofdtelefoon wordt aan dezelfde konnektor aangesloten als de luidspreker. De juiste positie van deze konnektors kunt u opzoeken in de tekening aan het begin van hoofdstuk 4.

UW SYSTEEM KONFIGUREREN

Dit hoofdstuk geeft informatie over een aantal interne aspekten van uw systeem. Verder wordt beschreven hoe u het systeem kunt konfigureren, zodat het optimaal aan uw wensen is aangepast. De konfiguratieparameters worden ingesteld in het System Setup-scherm en met de optie Modify Config in het PA-hoofdmenu. Er bestaat ook een PA-konfiguratieprogramma om de hoeveelheid geheugen te wijzigen dat aan de PA-modules wordt toegewezen, en om directories te definiëren voor programma-, gegevens- en hulpbestanden.

De enige aspekten die niet worden ingesteld met deze programma's, zijn de snelheid van de CPU en de inverse videomodus. Deze worden tijdens het gebruik rechtstreeks via het toetsenbord ingesteld, door resp. op **MF + PRINT SCREEN** of op **MF + SCROLL LOCK** te drukken.

Eerste opstartsekwentie

Als u uw systeem voor het eerst opstart, wordt volgende sekwentie doorlopen:

- Het systeem detekteert het toetsenbord.
- Het systeem detekteert de taal.
- Het systeem stelt alle parameters in op hun standaard waarden.
- Het systeem formatteert de geheugenschijf, waarbij een standaard FAT (File Allocation Table) wordt aangemaakt.
- Het systeem kreëert de standaard CONFIG.SYS- en AUTOEXEC.BAT-bestanden.
- Het systeem selekteert ROMDOS + geheugenschijf als opstartsekwentie.
- Het systeem start op en toont de Tijd- en Datum-ikonen op het System Setup-scherm.

Deze sekwentie wordt ook in twee andere gevallen doorlopen. Ten eerste als een fabrieks-reset wordt uitgevoerd. Dit dient u alleen te doen als er zich een onherstelbare storing voordoet of als u moet terugkeren naar een zuivere konfiguratie, want alle konfiguratie-instellingen door de gebruiker gaan hierdoor verloren.

Ten tweede: als de lithium-reservebatterij leeg raakt. Dit gebeurt als het systeem gedurende meer dan 3 maand niet wordt gebruikt. De konfiguratie-parameters worden namelijk opgeslagen in een deel van het geheugen dat in stand wordt gehouden door de lithium-batterij. Deze batterij wordt opgeladen door de Ni-Cad-accu, door de alkaline-batterijen of door het lichtnet van zodra het systeem wordt ingeschakeld.

De geheugenschijf

De geheugenschijf bevat volgende bestanden:

COMMAND.COM **FDISK.EXE** **FORMAT.EXE** **UNFORMAT.EXE** **KEYB.COM** **KEYBOARD.SYS** **COUNTRY.SYS**	Systeembestanden
AUTOEXEC.BAT **CONFIG.SYS**	Konfiguratiebestanden
INTERLNK.EXE **INTERSVR.EXE**	Transmissieprogramma's
EMMPT.SYS	Expanded memory driver
CMCDD.SYS	Driver voor SRAM-kaart
AFFLD.SYS **FEFS.SYS** **IFS.SYS**	Drivers voor signaalkaart
FLBOOT.COM	Systeem opstarten vanaf signaalbestand
RAMDRIVE.SYS	Driver voor RAM-schijf

SPEECH.COM	Driver voor spraakfunktie
FFORMAT.COM	Formatteerprogramma voor signaalkaart
MEMCARD.EXE	Programma om SRAM-kaarten te partitioneren en formatteren

Voor een gedetailleerde beschrijving van de modules, programma's en drivers verwijzen we naar appendix D.

Als uw harde schijf beschadigd raakt, heeft u alleen deze bestanden nodig om terug te kunnen keren naar de oorspronkelijke systeemkonfiguratie. Hiertoe moet u wel de inhoud van uw harde schijf opnieuw kunnen installeren op basis van de reservekopie die u heeft gemaakt op een bureau-computer of op diskettes, zoals we hebben aanbevolen op het einde van hoofdstuk 1.

Als het systeem opstart, herkent de BIOS volgende eenheden:

Eenheid A	externe floppy-eenheid (indien voorhanden)
Eenheid B	niet gebruikt (slechts één floppy-eenheid mogelijk)
Eenheid C	harde schijf
Eenheid D	geheugenschijf

SRAM-kaarten, signaalkaarten (of partities) en RAM-schijven krijgen elk een eigen letter, zoals wordt beschreven in volgende paragraaf.

Om partities op SRAM-kaarten te maken, verwijzen we naar Een SRAM-kaart formatteren in hoofdstuk 2 en naar de paragraaf Memcard in appendix D.

Om RAM-schijven aan te maken, verwijzen we naar de paragraaf RAM-schijven aan het einde van dit hoofdstuk.

MS-ROMDOS opent de CONFIG.SYS- en AUTOEXEC.BAT-bestanden op de eenheid die werd ingesteld in het ikoon voor de opstartsekwentie in het System Setup-scherm (standaard is dit de geheugenschijf).

Het CONFIG.SYS-bestand

Het CONFIG.SYS-bestand is een bestand waarmee het systeem zijn volledige konfiguratie kan herkennen.

Het standaard CONFIG.SYS-bestand op uw geheugenschijf ziet er als volgt uit:

FILES=20	
BUFFERS=10	
STACKS=0.0	
SHELL=D:\COMMAND.COM D:\P	
DEVICE=D:\EMMPT.SYS	(EMS)
rem DEVICE=D:\CMCDD.SYS /PART=1	(SRAM-kaart)
rem DEVICE=D:\AFFLD.SYS	(signaalkaart)
rem DEVICE=D:\IFS.SYS	(signaalkaart)
rem DEVICE=D:\FEFS.SYS	(signaalkaart)
rem DEVICE=D:\RAMDRIVE.SYS 320 /A	(RAM-schijf)
COUNTRY=001,,D:\COUNTRY.SYS	
INSTALL=D:\KEYB.COM US,437,D:\KEYBOARD	
DEVICE=D:\INTERLNK.EXE/drives:6	(hulpprogramma voor bestandsuitwisseling)

De device drivers waarvan de regel begint met **rem** zijn niet geïnstalleerd. Om ze te installeren, moet u naar het bestand gaan door **edit config.sys** te typen, waarna u de tekens **rem** en de spatie wist, zodat de regel begint met de **D** van **DEVICE**. Sla de wijzigingen dan op door op **ALT + F** te drukken, gevolgd door **S**. Verlaat het bestand door op **ALT + F** te drukken, gevolgd door **X**. Voer een software-reset uit, m.a.w. hou **CTRL + ALT** ingedrukt en druk op **DEL**, zodat de wijzigingen van kracht worden.

De volgorde waarin de drivers in het bestand staan, bepaalt de letter die aan de eenheden wordt toegekend. De eerste geïnstalleerde device driver krijgt de letter E, de tweede de letter F enz.

U kunt meer dan één partitie op de harde schijf of op een SRAM-kaart aanmaken, of meer dan één RAM-schijf voorzien. Hiertoe moet u de instrukties opvolgen in resp. Meer dan één partitie op de harde schijf kreëren in hoofdstuk 7, en de paragrafen Memcard en RAMdrive in appendix D.

Als we ervan uitgaan dat u alle drivers heeft geïnstalleerd, dat u twee partities op de harde schijf heeft, twee partities op een SRAM-kaart en één RAM-schijf, dan krijgt de tweede partitie van de harde schijf de letter E (eenheid D is altijd de geheugenschijf), de twee partities op de SRAM-kaart worden dan de eenheden F en G, de signaalkaart wordt eenheid H en de RAM-schijf krijgt de letter I.

Opmerking: *Als u een nieuw apparaat installeert, moet u de driver voor dat apparaat aan dit bestand toevoegen.*

Het AUTOEXEC.BAT-bestand

Het AUTOEXEC.BAT-bestand is een speciaal batch-bestand, waarmee alle kommando's in het bestand automatisch worden uitgevoerd telkens u uw systeem start. Hiermee kunt u standaard konfiguratiebewerkingen uitvoeren en programma's laten starten.

Het standaard AUTOEXEC.BAT-bestand op de geheugenschijf wordt hierna weergegeven:

```
ECHO OFF
PROMPT $p$g
PATH D:\;C:\DOS;C:\PA
rem Start up Flash File system
D:\FLBOOT
rem Install Speech TSR
D:\SPEECH
rem Install PA
C:
PA
```

Dit bestand plaatst de prompt automatisch op het juiste pad en start de spraak-driver en de PA-software.

Als u verschillende programma's wenst te laten lopen, kunt u een ander AUTOEXEC.BAT-bestand op uw harde schijf of op een andere eenheid aanmaken. U kunt dan de instellingen op het System Setup-scherm veranderen, zodat het tweede AUTOEXEC.BAT-bestand geopend wordt in plaats van het AUTOEXEC.BAT-bestand op de geheugenschijf. Deze procedure wordt beschreven in de paragraaf Opstartsekwentie in hoofdstuk 7.

Naast het System Setup-scherm kunt u ook de Multiboot-optie gebruiken om de opstartsekwentie te kiezen. Hiertoe drukt u op **ALT** terwijl het systeem opstart. Er verschijnt dan een speciaal scherm, waardoor u van eenheid A of C, of vanuit ROM kunt opstarten en de eenheden kunt selekteren die door de BIOS worden herkend, waarbij de opstartbestanden op de gekozen eenheid worden geopend of genegeerd.

Systeemkonfiguratie

Als u uw systeem inschakelt, test het automatische diagnoseprogramma alle modules. Dit programma geeft dan aan of de modules goed of slecht funktioneren. Het System Setup-scherm verschijnt automatisch als u het toestel voor het eerst opstart. In dit geval staan enkel de Tijd- en Datum-ikonen op het scherm (zie paragraaf Snel starten in hoofdstuk 1).
Het System Setup-scherm verschijnt ook als u de oorspronkelijke systeem-konfiguratie verandert. In dit geval staan de ikonen op het scherm die betrekking hebben op de veranderde items. Als dit het geval is, dient u de juiste instellingen aan te brengen, zoals we later in dit hoofdstuk zullen zien.

U kunt het System Setup-scherm zelf oproepen, door **CTRL, ALT** en **SHIFT** ingedrukt te houden en dan op **DEL** te drukken. Op die manier kunt u de huidige tijd en datum ingeven, de videofont instellen, alsook de kapaciteit van de externe floppy-eenheid (indien voorhanden), de opstartsekwentie, de seriële poort, het schaduwgeheugen of de modembelfunktie aktiveren, en een paswoord instellen.

Het System Setup-scherm

Hierna vindt u een weergave van het System Setup-scherm, dat verschijnt als u deze funktie oproept:

SYSTEM SETUP

F1 9 L 3 6 : :
F2 10 Mar / /
F3 USA
F4 Not Present
F5 BOOT ROM D:
F6 COM A Disabled
F7
F8 MODEM RING Disabled
F9 SHAD RAM EMS Enabled 320

Exit: ESC	Choises:	Select: ↵ CR	Restart:		Option: Press F1F2..F4.......F10

Het grootste deel van het scherm wordt ingenomen door ikonen, die volgende betekenis hebben:

- Tijd (**F1**)
- Datum (**F2**)
- Videofont (**F3**)
- Kapaciteit van floppy-eenheid (**F4**)
- Soort opstartsekwentie (**F5**)
- Seriële poort (**F6**)
- Paswoord (**F7**)
- Modem bellen (**F8**)
- Schaduwgeheugen (**F9**)

De twee regels onderaan het scherm tonen de toetsen die op dat specifieke ogenblik kunnen worden ingedrukt, de funkties die door deze toetsen worden opgeroepen, en hulp-meldingen voor de gebruiker. Voorbeeld: De **ESC**-toets komt overeen met de EXIT-funktie. Deze toets dient om het menu op het scherm te verlaten en terug te keren naar de vorige situatie.

De algemene procedure om deze items in te stellen verloopt als volgt:

1. Druk op de funktietoets voor het item dat u wenst te veranderen.
2. Geef de gewenste waarde in of druk op de **SPATIEBALK** tot de gewenste waarde op het scherm staat.
3. Als er meer dan één parameter is, drukt u op **TAB** om naar de volgende parameter te gaan.

Opmerking: *Eventuele tikfouten kunt u korrigeren met de toets* **BACKSPACE**.

4. Druk op **ENTER** om het ikoon te verlaten.
5. Druk nogmaals op **ENTER** om de nieuwe konfiguratie op te slaan, of op **ESC** om het System Setup-scherm te verlaten zonder de aangebrachte wijzigingen op te slaan.

Uw systeem start opnieuw op.

Tijd

De tijd wordt aangegeven met een rechthoek met daarin een uurwerk. Daarnaast vindt u drie gegevensvelden, waarin u de uren, minuten en sekonden kunt ingeven.

De juiste tijd wordt als volgt ingegeven:

1. Druk op funktietoets **F1**. De cursor gaat naar het eerste invoerveld.
2. Geef het uur in (een waarde tussen 00 en 23). De cursor gaat naar het tweede invoerveld.
3. Geef de minuten in (een waarde tussen 00 en 59). De cursor gaat naar het derde invoerveld.

4. Geef de sekonden in (een waarde tussen 00 en 59).
5. Druk op **ENTER** om te bevestigen dat u de tijd korrekt heeft ingegeven.

Datum

De datum wordt aangegeven met een rechthoek met daarin een blad van een kalender. Daarnaast vindt u drie invoervelden, waarin u de dag, de maand en het jaar kunt ingeven.

1. Druk op funktietoets **F2**. De cursor gaat naar het eerste invoerveld.
2. Geef de maand in (een waarde tussen 01 en 12). De cursor gaat naar het derde veld.
3. Geef de dag in (een waarde tussen 01 en 31). De cursor gaat naar het tweede veld.

Opmerking: *Als u een andere versie gebruikt dan de Amerikaanse versie, moet u stappen 2 en 3 omwisselen.*

4. Geef het jaar in (vier cijfers).
5. Druk op **ENTER** om te bevestigen dat u de datum korrekt heeft ingetikt.

Videofont

Dit ikoon laat u toe een kodepagina te kiezen die het best aan uw eisen voldoet.

De videofont wordt voorgesteld door een rechthoek met daarin een letter F. Daarnaast vindt u een gegevensveld.

Om de font te veranderen, gaat u als volgt te werk:

1. Druk op funktietoets **F3**. De cursor gaat naar het gegevensveld.
2. Druk op de **SPATIEBALK** tot de gewenste videofont is aangegeven.

   De beschikbare fonts zijn USA, Multilingual, Portuguese, Canadian French en Nordic.
3. Druk op **ENTER** om uw keuze te bevestigen.

Kapaciteit van de floppy-eenheid

In dit ikoon mag u geen instelling veranderen, tenzij u een als optie leverbare floppy-eenheid heeft aangesloten of losgekoppeld.

De floppy-eenheid wordt aangegeven met een rechthoek, met daarin een afbeelding van een diskette. Daarnaast staat een gegevensveld waarin de kapaciteit van de floppy-eenheid wordt aangegeven.

Om deze instelling te veranderen, gaat u als volgt te werk:

1. Druk op funktietoets **F4**. De cursor gaat naar het ikoon.
2. Druk op de **SPATIEBALK** tot de gewenste waarde is aangegeven.
3. De mogelijke waarden zijn Not present, 360, 720, 1.2 en 1.44.
4. Druk op **ENTER** om te bevestigen dat de aangegeven kapaciteit korrekt is.

Opstartsekwentie

Met dit ikoon kunt u een aantal opstartsekwenties instellen. Er zijn twee velden. Het eerste heeft betrekking op de soort sekwentie en het tweede bepaalt de standaard eenheid, dus de eenheid waarop de CONFIG.SYS- en AUTOEXEC.BAT-bestanden moeten worden geopend.

In het eerste veld zijn er twee mogelijkheden: DISK en ROM. Als u DISK kiest, verdwijnt het tweede veld. De sekwentie is dan zoals op een standaard PC: eenheid A gevolgd door eenheid C. In dit geval moet er een besturingssysteem op één van deze twee eenheden staan en wordt MS-ROMDOS niet geladen.

Als u ROM kiest, moet u naar het tweede veld gaan, waar u eenheid A, C of D instelt als de standaard eenheid. Het systeem start op vanuit ROM en MS-ROMDOS wordt geladen.

Om de instelling te veranderen, gaat u als volgt te werk:

1. Druk op funktietoets **F5**. De cursor gaat naar het ikoon.
2. Druk op de **SPATIEBALK** om de mogelijkheden om te wisselen.

3. Als u DISK heeft gekozen, kunt u overspringen naar stap 5. Als u ROM heeft gekozen, drukt u op **TAB** om naar het tweede veld te gaan.
4. Druk op de **SPATIEBALK** om de gewenste eenheid te zien.
5. Druk op **ENTER** om te bevestigen.

Seriële poort

Dit ikoon bevat de letters COM1, de naam van de seriële poort. Het ikoon wordt gebruikt om de seriële poort aan en uit te schakelen.

Als de seriële poort ingeschakeld is, staat ze ter beschikking voor de uitwisseling van bestanden of voor de aansluiting van een muis, modem of seriële printer. Deze poort staat standaard uitgeschakeld om energie te sparen.

U kunt de instelling als volgt veranderen:

1. Druk op funktietoets **F6**. De cursor gaat naar het gegevensveld.
2. Druk op de **SPATIEBALK** om de waarde te veranderen.
3. Druk op **ENTER** om te bevestigen.

Systeempaswoord

U kunt een paswoord instellen om te vermijden dat uw systeem door onbevoegden wordt gebruikt. Dit paswoord kunt u later nog altijd veranderen. Hiervoor gaat u als volgt te werk:

1. Druk op funktietoets **F7**.

   Als u voor het eerst een paswoord instelt, verschijnt de melding **Type password**. Ga nu verder met stap 4.

   Als er al een paswoord is ingesteld, verschijnt de melding **Type old password**.

2. Typ het bestaande paswoord en druk op **ENTER**. De melding **Delete password?** verschijnt.
   - Als u het paswoord wenst te wissen zonder een nieuw paswoord in te geven, drukt u op funktietoets **F1**. Het System Setup-scherm wordt aangepast en de toegang tot uw systeem wordt niet meer beperkt door een paswoord.
   - Als u een nieuw paswoord wenst in te stellen, drukt u op funktietoets **F2**.
3. Op het scherm verschijnt de melding **Change password?**. Druk op funktietoets **F1**.
4. Typ het paswoord. Voor elk teken verschijnt een X op het scherm.
5. Druk op de **ENTER**-toets. De melding **Check password** verschijnt.
6. Om te vermijden dat u toevallig een verkeerd paswoord ingeeft, vraagt het systeem u het paswoord opnieuw te typen. Doe dit en druk op **ENTER**.

Opmerking: Als u het paswoord niet op precies dezelfde manier intikt als voordien, verschijnt de melding **Bad password: press any key.** *Druk op een willekeurige toets, waarna u terugkeert naar stap 1.*

Uw systeem wordt nu beveiligd door het ingestelde paswoord. Als u een reset van het systeem uitvoert, verschijnt de omtrek van een toets op het scherm. De gebruiker heeft drie kansen om het juiste paswoord in te geven. Als de derde poging mislukt, moet een hardware-reset worden uitgevoerd, waarna er weer drie kansen zijn.

Noteer het paswoord want als u het vergeet, kunt u uw systeem niet meer gebruiken. In dergelijk geval moet u de Klantendienst verwittigen, die het paswoord voor u kan wissen.

Modem bellen

In dit ikoon kunt u de modem-belfunktie inschakelen of uitschakelen. Deze funktie moet alleen ingeschakeld zijn als er een externe modem aan uw systeem is aangesloten. Als deze funktie ingeschakeld is, schakelt het systeem in vanuit de opschort-modus (suspend) als een binnenkomende oproep wordt ontvangen.

Voor deze instelling gaat u als volgt te werk:

1. Druk op funktietoets **F8**. De cursor gaat naar het eerste gegevensveld.
2. Druk op de **SPATIEBALK** om de funktie aan of uit te schakelen.
3. Druk op **TAB** om naar het tweede veld te gaan.
4. Druk op de **SPATIEBALK** om het aantal keren bellen (1-8) in te stellen.
5. Druk op **ENTER** om te bevestigen.

Schaduwgeheugen

Dit ikoon bevat de items Shad. RAM en EMS, en een gegevensveld naast elk item.

Het eerste gegevensveld dient om 64 KB schaduwgeheugen aan of uit te schakelen.

Het tweede gegevensveld bevat de waarde voor de omvang van het expanded geheugen (EMS). Deze waarde is afhankelijk van het feit of het schaduwgeheugen al dan niet ingeschakeld is. U kunt de waarde voor EMS niet veranderen. De EMS-waarde wordt namelijk automatisch ingesteld op 320 KB of 384 KB, als het schaduwgeheugen respektievelijk ingeschakeld of uitgeschakeld is.

Als het schaduwgeheugen ingeschakeld is, verhoogt de snelheid en het rendement van uw systeem. Als het schaduwgeheugen uitgeschakeld is, kunt u het geheugen voor andere doeleinden gebruiken.

Voor deze instelling gaat u als volgt te werk:

1. Druk op funktietoets **F9**. De cursor gaat naar het gegevensveld.
2. Druk op de **SPATIEBALK** om de andere waarde te kiezen.
3. Druk op **ENTER** om te bevestigen.

De Modify Config-optie

Met de Modify Config-optie in het PA-hoofdmenu kunt u een aantal parameters voor de systeemkonfiguratie en voor de PA-modules veranderen. Deze parameters zijn:

- video- en stroombeheer
- vensterposities
- kleuren van de PA-vensters gesimuleerd door grijstinten
- instelling van de schermklok
- DOS-datum en -tijd.

De Modify Config-optie omvat vier schermen: het systeem- en stroombeheer-scherm, het venster-scherm, het kleurselektie-scherm en het klok-scherm.

Het systeem- en stroombeheer-scherm

Als u Modify Config kiest, verschijnt volgend scherm:

```
Reset  Save  Window  Clock  Time  Date  Quit
Reset to the last saved configuration

Gray Scale:              ON
Bold Font:               ON
Power Switch:            SUSPEND
Audible Battery Alarm:   ON
DOZE Mode (Time):        1 sec
SLEEP Mode (Time):       2 min
Auto SUSPEND (Time):     5 min
HDU Power Save (Time):   2 min

Help:F1  Cancel:ESC                     1-03-92  11:09:54a
                                                       NUM
```

De eerste twee items zijn video-opties, waarmee u kunt bepalen hoe de tekens en het scherm er moeten uitzien. De derde en vierde items zijn specifieke instellingen voor de aan/uit-schakelaar en voor het alarm.

De overige vier items hebben betrekking op de stroombesparing. Deze funkties omvatten het uitschakelen of vertragen van apparaten in het systeem, zodat er zo weinig mogelijk energie wordt verbruikt zonder gegevens te verliezen. Uw systeem werd reeds gekonfigureerd voor een optimale verhouding tussen prestaties en stroomverbruik. Toch kunnen deze funkties interessant zijn in bepaalde omstandigheden, b.v. als de batterij bijna leeg is, en u geen kans heeft gehad om een opgeladen accu in het toestel te steken of om het systeem aan het stroomnet aan te sluiten.

Opmerking: *Deze items zijn alleen van kracht als het systeem op batterijstroom werkt. Als uw systeem aan het stroomnet is aangesloten, kunt u ze wel instellen, maar ze hebben geen effekt.*

De algemene procedure om parameters op het scherm te veranderen, verloopt als volgt:

1. Gebruik de pijltoetsen omhoog/omlaag om naar het item te gaan dat u wenst te veranderen.
2. Druk op de pijltoetsen links/rechts of op de **SPATIEBALK** om de mogelijke instellingen te doorlopen.
3. Als de gewenste instelling op het scherm staat, moet u bevestigen met **ENTER**.
4. Kies **Save** uit het kommandomenu.
5. Kies **System** uit het submenu om de nieuwe konfiguratie op te slaan.

Gray Scale

De optie Gray Scale dient om de grijstinten aan en uit (**on/off**) te schakelen.

Als deze funktie ingeschakeld is, worden kleuren automatisch gesimuleerd door acht verschillende grijstinten.

Als de funktie uitgeschakeld is, is de achtergrond zwart en de voorgrond wit, of vice versa, voor een maximaal kontrast.

Tekens waarvoor de voorgrond- en achtergrond-attribuutwaarden gelijk zijn, worden aangegeven als volle blokjes zwart, grijs of wit.

Bold font

De optie Bold Font schakelt de vette font aan en uit (**on/off**).

Als deze funktie ingeschakeld is, verschijnen bepaalde tekens in een speciale vette font, zodat ze makkelijker kunnen worden gelezen. Deze funktie staat alleen ter beschikking in video-tekstmodi.

Power Switch

Met de optie Power Switch kunt u de aan/uit-schakelaar konfigureren, zodat het systeem in de opgeschorte modus (suspend) staat, of volledig wordt uitgeschakeld.

Als deze optie ingesteld is op **SUSPEND**, wordt de huidige inhoud van het geheugen hersteld als u de aan/uit-schakelaar voor een tweede keer indrukt.

Als deze funktie uitgeschakeld is (**OFF**), en als u op deze schakelaar drukt, heeft dit hetzelfde effekt als een systeem-reset.

Audible Battery Alarm

Met de optie Audible Battery Alarm kunt u het batterijalarm aan- of uitschakelen (**on/off**).

Als de funktie ingeschakeld is, krijgt u een alarm te horen als de batterij bijna leeg is. Bovendien knippert het batterijsymbool op de statusdisplay van het systeem.

Als u met batterijen werkt, moet deze funktie altijd ingeschakeld zijn.

DOZE Mode (Time)

In de sluimer-modus kunt u de CPU met een lagere snelheid laten werken. De optie Doze Mode Time dient om de periode met inaktiviteit in te stellen waarna het systeem naar de sluimer-modus gaat.

De mogelijke tijden zijn 0,5, 1, 2, 4 en 10 sekonden. Als deze funktie uitgeschakeld is (OFF), werkt de CPU met de snelheid die werd ingesteld via het toetsenbord, ook als hij niet aktief is.

SLEEP Mode (Time)

Als het systeem in de slaap-modus staat, is het scherm uitgeschakeld. Met de optie Sleep Mode Time kunt u de periode van inaktiviteit instellen waarna het systeem naar de slaap-modus gaat.

De mogelijke tijden zijn 1, 2, 5 en 10 minuten. Als deze funktie uitgeschakeld is (OFF), is het scherm altijd aan, ook als het systeem niet aktief is.

Auto SUSPEND (Time)

Als het systeem in de Suspend-modus staat, zijn alle randapparaten uitgeschakeld. De optie Auto Suspend Time dient om de periode van inaktiviteit in te stellen waarna het systeem automatisch naar de Suspend-modus gaat.

De mogelijke tijden zijn 5, 10, 30 en 60 minuten. Als de funktie uitgeschakeld is (OFF), gaat het systeem slechts naar de Suspend-modus als u op de aan/uit-schakelaar drukt.

HDU Power Save (Time)

De optie HDU Power Save Time dient om de periode van inaktiviteit in te stellen waarna de harde schijfeenheid automatisch wordt uitgeschakeld.

De mogelijke instellingen zijn Off (uit), 30 sek., 1, 2, 5 en 10 minuten. Als deze funktie uitgeschakeld is (OFF), staat de harde schijf altijd onder stroom, ook als het systeem inaktief is.

Opties voor de PA-modules

De opties voor de PA-modules worden ingesteld met behulp van het kommandomenu, dat volgende items omvat: **Reset, Save, Window, Clock, Time, Date** en **Quit.**

Vensterposities en kleuren konfigureren

U kunt een venster van een PA-module in gelijk welke situatie verplaatsen met behulp van de juiste sneltoets-kombinatie. Druk op **SCROLL LOCK**, op de pijltoetsen, **PGUP, PGDN, HOME** of **END** om naar de gewenste positie te gaan, en druk dan nogmaals op **SCROLL LOCK.**

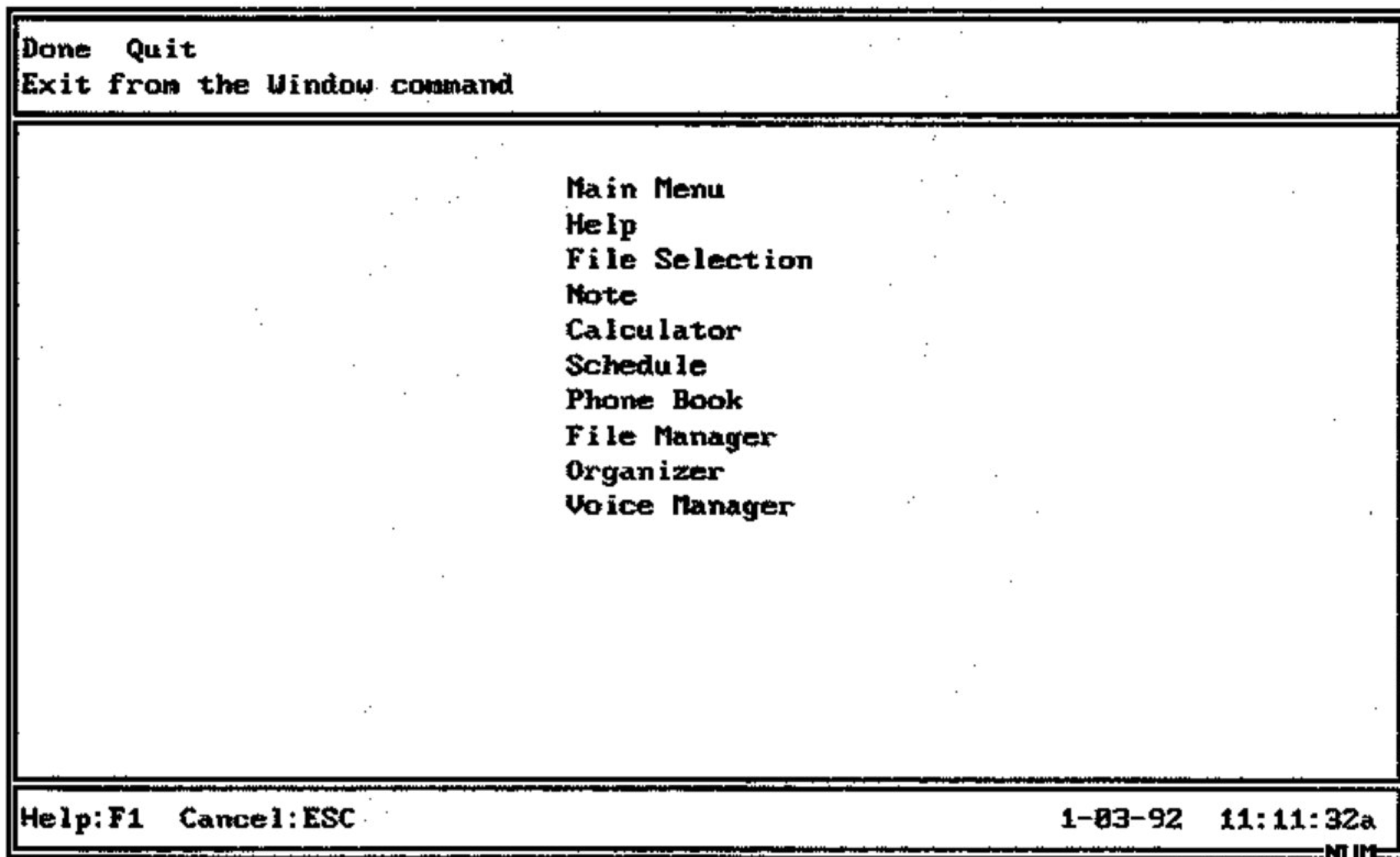
U kunt de nieuwe posities van de vensters opslaan, zodat ze steeds in de nieuwe positie verschijnen.

Uw systeem is uitgerust met een monochroom LCD-scherm, waarop u de vensterkleuren kunt simuleren met grijstinten.

Om de positie en de kleuren van een venster te konfigureren, gaat u als volgt te werk:

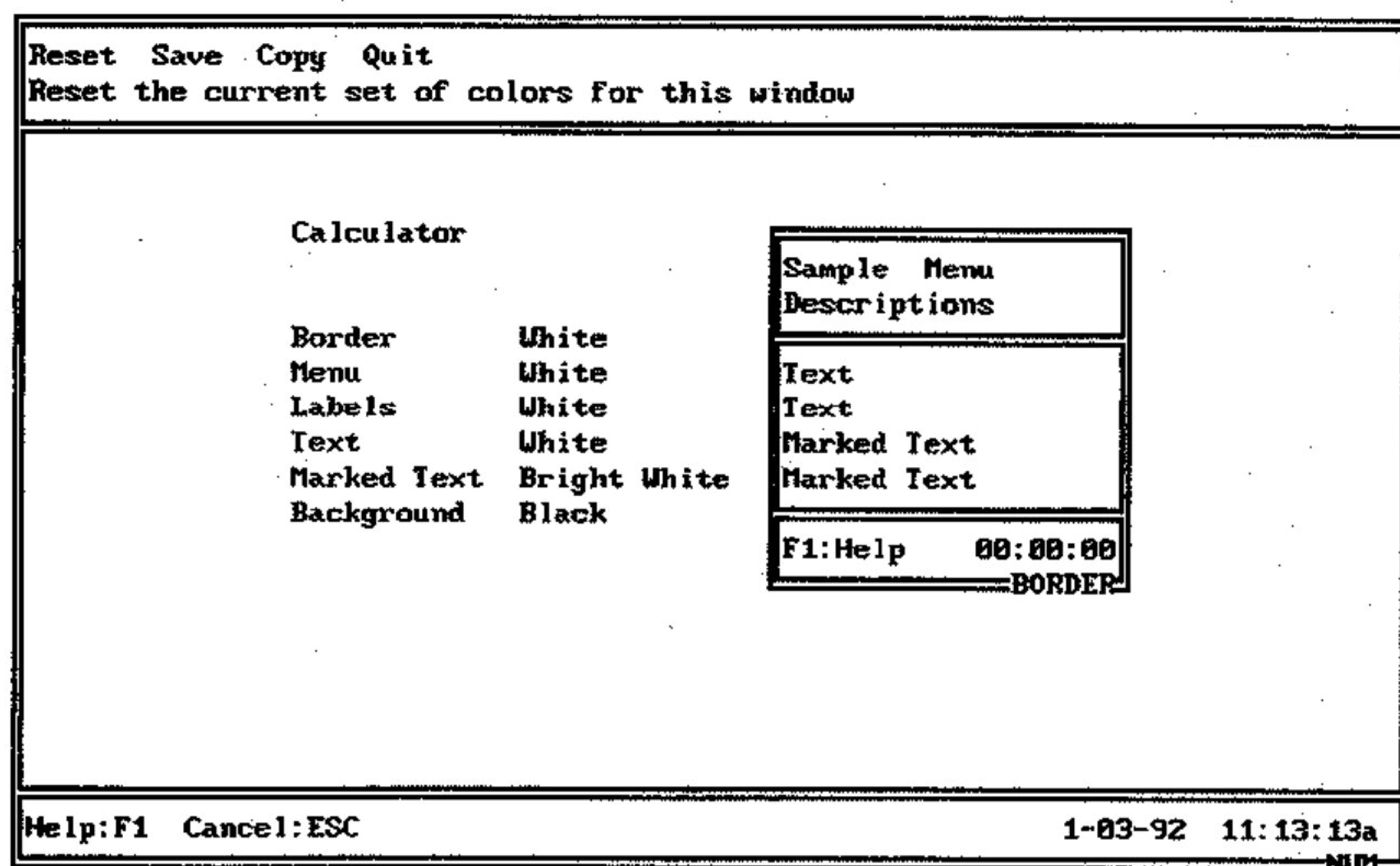
1. Kies **Window** uit het kommandomenu.

   Onderstaand scherm verschijnt:

   Zoals u ziet, kunt u de positie opslaan of de kleurelementen instellen voor de vensters van het hoofdmenu, het hulpmenu en de bestandsselektie, en voor vensters van de PA-modules.

2. Druk op de pijltoetsen omhoog/omlaag om naar de naam van het venster te gaan dat u wenst te konfigureren. Er verschijnt een venster voor de kleurselektie, zoals in volgende illustratie:

Links ziet u een lijst met de elementen die u kunt konfigureren, en hun huidige kleurinstelling. Rechts vindt u een voorbeeld van een menu, zodat u het resultaat van elke instelling kunt zien.

3. Als u de nieuwe positie van het venster wenst op te slaan zonder de kleurinstelling te veranderen, kiest u **Save** uit het kommandomenu, en daarna **Positions**. In het andere geval drukt u op de pijltoetsen omhoog/omlaag om naar het element te gaan waarvan u de kleur wenst te veranderen.

Border:	Alle lijnen rond het venster en zijn onderdelen; **NUM LOCK, SCROLL LOCK** of **CAPS LOCK** worden invers aangegeven. Randkleuren op de onderste rand.
Menu:	Items van het kommandomenu. Het geselekteerde kommando wordt invers aangegeven.
Labels:	Moduletitel en de volledige inhoud van het onderste deel van het venster.
Text:	Tekst in het middelste gedeelte van het venster. De geselekteerde tekstitems worden invers aangegeven.

Marked Text: Geselekteerde informatie, zoals datums in de Schedule-kalender.

Background: Kleur achter alle vensterelementen.

4. Druk op de pijltoetsen links/rechts tot de gewenste grijstint is aangegeven. Het overeenkomende element in het voorbeeld-venster krijgt de geselekteerde tint.

5. Als u een ander element wenst te veranderen, keert u terug naar stap 3.

   Als u de kleuren weer in hun vorige toestand wenst te herstellen, kiest u **Reset** uit het kommandomenu.

   Als u de nieuwe kleuren voor dit venster wenst op te slaan, kiest u **Save** uit het kommandomenu, en dan **Colors** uit het submenu. Als u de nieuwe kleuren en de nieuwe positie van het venster wenst op te slaan, kiest u **Save** en dan **Both**.

   Als u wenst dat de kleurinstellingen van dit venster ook voor andere of voor alle vensters gelden, gaat u als volgt te werk:

   - Kies **Copy** uit het kommandomenu.
   - Druk op de pijltoetsen omhoog/omlaag om naar het gewenste venster of het item All windows te gaan.
   - Druk op **ENTER**.

   Als u de kleurelementen van andere vensters wenst te veranderen, drukt u op **ENTER**, waarna u de procedure herhaalt vanaf stap 2 tot alle kleur-konfiguraties zijn ingesteld. Druk op **ENTER**.

6. Kies **Done** uit het kommandomenu of druk op **ESC** om terug te keren naar het Modify Config-scherm.

7. Kies **Save** uit het kommandomenu op het Modify Config-scherm om alle nieuwe instellingen op te slaan.

   Kies **Reset** om de kleuren van alle vensters weer aan te passen aan de laatst weggeschreven konfiguratie.

8. Kies **Quit** of druk op **ESC** om terug te keren naar de onderliggende module of toepassing.

De klok op het scherm aanpassen

U kunt een klok op het scherm van uw computer oproepen terwijl u in toepassingsprogramma's werkt. De konfiguratie van deze klok kan worden aangepast. Hiervoor gaat u als volgt te werk:

1. Kies **Clock** uit het kommandomenu. Het Clock-scherm verschijnt:

```
                         Configure clock, Press <↵>.

Status:   ON       OFF  ON
                   Turn the screen clock on
Type:     12-HOUR

Seconds:  ON

Date:     OFF

Format:   INVERSE

Place:    TOP

Bell:     OFF

           Screen clock:   1:00:00p

Help:F1  Cancel:ESC                                   1-03-92  11:15:18a
                                                                     NUM
```

Dit venster toont de huidige klokparameters, met onderaan een voorbeeld van de manier waarop de klok op het scherm verschijnt.

2. Ga naar het item dat u wenst te veranderen met de pijltoetsen omhoog/omlaag:

Status	schakelt de klok aan en uit
Type	kiest een 12-uur of 24-uur klok
Seconds	schakelt de sekonden aan en uit
Date	schakelt de datum aan en uit
Format	stelt de normale of inverse weergave in
Place	plaatst de klok bovenaan of rechts onder
Bell	hiermee kunt u een belsignaal om het uur of om het half uur aan- of uitschakelen.

3. Druk op de pijltoets rechts/links om naar de gewenste instelling te gaan.
4. Als u klaar bent, kiest u **Save** uit het kommandomenu, en daarna **ScreenClock** uit het submenu.

De klok verschijnt op de gewenste manier op het scherm als u PA de volgende keer oplaadt.

De tijd en de datum instellen

Om de tijd en de datum in te stellen, gaat u als volgt te werk:

1. Kies **Time** of **Date** uit het kommandomenu.
2. Typ de naam in de vorm *uu:mm:ss*, gevolgd door **a** (a.m. = voormiddag) of **p** (p.m. = namiddag) als u een 12-uur klok gebruikt, of typ de datum in de vorm *mm/dd/jj*. Als u het Europese datumformaat heeft gekozen, tikt u de datum in de vorm *dd/mm/jj* in (zie paragraaf Het PASetup-programma).
3. Druk op **ENTER** om de tijd en datum te bevestigen.

Het PASetup-hulpprogramma

Met dit hulpprogramma kunt u bepaalde PA-instellingen aanbrengen, zodat u de manier kunt bepalen waarop PA werkt.

De mogelijke instellingen zijn:

- De beschikbaarheid van de diverse PA-modules;
- De hoeveelheid geheugen dat wordt gereserveerd voor de Note-gegevens;
- De totale hoeveelheid geheugen dat wordt gereserveerd voor gebruik door PA;
- De directories voor PA-, gegevens- en hulpbestanden.

Om dit hulpprogramma op te roepen, typt u **pasetup** na de MS-DOS-prompt, waarna u op **ENTER** drukt.

Onderstaand PASetup-venster verschijnt:

```
Reset  Display  Country  Save  Quit
Reset all values to the last saved values

PA Module Status:   Note                AVAILABLE
                    Calculator          AVAILABLE
                    Schedule            AVAILABLE
                    Phone Book          AVAILABLE
                    File Manager        AVAILABLE
                    Organizer           AVAILABLE
                    Voice Manager       AVAILABLE
                    Modify Config       AVAILABLE

                                        Current      Minimum
PA Memory Size:     Note data            32            2
  (in K bytes)      PA total memory     226          156

PA Directories:     Data files          C:\
                    Program files       C:\PA
                    Help files          C:\PA

Help:F1   Cancel:ESC
```

Dit scherm geeft een lijst met de verschillende parameters die u kunt aanpassen. De huidige instellen worden naast elk item aangegeven. Om de instellingen te veranderen, moet u met de pijltoetsen omhoog/omlaag naar de parameter gaan die u wenst te veranderen. Gebruik dan de pijltoetsen links/rechts om de gewenste waarde op te roepen.

De wijzigingen worden pas van kracht als PA opnieuw wordt opgeladen. U kunt PA ontladen en opnieuw opladen door **pa** in te tikken na de MS-DOS-prompt, waarna u op **ENTER** drukt. Als PA verwijderd is, verschijnt de melding *PA already resident, now removed.* In dit geval heeft de MF-toets geen effekt. Als PA opnieuw is geïnstalleerd, verschijnt het PA-hoofdmenu automatisch op het scherm.

De toestand van elke PA-module instellen

Met het eerste deel van het PASetup-scherm kunt u bepalen of modules beschikbaar (**Available**), in het geheugen vergrendeld (**Locked**) of uitgeschakeld zijn (**Off**).

Alle PA-modules zijn standaard beschikbaar, m.a.w. ze kunnen worden opgeroepen als u ze nodig heeft.

Als een module vergrendeld zit, is ze permanent geladen. PA hoeft dus niet naar de programmabestanden te gaan om de module op te roepen. PA moet enkel toegang nemen tot de gegevensbestanden die door die module worden gebruikt.

Opmerking: *In de stand Locked wordt heel wat geheugen ingenomen.*

Als de module uitgeschakeld is, kan ze niet worden opgeroepen. Dit is interessant als u de minimaal vereiste hoeveelheid geheugen voor PA wenst te beperken. In deze stand wordt namelijk geen geheugen gereserveerd voor de gegevens die in die module worden gebruikt.

De grootte van het geheugen instellen

U kunt de volgende grootte voor het geheugen instellen:

- De hoeveelheid geheugen gereserveerd voor Note-gegevens;
- De totale hoeveelheid geheugen gereserveerd voor gebruik door PA.

Voor elk Note-bestand wordt standaard 32 KB geheugen geselekteerd. Geef een waarde in tussen 10 en 63 KB, wat overeenkomt met ongeveer 16 pagina's tekst.

De totale hoeveelheid PA-geheugen is afhankelijk van de konfiguratie van het systeem dat u gebruikt en van de nationale versie. Vergeet niet dat 226 KB vereist is om Note en Voice Manager samen te kunnen laten draaien.

WAARSCHUWING!
Als u deze waarde vermindert, is de funktie Interne gesproken aantekening voor de Note-module niet meer beschikbaar. U kunt echter wel nog externe gesproken aantekeningen maken bij DOS-toepassingsprogramma's.

Als u in een programma aan het werk bent en er is onvoldoende geheugenruimte beschikbaar, gaat u als volgt te werk:

1. Ga na of de waarden voor de geheugenomvang in de kolommen Current en Minimum gelijk zijn.
2. Als u een module heeft vergrendeld, moet u ze weer beschikbaar maken, en de nodige wijzigingen aanbrengen aan de waarde voor de geheugenomvang.
3. Als het probleem na deze kontroles nog niet verholpen is, moet u PA uit het geheugen verwijderen door **pa** na de MS-DOS-prompt te typen en dan op **ENTER** te drukken.

   Hierdoor kunt u programma's gebruiken die te veel geheugen nodig hebben om ze samen met PA te kunnen draaien.

De bestandsdirectories instellen

PA zoekt normaal gezien naar zijn programmabestanden, standaard gegevensbestanden en hulpbestanden in de directory vanwaar het programma werd geladen. Als u dit wenst, kunt u deze bestanden naar andere directories verplaatsen.

Druk op de pijltoetsen omhoog/omlaag om naar het gewenste item te gaan en typ de naam van de nieuwe directory. Voorbeeld: om de gegevensbestanden te installeren in een directory met de naam PADATA op uw harde schijf, typt u **c:\padata**, waarna u op **ENTER** drukt.

Kommando's in PASetup

Reset Herstelt alle waarden zoals in de laatst weggeschreven konfiguratie; alle veranderingen gaan verloren.

Display Stelt PA in voor het scherm dat u gebruikt. Alleen voor het scherm van de PC waaraan u uw systeem heeft aangesloten met behulp van de transmissiekabel.

Country Stelt het Europese of Amerikaanse datumformaat in voor de schermklok.

Save Slaat alle huidige instellingen op in het speciale PASETUP.CFG-bestand. Dit bestand wordt dan automatisch gebruikt door PA als u het programma oplaadt.

Quit Hiermee kunt u PASetup verlaten. Als u veranderingen heeft aangebracht zonder ze op te slaan, kunt u in het submenu kiezen uit de opties **Save** en **Nosave**.

RAM-schijven

Een RAM-schijf of virtuele schijf is een tijdelijk gesimuleerde schijfeenheid in RAM. De RAM-schijf wordt gekreëerd door een MS-DOS-programma met de naam RAMDrive. Hiermee kunt u een deel van uw systeemgeheugen reserveren voor gebruik als een zeer snelle, tijdelijke schijfeenheid.

RAM-schijven zijn veel sneller dan harde schijven, omdat uw PC de informatie veel sneller uit het geheugen kan lezen dan van een schijf. RAM-schijven zijn heel interessant voor vaak gebruikte programma's. Er staat 320 KB geheugen ter beschikking voor gebruik als RAM-schijven.

Het belangrijkste voordeel is natuurlijk de zeer hoge snelheid. RAM-schijven bieden echter ook extra schijfruimte voor tijdelijke opslag van informatie.

RAM-schijven hebben twee grote nadelen:

- Ze gebruiken extra geheugen, zodat de snelheid en de kapaciteit van uw systeem vermindert.
- Ze slaan de informatie niet permanent op. Als u een reset uitvoert, gaat de informatie op uw RAM-schijf verloren. Deze informatie moet dus telkens opnieuw worden gekopieerd.

WAARSCHUWING!
Gebruik geen RAM-schijven om gegevensbestanden op te slaan. Alle informatie op uw RAM-schijf gaat verloren als u een reset van uw computer uitvoert of als er zich een storing voordoet.

RAM-schijven konfigureren

Als u uw systeem ontvangt, staat het volgende RAMdrive device-kommando in het CONFIG.SYS-bestand:

rem DEVICE=D:\RAMDRIVE.SYS 320 /A

Om de driver te installeren, moet u het CONFIG.SYS-bestand oproepen en de tekens **rem** en de spatie wissen, zodat de regel begint met de **D** van **DEVICE**, volgens de procedure beschreven in de paragraaf Geheugenkaartdrivers installeren in hoofdstuk 2. Hierdoor wordt één virtuele schijf van 320 KB gekonfigureerd met de standaard waarden voor SectorSize en NumEntries in het expanded geheugen van het systeem. Als u het aantal schijven of één van de andere parameters wenst te veranderen, verwijzen we naar de paragraaf Het RAMdrive-programma in appendix D, waar u een volledige beschrijving van de opties vindt.

Meer dan één partitie op een harde schijf kreëren

Het is aan te bevelen uw harde schijf met één partitie te gebruiken. Als u dit wenst, kunt u echter extra partities op de harde schijf aanmaken.

Eerst moet u een backup maken van de root directory en van de PA- en DOS-directories op een bureau-computer zoals beschreven in voorbeeld 2 in hoofdstuk 8, of op diskettes als u een floppy-eenheid heeft aangeschaft.

Nadat u de backup heeft gemaakt, gaat u als volgt te werk:

1. Laat het System Setup-programma lopen door **SHIFT**, **CTRL** en **ALT** ingedrukt te houden en dan op **DEL** te drukken.
2. Druk op **F5** om naar het ikoon voor de opstartsekwentie te gaan. Stel **D** in als de standaard eenheid en verlaat het System Setup-programma met de **ENTER**-toets.
3. Typ **fdisk** na de MS-DOS-prompt D:\.
4. Voer de instrukties uit die door het **fdisk**-kommando op het scherm worden getoond, en maak het aantal partities aan dat u wenst.

Opmerking: *Eenheid D verwijst altijd naar de geheugenschijf, zodat de tweede partitie op uw harde schijf de letter E krijgt, de derde partitie de letter F enz. De eerste geïnstalleerde device driver (zie paragraaf Geheugenkaartdrivers installeren in hoofdstuk 2), krijgt dus de letter na de letter voor de laatste partitie op uw harde schijf. Voorbeeld: als u twee partities op uw harde schijf heeft gemaakt en als u de drivers voor een signaalkaart heeft geïnstalleerd, krijgen de partities op de harde schijf de letters C en E, terwijl de signaalkaart nu eenheid F wordt.*

5. Nadat u de extra partitie(s) heeft aangemaakt, verlaat u fdisk door op **ESC** te drukken. Druk dan op gelijk welke toets om het systeem op te starten.
6. Formatteer de eerste partitie door **format c:** in te tikken na de prompt.
7. Formatteer de tweede partitie door **format e:** in te tikken na de prompt. Herhaal deze procedure voor de andere partities die u eventueel heeft gemaakt.

U kunt nu de PA- en DOS-directories aanmaken op eenheid C:\, waarna u de bestanden van de voordien gemaakte backup weer kunt kopiëren naar de harde schijf.

De harde schijf herstellen

Het is zeer onwaarschijnlijk dat dit gebeurt, maar het deel van de harde schijf met de informatie over de partitie kan per ongeluk beschadigd raken.

U kunt deze toestand herkennen doordat, als u een fabrieks-reset uitvoert, niet het System Setup-scherm met de Tijd- en Datum-ikonen verschijnt. Het systeem toont in de plaats daarvan een melding die u vraagt de tijd en de datum in te geven. Als u dit heeft gedaan, verschijnt de prompt A:\, ongeacht of er een floppy-eenheid aan uw systeem is aangesloten of niet.

Deze reeks feiten wijst erop dat de BIOS de harde schijf niet meer kan herkennen. U moet dus de partitie opnieuw aanmaken, zodat u ze opnieuw voor gebruik kunt formatteren.

Seriele poort.

setup. F6.

vette letters intypen.

G: dir. (Harde schijf bureau com

copy

Hiertoe gaat u als volgt te werk:

1. Laat het System Setup-programma lopen door **SHIFT, CTRL** en **ALT** ingedrukt te houden en dan op **DEL** te drukken.
2. Druk op **F5** om naar het ikoon voor de opstartsekwentie te gaan. Stel **D** in als de standaard eenheid en verlaat het System Setup-programma met de **ENTER**-toets.

   Het systeem start op en de prompt A:\ verschijnt. De reden hiervoor is dat de BIOS de harde schijf niet herkent, zodat partitie C aan de geheugenschijf wordt toegewezen. ROMDOS vindt geen partitie D, zodat het systeem eenheid A als standaard eenheid gaat gebruiken.
3. Typ **c:** om naar de geheugenschijf te gaan.
4. Typ **fdisk** na de prompt C:\.
5. Kies *Change current fixed drive*, door **5** te tikken en dan *Fixed disk drive 1.*
6. Voer de instrukties uit die door het fdisk-kommando op het scherm worden getoond, en maak één partitie aan op de harde schijf.

Opmerking: *Als u meer dan één partitie wenst aan te maken, verwijzen we naar de vorige paragraaf in dit hoofdstuk.*

7. Druk op **ESC** om fdisk te verlaten en druk op een willekeurige toets om het systeem op te starten.
8. Nu herkent de BIOS de harde schijf, geeft hieraan de letter C en de letter D aan de geheugenschijf. Hierdoor verschijnt de prompt C:\ dus op het scherm.
9. Typ **d:** om naar de geheugenschijf te gaan en typ dan **format c:** om de harde schijf te formatteren.

U kunt nu de PA- en DOS-directories aanmaken op eenheid C:\ en de bestanden terugkopiëren van de backup-kopie die u op uw bureau-computer of op diskettes heeft gemaakt, zoals we hebben aanbevolen aan het einde van hoofdstuk 1.

BESTANDSUITWISSELING

Het hulpprogramma dat door het besturingssysteem voor de bestandsuitwisseling wordt aangeboden, wordt Interlink genoemd. Hiermee kunt u, terwijl u op één computer werkt, gebruik maken van de mogelijkheden van een tweede computer, door één of meer eenheden of poorten van die computer te gebruiken. U kunt bestanden van de ene computer naar de andere doorsturen, programma's opstarten die zich op de andere computer bevinden, en toegang krijgen tot informatie zonder de bestanden van de ene naar de andere computer te kopiëren.

De computer waarop u aan het werk bent, wordt de cliënt genoemd, terwijl de andere computer, waarvan u de mogelijkheden op uw eerste computer gebruikt, de server wordt genoemd. De cliënt gebruikt de eenheden en de printer van de server, terwijl de server gewoon de toestand van de verbinding tussen de twee computers op zijn scherm aangeeft. U kunt uw eigen systeem als cliënt en de bureau-computer als server gebruiken, of vice versa.

Dit hulpprogramma kan b.v. interessant zijn als u regelmatig uw verkopers bezoekt, waarbij u later de op uw systeem ingezamelde informatie kunt overdragen naar uw bureau-computer, waaraan een printer is aangesloten. Met Interlink kunt u onmiddellijk informatie toevoegen aan een databank en de geaktualiseerde informatie afdrukken zonder de bestanden te kopiëren. De procedure in dit hoofdstuk gaat ervan uit dat u uw systeem als cliënt gebruikt en de bureau-computer als server.

De Interlink-programma's

Interlink bestaat uit twee programma's: INTERLNK.EXE en INTERSVR.EXE. Deze programma's moeten resp. op de cliënt en op de server staan. Het is echter interessant beide programma's op elke computer te plaatsen, zodat u de konfiguratie van cliënt en server kunt omwisselen.

Als Interlink draait, staan de eenheden en printerpoorten op de server ter beschikking van de cliënt. U werkt op de cliënt, terwijl de server instaat voor het Interlink-programma; u kunt de server niet voor andere doeleinden gebruiken, tenzij u het Interlink-serverprogramma verlaat.

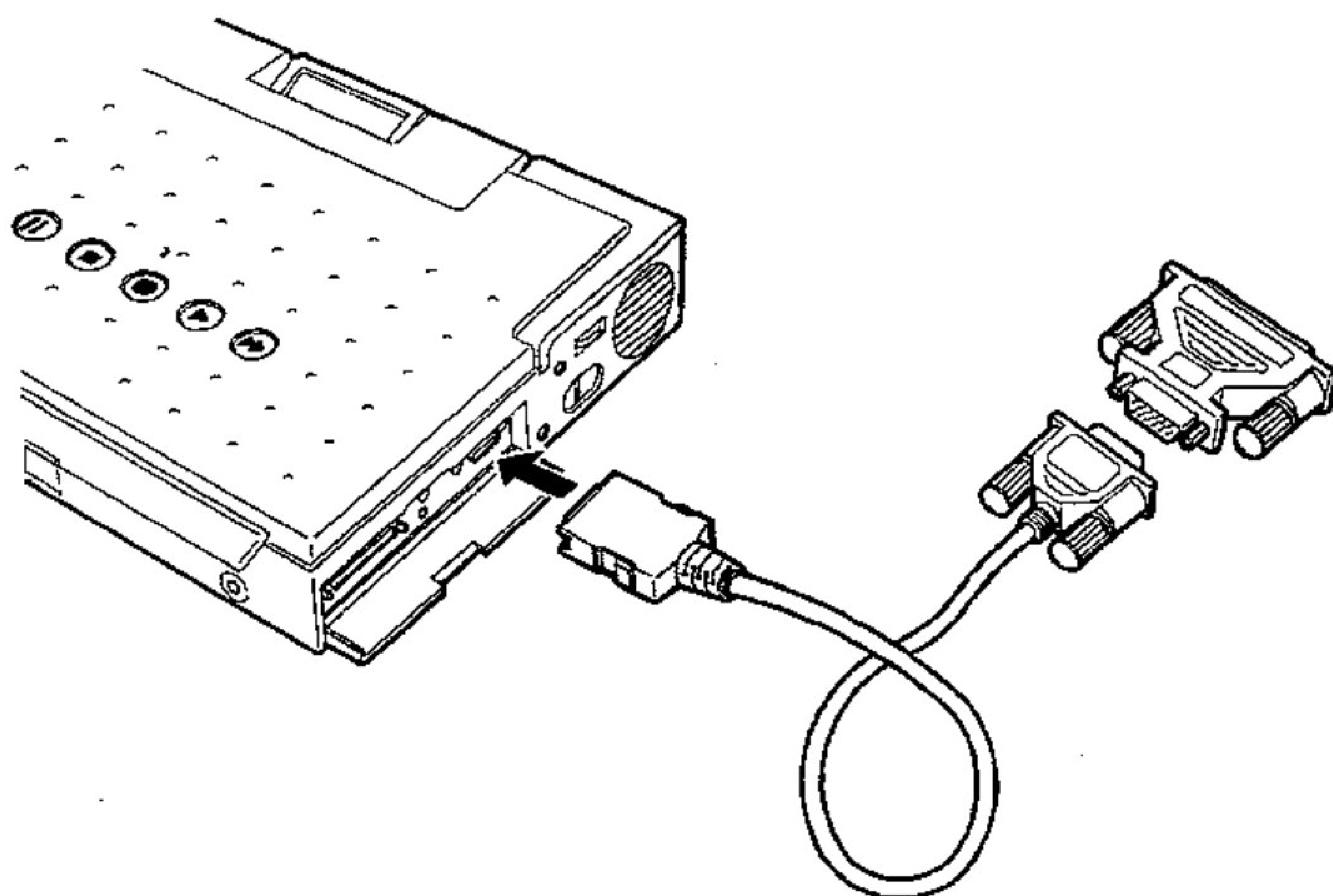
Vóór u Interlink kunt gebruiken, moet u nagaan of:

- er een vrije seriële poort is op beide computers
- MS-DOS versie 3.0 of recenter op beide computers is geïnstalleerd
- er minstens 16 KB geheugen vrij is op de cliënt-computer, en 130 KB op de server-computer.

De computers met elkaar verbinden

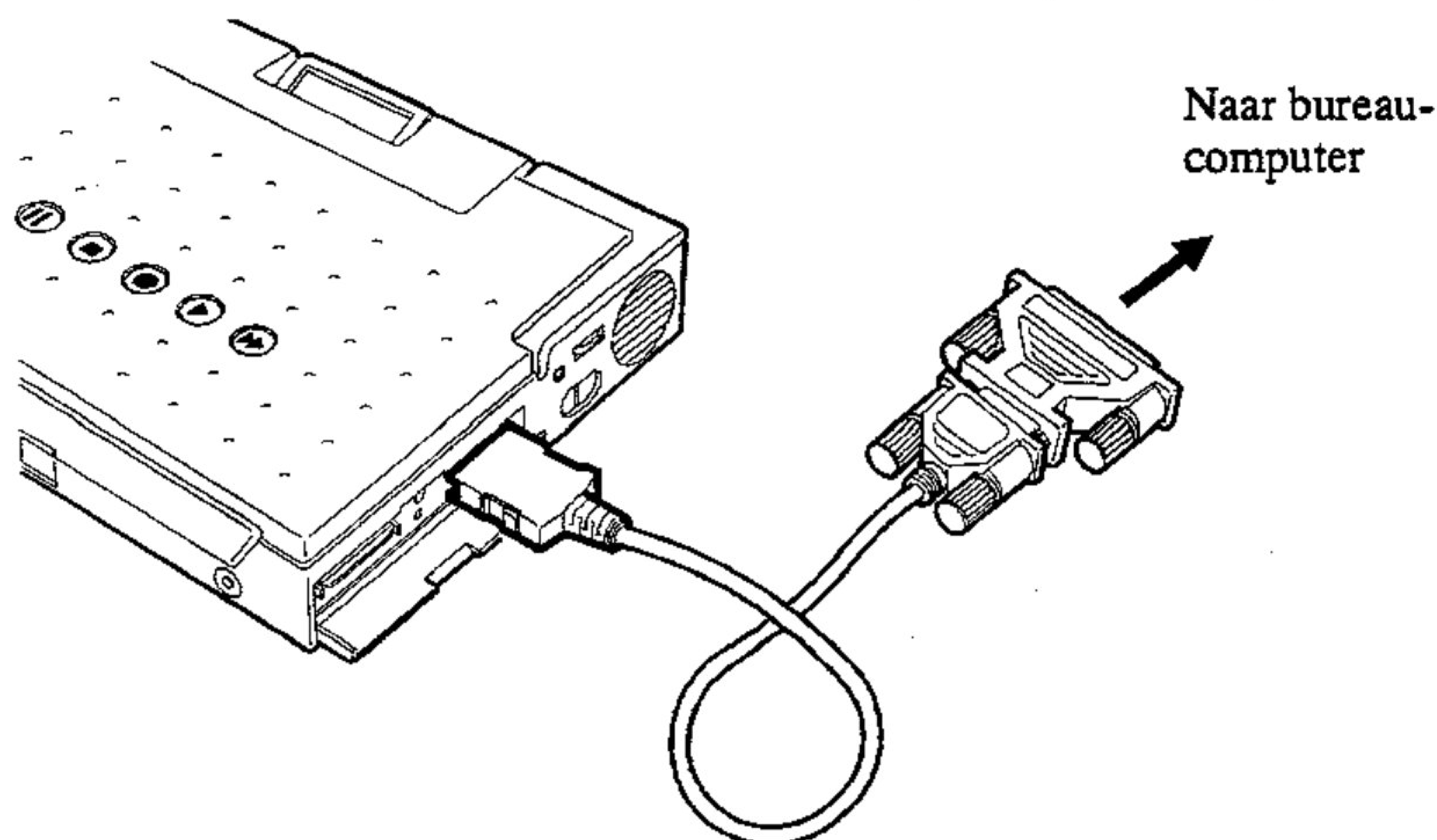
Vóór u de twee computers met elkaar gaat verbinden, moeten beide toestellen uitgeschakeld zijn. Ga dan als volgt te werk:

1. Uw systeem is uitgerust met een speciale kabel voor seriële bestands-uitwisseling. Sluit de 10-pin konnektor van deze kabel aan de seriële poort van uw systeem aan:

Opmerking: *Als u deze konnektor om één of andere reden moet losmaken, dient u eerst de paragraaf De computers van elkaar loskoppelen te lezen, om de konnektor niet te beschadigen.*

2. Bekijk de seriële poort van uw bureau-computer. Als deze voorzien is van een 9-pin konnektor, kunt u verder gaan met stap 3. Als uw bureau-computer uitgerust is met een 25-pin konnektor, moet u de 9-pin konnektor in de 9-naar-25-pin adapter steken die bij uw systeem is geleverd.

3. Steek de konnektor met de vleugelschroeven in de seriële poort van uw bureau-computer.
4. Schakel de twee computers nu in.

De cliënt konfigureren

De Interlink-programma's zijn in de fabriek reeds geïnstalleerd op de geheugenschijf (eenheid D) van uw ultraportabel systeem. De Interlink device driver is in het CONFIG.SYS-bestand geïnstalleerd. Als u naar dit bestand gaat, zult u volgende regel zien staan:

DEVICE=D:\INTERLNK.EXE/drives:6

Dit betekent dat de device driver voor het Interlink-programma geïnstalleerd is en er maximaal zes eenheden kunnen worden omgeleid. Het item **/drives:6** is één van de fakultatieve parameters die u aan dit kommando kunt toevoegen. Een volledige lijst van de parameters en de volgorde waarin ze moeten staan, is beschreven in de paragraaf Opties voor de Interlink device driver in appendix D. Als u geen speciale wensen, heeft, dient u dit kommando niet te wijzigen.

Om de cliënt te konfigureren, gaat u als volgt te werk:

1. Laat het System Setup-programma draaien door **SHIFT**, **CTRL** en **ALT** ingedrukt te houden en dan op **DEL** te drukken.
2. Druk op **F6**, gevolgd door de **SPATIEBALK** om de seriële poort COM1 in te schakelen. Druk op **ENTER** om te bevestigen.
3. Druk nogmaals op **ENTER** om het System Setup-programma te verlaten, en voer een reset van het systeem uit.

Opmerking: *Zodra u klaar bent met Interlink, moet u de seriële poort uitschakelen, zoals beschreven in de paragraaf De computers van elkaar loskoppelen, om het stroomverbruik te beperken.*

U kunt nu de Interlink-programma's kopiëren naar de bureau-computer, zoals beschreven in volgende paragraaf.

Kopiëren naar de andere computer

Met deze procedure kunt u bestanden doorsturen naar een bureausysteem.

Opmerking: *Het mode-kommando moet ter beschikking staan op de computer waarnaar de bestanden worden gekopieerd.*

Om de Interlink-programma's te installeren, gaat u als volgt te werk:

1. Nadat de twee computers met elkaar verbonden zijn zoals beschreven in de paragraaf De computers met elkaar verbinden in dit hoofdstuk, maakt u van de directory op de bureau-computer waar de programma's moeten komen, de aktieve directory.
2. Als u op uw bureau-computer een andere poort gebruikt dan COM1, moet u ervoor zorgen dat het **share**-programma niet op die computer draait. Als dit wel het geval is, moet u het uit uw AUTOEXEC.BAT- of CONFIG.SYS-bestand verwijderen en een reset van uw computer uitvoeren.
3. Na de kommandoprompt op uw ultraportabel systeem, typt u het volgende:

   intersvr/rcopy

4. Voer de instrukties uit die hierna op het scherm verschijnen:

```
                    Interlnk Remote Installation

 Interlnk will copy its program files to another computer that is connected
 to this one by a 7-wire null-modem cable.

 Before continuing, make sure the cable connects the two computers' serial
 ports.

 Specify the serial port of the other computer, and then press ENTER:

                              COM1
                              COM2

Enter=Continue   F3=Exit        |
```

```
                    Interlnk Remote Installation

                On the other computer, do the following:

                     1.  Type MODE COM1:2400,n,8,1,p
                     2.  Press ENTER.

                     3.  Type CTTY COM1
                     4.  Press ENTER.

F3=Exit            |   Scanning port COM1
```

G: dir.

olivetti support afdeling
071 3190808

```
Interlnk Remote Installation

The Interlnk server is now copying the following
files to the client:

    d:\intersvr.exe
    d:\interlnk.exe

F3=Exit        | Sending bootstrap 100%
```

Op het einde van de procedure staan INTERLNK.EXE en INTERSVR.EXE op uw bureau-computer.

De server starten

Nu het INTERSVR.EXE-bestand op uw bureau-computer geïnstalleerd is, kunt u hem konfigureren als server. Hiertoe tikt u het volgende kommando in na de kommandoprompt in de directory waarnaar u de Interlink-bestanden heeft gekopieerd:

intersvr

U kunt aan dit kommando een reeks fakultatieve parameters toevoegen, waarmee u b.v. een bepaalde seriële poort kunt opgeven, of kunt vermijden dat een bepaalde eenheid door uw ultraportabel systeem kan worden gebruikt. Een volledige lijst van de parameters en de volgorde waarin ze moeten staan, vindt u in de paragraaf Opties van het Intersvr-kommando in appendix D.

Stel dat uw bureau-computer over twee floppy-eenheden beschikt (eenheden A en B) en dat er drie partities op de harde schijf staan (eenheden C, D en E). In dit geval verschijnt volgend scherm:

```
                Microsoft Interlink Server Version 1.00

          This Computer        Other Computer
            (Server)              (Client)
          A:
          B:
          C: (36Mb)
          D: (31Mb)
          E: (15Mb)
          LPT1:

Transfer:          |   Port=        Speed=         |   Alt+F4=Exit
```

De toestand van de Interlink-verbinding wordt aangegeven op de statusbalk onderaan het scherm. **Transfer** geeft aan of de cliënt aan het lezen of schrijven is. **Port** geeft de seriële poort aan waarmee de computer met de cliënt verbonden is. **Speed** geeft de transmissiesnelheid aan (dit is de snelheid waarmee de gegevens worden doorgestuurd). De grootte en het volumelabel van de harde schijfeenheden of -partities worden tussen haakjes aangegeven naast de letter van de eenheid in kwestie.

De Interlink-verbinding tot stand brengen

Om verbindingen tot stand te brengen tussen alle omgeleide eenheden en poorten, gaat u als volgt te werk:

1. Typ **interlnk** na de kommandoprompt op het ultraportabel systeem.

2. Stel dat er geen geheugenkaart of drivers voor RAM-schijven zijn geïnstalleerd. In dit geval beschikt uw ultraportabel systeem over vier eenheden: eenheid A (floppy-eenheid indien voorhanden), B (geen), C (harde schijf) en D (geheugenschijf). De eenheden op de bureau-computer beginnen nu vanaf cliënt-eenheid E, zoals aangegeven op volgend scherm, dat op uw ultraportabel systeem verschijnt:

```
Port=COM1

This Computer          Other Computer
  (Client)                (Server)
------------        -------------------------
  E:     equals      A:
  F:     equals      B:
  G:     equals      C: (36Mb)  MS-DOS_5
  H:     equals      D: (31Mb)
  I:     equals      E: (15Mb)
  LPT2:  equals      LPT1:
```

De waarde voor de poort geeft aan welke poort wordt gebruikt voor de verbinding met de andere computer.

Op de bureau-computer verschijnt nu het volgende scherm:

```
                 Microsoft Interlnk Server Version 1.00

        This Computer       Other Computer
          (Server)             (Client)
        ------------------------------------
        A:             equals  E:
        B:             equals  F:
        C: (36Mb)      equals  G:
        D: (31Mb)      equals  H:
        E: (15Mb)      equals  I:
        LPT1:          equals  LPT2:

Transfer:          |    Port=COM1:      Speed=115200     |    Alt+F4=Exit
```

Als de cliënt van de server leest of ernaar schrijft, plaatst Interlink een asterisk naast de overeenkomende letter voor de server.

3. Maak van één van de omgeleide eenheden de aktieve eenheid op de cliënt. In bovenstaand voorbeeld wordt de server-eenheid D omgeleid naar cliënt-eenheid H, zodat u **h:** kunt intikken.

Interlink is nu klaar voor gebruik.

Hierna volgen twee voorbeelden van het gebruik van Interlink om bestanden door te sturen, waarbij uw ultraportabel systeem als cliënt fungeert, en de bureau-computer als server.

Voorbeeld 1 *Een lijst met de bestanden in een directory oproepen en een bestand kopiëren*

Stel dat er een bestand met de naam VERKOOP.DOC in een directory met de naam ZAKEN op eenheid C van uw bureau-computer staat, en dat u dit bestand wenst te kopiëren naar eenheid C van uw ultraportabel systeem.

Zoals u op het scherm kunt zien, is eenheid C van uw bureau-computer omgeleid naar cliënt-eenheid G. U moet dus deze letter gebruiken om naar die eenheid te gaan.

Eerst typt u **dir g:\zaken**, waarna u op **ENTER** drukt voor een volledige lijst van alle bestanden in deze directory.

Typ dan het volgende kommando:

copy g:\zaken\verkoop.doc c:

en druk op **ENTER.**

Er staat nu een kopie van het bestand VERKOOP.DOC in de root directory van eenheid C van uw ultraportabel systeem.

U kunt ook de PA-module File Manager gebruiken, zoals beschreven in hoofdstuk 3.

Voorbeeld 2 *Een reservekopie maken van de inhoud van uw harde schijf*

Hiermee maakt u een reservekopie van de inhoud van uw harde schijf op uw bureau-computer, zodat u, als uw harde schijfeenheid om één of andere reden beschadigd raakt, de inhoud ervan nog kunt herstellen en dus kunt terugkeren naar de oorspronkelijke toestand van het systeem.

Voer hiertoe onderstaande procedure uit:

1. Ga naar de root directory van de harde schijf op uw ultraportabel systeem met het **chdir**-kommando.
2. Typ **md g:\rootup** om een directory aan te maken op de harde schijf van uw bureau-computer, waarnaar u de inhoud van de root directory van de harde schijfeenheid van uw ultraportabel systeem kunt kopiëren.
3. Typ **copy *.* g:\rootup** en druk op **ENTER** om de bestanden in de root directory te kopiëren.
4. Typ **cd dos** na de kommandoprompt op uw ultraportabel systeem om naar de DOS-directory te gaan.
5. Typ **md g:\dosup** om een directory aan te maken, waarin u de inhoud van de DOS-directory op de harde schijf van uw ultraportabel systeem kunt kopiëren.
6. Typ **copy *.* g:\dosup** en druk op **ENTER** om de inhoud van deze directory te kopiëren.
7. Typ **cd \pa** om naar de PA-directory te gaan.
8. Typ **md g:\pa** om een directory aan te maken waarin u de inhoud van de PA-directory op de harde schijf van uw ultraportabel systeem kunt kopiëren.
9. Typ **copy *.* g:\pa** en druk op **ENTER** om de kopieerprocedure af te sluiten.

U beschikt nu over een volledige kopie van de harde schijf van uw ultraportabel systeem. Als er zich problemen voordoen, kunt u de harde schijf dus herstellen, door bovenstaande procedure in omgekeerde zin uit te voeren.

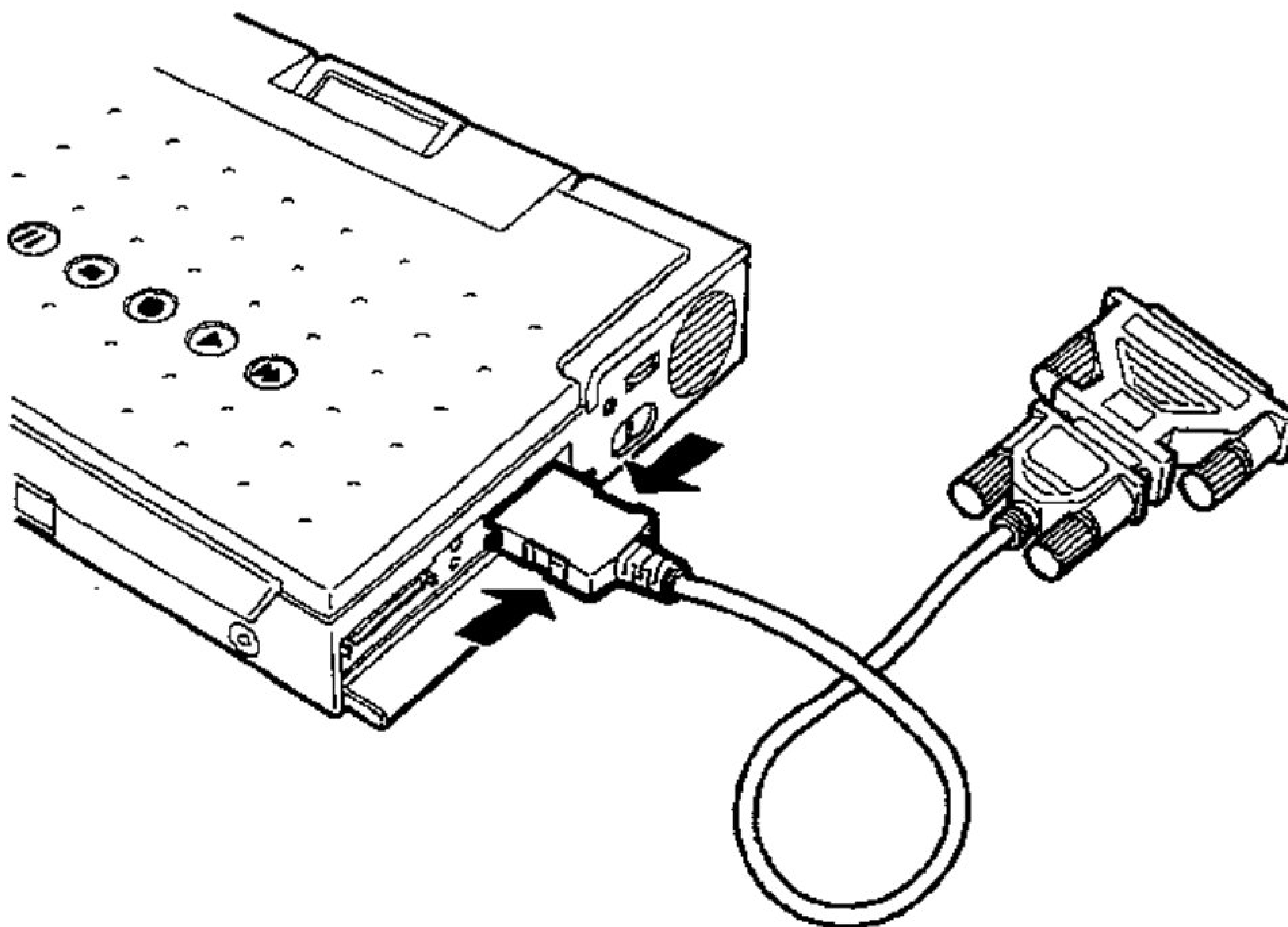
De MS-DOS-bestanden die u heeft gekopieerd, kunt u niet op uw bureau-computer gebruiken. De PA-software kunt u wel gebruiken, nadat u ze in het geheugen heeft geladen door **pa** na de prompt te tikken en op **ENTER** te drukken.

PA werkt op dezelfde manier als op uw ultraportabel systeem, maar nu verschijnt het hoofdmenu door **SHIFT** en **ALT** ingedrukt te houden. De modules kunnen alleen worden opgeroepen door de relevante letter in het hoofdmenu in te drukken. Alle PA-funkties staan ter beschikking, behalve het kommando Enlarge in de Note-module, de spraakverwerkings- en opname-funkties van de Voice Manager en de stroombesparingsfunkties van de optie Modify Config.

De computers van elkaar loskoppelen

Als u klaar bent met het uitwisselen van bestanden tussen uw ultraportabel systeem en uw bureau-computer, moet u de verbinding als volgt verbreken:

1. Druk op **ALT + F4** op uw bureau-computer.
2. Roep het System Setup-programma op uw ultraportabel systeem op door **SHIFT, CTRL** en **ALT** ingedrukt te houden en op **DEL** te drukken.
3. Druk op **F6** om naar het ikoon voor de seriële poort te gaan, druk op de **SPATIEBALK** om de poort uit te schakelen, en druk dan twee maal op **ENTER** om te bevestigen en een reset van het systeem uit te voeren.
4. Schakel beide systemen uit en trek de stekker uit het stopcontact. Maak de kabel voor de seriële bestandsuitwisseling los van de seriële poort van uw bureau-computer.
5. Druk naar binnen op de konnektor aan het andere uiteinde van de kabel en trek ér voorzichtig aan, tot hij loskomt van uw ultraportabel systeem.

Uw ultraportabel systeem als server gebruiken

Het is aan te bevelen uw ultraportabel systeem als de cliënt te gebruiken en de bureau-computer als server. Toch kunnen de rollen worden omgekeerd.

Als u de Interlink-programma's naar uw bureau-computer heeft gekopieerd, zoals beschreven in de paragraaf Kopiëren naar de andere computer, moet u naar het **CONFIG.SYS**-bestand gaan op uw bureau-computer. Hier voegt u volgende regel toe onderaan het bestand:

DEVICE=*[padnaam]***INTERLINK.EXE/drives:6**

waarbij *padnaam* de eenheid en de directory is waarin de Interlink-bestanden zitten. Voorbeeld: als u deze bestanden heeft gekopieerd naar een directory met de naam TRANSFER op uw harde schijf, typt u het volgende:

DEVICE=C:\TRANSFER\INTERLNK.EXE/drives:6

Daarna moet u een software-reset uitvoeren.

U kunt dan verder gaan zoals beschreven in de paragrafen De server starten en De Interlink-verbinding tot stand brengen. Vergeet echter niet dat u **intersvr** moet intikken op uw ultraportabel systeem, en **interlnk** op uw bureau-computer. Bovendien zijn de schermen nu omgewisseld. Als u klaar bent, typt u **ALT + F4** op uw ultraportabel systeem om de verbinding te verbreken.

Algemene opmerkingen bij Interlink

Als u Interlink gebruikt om met een toepassing te werken die zich op de server bevindt, moet u ervoor zorgen dat dit toepassingsprogramma gekonfigureerd is voor de computer die als cliënt wordt gebruikt.

Als u een seriële muis met Microsoft Windows gebruikt, moet u de optie /lpt opgeven of een optie /com waardoor een COM-poort wordt bepaald die niet dezelfde is als de COM-poort die door de muis wordt gebruikt.

Als u LPT1 en LPT2 omleidt en vanuit Microsoft Windows wenst te printen, moet u Configuratiescherm gebruiken om de printer toe te wijzen aan LPT.OS1 of LPT.OS2

Met de opties /noprinter, /com (zonder /lpt) en /lpt (zonder /com) kunt u geheugen sparen, want er wordt geen kode voor resp. een printer, parallelle en seriële poort in het geheugen geladen.

Interlink leidt geen netwerk- of CD-ROM-eenheden of gelijk welk ander apparaat om, dat gebruik maakt van een omleidingsinterface.

Als u de Interlink-server opstart in een task-switching of multitasking omgeving, zijn de taakomschakelingen en de toetskombinaties waarmee u de lopende taak kunt verlaten, uitgeschakeld tot u de server verlaat.

Volgende MS-DOS-kommando's kunt u niet gebruiken in kombinatie met Interlink:

chkdsk	**mirror**
diskcomp	**sys**
diskcopy	**undelete**
format	**unformat**

VEILIGHEIDSVOORSCHRIFTEN

Dit toestel werd getest en voldoet aan de beperkingen voor een digitaal toestel van Klasse B, in overeenstemming met Deel 15 van de FCC-voorschriften. Deze beperkingen bieden redelijke bescherming tegen schadelijke storingen in residentiële installaties. Dit toestel genereert, gebruikt en kan radiofrekwentie-energie afgeven. Als het toestel niet wordt geïnstalleerd en gebruikt in overeenstemming met de instrukties, kunnen radiokommunikaties hierdoor ernstig gestoord raken. Er is echter geen waarborg dat dergelijke storingen zich niet zullen voordoen in een bepaalde installatie. Als dit toestel toch schadelijke storingen veroorzaakt in radio- en TV-ontvangst, wat kan worden bepaald door het toestel aan en uit te schakelen, dient de gebruiker de storing op te heffen met één of meer onderstaande maatregelen.

- Verplaats de ontvangstantenne of draai ze in een andere richting;
- Maak de afstand tussen het toestel en de ontvanger groter;
- Sluit het toestel aan op een stopkontakt van een andere stroomkring dan dat waarop de ontvanger is aangesloten;
- Vraag raad aan uw dealer of aan een ervaren radio/TV-technikus.

Veranderingen en wijzigingen die niet uitdrukkelijk zijn goedgekeurd door de keuringsorganisatie, kunnen tot gevolg hebben dat de gebruiker niet meer bevoegd is om het toestel te gebruiken.

Als randapparaten naast die beschreven in hoofdstuk 6 van deze dokumentatie worden aangesloten, moet u geaarde en afgeschermde kabels gebruiken.

EMI-vereisten voor de Canadese markt

Dit digitaal toestel valt binnen de grenzen van Klasse B voor radio-emissies uit digitale toestellen, zoals bepaald in de voorschriften inzake radiostoringen van het Canadese Ministerie voor Kommunikatie.

WE ZIJN NIET AANSPRAKELIJK ALS:

- de procedures voor opbergen, transport, installatie en gebruik, die in deze handleiding beschreven zijn, niet worden nageleefd;
- het systeem wordt gebruikt in omstandigheden die indruisen tegen de aanbevelingen uit appendix B van deze handleiding;
- herstellingen of wijzigingen worden uitgevoerd door onbevoegden;
- schade het gevolg is van normale slijtage, overmacht en/of aansluiten van niet-originele apparaten.

Deze apparatuur voldoet aan de specificaties van EG-richtlijn 87/308 inzake het voorkomen en vermijden van radiofrekwentie-storingen.

Opmerking: *De fabriek behoudt zich het recht voor het toestel dat in deze handleiding is beschreven, op gelijk welk ogenblik en zonder voorafgaande kennisgeving, te veranderen.*

Onderhoud

Uw systeem kan in nagenoeg elke omgeving werken. Toch moet u rekening houden met een aantal voorzorgsmaatregelen, om het toestel te beschermen tegen beschadiging:

- Zet het scherm nooit open in een hoek van meer dan 180°, want hierdoor kunnen de scharnieren beschadigd raken;
- Zorg ervoor dat er geen vocht of zand in of op het systeem terecht komt;
- Als u de als optie leverbare draagtas heeft gekocht, dient u uw systeem altijd hiermee af te dekken als u het in moeilijke omstandigheden moet gebruiken;
- Als er toevallig vloeistof op het toetsenbord terecht komt of als er zand in komt, moet u dit onmiddellijk uit het toetsenbord schudden.

De voorzorgsmaatregelen waarmee u rekening moet houden als u met geheugenkaarten werkt, zijn beschreven in de paragraaf Omgaan met geheugenkaarten in hoofdstuk 2.

TECHNISCHE GEGEVENS

In deze appendix vindt u een lijst met de technische gegevens van de belangrijkste komponenten van uw systeem. Er wordt ook aangegeven in welke omgevingsvoorwaarden uw systeem mag werken.

KOMPONENT	TECHNISCHE GEGEVENS
CPU	V30HL DOS-engine, 16 MHz
ROM	128 KB BIOS 512 KB Geheugenschijf
RAM	640 KB konventioneel geheugen 384 KB expanded/schaduwgeheugen
Video-RAM	32 KB
Klok	Klok in reële tijd met batterijreserve
Harde schijfeenheid	Grootte: 2,5" Kapaciteit: 20 MB Toegangstijd: 23 ms Interleave: 1:1
Voeding voor centrale eenheid	12 V gelijkstroom van netstroomadapter 7,2 V gelijkstroom van batterij
Totaal verbruik	Max. 10 W
Scherm	Reflekterend LCD-scherm FSTN Resoluties: 25 lijnen van 40/80 tekens (alfanumeriek) 640 x 400 pixels (grafisch)

Toetsenbord	93/94 toetsen: 12 funktietoetsen Numeriek toetsenbord 3 LED-indikatoren Scroll Lock, Caps Lock en Num Lock
Interfaces	Parallel (Centronics) Serieel (RS 232C) Konnektors voor: externe floppy-eenheid externe luidspreker/hoofdtelefoon externe mikrofoon
Slot voor geheugenkaart	Een slot voor JEIDA 4.0 of PCMCIA 1.0 geheugenkaarten
Batterij	7,2 V Ni-Cad accu 500 oplaadcycli Oplaadtijd: max. 3 uur Zes alkaline-batterijen van 7,2 V
Netstroomadapter	Ingang 85-264 V wisselstroom, 50/60 Hz Uitgang 12 V
Netspanning	100/120 V +10/-10% 220/240 V +10/-10%
Gewicht	Toestel: 850 g Accu: 45 g Totaal gewicht: 995 g

Omgevingsvoorwaarden

Temperatuur	-10 tot 40°C -10 tot 35°C
Relatieve vochtigheid	20 tot 80 % (niet-kondenserend)
Hoogte	In gebruik: 3.000 m Niet in gebruik: 9.000 m, zonder drukkompensatie

KODEPAGINA'S EN TOETSENBORDINDELINGEN

Deze appendix beschrijft de verschillende nationale versies van uw ultra-portabel systeem. U dient deze appendix enkel te lezen als u wenst te weten hoe uw systeem aan de nationale versies is aangepast, of als u de land-specifieke instellingen van de software wenst te veranderen, om tekens uit andere talen te kunnen intikken en op het scherm te kunnen zien.

Een nationale versie ontstaat door drie aspekten van het systeem aan te passen: de taal, de hardware en de software.

De taal heeft betrekking op de taal die gebruikt wordt in deze handleiding, op de toetsen (Note, Calculator, enz.) en door MS-ROMDOS en PA om meldingen op het scherm te brengen. De taal werd in de fabriek geïnstalleerd en kan nu niet worden veranderd.

De hardware heeft betrekking op het toetsenbord dat u gebruikt om gegevens in te tikken, en de kodepagina (videofont) die wordt gebruikt om tekens op het scherm weer te geven. Het toetsenbord werd in de fabriek geïnstalleerd. U kunt wel één van de vijf verschillende kodepagina's selekteren.

De software heeft betrekking op de toetsenbord-driver en de land-specifieke konventies, zoals de vorm van de tijd en de datum. Door deze instellingen te veranderen, kunt u een andere toetsenbordindeling en andere konventies gebruiken.

Standaard instellingen

Tijdens de produktie werd de juiste nationale versie van het toetsenbord en van de software geïnstalleerd en gekonfigureerd.

De tabel op de volgende pagina toont het toetsenbord, de landkode en de toetsenbord-driver die standaard zijn ingesteld voor elke nationale versie.

Land	Taal	Toetsenbord	Land-kode	Toetsenbord-driver
België	Engels	Belgium	032	BE
België	Frans	Belgium	032	BE
Denemarken	Engels	Denmark	045	DK
Finland	Engels	Sweden/ Finland	358	SU
Frankrijk	Frans	France	033	FR
Duitsland	Duits	Germany	049	GR
Italië	Italiaans	Italy	039	IT
Noorwegen	Engels	Norway	047	NO
Spanje	Spaans	Spain	034	SP
Zweden	Engels	Sweden/ Finland	046	SV
Zwitserland	Frans	Switzerland	041	SF
Zwitserland	Duits	Switzerland	041	SG
Zwitserland	Italiaans	Switzerland	041	SG
Groot-Brittannië	Engels	U.K.	044	UK
U.S.A.	Engels	U.S.A.	001	US

Voorbeeld: Voor een Zwitserland/Italiaans systeem heeft u een Zwitsers toetsenbord, gebruikt u de software-instellingen voor landkode 041 en toetsenbord-driver SG.

De standaard kodepagina voor alle nationale versies is 850, behalve voor Groot-Brittannië en de U.S.A, waar dit 437 is. Voor meer informatie hieromtrent verwijzen we naar de paragraaf Kodepagina's.

Als u de instellingen voor de kodepagina, de landkode of de toetsenbord-driver wenst te veranderen, kunt u steeds terugkeren naar de oorspronkelijke konfiguratie door een fabrieks-reset uit te voeren. Hiervoor drukt u op de reset-toets aan de rechter kant van het toestel, waarna u de aan/uit-schakelaar gedurende enkele sekonden ingedrukt houdt.

Toetsenborden

Het toetsenbord van uw systeem werd, samen met zijn identifikatie, in de fabriek in uw systeem ingebouwd, zodat u het niet kunt veranderen.

De toetsenbord-identifikatie wordt gebruikt om uw systeem automatisch te konfigureren. Als u een fabrieks-reset uitvoert, leest de BIOS de toetsenbord-identifikatie. De BIOS past het standaard CONFIG.SYS-bestand aan aan de fabrieksstandaard en start dan MS-ROMDOS op. De toetsenbord-identifikatie kan niet worden veranderd.

Zoals aangegeven in de tabel hierboven, zijn er vijftien nationale versies. De indeling van het toetsenbord voor deze versies wordt geïllustreerd in de paragraaf Toetsenbordindelingen op het einde van deze appendix. Deze toetsenborden zijn voorzien van 95 toetsen (behalve voor de U.S.A. – dit toetsenbord heeft 94 toetsen). Ze emuleren de PS/2-toetsenborden met 101/102 toetsen.

Om het nationale toetsenbord korrekt te gebruiken, moet u de juiste toetsen-bord-driver installeren. De juiste driver voor het toetsenbord van uw systeem wordt automatisch standaard geïnstalleerd. Om dit te veranderen, verwijzen we naar de paragraaf "Toetsenbord-drivers" verder in deze appendix.

We zullen nu zien hoe we de software van uw systeem kunnen aanpassen voor de verschillende nationale versies.

Hoewel u de hardware van uw systeem niet kunt veranderen, kunt u toch de nationale konventies konfigureren (met het **country**-kommando), de toetsenbord-driver (met het **keyb**-kommando) en de kodepagina (met System Setup).

U dient deze land-specifieke instellingen alleen te veranderen, als u tekst wenst te typen, op het scherm te brengen of te wijzigen, die met andere instellingen werd gemaakt. Voorbeeld: hoewel uw systeem gebouwd en gekonfigureerd is voor de U.S.A. (US-toetsenbord-driver, kodepagina 437), kunt u de software van uw toestel herkonfigureren voor Denemarken (DK-toetsenbord-driver, kodepagina 865).

Land-specifieke instellingen

Het **country**-kommando bepaalt de land-specifieke instellingen van MS-ROMDOS. Deze instellingen omvatten o.a. de vorm van de datum en de tijd en het symbool voor de munteenheid. De instellingen worden geselekteerd met behulp van een landkode, zoals aangegeven in de tabel met standaard instellingen.

In het standaard CONFIG.SYS-bestand op de geheugenschijf van uw systeem zit reeds een country-kommando, dat in de fabriek op de standaard-waarden werd ingesteld. Stel dat u de instellingen voor Denemarken wenst. In dit geval gaat u als volgt te werk:

1. Typ **edit config.sys**
2. Ga naar de volgende regel in het bestand:

   COUNTRY=001,,D:\COUNTRY.SYS
3. Verander **001** in **045**, zonder de rest van het kommando te veranderen.
4. Voer een systeem-reset uit zodat de verandering van kracht wordt.

Toetsenbord-drivers

Als u een andere toetsenbord-indeling wenst te gebruiken, moet u de overeenkomende toetsenbord-driver laden.

De toetsenbord-driver wordt geladen met het **keyb**-kommando. De toetsenbord-driver wordt bepaald door een kode, die vermeld is in de tabel met de standaard instellingen.

Het standaard CONFIG.SYS-bestand op de geheugenschijf van uw systeem bevat reeds een **keyb**-kommando, waarmee de toetsenbord-driver van uw nationaal toetsenbord wordt geïnstalleerd. Stel dat u de indeling voor Denemarken wenst. In dit geval gaat u als volgt te werk:

1. Ga naar het CONFIG.SYS-bestand zoals beschreven in de vorige paragraaf.
2. Ga naar de volgende regel in het bestand:

   INSTALL=D:\KEYB.COM US,437,D:\KEYBOARD.SYS
3. Verander **US** in **DK** en 437 in 850 of 856.
4. Voer een software-reset uit, zodat de wijzigingen van kracht worden.

Kodepagina's

U kunt ook de tekenset veranderen die door MS-DOS wordt gebruikt om tekst te typen, op het scherm te tonen en af te drukken. MS-ROMDOS kan tot 256 tekens tegelijk gebruiken, waarvan de eerste 128 tekens altijd dezelfde zijn. De reeks tekens die op een bepaald ogenblik wordt gebruikt, noemen we de kodepagina.

Uw ultraportabel systeem ondersteunt vijf verschillende kodepagina's:

- 437 United States
- 850 Multilingual
- 860 Portuguese
- 863 Canadian French
- 865 Nordic

De tekens in elke kodepagina kunt u terugvinden in de Gebruikshandleiding bij MS-DOS 4.0 (of een recentere versie).

U kunt de kodepagina kiezen die u wenst, maar in sommige gevallen moet u ook de instellingen voor het land en voor de toetsenbord-driver veranderen, om de nieuwe kodepagina te kunnen gebruiken. Hiervoor verwijzen we naar de paragraaf Beperkingen verderop in deze appendix.

MS-ROMDOS gebruikt de hardware-kodepagina om tekens in de video-tekstmodi op het scherm te tonen. Als u grafieken gebruikt, moet u ook de grafische kodepagina laden. Hiervoor gebruikt u het **graftabl**-kommando.

Opmerking: *De PA Note-module gebruikt een speciale videomodus voor een zeer goed leesbaar scherm met vergroot lettertype. Om de IBM-XT-compatibiliteit te vrijwaren, kan geen ander vergroot lettertype worden gebruikt dan kodepagina 437, ook als u de MS-ROMDOS hardware-kodepagina verandert.*

Om de kodepagina van uw systeem te veranderen, gaat u als volgt te werk:

1. Roep het System Setup-programma op door **SHIFT**, **CTRL** en **ALT** ingedrukt te houden en dan op **DEL** te drukken.
2. Druk op **F3** om naar het ikoon voor de videofont te gaan.
3. Druk op de **SPATIEBALK** tot de gewenste videofont (kodepagina) verschijnt. Bevestig uw keuze door op **ENTER** te drukken.
4. Druk op **ENTER** om het System Setup-programma te verlaten en start het systeem opnieuw op.
5. Nadat het systeem is opgestart, past u het CONFIG.SYS-bestand aan. Hier verandert u dus de **country**- en **keyb**-kommando's. Als u 850 als de hardware-kodepagina heeft gekozen, moet u 437 in beide kommando's veranderen in 850. Sla het CONFIG.SYS-bestand op en voer daarna een systeem-reset uit om de veranderingen van kracht te laten worden.

Als u wenst te printen met de nieuwe kodepagina, moet u ook de kodepagina van de printer veranderen. Voor meer informatie hierover verwijzen we naar de handleiding bij uw printer.

Beperkingen

MS-ROMDOS kent volgende beperkingen wat betreft het gebruik van kodepagina's:

Elke landinstelling en elke toetsenbord-driver ondersteunt slechts twee kodepagina's: de standaard pagina en één andere pagina.

Zoals we reeds hebben gezien, is de standaard kodepagina voor alle nationale versies 850 (Multilingual), behalve voor de versies voor Groot-Brittannië en de U.S.A., waar dit 437 (U.S.A.) is.

De alternatieve kodepagina is 437 voor alle nationale versies, behalve Denemarken en Noorwegen, waarvoor dit 865 (Nordic) is, en Groot-Brittannië en de U.S.A., waarvoor dit 850 is.

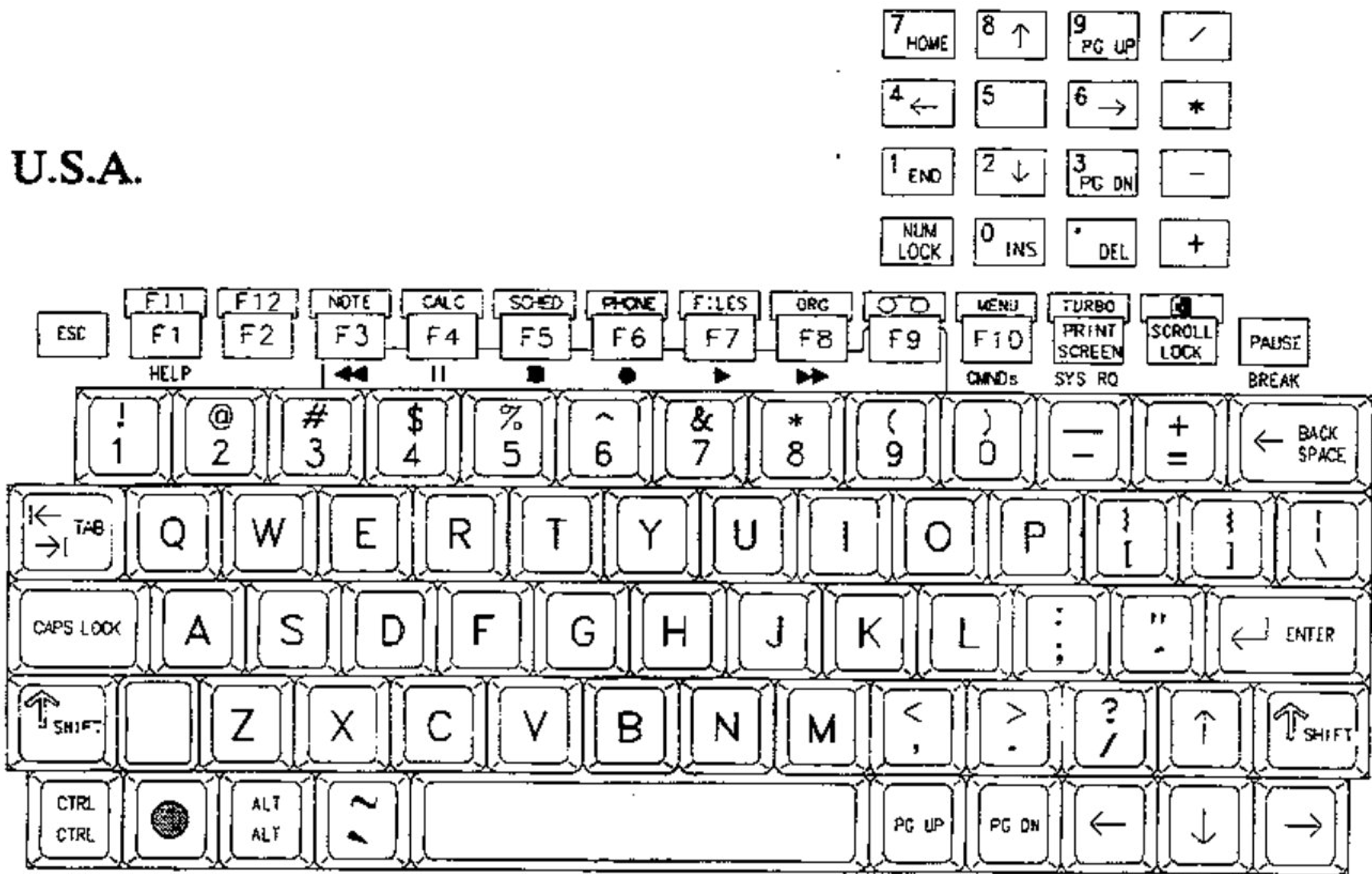
Voorbeeld: De Duitse nationale versie met de GR-toetsenbord-driver ondersteunt kodepagina 850 als de standaard kodepagina, en kodepagina 437 als de alternatieve kodepagina. Het gevolg hiervan is dat de GR-toetsenbord-driver kodepagina 865 niet ondersteunt. Deze kodepagina wordt alleen ondersteund door de versies voor Denemarken en Noorwegen. Dit betekent dat, als u kodepagina 865 selekteert, u naar het config.sys-bestand moet gaan en daar de instellingen voor de landkode en voor de toetsenbord-driver moet veranderen in Denemarken of Noorwegen, zoals we voordien reeds hebben gezien.

Uw systeem ondersteunt de MS-ROMDOS-kommando's voor het omschakelen van kodepagina, die ter beschikking staan sinds MS-DOS 3.30, niet. Deze kommando's werken alleen met EGA- of VGA-videosystemen. Ze ondersteunen het CGA-compatibele LCD-videosysteem niet dat door uw systeem wordt gebruikt. De kommando's zijn **display.sys, chcp, nlsfunc** en **mode cp prep**.

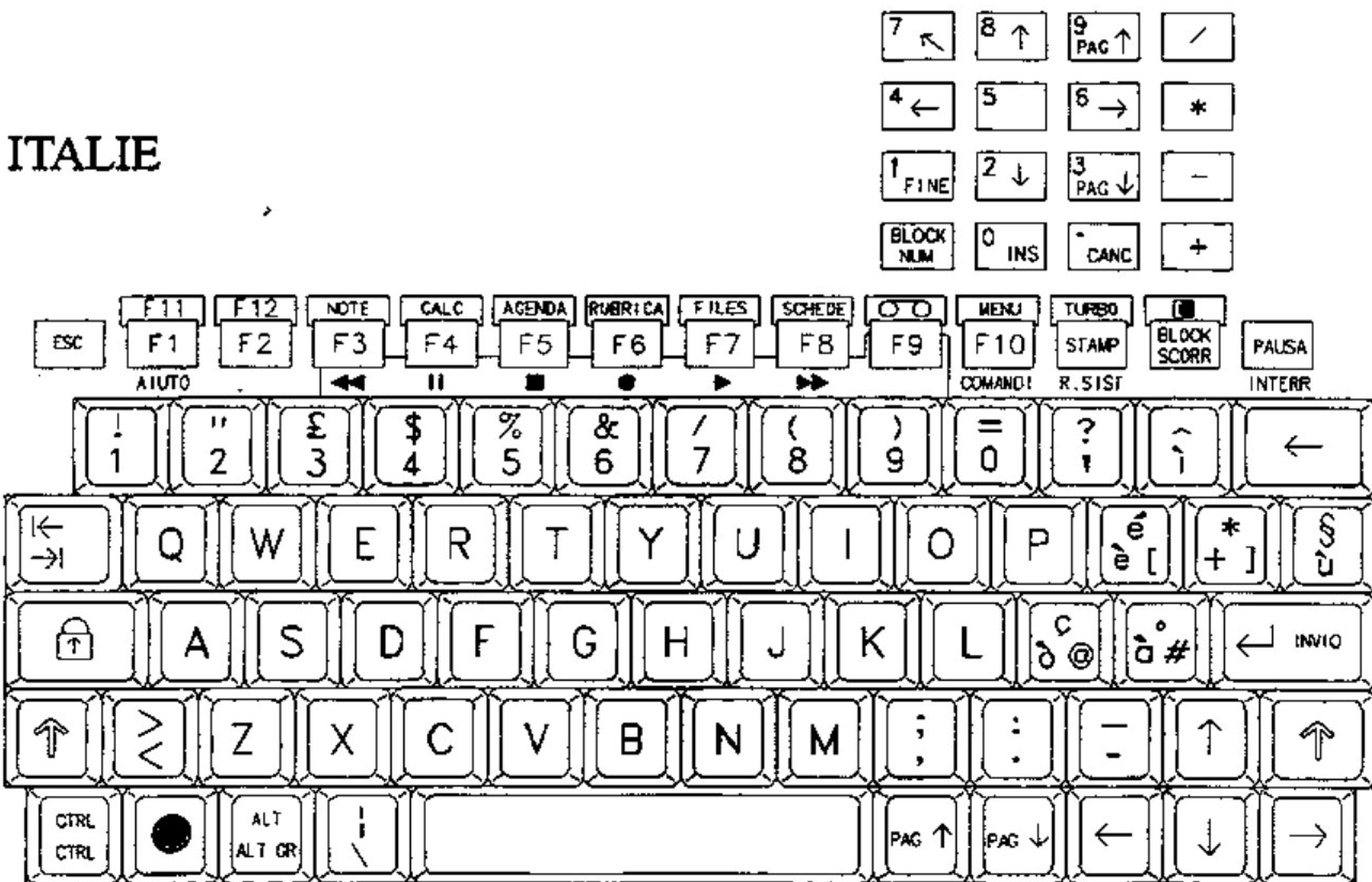
Het gevolg hiervan is dat u de voorbereide kodepagina's niet kunt installeren en dynamisch tussen de kodepagina's kunt omschakelen. In de plaats daarvan moet u het System Setup-programma gebruiken om een hardware-kodepagina te selekteren, waarna u een reset van het toestel moet uitvoeren.

Toetsenbord-indelingen

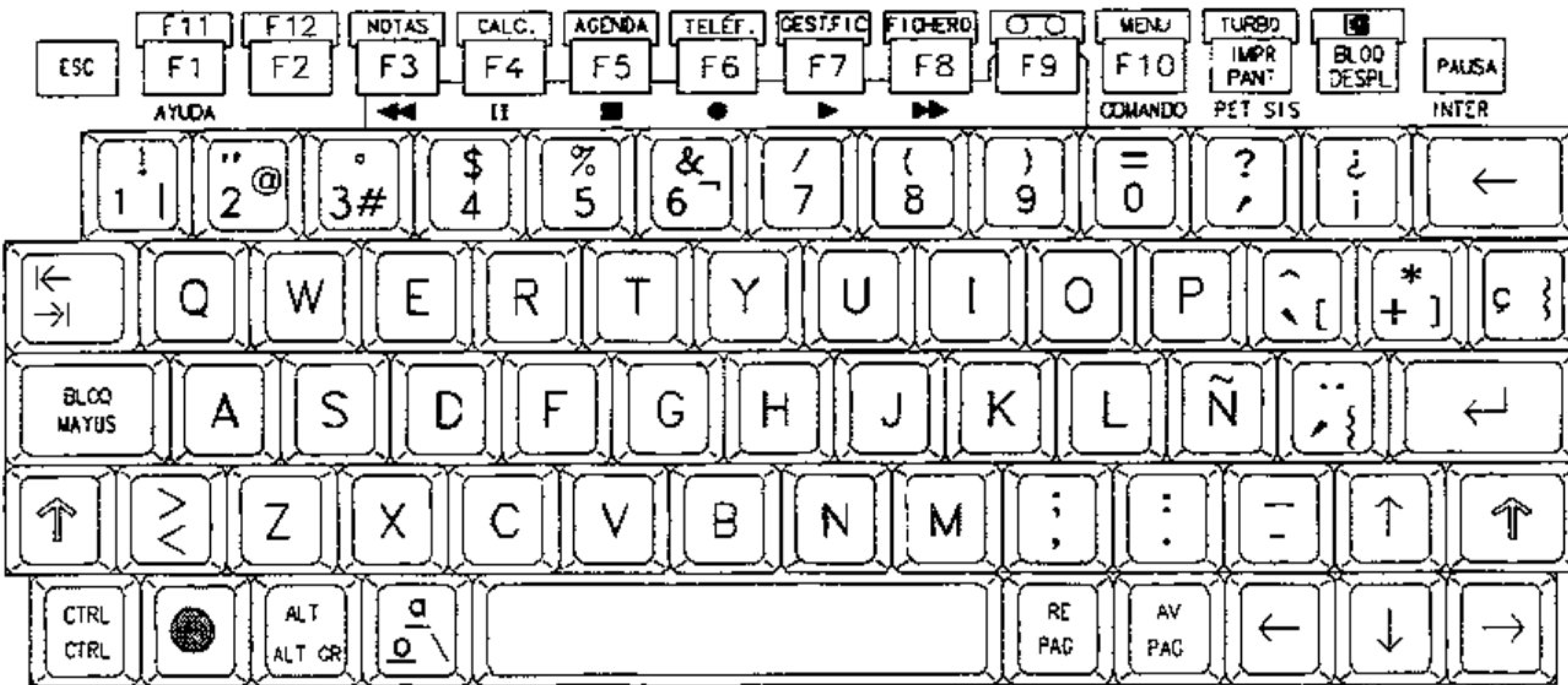
U.S.A.

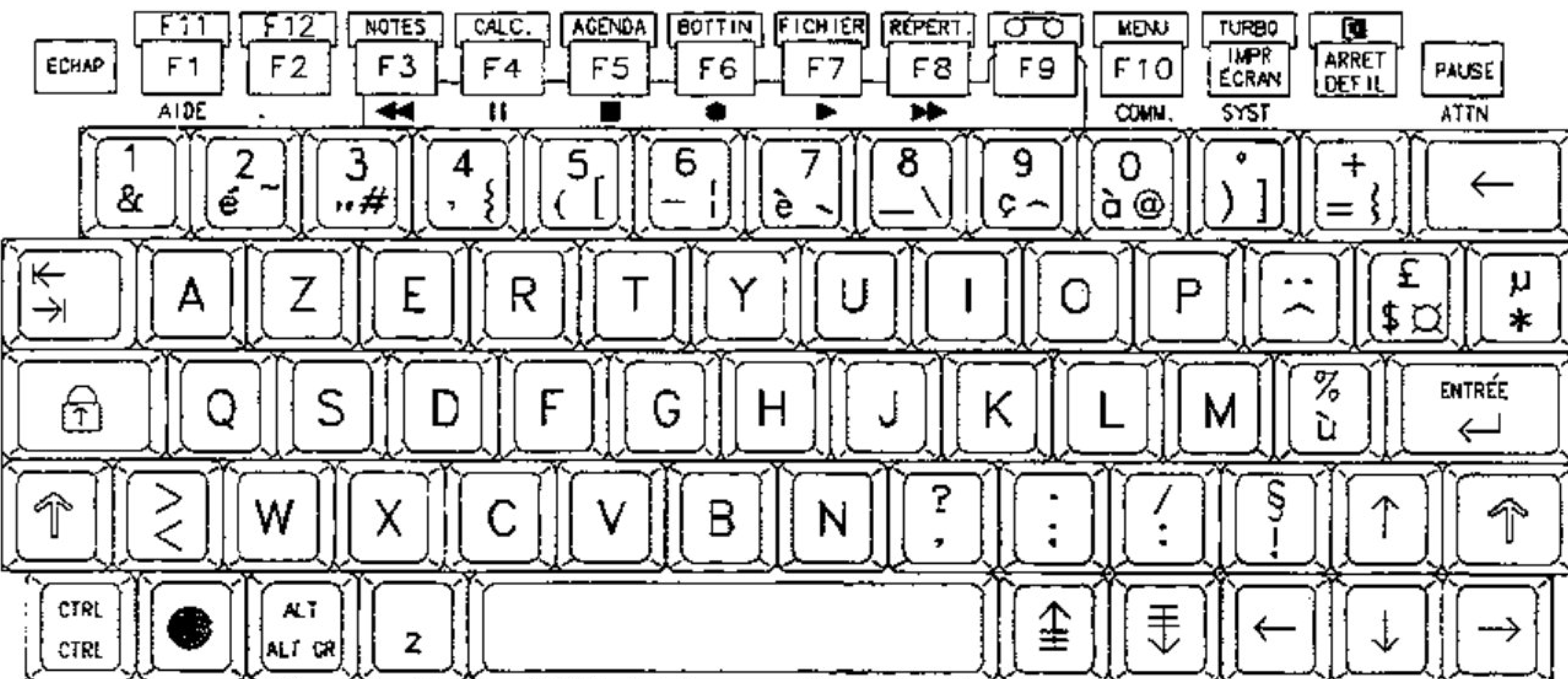
ITALIE

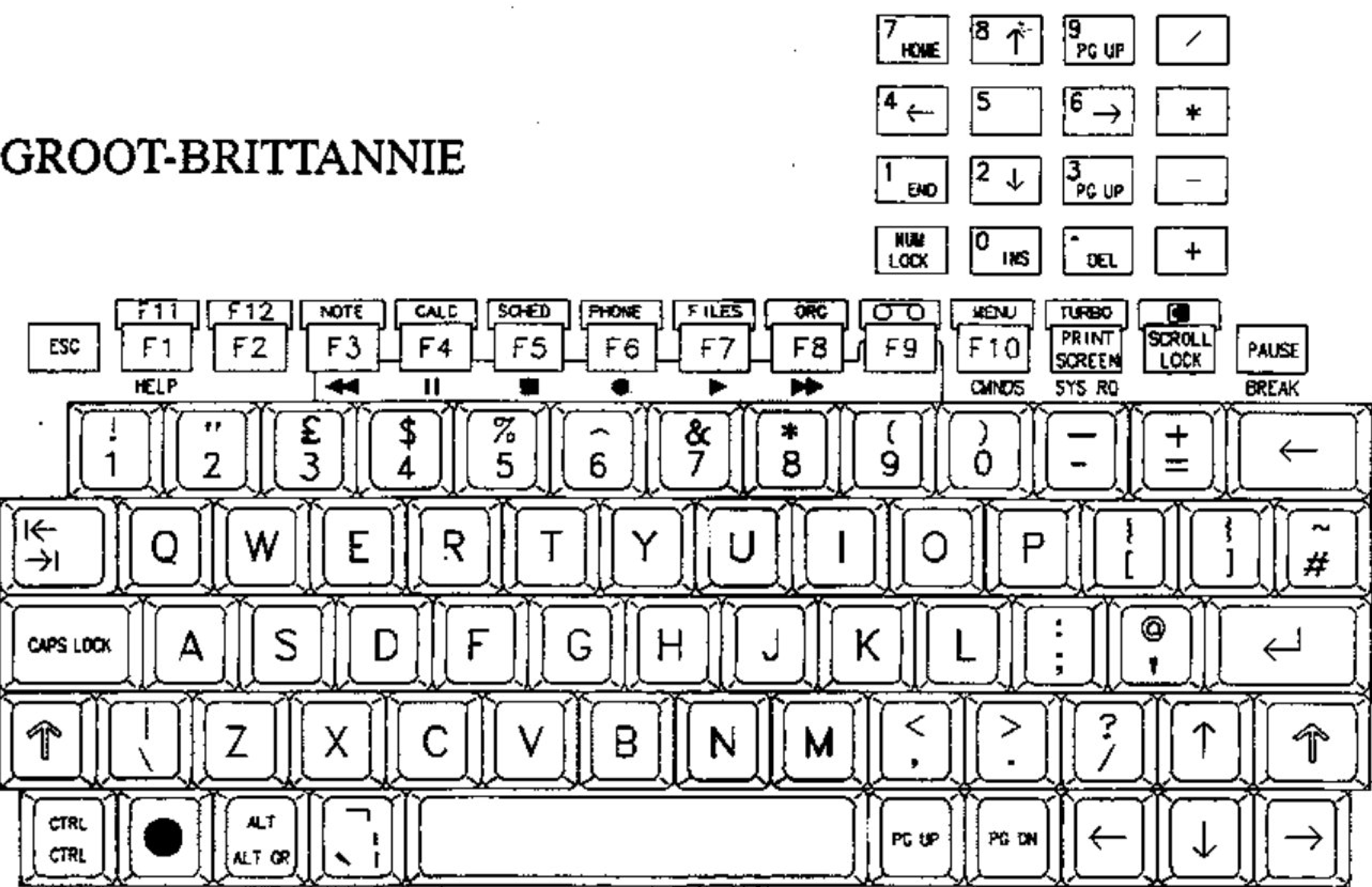
SPANJE

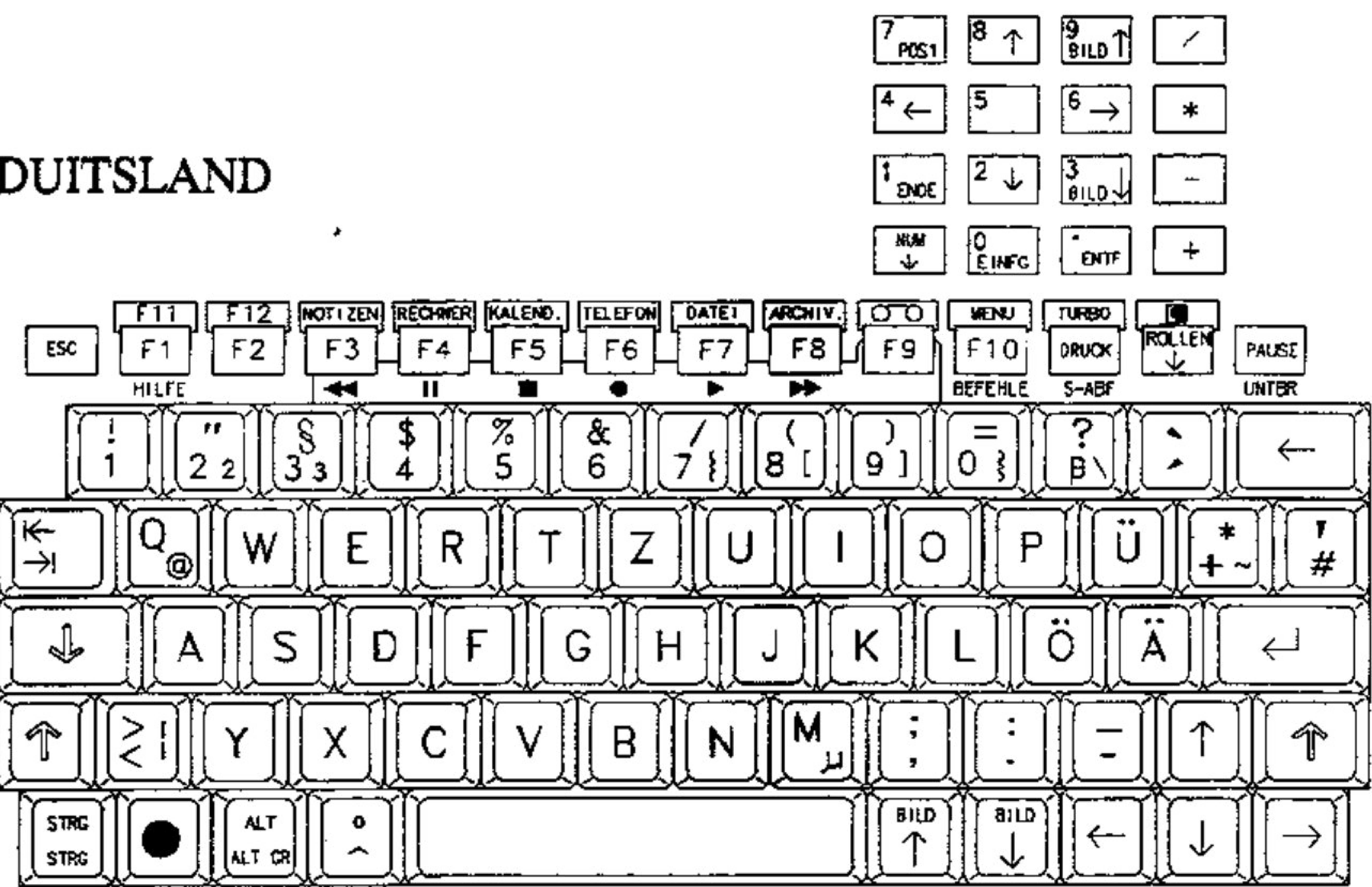
FRANKRIJK

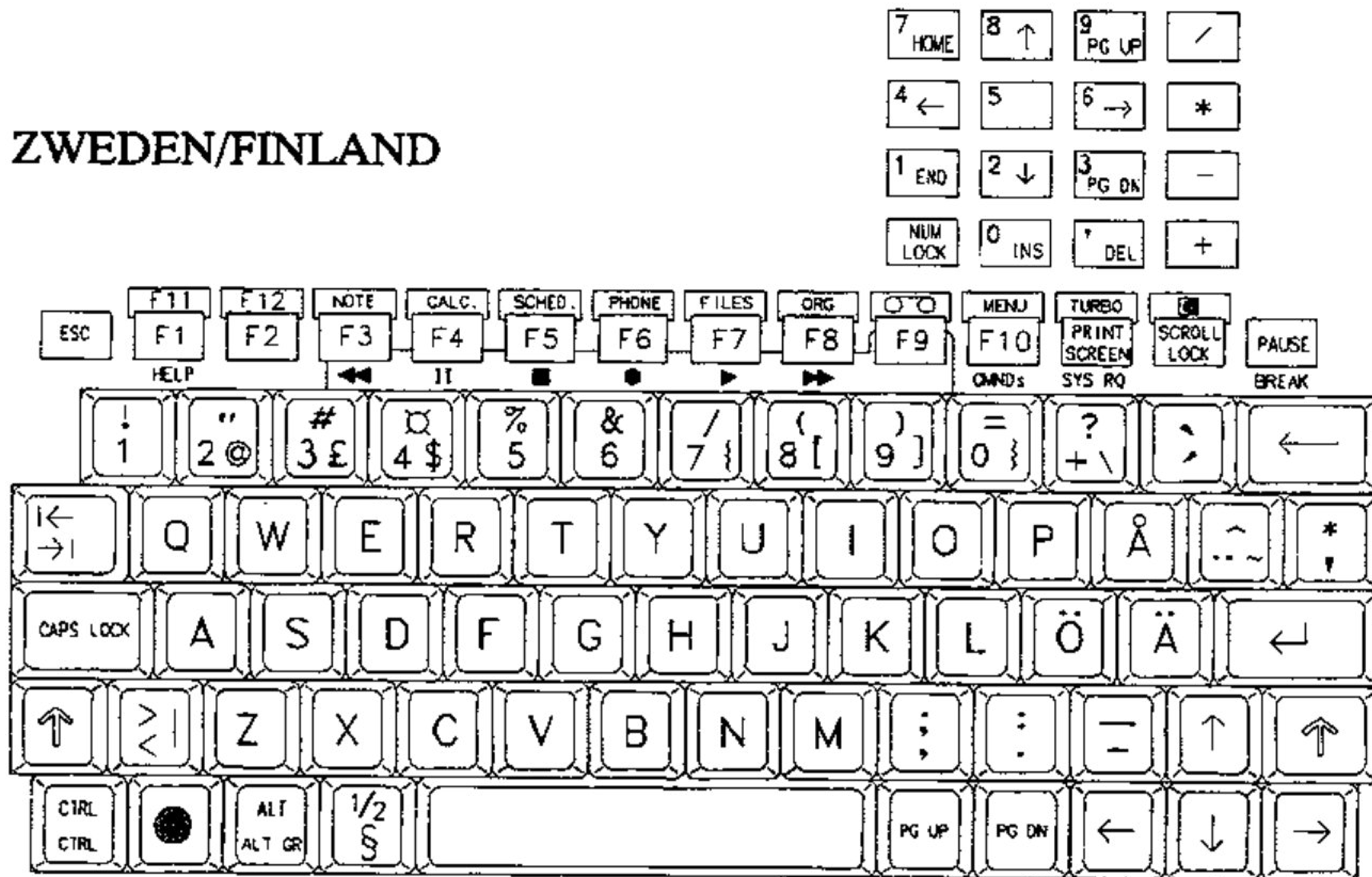
GROOT-BRITTANNIE

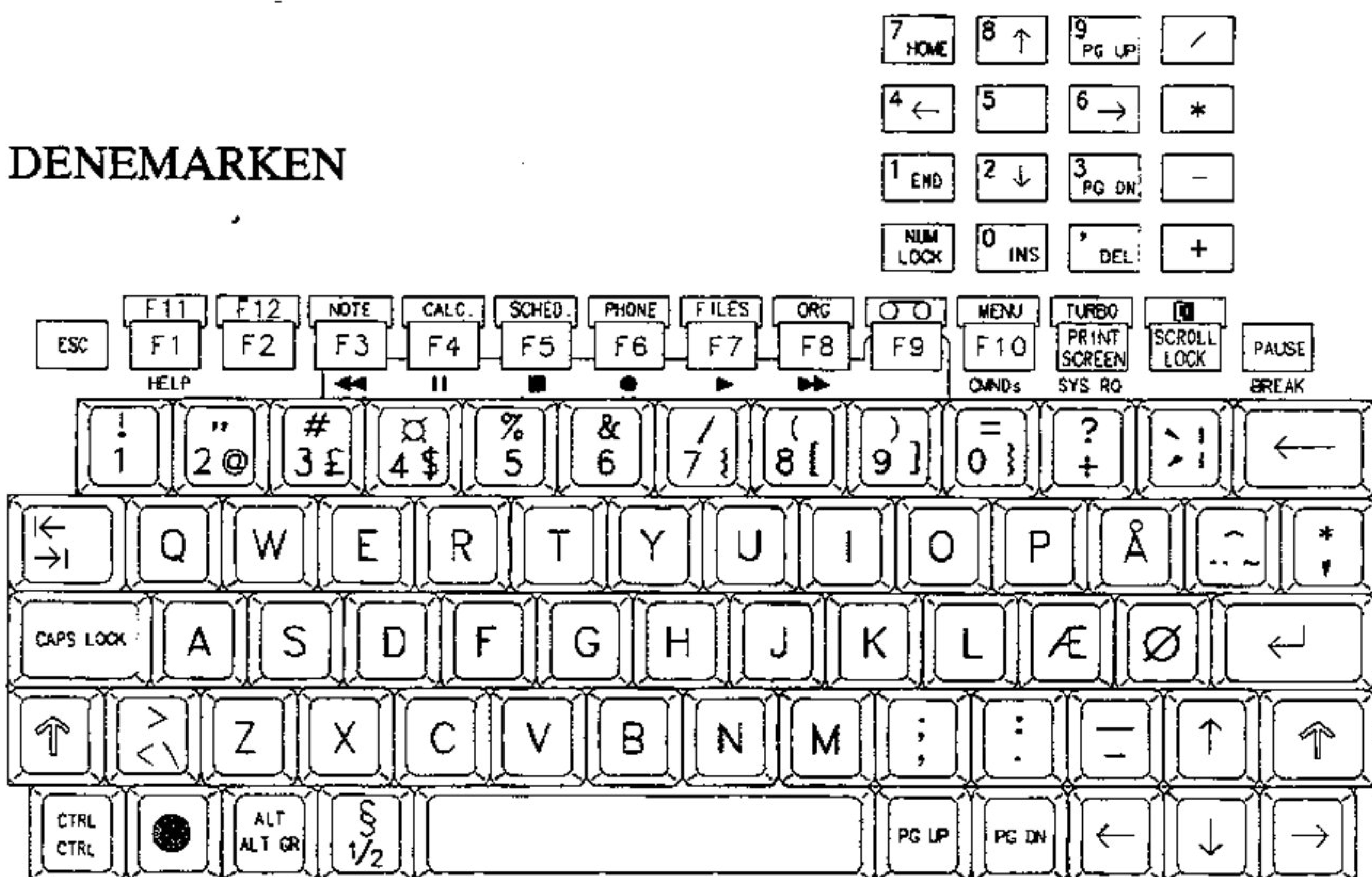
DUITSLAND

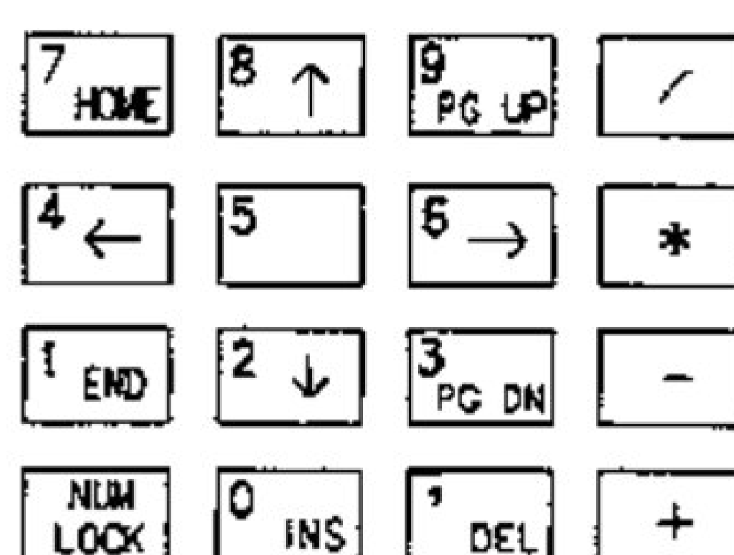
ZWEDEN/FINLAND

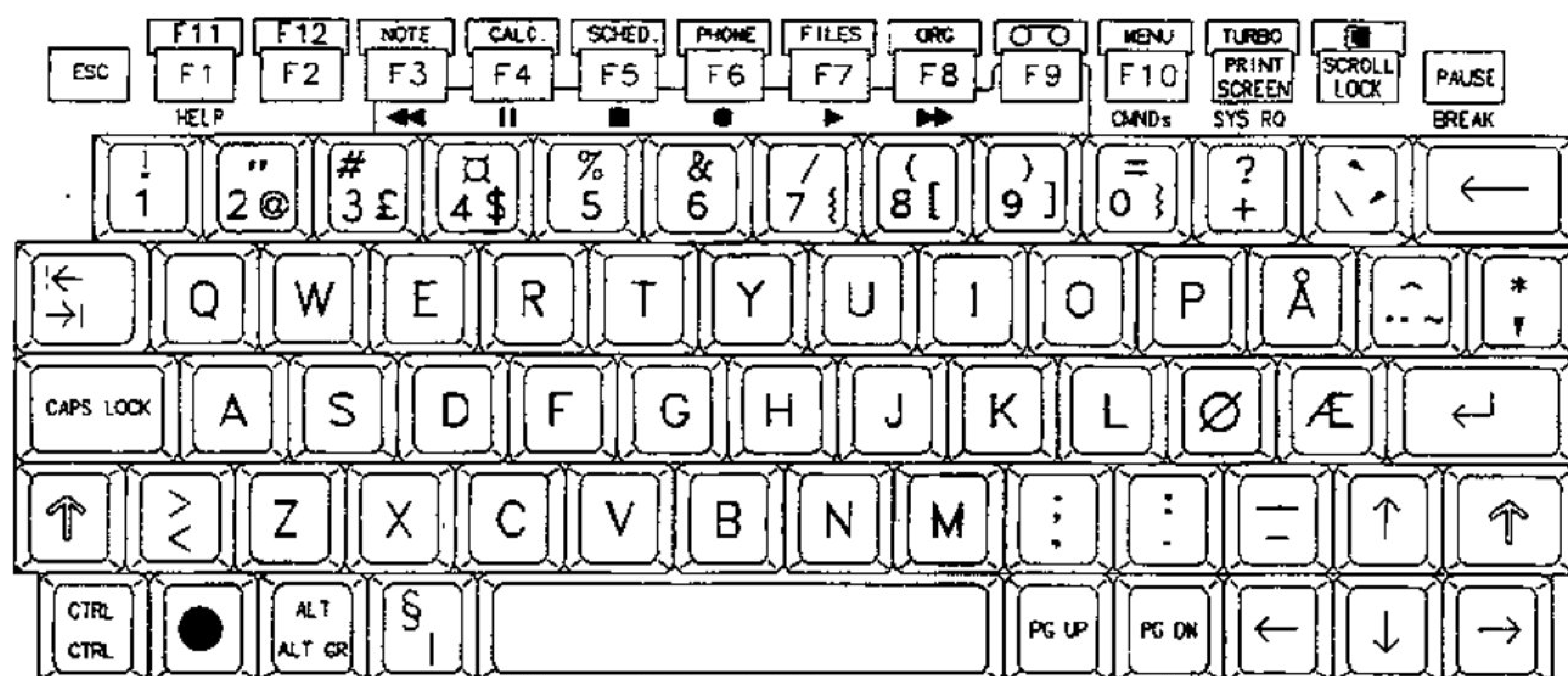

DENEMARKEN

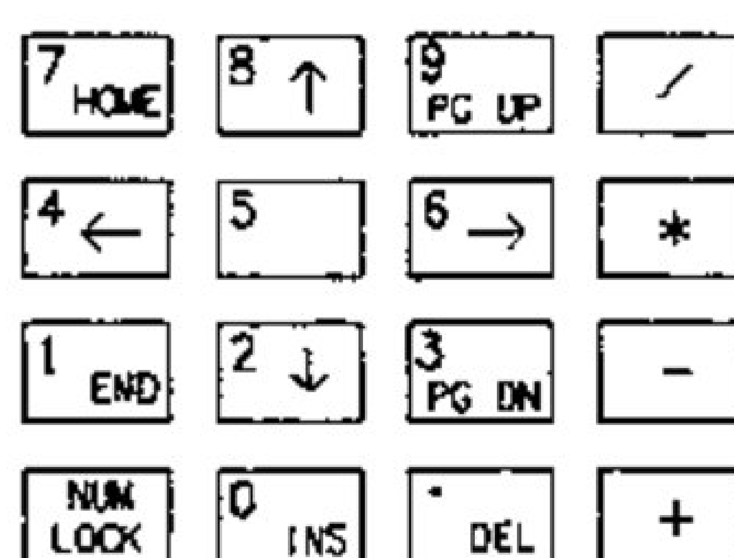

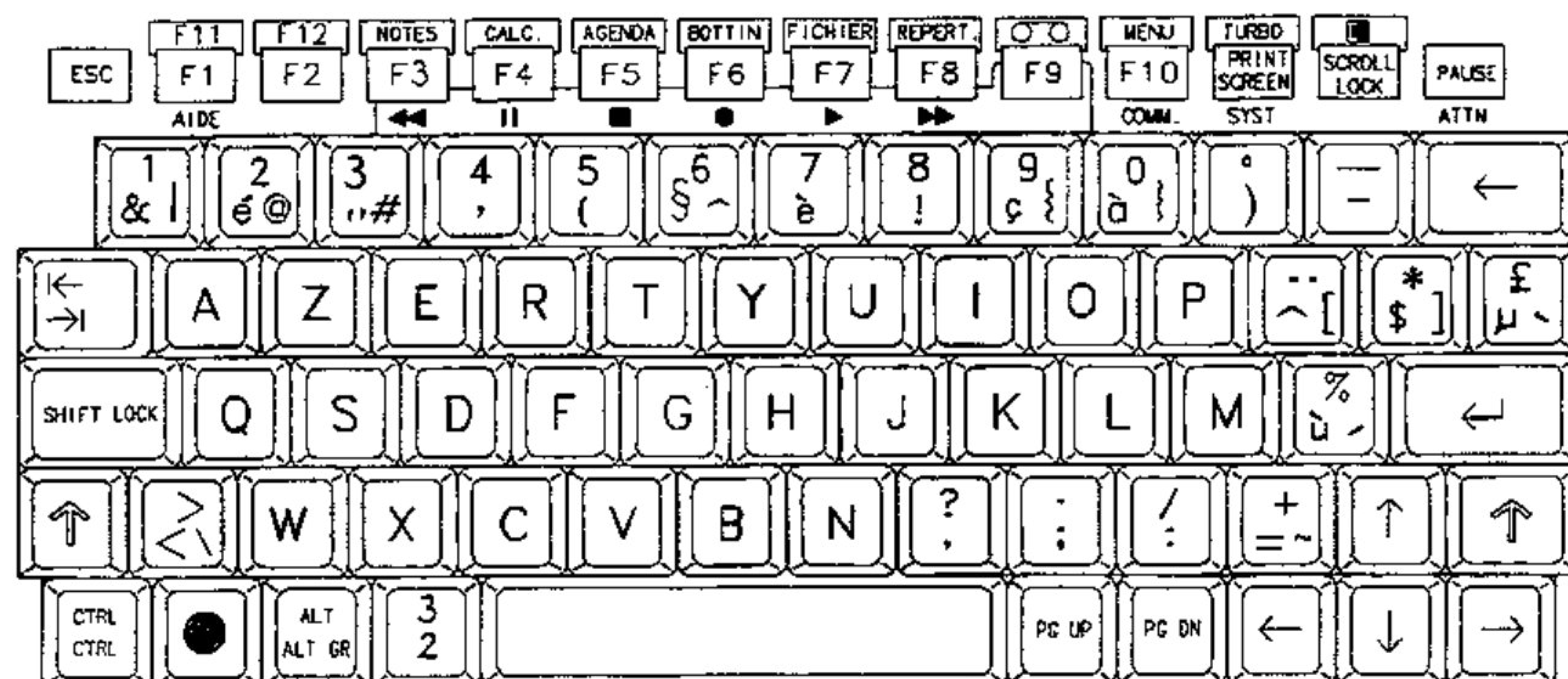
NOORWEGEN

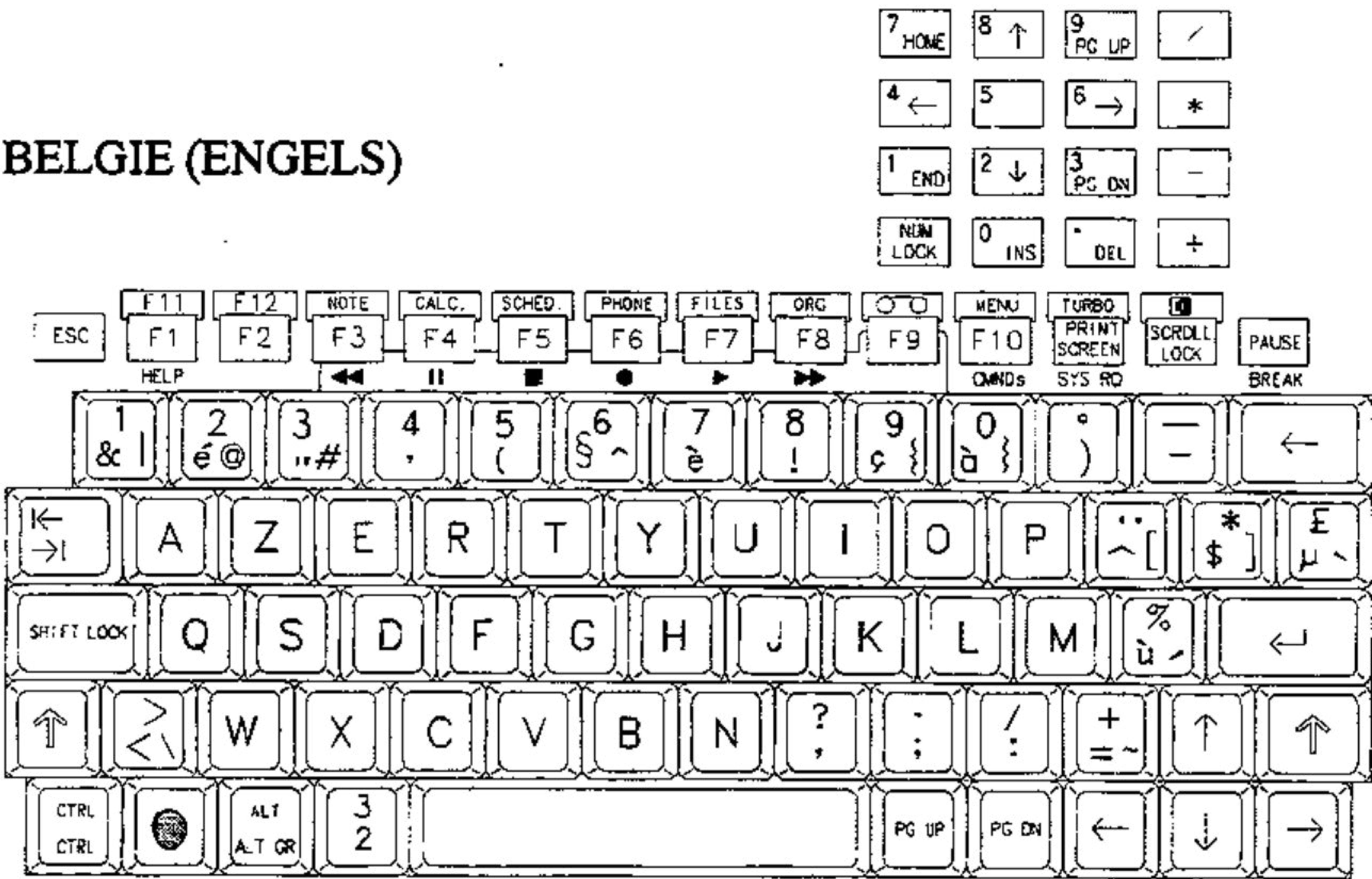

BELGIE (FRANS)

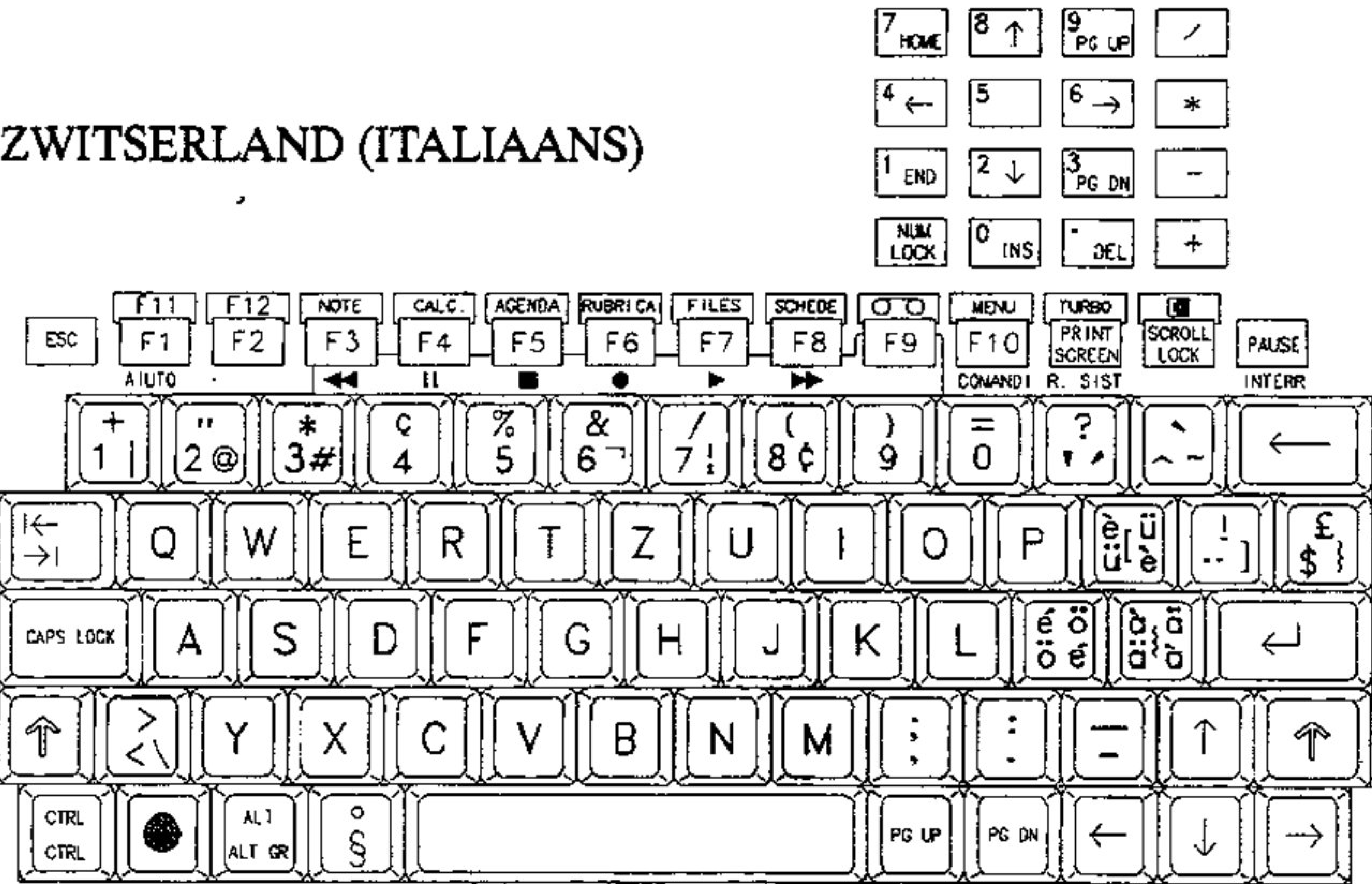

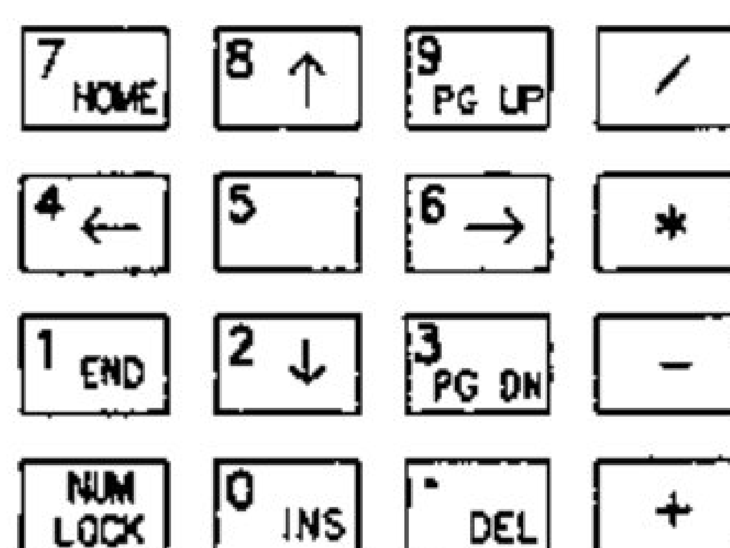
BELGIE (ENGELS)

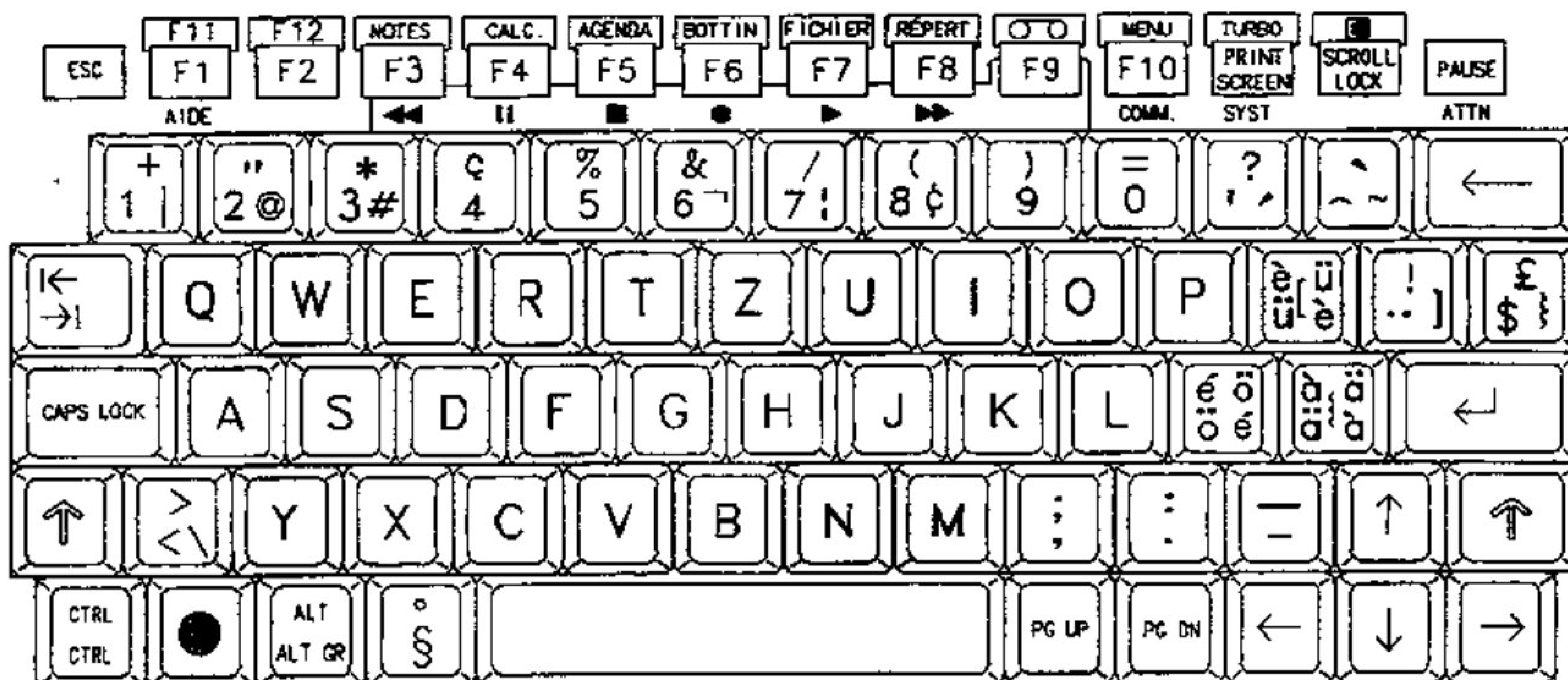

ZWITSERLAND (ITALIAANS)

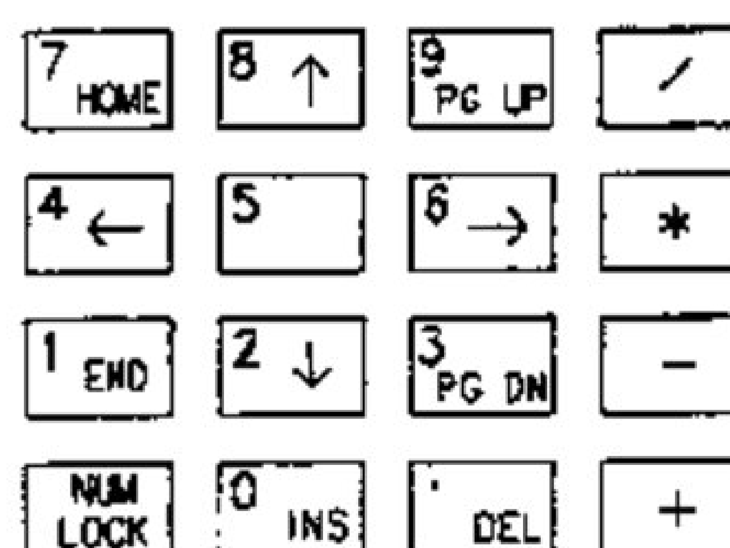

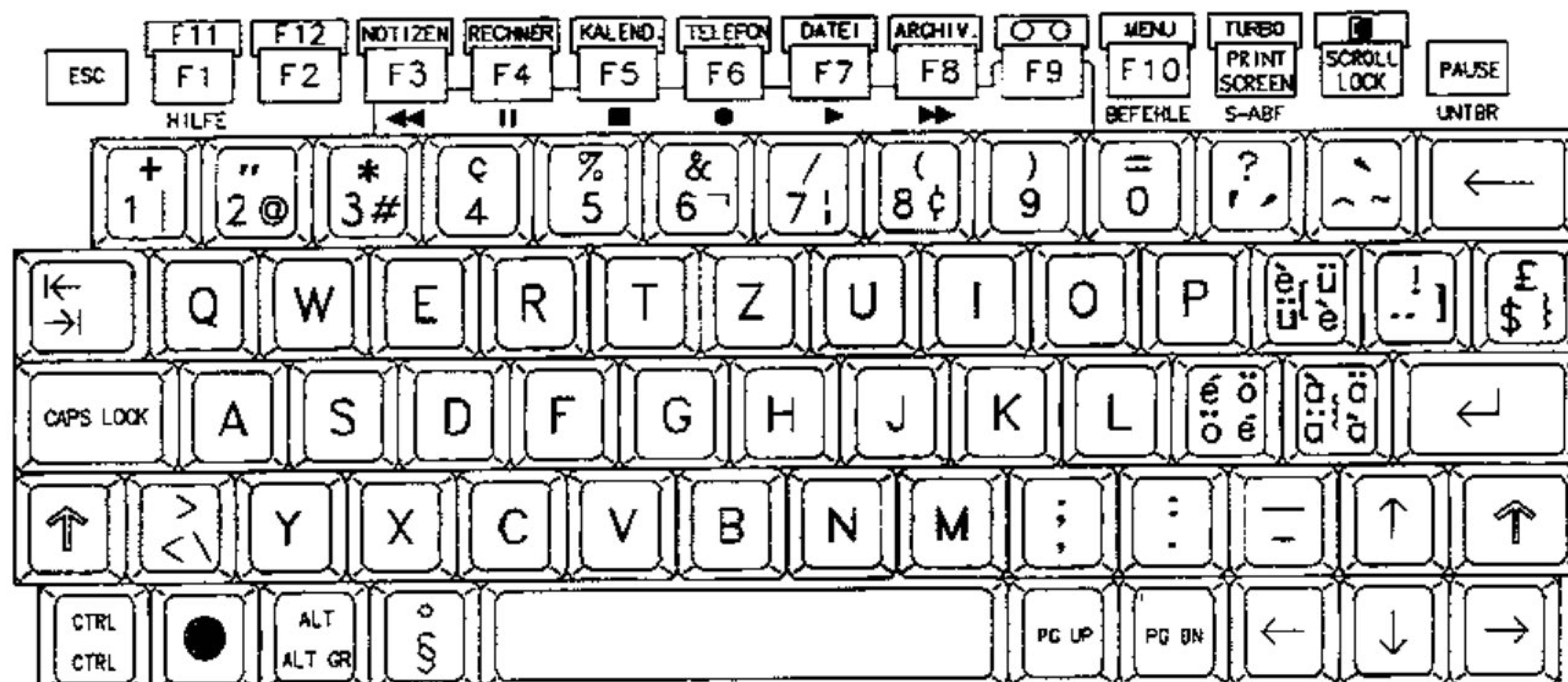
ZWITSERLAND (FRANS)

ZWITSERLAND (DUITS)

MS-ROMDOS DRIVERS

MS-ROMDOS 5.0, dat in uw ultraportabel systeem geïntegreerd is, bestaat uit een volledige versie van MS-DOS 5.0, plus een aantal extra funkties, waardoor uw systeem de nodige flexibiliteit krijgt voor de uiteenlopende omgevingen waarin het kan werken.

Deze funkties omvatten stroombeheer, ondersteunen van IC-kaarten, de CMOS-opstartoptie, on-run-time multiboot-optie en kommunikatiesoftware.

Voor een volledige beschrijving van al deze opties, verwijzen we naar de MS-DOS Getting Started (GS-) handleiding en naar de User's Guide and Reference (UG-) handleiding, beide van Microsoft.

In deze appendix bespreken we volgende optionele drivers en programma's die in uw systeem geïnstalleerd zijn:

- Expanded memory manager
- Memcard-programma
- RAMdrive-programma
- Optieschakelaars voor Interlink
- Flash File System

De EMMPT-driver

De EMMPT-driver laat toe een deel van het DRAM-geheugen te gebruiken dat volledig voldoet aan de LIM (Lotus Intel Microsoft) EMS 4.0 specifikaties en de XMS (Extended Memory Specification) 2.0. Bovendien biedt de EMMPT-driver een speciale mogelijkheid om MS-ROMDOS 5.0 toe te laten een Upper Memory Block van 64 KB te gebruiken.

Uw systeem beschikt over een DRAM-bank van 1 Mbyte, waarvan 640 KB als konventioneel geheugen direkt toegankelijk is voor de CPU. De rest van het geheugen wordt beheerd door de EMMPT-driver. Een deel hiervan (64 KB) kan worden gekonfigureerd als schaduwgeheugen om de BIOS sneller te laten werken. Op die manier kan de EMMPT-driver maximaal 320 KB of 384 KB geheugen beheren, afhankelijk van het feit of het schaduwgeheugen al dan niet is ingeschakeld (voor meer informatie hierover verwijzen we naar hoofdstuk 7).

De EMMPT behandelt 12 verschillende mapping-registers, 8 in het konventionele geheugen (adressen 80000h-9FFFFh) en 4 erboven (adressen C0000h-CFFFFh). Het maximale aantal handles bedraagt 32.

De EMMPT wordt aktief gemaakt door de device driver in uw CONFIG.SYS-bestand. Deze driver wordt automatisch geladen als u het systeem inschakelt of als u een reset van uw systeem uitvoert. De syntax is als volgt:

DEVICE=[pad]\EMMPT.SYS [parameters]

De items tussen [] zijn fakultatief. Het pad moet de volledige plaats van het EMMPT.SYS-bestand aangeven. De fakultatieve parameters zijn:

/N Deze parameter sluit mapping uit van het gedeelte van het paginaframe dat in het konventionele geheugen zit (backfill).

/T Met deze parameter moet de driver al het geheugen testen dat ter beschikking staat van de driver, waarbij verschillende patronen worden geschreven en gelezen. Het resultaat van de tests wordt op het scherm aangegeven.

/NOEMS Met deze parameter wordt de EMS-funktie uitgeschakeld en wordt UMB-beheer mogelijk. In dit geval is 64 KB van de expanded memory bank beschikbaar voor MS-ROMDOS 5.0 in de vorm van een Upper Memory Block. Het paginaframe is uitgeschakeld en de rest van de expanded memory bank is alleen in het konventionele geheugen beschikbaar met de 8 mapping-registers.

De **/NOEMS**-parameter is interessant als u drivers en kommando's (b.v. KEYB.COM, COUNTRY.SYS) in de Upper Memory Block laadt, waardoor meer konventioneel geheugen vrij komt voor de programma's. Anderzijds is EMS uitgeschakeld, zodat u geen programma's kunt draaien die deze funktie gebruiken.

Hiervoor moet het kommando **device** of **load** in het CONFIG.SYS-bestand van het programma dat u in de UMB wenst te laden, worden veranderd in respektievelijk **devicehigh** of **loadhigh.**

Voorbeeld: Als u de UMB wenst te gebruiken voor RAMdrive, moet u de volgende twee wijzigingen aanbrengen in uw CONFIG.SYS-bestand:

Verander:	*In:*
DEVICE=D:\EMMPT.SYS	**DEVICE=D:\EMMPT.SYS /NOEMS**
....	
DEVICE=D:\RAMDRIVE.SYS 320 /A	**DEVICEHIGH=D:\RAMDRIVE.SYS 320 /A**

Het Memcard-programma

Met het Memcard-programma kunt u partities op een IC-kaart aanmaken, formatteren en wissen, een volledige IC-kaart wissen en informatie m.b.t. de partities op het scherm brengen.

> **WAARSCHUWING!**
> Memcard werkt alleen als de CMCDD.SYS-driver werd geïnstalleerd in het CONFIG.SYS-bestand. Zie hoofdstuk 2.

Een partitie aanmaken en formatteren

Om een partitie aan te maken en te formatteren die de volledige IC-geheugenkaart inneemt, verwijzen we naar de paragraaf Een SRAM-kaart formatteren in hoofdstuk 2.

Om een partitie aan te maken en te formatteren die slechts een deel van de IC-geheugenkaart inneemt, gaat u als volgt te werk:

1. Kies vanuit het hoofdmenu Create & Format Partition door 1 in te tikken.

   Volgende melding verschijnt:

   Do you want to use the entire card for DOS? [Y/N] [Y]

2. Typ N.

3. Als de kaart reeds werd gebruikt en als er een MS-DOS-partitie op staat, verschijnt volgende melding:

   This card has already been formatted with DOS. Creating a partition will destroy the data on the card.

   Continue [Y/N] [N]

   Typ **Y** om verder te gaan. Doe dit alleen als u absoluut zeker bent dat u de gegevens op de kaart niet meer nodig heeft.

4. Bepaal de omvang van de partitie die u wenst aan te maken. De minimale omvang is 16 KB. De maximale omvang is afhankelijk van de hoeveelheid vrije ruimte op de IC-kaart. De standaard waarde die door het konfiguratieprogramma wordt opgegeven, is het grootste vrije blok geheugenruimte op de kaart.

5. Geef het volumelabel op voor de partitie of druk op **ENTER** als u geen volumelabel wenst.

Als u nog een partitie wenst aan te maken, dient u deze procedure te herhalen.

Een IC-kaart wissen

Het is mogelijk dat u de volledige inhoud van een IC-kaart wenst te wissen. Als u een kaart wist, gaat alle informatie op de kaart verloren. Kopieer dus eerst alle informatie die u nog nodig heeft, naar een andere kaart of naar de harde schijfeenheid.

Om een IC-kaart te wissen, gaat u als volgt te werk:

1. Kies Erase Entire Memory Card Slot uit het Memcard-hoofdmenu door 2 te typen. Volgend scherm verschijnt:

   Erase Entire Card

   Current Memory Card slot: 1

Partition letter	Start address	End address	Partition type	Partition status	Size (Bytes)
D	1024	1048575	DOS	formatted	1023 K

   Erasing a card destroys all partitions and data on the card. Use this option only if the card does not contain information you want to save.

   Continue? [Y/N] [N]

2. Typ **y** om alle informatie van de IC-kaart te wissen.

   Volgende melding verschijnt:

   This operation may take some time. Please do not remove the card from the slot while this message is displayed.

3. Als de melding verdwijnt, is uw kaart gewist. Vóór u ze opnieuw kunt gebruiken, moet u ze formatteren zoals beschreven in de paragraaf Een partitie aanmaken en formatteren.

Een partitie wissen

Als u de grootte van een partitie wenst te veranderen, moet u eerst de partitie wissen en dan een nieuwe partitie aanmaken. Als u een partitie wist, gaat alle informatie op de kaart verloren. Zorg er dus voor dat u alle informatie kopieert die u nog nodig heeft.

De logische naam van de gewiste partitie wordt toegekend aan de volgende partitie in alfabetische volgorde. De logische namen schuiven dus eveneens op. Voorbeeld: als u op uw IC-kaart de partities D, E en F heeft staan en als u D wist, wordt eenheid E nu eenheid D, en eenheid F wordt eenheid E.

Een partitie wissen:

1. Kies Delete Partition uit het Memcard-hoofdmenu door 3 te typen.
2. Definieer de partitie die u wenst te wissen.

   Het konfiguratieprogramma vraagt om bevestiging vóór de partitie wordt gewist.
3. Typ y om de partitie te wissen.

   Als u de partitie toch niet wenst te wissen, typt u n om terug te keren naar het hoofdmenu.

Partitie-informatie bekijken

U kunt informatie bekijken over de status, het type en de grootte van de partities op uw IC-kaart.

Kies Display Partition Information uit het Memcard-hoofdmenu door 4 te typen. Volgend scherm verschijnt:

Display Partition Information

Current Memory Card slot: 1

Device	Device Size
Type	(Bytes)
SRAM	1024 K

Total Size of Card: 1024 K

Partition letter	Start address	End address	Partition type	Partition status	Size (Bytes)
D	1024	1048575	DOS	formatted	1023 K

Press any key to return to the main menu.

De betekenis van deze gegevens wordt verklaard in volgende tabel.

Device Type	Geeft het soort apparaat of geheugenchip in het slot aan. Mogelijke types zijn: OTPROM (One Time Programmable ROM) EPROM (Erasable Programmable ROM) EEPROM (Electrically Erasable Programmable ROM) SRAM (Static Random Access Memory)
Device Size	Toont de grootte, in bytes, van de volledige IC-kaart.
Drive/partition	Toont de letter voor elke letterpartitie.
Start address	Toont het adres waarop elke partitie begint.
End address	Toont het adres waarop elke partitie eindigt.
Disk Type	Toont of de ruimte een MS-DOS-partitie is (DOS), een partitie die werd aangemaakt door de fabrikant van de kaart (Unknown) of een niet-gepartitioneerde ruimte (Free).
Disk Status	Geeft aan of de partitie geformatteerd is of niet. Als de partitie onbekend is, is de status ook onbekend (Unknown).
Size	Toont de omvang in bytes van elke partitie.

Als er meer partities zijn dan Memcard op het scherm kan laten zien, moet u op een willekeurige toets drukken om de rest van de informatie te zien.

Het RAMdrive-programma

Het RAMdrive-programma dient om RAM-schijven of virtuele schijven aan te maken. Een algemene beschrijving vindt u in de paragraaf RAM-schijven in hoofdstuk 7.

Om een virtuele schijf te konfigureren, moet u het RAMdrive device-kommando in uw CONFIG.SYS-bestand veranderen. Het kommando bepaalt het volgende:

- Plaats van het RAMDRIVE.SYS-bestand
- Hoeveelheid geheugen dat aan RAMdrive wordt toegewezen
- Het soort geheugen dat door RAMdrive wordt gebruikt (konventioneel, expanded of extended)

De volledige syntax voor dit kommando is:
device=*[eenheid:][pad]***ramdrive.sys** *[DiskSize SectorSize NumEntries][/e/a]*

Als u geen enkele parameter ingeeft, maakt het systeem een virtuele schijf van 64 KB aan in het konventionele geheugen.

Parameters:

[eenheid:][pad]	Bepaalt de plaats van het RAMDRIVE.SYS-bestand. Dit moet worden vermeld, tenzij het bestand in de root directory van uw opstarteenheid staat.
DiskSize	Bepaalt de grootte (in kilobytes) van de RAM-schijf. Geldige waarden liggen tussen 16 en 4096. De standaard waarde is 64.
SectorSize	Bepaalt de grootte van de sektoren (in bytes). Geldige waarden voor SectorSize zijn 128, 256 en 512. U kunt de parameter SectorSize niet opgeven zonder de parameter DiskSize te vermelden. De standaard waarde is 512; deze waarde mag enkel worden veranderd als dit absoluut noodzakelijk is.

NumEntries

Bepaalt het aantal bestanden en directories dat u in de root directory van de RAM-schijf kunt aanmaken. Geldige waarden voor NumEntries liggen tussen 2 en 1024. De standaard waarde is 64. Als u een waarde opgeeft voor de parameter NumEntries, moet u ook waarden opgeven voor de parameters DiskSize en SectorSize.

Gebruik van de parameter NumEntries: RAMDRIVE.SYS rondt het aantal dat u opgeeft, af tot aan de volgende sektorgrens. Als er onvoldoende geheugen is om de RAM-schijf volgens uw wensen aan te maken, probeert RAMDRIVE.SYS de RAM-schijf aan te maken met een beperking van 16 directories. Hierdoor kan de grens van de RAM-schijf verschillen van hetgeen u heeft opgegeven.

Schakelaars

/e

Maakt een RAM-schijf aan in extended geheugen in plaats van in konventioneel geheugen. Deze optie is niet beschikbaar als uw systeem niet over extended geheugen beschikt.

/a

Maakt een RAM-schijf aan in expanded geheugen in plaats van in konventioneel geheugen.

De /a-schakelaar is standaard ingesteld. Als u deze verwijdert, maakt RAMDRIVE.SYS een RAM-schijf aan in het konventionele geheugen van uw systeem, waardoor de ruimte wordt verminderd die beschikbaar is voor gebruik door uw programma's.

Opties voor de Interlink device driver

De syntax van het device-kommando is als volgt:

device=[eenheid:][pad]**interlnk.exe**[/drives:n]
[/noprinter][/com[:][n|address]][/lpt[:]n|address]]
[/auto][/noscan][/low][/baud:rate][/v]

Onderstaande tabel somt de opties op die u kunt gebruiken, en geeft aan wat het resultaat ervan is:

OPTIE	BEDOELING
/drives:n	Bepaalt het aantal eenheden dat wordt omgeleid. Standaard is dit 3. Als u 0 opgeeft als waarde voor n, leidt Interlink alleen printers om.
/noprinter	Bepaalt dat printers niet mogen worden omgeleid als INTERLNK.EXE geïnstalleerd is.
/com[:][n|address]	Bepaalt de seriële poort die moet worden gebruikt voor de Interlink-verbinding. Als u n of address weglaat, zoekt de Interlnk-cliënt alle seriële poorten af en wordt de eerste poort gebruikt die aan de server is aangesloten. Als u de optie /com opgeeft en de optie /lpt weglaat, zoekt de cliënt enkel naar seriële poorten. Standaard worden alle seriële en parallelle poorten afgetast.
/lpt[:][n|address]	Bepaalt de parallelle poort die moet worden gebruikt voor de Interlink-verbinding. Als u n of address weglaat, gebruikt de Interlnk-cliënt de eerste parallelle poort die aan de server is aangesloten. Als u de optie /lpt opgeeft en de optie /com weglaat, zoekt de cliënt enkel naar parallelle poorten. Standaard worden alle seriële en parallelle poorten afgetast.

/auto	Laadt INTERLNK.EXE alleen automatisch in het geheugen als de cliënt een verbinding met de server tot stand kan brengen als de cliënt opstart. Standaard installeert Interlnk de cliënt ook als de cliënt geen verbinding met de server tot stand kan brengen.
/noscan	Installeert INTERLNK.EXE, maar voorkomt dat een verbinding tot stand wordt gebracht tussen de cliënt en de server. Standaard probeert de cliënt een verbinding tot stand te brengen met de server zodra INTERLNK.EXE wordt opgestart.
/low	Laadt INTERLNK.EXE in het lage MS-DOS-geheugen. Standaard wordt INTERLNK.EXE in het hoge MS-DOS-geheugen geladen, als dit voorhanden is.
/baud:rate	Bepaalt de maximale transmissiesnelheid voor seriële kommunikatie. Geldige waarden zijn hier 1200, 2400, 4800, 9600, 19200, 38400, 57600 en 115200. De standaard waarde is 115200.
/v	Voorkomt konflikten met de timer van een computer. Vermeld deze optie als er een seriële verbinding tussen de computers zit, en als één ervan stopt met werken als u Interlink gebruikt om toegang te krijgen tot een eenheid of printerpoort.

Opties van het Interlnk-kommando

De syntax van het Interlnk-kommando is als volgt:

interlnk[cliënt[:]=[server][:]]

De opties gelden voor het omleiden van eenheden. Voorbeeld: als cliënt-eenheid F wordt omgeleid naar server-eenheid C en als u deze wenst om te leiden naar server-eenheid D, tikt u gewoon het volgende:

interlnk f=d

Als u wenst dat een eenheid niet langer wordt omgeleid, laat u gewoon de server-eenheid weg. Voorbeeld: om te vermijden dat cliënt-eenheid H wordt omgeleid, typt u:

interlnk h=

Opties van het Intersvr-kommando

De syntax van het Intersvr-kommando is als volgt:

intersvr[[eenheid:][...]][/x=eenheid:[...]][/lpt[:][n|address]][/com[:][n|address]][/baud:rate][/b][/v]

U kunt dit kommando gebruiken om de volgorde te veranderen waarin de eenheden worden omgeleid. Voorbeeld: stel dat uw Interlink-server over de eenheden A, B en C beschikt, en dat uw cliënt over de eenheden A, B, C, D, E en F beschikt. Standaard wordt server-eenheid A omgeleid naar cliënt-eenheid G, eenheid B naar eenheid H en eenheid C naar eenheid I. Als u wenst dat eenheid C wordt omgeleid naar eenheid G, eenheid A naar eenheid H en eenheid B naar eenheid I, moet u volgend kommando intikken:

intersvr c: a: b:

Volgende tabel geeft een lijst met de opties die u kunt gebruiken, en geeft aan wat het resultaat ervan is:

OPTIE	BEDOELING
/x=eenheid:	Bepaalt een eenheid die niet moet worden omgeleid. Standaard worden alle eenheden omgeleid.
/lpt[:][n|address]	Bepaalt de parallelle poort die moet worden gebruikt voor de Interlnk-verbinding. Als u n of address weglaat, gebruikt de Interlnk-server de eerste parallelle poort die met de cliënt verbonden is. Als u de optie /lpt opgeeft en de optie /com weglaat, zoekt de server alleen naar parallelle poorten.

/com[:][n|address]	Bepaalt de seriële poort die moet worden gebruikt. Als u n of address weglaat, zoekt de Interlnk-server alle seriële poorten af en wordt de eerste poort gebruikt die met de cliënt verbonden is. Als u de optie /com opgeeft en de optie /lpt weglaat, zoekt de server alleen naar seriële poorten.
/baud:rate	Bepaalt de maximale transmissiesnelheid. Geldige waarden zijn hier 1200, 2400, 4800, 9600, 19200, 38400, 57600 en 115200. De standaard waarde is 115200.
/b	Het scherm van de Interlnk-server werkt in zwart/wit. Gebruik deze optie als het scherm niet juist is op een monochrome monitor.
/v	Voorkomt konflikten met de timer van een computer. Vermeld deze optie als er een seriële verbinding tussen de computers zit, en als één ervan stopt met werken als u Interlnk gebruikt om toegang te krijgen tot een eenheid of printerpoort.
/rcopy	Kopieert de Interlnk-bestanden van de ene computer naar de andere, op voorwaarde dat de computers verbonden zijn door middel van een 7-draads null-modem kabel en dat het mode-kommando beschikbaar is op de computer waarnaar u Interlnk kopieert.

Flash File System

Het FLASH file System 1 (FFS1) van Microsoft is een bestandssysteem waarmee signaalkaarten in uw systeem kunnen worden gebruikt.
Dit systeem omvat drie drivers:

- AFFLD.SYS
- IFS.SYS
- FEFS.SYS

Deze drivers moeten in het CONFIG.SYS-bestand geladen zijn in bovenstaande volgorde. Voor meer informatie hierover verwijzen we naar de paragraaf Geheugenkaartdrivers installeren in hoofdstuk 2.

Volgende funkties zijn niet mogelijk met FFS1:

Vergrendelen/ontgrendelen in bestandszones:	Int 21h, fn 5Ch
Printerondersteuning	Int 21h, fn. 5Eh
Netwerkondersteuning	Int 21h, fn. 5Fh
Commit-bestand	Int 21h, fn. 68h

De toegangsattributen van het MS-ROMDOS Share-kommando worden niet ondersteund in volgende calls:

Bestand openen	Int 21h, fn. 3Dh
Uitgebreid bestand openen	Int 21h, fn. 6Ch

De attributen kunnen niet worden veranderd voor een directory onder FFS1.

FFS1 werkt op precies dezelfde manier, ongeacht of het **share**-kommando geladen is of niet. Omdat het **share**-kommando alleen op lokale eenheden inwerkt en FFS1-eenheden niet zijn omgeleid, worden de mogelijkheden ervan (vergrendelen/ontgrendelen, toegangsmodi) niet toegevoegd aan een FFS-eenheid.

Tenslotte kan FFS1 niet worden gebruikt met netwerksoftware die gebruik maakt van de Int 2Fh-interface.

INDEX

A

B

L

M

N

O

P

R

S

T

U

V

W